

Spolufinancováno
Evropskou unií

MINISTERSTVO PRÁCE
A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ

**Sociální
bydlení**

Sčítání osob z vybraných kategorií klasifikace ETHOS

VSTUPNÍ METODIKA

SocioFactor, s.r.o.
2025

Vstupní metodika vznikla v rámci projektu MPSV „Podpora sociálního bydlení a jeho systémové zavádění v ČR“. Projekt je realizován v rámci OPZ+.

Registrační číslo projektu: CZ.03.02.02/00/22_004/0000245.

Zadavatel:

Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky

Zpracovatel:

SocioFactor, s.r.o.

Obsah

Seznam zkratk	2
Manažerské shrnutí	3
Úvod	6
Kontext sčítání	7
Souhrnný harmonogram sčítání ETHOS 2025	11
Seznam rolí zaměstnanců – klíčové pozice	13
1. Sčítání osob bez střechy	14
1.1. Popis kontextu sčítání	14
1.2. Postup prací	15
1.3. Kvantitativní dotazníkové šetření mezi osobami bez střechy	38
2. Sčítání osob bez bytu	43
2.1. Sčítání osob v azylových domech	43
2.2. Sčítání osob v domech na půl cesty	46
2.3. Osoby bez domova ve zdravotnických zařízeních	49
2.4. Osoby bez domova ve věznicích	54
2.5. Osoby využívající obecní či komerční ubytovny, hotely, hostely, penziony a motely (pouze osoby bez možnosti standardního bydlení)	57
2.6. Sčítání osob s chronickým duševním onemocněním v chráněném bydlení	61
2.7. Sčítání osob v tréninkovém bydlení	65
3. Sčítání osob v nevyhovujícím bydlení	76
3.1. Sčítání osob v nevhodných bytech v bytových domech (včetně rodinných domů) a osob žijících se souhlasem majitele v nebytových prostorech a mobilních obydlích	77
3.2. Sčítání osob žijících se souhlasem majitele v chatách a chalupách	83
3.3. Sčítání osob žijících v přelidněných bytech	90
4. Sčítání osob v nejistém bydlení	95
4.1. Sčítání osob ohrožených domácím násilím	95
4.2. Sčítání osob přechodně bydlicích u příbuzných nebo přátel bez jiné možnosti bydlení	97
4.3. Sčítání osob v bytové nouzi, které dostaly výpověď z nájemního bytu	101
4.4. Sčítání osob ohrožených vystěhováním z vlastního bytu	103
4.5. Sčítání osob s opakovanými nájemními nebo podnájemními smlouvami na 1 až 3 měsíce	107
Seznam literatury a zdrojů dat	109
Přílohy	111

Seznam zkratek

APIC – Asociace pracovníků intervenčních center
CAPI – Computer Assisted Personal Interviewing
CNCB – Nebankovní registr clientských informací
ČSÚ – Český statistický úřad
ČBA – Česká bankovní asociace
ČNB – Česká národní banka
ČR – Česká republika
EKČR – Exekutorská komora České republiky
ETHOS – Evropská typologie bezdomovectví a vyloučení z bydlení
FEANTSA – Evropská federace národních sdružení pracujících s bezdomovci
GŘ ÚP – Generální ředitelství, Úřad práce ČR
GŘ VS ČR – Generální ředitelství, Vězeňská služba České republiky
KMB – Kontaktní místo pro bydlení
MPSV – Ministerstvo práce a sociálních věcí
MŠP – Ministerstvo spravedlnosti
MV – Ministerstvo vnitra
NDC – Nízkoprahové denní centrum
NNO – Nestátní nezisková organizace
NRPZS – Národní registr poskytovatelů zdravotních služeb
ORP – Obec s rozšířenou působností (obec III. typu)
OSPOD – Orgán sociálně-právní ochrany dětí
PAPI – Pen and Paper Interviewing
PČR – Policie České republiky
PnŽ – příspěvek na živobytí
POÚ – Obec s pověřeným obecním úřadem (obec II. typu)
RIA – hodnocení dopadů regulace
RILSA – Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, v. v. i.
RPSS – Registr poskytovatelů sociálních služeb
SILC – Výběrové šetření Životní podmínky domácností
SLDB – Sčítání lidu, domů a bytů
SPO – společně posuzované osoby
SPSS – Statistical Package for the Social Sciences
UNHCR – Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky

Manažerské shrnutí

Cílem sčítání osob z vybraných kategorií klasifikace ETHOS je získat počty / kvalifikované odhady osob v bytové nouzi anebo bytovou nouzí ohrožených z celého území České republiky na základě terénních šetření a analýzy sekundárních dat. Konceptně sčítání pracuje s evropskou typologií bezdomovectví a vyloučení z bydlení (ETHOS), která rozděluje situace lidí podle míry jejich vyloučení z bydlení do čtyř kategorií:

1. Bez střechy

Jedná se o osoby přespávající venku, například na ulici, v parcích nebo pod mosty a v chatkách, chalupách a nebytových prostorech bez souhlasu jejich majitelů. Někdy využívají nouzové přístřešky nebo noclehárny. Nemají žádné stálé místo, kde by mohly bydlet.

2. Bez bytu

Lidé v této situaci nemají vlastní domov, ale jsou dočasně ubytováni – například v azylových domech, ubytovnách (a jiných ubytovacích zařízeních), nemocnicích nebo věznicích. Do této kategorie řadíme také osoby s chronickým duševním onemocněním v chráněném bydlení a osoby v tréninkovém bydlení. Často jsou závislí na sociálních službách. Nemají jistotu, co bude dál, jelikož nemají bytové zázemí, kam by se mohli vrátit.

3. Nevhovující bydlení

Tyto osoby sice mají střechu nad hlavou, ale bydlení je ve špatném stavu – kupříkladu bez vody, topení nebo elektřiny. Někdy žijí v neoficiálních stavbách, jako jsou chatky, garáže nebo přístavky. Bydlení nesplňuje základní hygienické a bezpečnostní podmínky. Součástí této kategorie jsou i přelidněné byty.

4. Nejisté bydlení

Osoby bydlící například u známých, bez nájemní smlouvy, s opakovanými nájemními nebo podnájemními smlouvami na 1 až 3 měsíce. Dále sem patří osoby, kterým hrozí vystěhování z vlastního bytu, a také osoby v bytové nouzi, které dostaly výpověď z nájemního bytu. Někteří žijí v prostředí domácího násilí a nejedná se tak o bezpečné bydlení. Situace osob v této kategorii je velmi nejistá, jelikož o své bydlení mohou kdykoli přijít.

Sčítání osob bez střechy v České republice se zaměřuje na mapování osob přežívajících venku, v ilegálně obývaných prostorách nebo v nízkoprahových noclehárnách. Sčítání proběhne v minimálně 450 obcích, přičemž metodika vychází z principů úplného sčítání, odhadů populace a evidence, kterou si vedou obce, soc. služby anebo jiné instituce. Bude využito několik scénářů dle velikosti obce a místní dostupnosti sociálních služeb:

Scénář 1: Obce s vlastní evidencí osob bez střechy.

Scénář 2: Menší obce bez nízkoprahových služeb – sčítání na identifikovaných místech v terénu.

Scénář 3: Kombinace terénního sčítání a nízkoprahových služeb, rozdělená na tři varianty dle dostupnosti nocleháren a denních center.

Scénář 4: Dvoufázové sčítání metodou Capture-mark-recapture pro největší obce, prováděné ve spolupráci s denními centry a v terénu.

Data budou shromažďována na základě přímých rozhovorů, odhadů populace a evidence, kterou si vedou obce, soc. služby anebo jiné instituce, a zapojení místních expertů (sociální pracovníci, městská policie). Sčítání proběhne v týdnu od **12. do 18. května 2025** a bude využívat elektronické dotazníky k zajištění aktuálnosti a přesnosti dat.

Sčítání osob bez bytu se zaměřuje na osoby v azylových domech, domech na půl cesty, zdravotnických zařízeních, věznicích, ubytovnách (obecních i soukromých), hotelech, hostelech, penzionech a motelech bez možnosti standardního bydlení. Součástí této kategorie jsou také **osoby s chronickým duševním onemocněním v chráněném bydlení** a **osoby v tréninkovém bydlení**. Cílem je provést komplexní šetření a získat přesné údaje o této populaci. Sčítání bude realizováno formou online dotazníků s využitím Registru poskytovatelů sociálních služeb (RPSS) a dalších databází. Hlavní metodou je elektronické oslovení poskytovatelů sociálních služeb, zdravotnických a vězeňských zařízení a ubytoven, přičemž budou využity různé přístupy dle typu zařízení a dostupnosti dat. Osoby s chronickým duševním onemocněním v chráněném bydlení budou sčítány prostřednictvím přímého kontaktování provozovatelů registrované služby chráněné bydlení pro cílovou skupinu osob s chronickým duševním onemocněním. V případě tréninkového bydlení bude probíhat sběr dat ve dvou fázích: nejprve identifikace tréninkových bytů prostřednictvím dotazníkového šetření mezi pracovníky obcí a poté vlastní sčítání osob ubytovaných v těchto bytech formou druhého dotazníku. Sčítání se opírá o jasně formulovanou pracovní definici tréninkového bydlení a jeho klíčové znaky. Sčítací archy pro všechny subkategorie budou distribuovány elektronicky a data budou po sběru analyzována a verifikována na základě předchozích sčítání a statistik ČSÚ. Rizika jsou spojena především s nízkou návratností dat, která bude řešena opakovaným kontaktováním poskytovatelů. Sčítání většiny subkategorií proběhne v týdnu od **12. do 18. května 2025**, sčítání osob na ubytovnách a v tréninkovém bydlení proběhne **v červnu 2025**. Sčítání osob v chráněném bydlení proběhne **v červenci 2025**.

Sčítání osob v nevyhovujícím bydlení zahrnuje osoby v bytech, v bytových nebo rodinných domech či jiných formách obydlí (např. chaty, mobilní domy, nebytové prostory), které nesplňují základní standardy jako přístup k vodě, elektřině, vytápění či hygienickým zařízením. Sběr dat proběhne minimálně v 363 obcích s cílem zachytit rozsah a demografii osob žijících v nevhodných podmínkách. V případě absence dat od obcí budou do terénu vysláni pracovníci neziskových organizací. Nasbíraná data budou využita nejen k vytvoření přímého obrazu o bytové nouzi, ale také k modelaci údajů za nezapojené obce pomocí indexu sociálního vyloučení. Významnou roli hraje místní znalost obecních koordinátorů a sociálních pracovníků. Součástí procesu je i sčítání osob žijících v přelidněných bytech a rekreačních objektech /nebytových prostorech se souhlasem majitele. Sčítání proběhne v týdnu od **19. do 25. května 2025** a bude využívat elektronické dotazníky k zajištění aktuálnosti a přesnosti dat.

Sčítání osob v nejistém bydlení zahrnuje komplexní analýzu několika subkategorií bytové nouze, přičemž každý typ situace (např. přechodné bydlení u příbuzných, opakované krátkodobé nájmy, ohrožení domácím násilím, výpovědi z nájmu či ohrožení vystěhováním z vlastního bytu) vyžaduje specifickou metodologii a datové zdroje. Využívány jsou kombinace dat z výběrových šetření (zejména Životní podmínky domácností – ČSÚ), statistik Policie ČR, MPSV a dalších relevantních institucí, které jsou doplněny expertními konzultacemi. Sledované osoby nejsou fyzicky sčítány, ale modelovány na základě dostupných ukazatelů a extrapolací. Vysoký důraz je kladen na verifikaci výsledků s experty a na transparentní přístup ke zvoleným výpočtům. Cílem je vytvořit ucelený a věrohodný obraz o rozsahu nejistého bydlení v Česku, který bude sloužit jako podklad pro navazující politická rozhodnutí a cílená opatření v oblasti bydlení.

Kromě samotného sčítání osob výše zmíněných kategorií bude realizováno **kvantitativní dotazníkové šetření na vzorku minimálně 1 100 respondentů**. Dotazníkové šetření proběhne mezi osobami bez střechy, případně ještě s jednou/dvěma jinými cílovými skupinami v závislosti na výsledcích censu, aby se efektivně naplnil požadovaný smluvní počet rozhovorů. Bude se jednat o takovou cílovou skupinu (příp. skupiny), u níž bude možno dosáhnout reprezentativnosti na základě kvót (tuto cílovou skupinu/skupiny tedy bude možno vybrat až po jejím sečtení v censu) s ohledem na volný počet rozhovorů, který zbyl po realizaci šetření s cílovou skupinou bez střechy. Cílem dotazníkového šetření je získat od respondentů data v následujících oblastech/tématech: základní sociodemografické charakteristiky, rodinné a sociální zázemí, délka a kontinuita života, ekonomické aktivity a zdroje příjmů, zadluženost, saturace základních životních potřeb, fyzické zdraví, psychické zdraví, závislosti, využívání a poptávka po jednotlivých typech sociálních služeb. Dotazník bude obsahovat uzavřené otázky, členěné do logických bloků, a bude realizován ve dvou formách: PAPI (osobní rozhovor s tištěným dotazníkem) a CAPI (osobní rozhovor s automatickou kontrolou v online dotazníku). Po přípravě dotazníku a pilotním ověření bude sběr dat prováděn prostřednictvím tazatelů zapojených do předchozího sčítání, přičemž po sesbírání budou data vyčištěna a analyzována pomocí SPSS. Výsledky budou prezentovány formou grafů, tabulek a interpretací, přičemž riziko neúplnosti odpovědí bude minimalizováno pečlivou konstrukcí dotazníku a jeho pilotáží.

Harmonogram sčítání

12.–18. května	Sčítání osob bez střechy, v azylových domech, domech na půl cesty, nemocničních zařízeních a věznicích
19.–25. května	Sčítání osob v nevyhovujícím bydlení
1.–30. června	Sčítání osob na ubytovnách a v tréninkovém bydlení
1.–31. července	Sčítání osob v nejistém bydlení a v chráněném bydlení
1. července–31. srpna	Kvantitativní dotazníkové šetření

Cílem sčítání je získat počty nebo kvalifikované odhady osob v bytové nouzi anebo bytovou nouzí ohrožené z celého území ČR na základě terénních šetření a analýzy sekundárních dat. Konceptně sčítání vychází z evropské typologie bezdomovectví a vyloučení z bydlení (ETHOS), která rozděluje situace lidí podle míry jejich vyloučení z bydlení do čtyř kategorií:

1. Bez střechy

Jedná se o osoby přespávající venku, například na ulici, v parcích nebo pod mosty a v chatkách, chalupách a nebytových prostorech bez souhlasu jejich majitelů. Někdy využívají nouzové přístřešky nebo noclehárny. Nemají žádné stálé místo, kde by mohly bydlet.

2. Bez bytu

Lidé v této situaci nemají vlastní domov, ale jsou dočasně ubytováni – například v azylových domech, ubytovnách (a jiných ubytovacích zařízeních), nemocnicích nebo věznicích. Do této kategorie řadíme také osoby s chronickým duševním onemocněním v chráněném bydlení a osoby v tréninkovém bydlení. Často jsou závislí na sociálních službách. Nemají jistotu, co bude dál, jelikož nemají bytové zázemí, kam by se mohli vrátit.

3. Nevyhovující bydlení

Tyto osoby sice mají střechu nad hlavou, ale bydlení je ve špatném stavu – kupříkladu bez vody, topení nebo elektřiny. Někdy žijí v neoficiálních stavbách, jako jsou chatky, garáže nebo přístavky. Bydlení nesplňuje základní hygienické a bezpečnostní podmínky. Součástí této kategorie jsou i přelidněné byty.

4. Nejisté bydlení

Osoby bydlící například u známých, bez nájemní smlouvy, s opakovanými nájemními nebo podnájemními smlouvami na 1 až 3 měsíce. Dále sem patří osoby, kterým hrozí vystěhování z vlastního bytu, a také osoby v bytové nouzi, které dostaly výpověď z nájemního bytu. Někteří žijí v prostředí domácího násilí a nejedná se tak o bezpečné bydlení. Situace osob v této kategorii je velmi nejistá, jelikož o své bydlení mohou kdykoli přijít.

Kromě samotného sčítání osob výše zmíněných kategorií bude realizováno kvantitativní dotazníkové šetření na vzorku minimálně 1 100 respondentů. Dotazníkové šetření proběhne mezi osobami bez střechy, případně ještě s jednou/dvěma jinými cílovými skupinami v závislosti na výsledcích censu, aby došlo k naplnění požadovaného smluvního počtu rozhovorů. Dotazníkové šetření zahrne následující okruhy témat: základní sociodemografické charakteristiky, rodinné a sociální zázemí, délku a kontinuitu života, ekonomické aktivity a zdroje příjmů, zadluženost, saturaci základních životních potřeb, fyzické zdraví, psychické zdraví, závislosti, využívání a poptávku po jednotlivých typech sociálních služeb.

Následující text metodiky je členěn dle sledovaných konceptních kategorií, které jsou představeny a popsány níže. V rámci jednotlivých kapitol je vysvětlen kontext dané subkategorie censu, včetně možných přesahů do jiných kategorií, operacionalizace sčítání v dané kategorii, způsob verifikace získaných dat, extrapolace dat (pokud se nejedná o vyčerpávající šetření), seznam aktérů, se kterými je plánováno navázání spolupráce, dílčí harmonogram a nakonec analýza rizik sčítání dané subkategorie.

Kontext sčítání

Evropská federace národních sdružení pracujících s bezdomovci (dále FEANTSA) vypracovala typologii bezdomovectví a vyloučení z bydlení nazvanou ETHOS. Díky této typologii můžeme s velmi širokou a pestrou škálou životních situací osob bez domova a vyloučení z bydlení pracovat více systematicky. Zavedená typologie ETHOS vychází z pojetí domova ve třech klíčových oblastech: fyzické (možnost vlastnit vhodné bydlení), sociální (možnost soukromí a budování sociálních vztahů) a právní (právní základ pro užívání bydlení). Na základě toho ETHOS identifikuje čtyři formy vyloučení z bydlení: bytí bez střechy, bez vlastního bytu, žití v nejistém bydlení a pobyt v nevyhovujících podmínkách. Tato klasifikace pomáhá rozlišovat lidi bez domova podle jejich specifické životní situace a podmínek bydlení.

V praxi se ETHOS dále dělí do 13 operačních kategorií, což umožňuje její využití při monitorování bezdomovectví, formulaci politik a strategií pro jeho řešení a jejich následné vyhodnocování. Česká varianta klasifikace ETHOS člení osoby vyloučené z bydlení do čtyř základních kategorií (bez střechy; bez bytu; v nejistém bydlení; v nevyhovujícím bydlení), v nichž v rámci českého prostředí identifikuje 33 konkrétních podskupin, které definuje následovně:

I. OSOBY BEZ STŘECHY (formy bezdomovectví)

1. Osoby přežívající venku

1.1.1 Osoby spící venku (např. ulice, pod mostem, nádraží, letiště, veřejné dopravní prostředky, kanály, jeskyně, odstavené vagony, stany, garáže, prádelny, sklepy a půdy domů, vraky aut)

2. Osoby v noclehárně

2.1.1 Osoby v nízkoprahové noclehárně

2.1.2 Osoby sezonně užívající k přenocování prostory zařízení bez lůžek

II. OSOBY BEZ BYTU (formy bezdomovectví)

3. Osoby v ubytovnách pro bezdomovce

3.1.1 Muži v azylovém domě

3.1.2 Ženy v azylovém domě

3.1.3 Matky s dětmi v azylovém domě

3.1.4 Otcové s dětmi v azylovém domě

3.1.5 Úplné rodiny v azylovém domě

3.1.6 Osoby v domě na půl cesty

3.2.1 Osoby ve veřejné komerční ubytovně (nemají jinou možnost bydlení)

3.2.2 Osoby v přístřeší po vystěhování z bytu

4. Osoby v pobytových zařízeních pro ženy

4.1.1 Ženy ohrožené domácím násilím pobývající na skryté adrese

4.1.2 Ženy ohrožené domácím násilím pobývající v azylovém domě

5. Osoby v ubytovnách pro imigranty

5.1.1 Žadatelé o azyl v azylových zařízeních

5.2.1 Migrující pracovníci – cizinci ve veřejné komerční ubytovně (nemají jinou možnost bydlení)

6. Osoby před opuštěním instituce

6.1.1 Osoby před opuštěním věznice

6.2.1 Osoby před opuštěním zdravotnického zařízení

6.3.1 Osoby před opuštěním dětské instituce

6.3.2 Osoby před opuštěním pěstounské péče

7. Uživatelé dlouhodobější podpory

7.1.1 Muži a ženy v seniorském věku nebo invalidé dlouhodobě ubytovaní v azylovém domě

III. OSOBY V NEJISTÉM BYDLENÍ (formy vyloučení z bydlení)

8. Osoby žijící v nejistém bydlení

8.1.1 Osoby přechodně bydlící u příbuzných nebo přátel

8.1.2 Osoby v podnájmu (nemají jinou možnost bydlení)

8.2.1 Osoby bydlící v bytě bez právního důvodu (bez právního nároku)

8.2.2 Osoby v nezákonně obsazené budově

8.3.1 Osoby na nezákonně obsazeném pozemku (zahrádkářské kolonie, zemnice)

9. Osoby ohrožené vystěhováním

9.1.1 Osoby, které dostaly výpověď z nájemního bytu

9.2.1 Osoby ohrožené vystěhováním z vlastního bytu

10. Osoby ohrožené domácím násilím

10.1.1 Osoby ohrožené domácím násilím – policejně zaznamenané případy – oběti

IV. OSOBY V NEVYHOVUJÍCÍM BYDLENÍ (formy vyloučení z bydlení)

11. Osoby žijící v provizorních a neobvyklých stavbách

11.1.1 Osoby žijící v mobilním obydlí, například maringotka, karavan, hausbót (nemají jinou možnost bydlení)

11.2.1 Osoby žijící v budově, která není určena k bydlení, například osoby žijící na pracovišti, v zahradních chatkách se souhlasem majitele

11.3.1 Osoby žijící v provizorních stavbách nebo v budovách například bez kolaudace

12. Osoby žijící v nevhodném bydlení

12.1.1 Osoby žijící v nevhodném objektu – obydlí se stalo nezpůsobilým k obývání (dříve mohlo být obyvatelné)

13. Osoby žijící v přelidněném bytě

13.1.1 Osoby žijící v přelidněných bytech

Uvedená klasifikace byla vytvořena s cílem zahrnout celé spektrum různých forem bytové nouze. Nicméně zkušenosti z dosavadních sčítání v ČR ukazují, že její praktické využití při celostátním sčítání osob v bytové nouzi má své limity. V praxi se totiž mnohé z těchto kategorií navzájem překrývají (jedna

osoba může současně spadat do více kategorií) a zároveň se prolínají i s populací lidí, kteří se v bytové nouzi nenacházejí. Příkladem může být student, který z vlastní vůle žije v podnájmu v místě svého studia. **Z těchto důvodů jsme klasifikaci pro účely celostátního sčítání upravili do jednodušší a lépe aplikovatelné podoby, kterou představíme dále v textu.**

Základem operacionalizace kategorií pro sčítání je návrh obsažený v Metodice sčítání osob bez domova v České republice – rozšířené verzi (RILSA, 2023), která představuje rozšířenou verzi certifikované metodiky sčítání osob bez domova (Holpuch, Nešporová, 2021), kterou v roce 2021 vydal Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, v. v. i. (dále jen „Metodika RILSA“).¹ Tato rozšířená verze je doplněna o poznatky ze sčítání dalších kategorií osob v bytové nouzi, které provedla společnost SocioFactor, s. r. o. (SocioFactor, 2022).² Metodika RILSA propojuje a rozšiřuje metodické přístupy dvou předešlých celostátních sčítání skupin osob v bytové nouzi podle klasifikace ETHOS – první proběhlo v roce 2019 a druhé v roce 2022. V textu jsou navíc zohledněny poznatky autorů studie hodnocení dopadů regulace (RIA) k připravovanému Zákonu o podpoře bydlení. Aktualizovaná a rozšířená verze metodiky z roku 2021 je určena především pro realizátory budoucích celostátních sčítání skupin osob v bytové nouzi podle klasifikace ETHOS.

Tato vstupní metodika Sčítání osob z vybraných kategorií klasifikace ETHOS z tohoto dokumentu přímo vychází.³ Pokud nějaký postup mění nebo ke sčítání dané subkategorie přistupuje jinak, je tato změna podrobně popsána v příslušné dílčí části.

Nejvíce z Metodiky RILSA vychází postup popsáný v první kapitole našeho textu. Nově ale pojednává o navrhovaném postupu kvantitativního dotazníkového šetření mezi osobami bez střechy, který byl do metodiky doplněn. Druhá kapitola věnující se osobám bez bytu rovněž vychází z Metodiky RILSA, kromě subkategorie Osoby využívající obecní či komerční ubytovny, hotely, hostely, penziony a motely (pouze osoby bez možnosti standardního bydlení), jejíž sčítání se metodicky řídí praxí aplikovanou SocioFactorem v roce 2022. Třetí kapitola pojednává o sčítání osob v nevyhovujícím bydlení, nabízí upravený koncept sčítání, který již byl aplikován dříve (2022). Čtvrtá kapitola se věnuje sčítání osob v nejistém bydlení, které je ze své podstaty velmi obtížně uchopitelné. Proto většina (sub)kategorií bude sčítána metodou odhadů počtu osob, potažmo domácností. Kapitola metodicky navazuje na sčítání provedené v roce 2022 a na doporučení obsažené v Metodice RILSA.

Do stávajícího sčítání jsou nově zahrnuty i dvě kategorie, které doposud nebyly celonárodně sčítány. Pro ně přichází metodika s nově stanovenými postupy. Kategorii Osoby s chronickým duševním onemocněním v chráněném bydlení jsme v textu zařadili do kapitoly věnující se osobám bez bytu, stejně jako kategorii Osoby v tréninkovém bydlení.

Dále uvádíme modifikovaný výčet koncepčních kategorií a jednotlivých subkategorií sčítání v kontextu klasifikace ETHOS.⁴ (dle RILSA, 2023, s. 26–27)

¹ Metodika primárně vycházela z censu v roce 2019, kdy byly sčítány osoby bez střechy, v azylových domech, domech na půli cesty, ve zdravotnických zařízeních a věznicích (Nešporová et al., 2019)

² Sčítání vybraných kategorií ETHOS uskutečněné společností SocioFactor v roce 2022 navazovalo na předešlý census a zaměřilo se na osoby v ubytovnách, penzionech, hotelech, hostelech a motelech, dále na osoby v nevhodném bydlení a také na osoby v nejistém bydlení.

³ V dílčích otázkách byly použity i další zdrojové dokumenty jako Zprávy o vyloučení z bydlení 2021 a 2024 (Klusáček et al., 2021, 2024), a data vycházející z celostátního Sčítání lidí, domů a bytů v ČR z roku 2021.

⁴ Obdobným způsobem byla klasifikace ETHOS adaptována pro potřeby Závěrečné zprávy z hodnocení dopadů regulace (RIA) k připravovanému Zákonu o podpoře bydlení.

Struktura konceptních kategorií sčítání v kontextu klasifikace ETHOS

Konceptní kategorie	Specifikace subkategorie sčítání	Subkategorie dle ETHOS
Bez střechy	Osoby přežívající venku nebo ve veřejně přístupných prostorách, případně ilegálně přebývající v prostorách, které nejsou k bydlení určeny (půdy, sklepy, skladiště atd.), ale i v chatkách, chalupách a nebytových prostorech bez souhlasu jejich majitelů	1.1.1, 8.2.2, 8.3.1
	Osoby v noclehárnách	2.1.1, 2.1.2
Bez bytu	Osoby v azylových domech	3.1.1, 3.1.2, 3.1.3, 3.1.4, 3.1.5, 4.1.2
	Osoby v domech na půl cesty	3.1.6
	Osoby využívající obecní či komerční ubytovny, hotely, hostely, penziony a motely (pouze osoby bez možnosti standardního bydlení)	3.2.1
	Osoby bez domova před opuštěním věznice	6.1.1
	Osoby bez domova před opuštěním zdravotnického zařízení	6.2.1
	Osoby s chronickým duševním onemocněním v chráněném bydlení	-
	Osoby v tréninkovém bydlení ⁵	-
Nevyhovující bydlení	Osoby v nevhodných bytech v bytových domech (včetně rodinných domů)	12.1.1
	Osoby v ostatních typech nevhodného bydlení (mobilní obydlí a nevhodné bydlení se souhlasem majitele v chatách, chalupách a nebytových prostorech)	11.1.1, 11.1.2
	Osoby žijící v přelidněných bytech	13.1.1
Nejisté bydlení	Osoby ohrožené domácím násilím	10.1.1
	Osoby přechodně bydlící u příbuzných nebo přátel bez jiné možnosti bydlení	8.1.1
	Osoby v bytové nouzi, které dostaly výpověď z nájemního bytu	9.1.1
	Osoby ohrožené vystěhováním z vlastního bytu	9.2.1
	Osoby s opakovanými nájemními nebo podnájemními smlouvami na 1 až 3 měsíce	-

⁵ Dle generické definice českého překladu ETHOS by tato skupina mohla spadat do subkategorie 3.2.3 Bezdomovci v přechodném bydlení se sociální podporou s tím, že národní subkategorie ETHOS pro tuto životní situaci nebyla ustanovena.

Souhrnný harmonogram sčítání ETHOS 2025

Harmonogram aktivit je zpracován podle pěti kategorií sčítaných osob. Následující vyobrazení ukazuje na rozložení sčítání (sub) kategorií v čase a uvádí hlavní termíny a časová rozpětí, v nichž sčítání probíhá, případně tzv. rozhodné datum, k němuž se sčítání vztahuje.

SOUHRNNÝ HARMONOGRAM ETHOS 2025 (část 1)

BEZ STŘECHY		BEZ BYTU	
Osoby bez střechy - sčítání	12.–18. 5. 2025	Osoby v azylových domech	Rozhodný termín: noc ze 17. na 18. 5. 2025
Osoby bez střechy - dotazníkové šetření	1. 7.–31. 8. 2025	Osoby v domech na půl cesty	Rozhodný termín: noc ze 17. na 18. 5. 2025
		Osoby využívající obecní či komerční ubytovny, hotely, hostely, penziony a motely	1.–30. 6. 2025
		Osoby bez domova před opuštěním věznice	Rozhodný termín: noc ze 17. na 18. 5. 2025
		Osoby bez domova před opuštěním zdravotnického zařízení	Rozhodný termín: noc ze 17. na 18. 5. 2025
		Osoby s chronickým duševním onemocněním v chráněném bydlení	1.–31. 7. 2025
		Osoby v tréninkovém bydlení	1.–30. 6. 2025

SOUHRNNÝ HARMONOGRAM ETHOS 2025 (část 2)

NEVYHOVUJÍCÍ BYDLENÍ		NEJISTÉ BYDLENÍ	
Osoby v nevyhovujících bytech a bytových domech, včetně rodinných domů	19.-25. 5. 2025	Osoby ohrožené domácím násilím	1.-31. 7. 2025
Osoby v ostatních typech nevhodného bydlení (mobilní bydlení a nevhodné bydlení se souhlasem majitele v chatách, chalupách a nebytových prostorech)	19.-25. 5. 2025	Osoby přechodně bydlící u příbuzných nebo přátel bez jiné možnosti bydlení	1.-31. 7. 2025
		Osoby v bytové nouzi, které dostaly výpověď z nájemního bytu	1.-31. 7. 2025
Osoby žijící v přelidněných bytech	19.-25. 5. 2025	Osoby ohrožené vystěhováním z vlastního bytu	1.-31. 7. 2025
		Osoby s opakovanými nájemními nebo podnájemními smlouvami na 1 až 3 měsíce	1.-31. 7. 2025

Seznam rolí zaměstnanců – klíčové pozice

Vedoucí realizačního týmu

Vedoucí realizačního týmu řídí a koordinuje celý projekt sčítání osob bez domova. Jeho hlavní náplní práce je plánování a organizace všech fází projektu, vedení realizačního týmu, rozdělování úkolů a kontrola jejich plnění. Zajišťuje komunikaci s partnery, institucemi a veřejností, řeší krizové situace a provádí operativní rozhodování. Dále odpovídá za dostatečné personální a materiální zabezpečení projektu a dohlíží na dodržování harmonogramu a kvality práce.

Garant datové analýzy

Garant datové analýzy zodpovídá za kvalitu sběru a zpracování dat. Jeho práce spočívá v navržení metodiky sběru a následného zpracování dat, kontrole metodických postupů a dohledu nad dodržováním standardů. Konzultuje s datovými analytiky a zajišťuje metodickou podporu pro analýzu dat, přičemž vytváří metodické pokyny pro jednotlivé analytické kroky.

Garant interpretace datové analýzy

Garant interpretace datové analýzy se zaměřuje na správnou interpretaci získaných dat a jejich náležitou vizualizaci. Vyhodnocuje analytické výstupy z hlediska jejich dopadu, tvoří interpretační zprávy a doporučení a prezentuje výsledky různým cílovým skupinám, včetně úřadů a veřejnosti. V rámci své činnosti také konzultuje s odborníky na sociální problematiku.

Datový analytik

Datový analytik má na starosti zpracování a analýzu dat získaných během sčítání. Přípravuje sčítací archy, datové soubory, provádí jejich čištění a používá statistické metody k analýze dat. Vytváří grafy, tabulky a vizualizace, které přehledně prezentují zjištěné výsledky. Součástí jeho práce je také tvorba dílčích analytických zpráv, které shrnují klíčová zjištění.

Výzkumník senior

Výzkumník senior se podílí na výzkumné části projektu a dohlíží na sběr dat v terénu. Podílí se na tvorbě metodiky sčítání, koordinuje spolupráci s organizacemi provádějícími sběr dat v terénu a dohlíží na kvalitu sběru dat. Spolupracuje s garantem datové analýzy při interpretaci získaných dat a výsledků výzkumu.

1. Sčítání osob bez střechy

1.1. Popis kontextu sčítání

V rámci kategorie osob bez střechy budou v obcích České republiky sečteny **osoby přežívající venku nebo ve veřejně přístupných prostorách**, případně **ilegálně přebývajících v prostorách, které nejsou k bydlení určeny** (půdy, sklepy, skladiště atd.), ale i v **chatkách, chalupách a dalších nebytových prostorech bez souhlasu majitele**. Do kategorie osob bez střechy náleží rovněž **osoby v nízkoprahových noclehárnách**.

Kategorie bez střechy tedy zahrnuje všechny osoby přespávající venku, v noclehárně nebo v ilegálně obývané budově. Pod označením ilegálně obývaná budova se rozumí jakýkoli objekt, který sice může být stavebně k obývání způsobilý (například chatka, rekreační objekt, opuštěný byt či dům), ale daná osoba v něm pobývá bez právního nároku a bez souhlasu majitele. Pokud tedy osoba žije v takovém prostoru bez vědomí či proti vůli vlastníka, řadí se do kategorie bez střechy. Naproti tomu osoby, které přebývají například v provizorním nebo velmi nekvalitním ubytování, ale s vědomím a se souhlasem majitele (například ve stavebně nevhodném domě, ale s nájemní smlouvou), již do této kategorie nespádají. Obvykle jsou zařazovány do ETHOS kategorie označené jako nevyhovující bydlení.

Při zařazení konkrétní osoby do odpovídající kategorie budeme vycházet buď z předběžných informací získaných od příslušného městského úřadu, místních sociálních služeb nebo městské policie (místní znalost), nebo z přímé informace získané od dané osoby (rozhovorem). Při rozhovoru budeme zjišťovat zejména to, zda osoba přebývá v daném prostoru se souhlasem vlastníka.

Sčítání osob, které využívají noclehárny, lze zajistit na základě jednoznačnější identifikace. Je proveditelné na základě prostého sečtení všech ubytovaných osob v jednotlivých zařízeních (noclehárnách). Uvedená zařízení počty svých klientů zpravidla dlouhodobě evidují, díky čemuž jsou schopna požadovaný výčet dat na základě vyžádání a specifikace poskytnout. Osoby bez střechy ale ne vždy nějaký typ sociální služby využívají. Jindy jsou zase uživateli více různých druhů služeb. Při využití evidence jednotlivých sociálních služeb na území obce platí, že v ní nemusí být zahrnuty všechny osoby spadající do této kategorie, a v jiných případech se bude stávat, že jedna osoba bude součástí evidencí vedených ve vícero službách.

Jelikož do této kategorie spadají lidé, kteří přespávají venku a nejsou dohledatelní na nějaké konkrétní adrese, je nejlepší oporou pro jejich sčítání vyjít z **místní znalosti „expertů“**, kteří v dané oblasti žijí – nejlépe těch, kteří s místní populací osob bez domova přímo pracují, případně s ní alespoň přicházejí pravidelně do styku. Nejčastěji se jedná o místní **sociální pracovníky, pracovníky v sociálních službách a strážníky městské policie**. Sociální odbory a městská policie v mnoha obcích výskyt populace osob bez domova systematictěji sledují a často si jejich počty samy (a různými způsoby) evidují. Před realizací censu osob bez domova je proto na místě oslovit místní zástupce zmíněných organizací a zjistit, zda náhodou potřebnými daty v požadovaném rozsahu a kvalitě nedisponují (a ověřit to). Pokud počty osob neevidují, mohou jejich pracovníci být následně angažováni pro kontaktní (fyzické) sčítání jako sčítací komisaři v terénu nebo v zařízeních sociálních služeb.

Postupy sečtení osob bez střechy, které vycházejí z fyzického sčítání osob, lze rozdělit na **tři základní typy** (Holpuch, 2023). Tím prvním jsou **metody úplného sčítání**, jejichž cílem je zkontaktovat (osobně, nebo alespoň formou pozorování) a zaevidovat každého jednotlivce bez domova. Druhým typem jsou **odhady populace ze vzorku**, které vycházejí z teorie pravděpodobnosti a umožňují do censu zahrnout i tu část sledované populace, s níž sčítací komisaři vůbec nebyli v kontaktu. Třetím typem jsou přístupy,

kteře se výhradně opírají o **síť sociálních služeb** a evidují ty osoby bez domova, které v době censu přišly s nějakou se zapojených služeb do kontaktu.

1.2. Postup prací

Proces sčítání osob bez střechy bude prováděn v **minimálně 450 obcích České republiky**. V rámci **přípravy sčítání bude osloveno 1 139 obcí** (viz přílohu č. 1). Konkrétní postup realizace sčítání se liší u každé obce. V první řadě **závisí na velikosti** (počtu obyvatel) **dané obce, úrovni vybavenosti obce různými druhy sociálních služeb a (ne)existence vlastní evidence** osob bez domova. V závislosti na těchto ukazatelích se poté vybírá jeden ze čtyř scénářů, které byly pro potřeby sčítání kategorie osob bez střechy vytvořeny. Každý ze scénářů, kromě využití vlastní evidence v obcích, používá jeden nebo kombinaci již zmiňovaných přístupů (metodu úplného sčítání, odhad populace ze vzorku a síťování sociálních služeb).

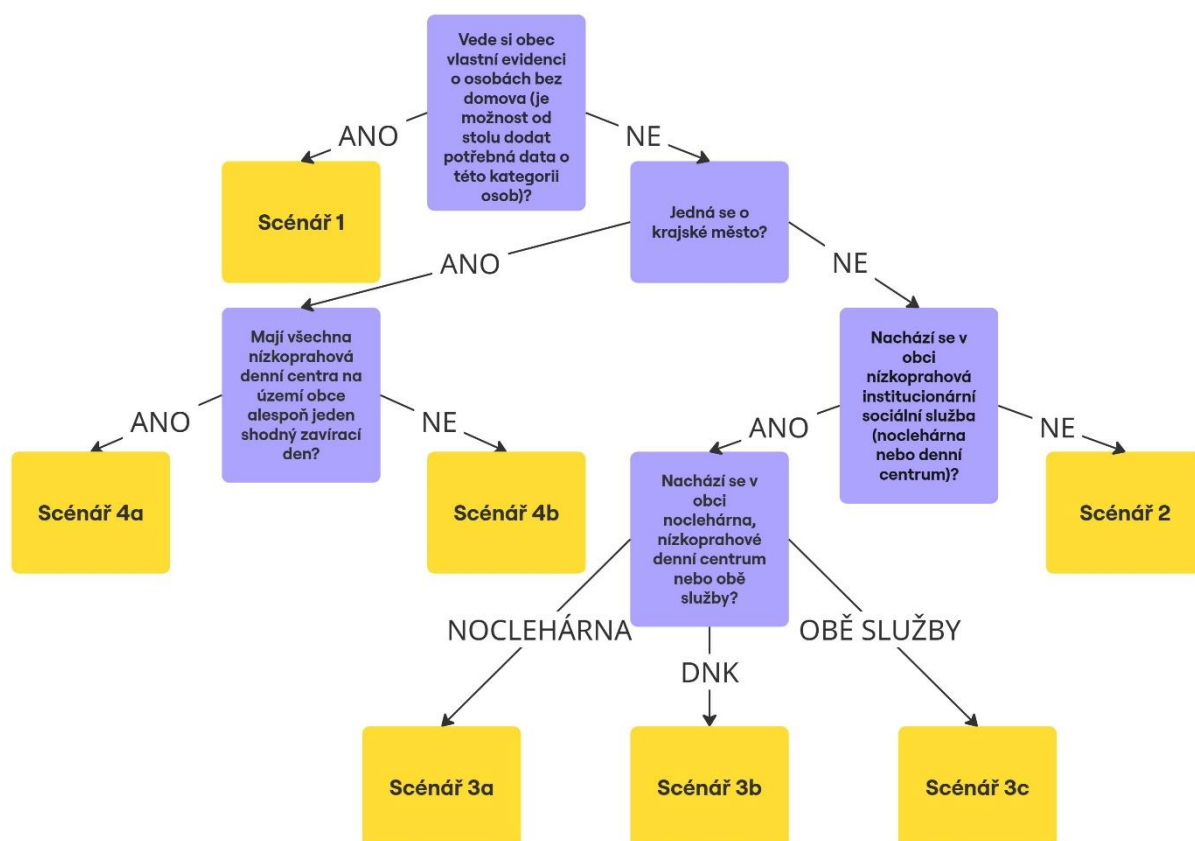
Níže popisované sčítací scénáře plně vychází z metodického postupu ze sčítání z roku 2019 (Holpuch, 2023). Doplnili jsme ale scénář pro obce, které mají na svém území nízkoprahové denní centrum a noclehárnu nikoli (při sčítání v roce 2019 takový případ nenastal).

První scénář pracuje s již existující evidencí, kterou si o osobách bez domova vedou obce samotné. Druhý scénář používá metodu úplného sčítání na předem identifikovaných místech v prostorách celé obce. Třetí scénář kombinuje metody úplného sčítání se sítí sociálních služeb. Sčítání probíhá jak na předem identifikovaných místech v terénu, tak současně i při kontaktu sčítaných osob se sociálními službami. Čtvrtý, personálně i finančně nejnáročnější je scénář, který využívá metodu zpětného zachytu. Třetí a čtvrtý scénář nabízí ještě různé vlastní podvarianty, které jsou označeny malými písmeny (3a, 3b, 3c; 4a, 4b).

Pro každou vybranou obec stanovíme na základě její charakteristiky jeden ze čtyř připravených postupů – scénářů sčítání. Odlišnosti mezi jednotlivými scénáři vychází především z různé velikosti obcí a (ne)přítomnosti nízkoprahových sociálních služeb pro osoby bez domova. K fyzickému sčítání osob budou sloužit Scénáře 2 až 4. Samotné sčítání se v roce 2019 odehrálo během druhého dubnového týdne (od pondělí do neděle). Pro sčítání v roce 2025 byl vybrán termín od 12. do 19. května. Je důležité volit týden, do něhož nezasahují státní svátky. A těm jsme se museli v roce 2025 vyhnout (1. května – čtvrtek: Svátek práce a 8. května – čtvrtek: Den vítězství).

Následující diagram vyobrazuje postup při výběru vhodného scénáře pro jednotlivé obce při sčítání osob bez střechy.

Výběr vhodného scénáře pro jednotlivé obce při sčítání osob bez střechy

Výběr vhodného scénáře sčítání závisí na odpovědích na pět postupně kladených otázek. Hlavním rozdělovacím faktorem je, zda si obec vede svou vlastní evidenci. Pokud ano, volíme pro obec Scénář 1, který nevyžaduje terénní sběr. V případě, že si obec vlastní evidenci nevede a zároveň se jedná o krajské město, tak volíme Scénář 4a anebo 4b. Pokud se v krajském městě nachází nízkoprahová denní centra, která mají alespoň jeden společný zavírací den, tak pro obec volíme Scénář 4a. Pokud všechny takto specifikované služby na území obce nemají společný zavírací den, volíme Scénář 4b. V případě, že se o krajské město nejedná a vlastní evidenci o osobách bez střechy si obec nevede, klademe otázku, zda se v obci nachází nízkoprahová institucionální služba. V případě, že se v obci noclehárna ani nízkoprahové denní centrum nenachází, volíme pro obec Scénář 2. Pro obce, ve kterých se taková služba nachází, se nabízí Scénář 3. Ten má tři varianty. Scénář 3a je určený pro obce, ve kterých se nachází noclehárna, ale denní centrum nikoli. V obcích s nízkoprahovým denním centrem, ale bez nocleháren je uplatňován Scénář 3b. Pro obce, kde se nachází noclehárna i denní centrum, je aplikován Scénář 3c. Tolik k volbě příslušného scénáře.

Jaká data budeme shromažďovat? U všech sčítaných osob v kategorii bez střechy budou sledovány následující údaje:

1. Pohlaví – M (muž), Ž (žena)
2. Věk – celé číslo
3. Současné obvyklé místo přespávání (v květnu 2025) – V (venku), N (noclehárna), I (ilegálně obsazená budova)
4. Doba strávená bez střechy – celé číslo
5. Státní občanství – Č (české), J (jiné)

Sčítání osob venku a v noclehárnách

Největší metodologickou výzvou sčítání osob v bytové nouzi představuje sečtení osob přespávajících venku a v nízkoprahových noclehárnách. Jelikož sociální služba noclehárny je apriori určena pouze k pobytu přes noc, bývá její klientela nestálá a velmi proměnlivá. Kategorie osob přespávajících venku a kategorie osob přespávajících v noclehárnách jsou ve skutečnosti vzájemně prostupné (Nešporová, Holpuch, 2020, s. 85), a proto je z metodologického hlediska při jejich sčítání vhodné přistupovat k nim spíše jako k jedné společné kategorii. Člověk, který v době censu přespává v noclehárně, může při dotazování uvést, že obvykle přespává venku, a to platí i opačně.

O tom, do jaké kategorie sčítaná osoba spadá, bylo během censu v roce 2019 rozhodováno na základě nejčastějšího místa přespávání v době dotazování, respektive v posledním týdnu či dvou týdnech. Osoby, které „obvykle přespávají venku“, budeme ve sčítání v roce 2025 vyhledávat nejen na veřejných prostranstvích, ale také v nízkoprahových noclehárnách a v denních centrech pro osoby bez domova.

Kontaktované osoby budou odpovídat na otázku: „*Kde teď v květnu nejčastěji přespáváte?*“ Zaevidovat je potřeba jen ty, kteří uvedou jednu z následujících odpovědí (jednotlivé kategorie budou sčítaným osobám v případě nejasností detailně popsány):

- a. venku (stany; auta; vagóny; podmostí; veřejná prostranství; squaty; cizí/opuštěné přístřešky bez souhlasu majitele...);
- b. v noclehárně;
- c. v ilegálně obsazené budově (cizí/opuštěné budovy, areály, chalupy, chaty, zahradní chatky, maringotky bez souhlasu majitele nebo nebytové prostory také bez souhlasu majitele).

Pokud při rozhovoru s „předpokládanou“ osobou bez střechy vyjde najevo, že přespává v jiném typu zařízení, například v azylovém domě, obecní/komerční ubytovně, v alternativním bydlení či v běžném bydlení, do sčítacího archu se nebude zaznamenávat (nebude součástí toho sčítání). Takovéto situace budou pravděpodobně nastávat při sčítání osob v nízkoprahových denních centrech.

Z Metodiky RILSA vychází, že sčítání osob bez střechy v noclehárnách má mít dvě základní podoby. První variantou bude úplné sečtení všech přítomných uživatelů služby v jednu konkrétní noc. Tento postup bude využit v obcích, které se řídí Scénářem 4a nebo 4b. Ve druhé variantě, kterou budou využívat obce postupující podle Scénářů 3a a 3c, budou noclehárny představovat pouze jedno z mnoha míst, na nichž budou osoby bez domova kontaktovány, a bude kladen dotaz na jejich obvyklé místo přespávání. Pokud dotyčná osoba kontaktovaná v noclehárně uvede, že v posledním týdnu (respektive v květnu) přespávala nejčastěji na veřejných prostranstvích, bude zaevidována jako osoba přespávající venku. Osoby kontaktované v noclehárně obdrží „zelenou kartičku“ pro sčítání osob bez střechy a bez bytu. Pokud však kontaktovaní uživatelé této služby potvrdí, že tuto „zelenou kartičku“ obdrželi již dříve (např. v terénu či v denním centru), budou ze sčítání v noclehárně vyloučeni (již byli sečtení).

Sčítání v denních centrech pro osoby bez domova

Nízkoprahová denní centra pro osoby bez domova představují v porovnání se sčítáním v terénu příznivější prostředí pro realizaci censu. S jejich zapojením počítají scénáře 3b, 3c, 4a a 4b. Ve scénářích 2 a 3a denní centra nefigurují pouze z toho důvodu, že tyto scénáře jsou podle metodiky vytvořeny pro potřeby obcí, v nichž se tento typ sociální služby jednoduše nevyskytuje.

Na sčítání v denních centrech budou jejich klienti s předstihem upozorněni informační vývěskou, na níž je pracovníci budou žádat o spolupráci v období celého sčítacího týdne (příloha č. 7). Sčítání bude provádět po dobu celého týdne k tomu určený pracovník centra. Je žádoucí, aby se jednalo pouze

o jednu osobu, která tuto činnost může zajišťovat během celého sčítacího týdne. Snáze se tak předchází opakovanému oslovení již jednou započtených osob. S osobami provede krátký rozhovor a následně předá zmíněnou „zelenou kartičku“ sčítání osob bez bytu a bez střechy. Specifickým způsobem bude probíhat sčítání v denních centrech v obcích, které pro sčítání využijí metodu Capture-mark-recapture (Scénář 4a a 4b) – viz níže v textu.

1.2.1. Scénář 1: Využití vlastní evidence

První scénář není sám o sobě výzkumnou metodou. Jedná se spíše o metodický postup o způsobu zapojení se do sčítání pro obce, které potřebnými informacemi již buďto disponují (města, která sledují počty místních osob bez domova dlouhodobě), nebo jsou schopny je vyplnit tzv. od stolu (velmi malé obce, v nichž se nacházejí pouze jednotky těchto osob, případně tam nejsou). Popisované postupy vychází z Metodiky RILSA (RILSA, 2023, s. 37).

Sociální či jiní pověření pracovníci obcí obdrží od krajských koordinátorů požadavek o sdělení informací o počtech osob bez domova na jejich území a o jejich dalších charakteristikách. Vedení obce bude osloveno elektronickou korespondencí – obdrží výzvu k předání informace o bezdomovecké populaci v dané obci. Prostřednictvím odkazu na elektronický dotazník vyplní informace v požadované struktuře (formulář Click4Survey, příloha č. 2), čímž vznikne evidence všech místních osob bez domova. Uvedou jejich pohlaví, věk (stačí odhad), počet let strávených na ulici (stačí odhad) a typ místa obvyklého přespávání (venku nebo v noclehárně) a státní příslušnost (nepovinné).

Obecní koordinátor v případě nejistoty, zda je vytvořená evidence osob bez domova úplná, vytvoří seznam lokalit, kde zaevidované osoby pobývají, a dále úplnost seznamu konzultuje např. s příslušníky městské policie. Pokud považuje obecní koordinátor postoj městské policie k osobám bez domova za kontroverzní, pak mu bude doporučeno, aby městskou policii požádal pouze o seznam lokalit, které osoby ze sčítané populace obývají, a následně ho porovnal se svým vlastním. V minulých sběrech nebyly ze strany obecních koordinátorů zaznamenány na spolupráci s městskou policií žádné negativní reakce.

Pokud je počet osob bez domova v dané obci roven nule, bude úkolem obecního koordinátora pouze tuto informaci předat realizátorovi sčítání prostřednictvím doručeného formuláře (dotazník na platformě Click4Survey). Tento formulář bude rozeslán dne 14. 4. 2025. Formulářem bude zjišťováno, zda si obec vede vlastní evidenci osob bez domova či nikoli, nebo zda se na jejím území žádná taková osoba nenachází. Pokud odpovědí bude, že si obec vlastní evidenci vede nebo na jejím území nikdo takový nepobývá, obdrží zástupci těchto obcí ve sčítací týdně (12.–18. 5. 2025) další formulář (dotazník z platformy Click4Survey), kde za svou obec požadované informace vyplní. Rozesláním formulářů k vyplnění dat o osobách bez střechy až ve sčítacím týdnu dojde k zajištění aktuálních dat. Mimo to budou zástupci obcí upozorněni na to, že data o počtu a údajích osob bez střechy mají ke sčítacímu týdnu aktualizovat. Tento požadavek byl hlavním důvodem, proč se prvotní e-mail obcím posílá s předstihem. Obce se v mezidobě ujistí, že je jejich evidence stále aktuální.

1.2.2. Scénář 2: Úplné sčítání na předem identifikovaných místech v terénu (v obcích bez nízkoprahových služeb)

Druhý scénář, kde se počítá s úplným sečtením osob bez střechy na předem identifikovaných místech v terénu, je určený pro realizaci v zejména menších až středně velkých obcích, kde nejsou žádné nízkoprahové služby pro osoby bez domova a zároveň vedení obce nevede žádnou úplnou evidenci

o této kategorii osob (není možné použít Scénář 1). Následující postup vychází z Metodiky RILSA (RILSA, 2023, s. 38).

Prvním krokem k úspěšné realizaci sčítání osob bez domova v terénu bude vytvoření seznamu lokalit obývaných osobami, které obvykle přespávají venku. Městská policie zpravidla eviduje místa, kde se lidé bez střechy pohybují.

Úkolem obecních koordinátorů bude stručně představit projekt a jeho účel městské policii a požádat ji o spolupráci při vytváření seznamu lokalit, kde se bezdomovci vyskytují. Seznam bude mít dvě části. První část bude představovat soupis míst, kde se osoby bez střechy sdružují přes den, druhá část bude soupisem míst, kam se uchylují na večer za účelem přespání. V době před realizací censu má být vynaložena snaha o získání maxima informací o těchto lokalitách a pokus o dopracování tohoto materiálu k dokonalosti – do takové podoby, že bude obsahovat úplně všechna místa v dané obci, na nichž se osoby bez střechy alespoň někdy zdržují či přespávají. Požádat o spolupráci s tvorbou map lze také další osoby, o nichž si obecní koordinátor myslí, že by mohly pomoci mapy doplnit (např. sociální pracovníci z terénních programů neziskových organizací). Místa z připraveného seznamu si následně obecní koordinátor zaznamená do mapy obce (případně si takovou mapu lze vytisknout i s vyznačenými body, např. prostřednictvím online aplikace mapy.cz).

Realizace sčítání v terénu

Ze samotné podstaty sčítání kategorie osob bez střechy je patrné, že sčítání v terénu je zásadním dílem mozaiky jejich sečtení. Kapacity sociálních služeb naznačují, že největší množství osob bez střechy bude v obcích sčítacími komisaři nalezeno právě v terénu. I proto je důležité věnovat mu zvýšenou pozornost a nepodcenit žádný její komponent. To se týká zejména důkladné přípravy map s místy, kde se osoby bez střechy mají nacházet, výběru a školení osob pro terénní sběr nebo vyhrazení dostatečného času na jeho realizaci.

V týdnu určeném pro realizaci samotného sčítání je potřeba vracet se opakovaně na všechna místa vyznačená na mapě a evidovat všechny osoby bez střechy, které na nich (a při cestě k nim) lze zkontaktovat, a to až do doby, dokud sčítací komisaři nepotkávají již jen stále ty samé, dříve zaevidované osoby (tzv. saturace). Tuto činnost bude zajišťovat jedna dvojice, aby se snížila pravděpodobnost vzniku duplicit. Pokud obecní koordinátor, sčítací komisaři či jiné zainteresované osoby uznají za vhodné, mají možnost vyžádat si „zelené kartičky“ sčítání osob bez střechy a bez bytu. Tuto kartičku předají každému sčítanému, kterého zaznačí do sčítacího archu (příloha č. 3), a ten se jí bude mít povinnost prokázat, pokud by se jej někdo další pokusil znovu sečíst.

Je dobré vrátit se na každé z míst během týdne minimálně 5x, pokud možno vždy v jiný čas. Na nocležiště, na nichž započtení bezdomovci potvrdí, že už tam kromě nich nikdo nepřespává, se již další den není potřeba vracet. Samotné sčítání bude probíhat v následujících krocích:

1. Vizuální identifikace potenciálních osob z cílové skupiny.
2. Navázání kontaktu stručným představením se, informováním o probíhajícím censu a ověřením, zda dotyčná osoba spadá do sčítané populace. Improvizace je při navazování kontaktu vítána, vhodným postupem je vše, co vzbudí v bezdomovcích zájem a chuť spolupracovat. Sčítacím komisařům může při kontaktování potenciálních osob z cílové populace pomoci nabízení drobné potravinové pomoci (potraviny z potravinové banky, kterými jejich organizace disponuje – např. mandarinky, jablka, banány, případně potravinové konzervy...). Potraviny je nutné nabízet bezpodmínečně, nikdy ne jakožto protislužbu za spolupráci.
3. Ověření, zda osoba již nebyla zaevidována jiným pracovníkem (zda již nedostala kartičku sčítání osob bez střechy a bez bytu).

4. U osob spadajících do cílové populace je třeba zjistit jejich věk, typ místa obvyklého přespávání a dobu strávenou na ulici a následně tyto údaje (včetně rozpoznání pohlaví) doplnit do sčítacího archu. Případně dát dotyčné osobě zelenou kartičku sčítání osob bez střechy a bez bytu, které budou na obce rozeslány.

Checklist pro realizaci Scénáře 2

- Vytvořit seznam míst, kde se bezdomovci sdružují přes den, a seznam míst, kde přespávají.
- Zanešat tato místa do mapy (v aplikaci www.mapy.cz lze takovou mapu s označenými místy vytvořit a následně vytisknout).
- Naplánovat trasy sčítacích komisařů a spočítat časovou dotaci, která je potřeba na jedno projití celé trasy. Na každé z míst je dobré vrátit se během týdne minimálně 5x.
- Zajistit odpovídající množství sčítacích komisařů.
- Zaškolit sčítací komisaře, předat jim mapy s trasami, sčítací archy (případně také zelené kartičky sčítání osob bez střechy a bez bytu, pokud jste se je rozhodli využít). Případně je vybavit potravinami pro snazší navazování kontaktu.
- Zajistit sčítání v terénu 12.–18. 5. 2025.
- Převést vysbírané informace ze sčítacích archů do elektronického formuláře (na platformě Click4Survey).
- Provést kontrolu, zda jsou prostřednictvím elektronického formuláře odeslány informace o sčítaných osobách bez střechy za všechny dvojice.

Seznam úkolů pro obecní koordinátory pro realizaci Scénáře 2

Přípravná fáze

- Rekrutovat potřebný počet sčítacích komisařů,
- Vytvořit seznam všech sčítacích komisařů,
- Vytvořit mapy lokalit s výskytem bezdomovců,
- Zúčastnit se školení o terénním sběru pořádaného realizátorem sběru společně se sčítacími komisaři,
- Rozeslat či předat sčítacím komisařům sčítací archy,
- Instruovat sčítací komisaře o práci v terénu.

V případě potřeby:

- Distribuovat zelené kartičky sčítacím komisařům.

Sčítání 12.–18. 5. 2024

Po sčítání

- Zkontrolovat, že všechny sčítací dvojice odeslaly informace ze sčítacích archů do elektrického formuláře sčítání osob bez střechy (dotazník na platformě Click4Survey).

1.2.3. Scénář 3: Úplné sčítání v terénu a v nízkoprahových službách

V případě aplikace Scénáře 3 se jedná o metodický postup, kde sčítání probíhá nejen v terénu na předem identifikovaných místech, ale také v různých sociálních službách v obci (noclehárna, denní centrum pro osoby bez domova) podle toho, které jsou zde dostupné. Scénář 3 nabízí tři varianty provedení sčítání, 3a, 3b a 3c. Scénář 3a je určený pro obce, na jejichž území se nachází noclehárna.

Sčítání ve sčítacím týdnu probíhá v terénu a na noclehárně/noclehárnách. Obce, které na svém území mají nízkoprahové denní centrum, ale noclehárnu nikoli, používají pro sčítání Scénář 3b. Sčítání zde ve sčítacím týdnu probíhá v nízkoprahovém denním centru a v terénu. Pro obce, na jejich území se nachází i noclehárna i denní centrum, je připraven Scénář 3c. Ve stanoveném termínu sčítání pak probíhá census v obou typech zařízení i v terénu. Popisované postupy vychází z Metodiky RILSA (RILSA, 2023, s. 39–43), oproti této metodice jsme ale přidali další variantu Scénáře 3.

Pro úspěšnou realizaci sběru podle Scénáře 3 je potřeba spolupracovat s organizacemi, které poskytují služby pro osoby bez domova. Proto je důležité co nejdříve představitele těchto obcí oslovit, seznámit se sčítáním osob bez domova a požádat o spolupráci. Účast organizací je důležitá nejen kvůli pětidennímu sčítání přímo v denních centrech a noclehárnách, ale také pro zajištění dostatku kvalifikovaných pracovníků a pracovníc, kteří budou schopni zrealizovat část sčítání v terénu.

Stejně jako spolupráce s kompetentními organizacemi je důležité i vytvoření seznamu lokalit, kde osoby bez střechy pobývají. Městská policie zpravidla eviduje místa, kde se tyto osoby pohybují. Úkolem obecních koordinátorů bude stručně představit sčítání a jeho účel městské policii a požádat ji o spolupráci při vytváření seznamu lokalit. Seznam bude mít dvě části. První část bude představovat soupis míst, kde se lidé bez střechy sdružují přes den, druhá část bude soupisem míst, kam se uchylují na večer za účelem přespání. Jak bylo uvedeno již výše, pro realizaci censu bude klíčové navázat spolupráci s centry, která poskytují v dané oblasti služby pro osoby bez domova. Mohou to být i organizace poskytující nízkoprahové služby pro drogově závislé. Seznamy lokalit, které bude možno získat od městské policie, je nutno ověřit a doplnit o další místa s pomocí sociálních pracovníků těchto organizací. Zvláště nápomocní budou při tomto úkolu pracovníci, kteří se věnují terénní sociální práci. Sociální pracovníci mohou mít pochopitelné obavy, zda nebudou tyto informace zneužity. Proto je nutné pracovníky ujistit, že takto doplněné seznamy nebudou poskytnuty nikomu, kdo se censu přímo neúčastní (tedy ani městské policii, která poskytla prvotní podklady, ani MPSV jakožto zadavateli výzkumu či realizátorovi sčítání – mapy je vhodné ponechat v rukách obecního koordinátora). Místa budou zaznamenána do mapy obce (obecní koordinátor ji může vytisknout i s vyznačenými body, např. prostřednictvím online aplikace mapy.cz).

Scénář 3a: Úplné sčítání v terénu a v noclehárně

Scénář sčítání 3 je rozdělen na tři další varianty podle toho, jakým typem sociálních služeb pro osoby bez domova obec disponuje. Dále se věnujeme Scénáři 3a, který je navržen pro obce, ve kterých se nachází noclehárna, a sčítání probíhá v terénu na předem identifikovaných místech ve spolupráci s městskou policií a kompetentními osobami místních organizací a rovněž v noclehárnách.

Realizace sčítání v noclehárnách

Při sčítání v noclehárnách bude každý uživatel této služby, který v době sčítání navštíví dané zařízení, informován o probíhajícímu censu a dotázán, zda byl již v tomto týdnu započítán v noclehárně, v terénu (nebo v denním centru v případě Scénáře 3c), tzn. dostal již dříve kartičku sčítání osob bez bytu a bez střechy. Pokud doposud zaevidován nebyl, bude požádán o vybrané údaje o své osobě (věk, typ místa obvyklého současného přespávání a zjištěnou státní příslušnost) dle připravených kategorií ve sčítacím archu (viz příloha č. 4). Následně pracovník předá započtené osobě zelenou kartičku sčítání osob bez střechy a bez bytu. Pracovník, který evidenci bude provádět, doplní do sčítacího archu údaj o pohlaví evidované osoby. Klíčové je vždy dotyčnou osobu poučit, že tímto byla započtena, a požádat ji, aby tuto informaci sdělila všem pracovníkům, kteří by ji chtěli v dalších dnech znovu zaevidovat ať už v terénu, či opětovně v noclehárně (prokázala se zelenou kartičkou sčítání osob bez střechy a bez bytu).

Souběžně se sčítáním v noclehárně bude probíhat sčítání osob bez domova venku. Sociální pracovníci vyrazí do terénu s připravenými mapami, na nichž budou vyznačeny všechny lokality obývané osobami bez střechy. Terénní sčítání by měli realizovat pracovníci se zkušenostmi z přímé práce. Proto budou pro tento úkol rekrutováni zejména terénní sociální pracovníci a další sociální pracovníci či pracovníci v sociálních službách. Kontaktování s touto žádostí budou také lokální organizace zabývající se protidrogovou prevencí. Jejich terénní pracovníci jsou vhodnými kandidáty na pozici sčítacích komisařů. Pracovníci by se měli do terénu vydat pokud možno ve dvojicích. Potřebné množství dvojic sčítacích komisařů může být ponecháno na úsudku obecního koordinátora. Vhodné je, aby po celý týden byla tato činnost vykonávána pouze jednou dvojicí. To je však možné pouze v menších, případně středně velkých městech. Pracovníkům bude vysvětlen smysl a důležitost censu/výzkumu.

Pracovníci pro sčítání v terénu budou vybaveni připravenými mapami a seznámení s lokalitami, které mají navštívit. Předpokládáme, že ve většině případů se budou na přípravě seznamu míst/map lokalit podílet tíž lidé z lokálních nízkoprahových center, kteří se nakonec do terénu vydají. Společně budou trasy naplánovány tak, aby v dopoledních a odpoledních hodinách pracovníci prošli místa, kde se osoby bez střechy sdružují přes den, později pak místa, kde přespávají. Obec bude rozdělena do tolika rajónů/tras, kolik bude zapojeno dvojic, a trasy naplánovány tak, aby se mezi jednotlivými dvojicemi nepřekrývaly. Trasy budou naplánovány jako spojnice mezi body na připravených mapách, na nichž byla vyznačena místa, na nichž se zdržují bezdomovci. Každá z dvojic může body v rámci svojí trasy projít během jednotlivých dnů vícekrát a v různém pořadí.

Realizace sčítání v terénu

Každá z dvojic obdrží sčítací archy a mapu s vyznačenou trasou, na níž má kontaktovat všechny potenciální osoby bez střechy. Sčítacím komisařům/komisařkám může (není to však nutné) při kontaktování potenciálních osob z cílové populace pomoci nabízení drobné potravinové pomoci (potraviny z potravinové banky, kterými jejich organizace disponuje – mandarinky, jablka, banány...). Potraviny je nutné nabízet bezpodmínečně všem zkontaktovaným osobám bez domova, nikdy ne jakožto protislužbu za spolupráci. Předejde se tak možné snaze některých osob nechat se započítat několikrát.

Pracovníci budou nejprve procházet lokality, které lidé bez střechy obývají přes den, a následně místa, kde nocují. Ne však po setmění. Na naplánovaných trasách bude jejich úkolem:

1. Vizuální identifikace potenciálních osob z cílové skupiny.
2. Představit se a ověřit, zda osoba nebyla zkontaktována/zaevidována již jinou dvojicí v terénu, případně v některém z nízkoprahových zařízení (denní centrum, noclehárna), ukázat zkontaktované osobě zelenou kartičku sčítání osob bez střechy a bez bytu a zeptat se, zda ji již někde od někoho obdržela).
3. Pokud osoba ještě jiným pracovníkem zkontaktována nebyla, pracovník ji bude informovat o probíhajícímu censu a ověřit, zda spadá do sčítané populace (např.: „Sledujeme, kolik lidí nemá v naší obci stabilní bydlení, můžu se Vás zeptat, kde přespáváte Vy?“). Improvizace je při navazování kontaktu vítána, vhodným postupem je vše, co vzbudí v oslovených osobách zájem a chuť spolupracovat. Osobám z cílové skupiny je možné (není to však nutné) nabídnout drobné potravinové občerstvení (viz výše).
4. Zeptat se na věk, typ místa obvyklého přespávání, dobu strávenou na ulici (bez střechy a bez bytu), státní příslušnost a doplnit tyto údaje (včetně rozpoznání pohlaví) do sčítacího archu (viz přílohu č. 4) a dát dotyčné osobě kartičku sčítání osob bez střechy a bez bytu.

Zkontaktovaných osob se také bude během sčítacího týdne možnost ptát, zda nevědí ještě o dalších osobách bez střechy, které se s nimi stýkají, ale momentálně na místě nejsou přítomny. Na základě

získaných informací se sčítací dvojice bude pokoušet zastihnout tyto nepřítomné jedince na daném místě v jiný den/hodinu.

Scénář 3b: Úplné sčítání v terénu a v denním centru

Varianta b pro scénář 3 je určena pro obce, které jsou vybaveny nízkoprahovým denním centrem, ale nikoliv noclehárnou. Kontaktování osob bez domova tedy probíhá v terénu za pomoci sčítacích komisařů a v již zmíněných denních centrech, kde evidenci provádějí tamější pracovníci. V případě největších center je možné zapojení externích pracovníků, kteří se budou na censu podílet.

Sčítání v nízkoprahových denních centrech

Denní centra pro osoby bez domova bude nutno požádat o zaevidování všech klientů, kteří v uvedeném termínu (týdnu 12.–18. 5. 2025) využijí jejich služby, do příslušného sčítacího archu. Denní centra jsou zpravidla schopna tuto činnost zajistit svépomocí, jelikož ve většině případů nějakou formu evidence provádějí pro vlastní potřeby. Případně lze využít pro tento úkol studenty humanitních oborů (nejlépe sociální práce) a umožnit jim tuto činnost vykázat jako absolvovanou praxi. Pokud to zvládnou tamní sociální pracovníci svépomocí, není samozřejmě potřeba externí pracovníky/studenty pro tento úkol shánět. Mělo by se však jednat o člověka, který může být v denním centru přítomen všech pět dní po celou provozní dobu – tímto se sníží riziko, že stejný klient bude započten vícekrát. Evidence je po prvním dni již méně a méně náročná, jelikož se stále častěji objevují těžší klienti. S výjimkou těch největších zařízení by potřebnou evidenci měl zvládnout zajistit běžný personál daného centra. Bude potřeba na viditelné místo v denním centru umístit v době realizace censu informaci o probíhající sčítání (viz přílohu č. 7). Každý uživatel služeb, který v době sčítání navštíví dané zařízení, bude informován o probíhající censu a dotázán, zda byl již v tomto týdnu započítán v daném centru, či v terénu (tzn. dostal již dříve kartičku sčítání osob bez bytu a bez střechy). Pokud doposud zaevidován nebyl, bude požádán o vybrané údaje o své osobě (věk, typ místa současného přespávání, doba strávená na ulici, státní příslušnost) dle připravených kategorií ve sčítacím archu (viz přílohu č. 4). Následně pracovník předá započtené osobě kartičku sčítání osob bez střechy a bez bytu. Pracovník, který evidenci bude provádět, doplní do sčítacího archu údaj o pohlaví evidované osoby. Klíčové je vždy dotyčnou osobu poučit, že tímto byla započtena, a požádat ji, aby tuto informaci sdělila všem pracovníkům, kteří by ji chtěli v dalších dnech znovu zaevidovat, ať už v terénu, či opětovně v denním centru.

Realizace sčítání v terénu

Každá z dvojic obdrží sčítací archy a mapu s vyznačenou trasou, na níž má kontaktovat všechny potenciální osoby bez střechy. Sčítacím komisařům/komisařkám může (není to však nutné) při kontaktování potenciálních osob z cílové populace pomoci nabízení drobné potravinové pomoci (potraviny z potravinové banky, kterými jejich organizace disponuje – mandarinky, jablka, banány...). Potraviny je nutné nabízet bezpodmínečně všem zkontaktovaným osobám bez domova, nikdy ne jakožto protislužbu za spolupráci. Předejde se tak možné snaze některých osob nechat se započítat několikrát.

Pracovníci budou nejprve procházet lokality, které bezdomovci obývají přes den, a následně místa, kde bezdomovci nocují. Ne však po setmění. Na naplánovaných trasách bude jejich úkolem:

1. Vizuální identifikace potenciálních osob z cílové skupiny.
2. Představit se a ověřit, zda osoba nebyla zkontaktována/zaevidována již jinou dvojicí v terénu, případně v některém z nízkoprahových zařízení (denní centrum, noclehárna), ukázat

zkontaktované osobě kartičku sčítání osob bez střechy a bez bytu a zeptat se, zda ji již někde od někoho obdržela).

3. Pokud osoba ještě jiným pracovníkem zkontakтовána nebyla, bude informována o probíhajícím censu a bude ověřeno, zda spadá do sčítané populace (např.: „Sledujeme, kolik lidí nemá v naší obci stabilní bydlení, můžu se Vás zeptat, kde přespáváte Vy?“). Improvizace je při navazování kontaktu vítána, vhodným postupem je vše, co vzbudí v oslovených osobách zájem a chuť spolupracovat. Osobám z cílové skupiny je možné (není to však nutné) nabídnout drobné potravinové občerstvení (viz výše).
4. Zeptat se na věk, typ místa obvyklého přespávání, dobu strávenou na ulici (bez střechy a bez bytu), státní příslušnost a doplnit tyto údaje (včetně rozpoznání pohlaví) do sčítacího archu (viz přílohu č. 4) a dát dotyčné osobě kartičku sčítání osob bez střechy a bez bytu.

Zkontaktovaných osob se také bude během sčítacího týdne možnost ptát, zda nevědí ještě o dalších osobách bez bydlení, které se s nimi stýkají, ale momentálně na místě nejsou přítomny. Na základě získaných informací se sčítací dvojice bude pokoušet zastihnout tyto nepřítomné jedince na daném místě v jiný den/hodinu.

Scénář 3c: Úplné sčítání v terénu, noclehárně a denním centru

Scénář 3c je určen pro obce, které si nevedou svou vlastní evidenci osob bez domova a zároveň se na jejich území nachází nejen noclehárna, ale i denní centrum. Sčítání se tedy odehrává v terénu, v noclehárnách i v denních centrech.

Sčítání v nízkoprahových denních centrech

Denní centra pro osoby bez domova bude nutno požádat o zaevidování všech klientů, kteří v uvedeném termínu (týdnu 12.–18. 5. 2025) využijí jejich služby, do příslušného sčítacího archu. Denní centra jsou zpravidla schopna tuto činnost zajistit svépomocí, jelikož ve většině případů nějakou formu evidence provádějí pro vlastní potřeby. Případně lze využít pro tento úkol studenty humanitních oborů (nejlépe sociální práce) a umožnit jim tuto činnost vykázat jako absolvovanou praxi. Pokud to zvládnou tamní sociální pracovníci svépomocí, není samozřejmě potřeba externí pracovníky/studenty pro tento úkol shánět. Mělo by se však jednat o člověka, který může být v denním centru přítomen všech pět dní po celou provozní dobu – tímto se sníží riziko, že stejný klient bude započten vícekrát. Evidence je po prvním dni již méně a méně náročná, jelikož se stále častěji objevují tiž klienti. S výjimkou těch největších zařízení by potřebnou evidenci měl zvládnout zajistit běžný personál daného centra. Bude potřeba na viditelné místo v denním centru umístit v době realizace censu informaci o probíhajícím sčítání (viz přílohu č. 7). Každý uživatel služeb, který v době sčítání navštíví dané zařízení, bude informován o probíhajícím censu a dotázán, zda byl již v tomto týdnu započítán v daném centru, či v terénu (tzn. dostal již dříve kartičku sčítání osob bez bytu a bez střechy). Pokud doposud zaevidován nebyl, bude požádán o vybrané údaje o své osobě (věk, typ místa současného přespávání, doba strávená na ulici, státní příslušnost) dle připravených kategorií ve sčítacím archu (viz přílohu č. 4). Následně pracovník předá započtené osobě kartičku sčítání osob bez střechy a bez bytu. Pracovník, který evidenci bude provádět, doplní do sčítacího archu údaj o pohlaví evidované osoby. Klíčové je vždy dotyčnou osobu poučit, že tímto byla započtena, a požádat ji, aby tuto informaci sdělila všem pracovníkům, kteří by ji chtěli v dalších dnech znovu zaevidovat, ať už v terénu, či opětovně v denním centru.

Checklist pro realizaci Scénáře 3 (3a, 3b i 3c)

- Vytvořit seznam míst, kde se bezdomovci sdružují přes den, a seznam míst, kde přespávají.
- Zanešat tato místa do mapy (v aplikaci www.mapy.cz lze takovou mapu s označenými místy vytvořit a následně vytisknout).
- Napláňovat trasy sčítacích komisařů a spočítat časovou dotaci, která je potřeba na jedno projití celé trasy. Na každé z míst je dobré vrátit se během týdne minimálně 5x (viz část Realizace sčítání v terénu).
- Zajistit dostatečné množství sčítacích komisařů.
- Doručit sčítací arch pro sčítání v denním centru a dostatek kartiček sčítání osob bez střechy do denního centra a zajistit evidenci klientů v týdnu 12.–18. 5. 2025 tamním personálem.
- Doručit sčítací arch pro sčítání v noclehárně a dostatek kartiček sčítání osob bez střechy 2025 do noclehárny a zajistit evidenci klientů v týdnu 12.–18. 5. 2025 osobou odpovědnou za večerní ubytování.
- Zaškolit osoby provádějící evidenci osob bez střechy v sociálních zařízeních (noclehárny, nízkoprahová denní centra).
- Zaškolit sčítací komisaře, předat jim mapy s trasami, sčítací archy a kartičky sčítání osob bez střechy a bez bytu. Případně je vybavit potravinami pro snazší navazování kontaktu.
- Zajistit sčítání v terénu, v denním centru i v noclehárně 12.–18. 5. 2025.
- Převést vysbírané informace ze sčítacích archů do elektronického formuláře (Click4Survey).
- Provést kontrolu, zda jsou prostřednictvím elektronického formuláře odeslány informace o sčítaných osobách bez střechy za všechny dvojice.

Seznam úkolů pro obecní koordinátory pro realizaci Scénáře 3

Přípravná fáze

- Rekrutovat sčítací komisaře.
- Vytvořit seznam všech sčítacích komisařů.
- Vytvořit seznam denních center a nocleháren, kde bude probíhat první fáze výzkumu, seznam bude obsahovat následující údaje: název centra, základní charakteristiku, průměrný týdenní počet klientů, osoby zajišťující sčítání v těchto centrech, kontakt.
- Vytvořit mapy lokalit s výskytem osob bez střechy.
- Zúčastnit se školení o terénním sběru pořádaného realizátorem sběru společně se všemi sčítacími komisaři.
- Zúčastnit se školení o evidenci v sociálních zařízeních pořádaného realizátorem sběru společně s osobami tuto evidenci provozující.
- Rozeslat či předat sčítacím komisařům sčítací archy, které obdrží v elektronické verzi od realizátora sčítání.
- Instruovat sčítací komisaře o práci v terénu.

Sčítání 12.–18. 5. 2025

Po sčítání

- Zkontrolovat, že všechny sčítací dvojice odeslaly informace ze sčítacích archů do elektrického formuláře sčítání osob bez střechy (dotazník na platformě Click4Survey).

1.2.4. Scénář 4: Dvofázové sčítání metodou Capture-mark-recapture

Tento postup je určený pro největší obce (cca 100 000 a více obyvatel), v nichž je z personálních důvodů problematické realizovat Scénář 3. Scénář 4 bude prováděn dle zadání ve všech krajských městech (a pouze v nich). Tento scénář má dvě varianty. Základní varianta, označená jako **Scénář 4a**, slouží pro sčítání v obcích, v nichž mají nízkoprahová denní centra pro osoby bez domova v době sčítání alespoň jeden **shodný zavírací den**. Zavírací den je nutný k tomu, aby došlo k přirozenému rozprostření osob, které denní centrum během sčítacího týdne využily, mezi ostatní osoby bez domova, které v daném období denní centrum nenavštívily. Započtením osoby v denním centru dojde k jejímu „označení“. V druhé fázi sčítání, která proběhne v terénu, sčítací komisaři takto „označené“ osoby identifikují. Díky tomu je následně možno v rámci druhé fáze sčítání určit podíl osob, které byly započteny také v první fázi (v denním centru). Společný zavírací den je nutnou podmínkou pro realizaci druhé fáze sčítání na základě principu Capture-mark-recapture. Popisované postupy vychází z Metodiky RILSA (RILSA, 2023, s. 44–55).

Pokud denní centra **žádný společný zavírací den** nemají, je potřeba použít alternaci tohoto postupu, o níž se pojednává jako o **Scénáři 4b**. Cílem postupu podle Scénáře 4b je zajistit v prostoru celého města dva dostatečně robustní náhodné a na sobě nezávislé výběrové soubory z populace osob bez domova. Scénář 4a je oproti Scénáři 4b technicky méně náročný, proto jej doporučujeme využít všude tam, kde je to možné (tedy všude tam, kde mají denní centra aspoň jeden shodný zavírací den, během něhož je možné realizovat druhou fázi sčítání). Scénář 4b je technicky a personálně náročnější, proto jej doporučujeme používat pouze v těch obcích, v nichž denní centra žádný shodný zavírací den nemají (kvůli čemuž v nich není možné Scénář 4a aplikovat).

Stejně jako ve Scénáři 3 je i v případě Scénáře 4 pro realizaci nezbytné zapojit organizace, které poskytují služby pro osoby bez domova. Navrhujeme oslovit představitele těchto organizací co nejdříve, seznámit je s projektem a požádat o spolupráci. Spolupráce s pracovníky těchto organizací je důležitá nejen pro sčítání v institucionálních službách, ale také pro zajištění kvalifikovaných pracovníků a pracovníků pro realizaci druhé fáze sčítání v terénu.

Stejně jako spolupráce s kompetentními organizacemi je důležité i vytvoření seznamu lokalit, kde osoby bez střechy pobývají. Městská policie zpravidla eviduje místa, kde se pohybují. Podle metodiky bude úkolem obecních koordinátorů stručně představit sčítání a jeho účel městské policii a požádat ji o spolupráci při vytváření seznamu lokalit, kde se osoby bez střechy vyskytují. Seznam bude mít dvě části. První část bude představovat soupis míst, kde se bezdomovci sdružují přes den, druhá část bude soupisem míst, kam se uchylují na večer za účelem přespání. Pro realizaci censu bude také klíčové navázat spolupráci s centry, která poskytují v dané oblasti služby pro osoby bez domova. Mohou to být i organizace poskytující nízkoprahové služby pro drogově závislé. Jejich terénní pracovníci budou vhodnými adepty na terénní sčítací komisaře. Seznamy lokalit, které bude možno získat od městské policie, bude nutno ověřit a doplnit o další místa s pomocí sociálních pracovníků těchto organizací. Zvláště nápomocní budou při tomto úkolu pracovníci, kteří se věnují terénní sociální práci. Sociální pracovníci mohou mít pochopitelné obavy, zda nebudou tyto informace zneužity. Proto je nutné pracovníky ujistit, že takto doplněné seznamy nebudou poskytnuty nikomu, kdo se censu přímo neúčastní (tedy ani městské policii, která poskytla prvotní podklady, ani MPSV jakožto zadavateli výzkumu či realizátorovi sčítání – mapy je vhodné ponechat v rukách obecního koordinátora). Místa budou zaznačena do mapy obce (obecní koordinátor ji může vytisknout i s vyznačenými body, např. prostřednictvím online aplikace mapy.cz).

Scénář 4a: Varianta metody Capture-mark-recapture pro obce, kde se první pětidenní fáze odehrává výhradně v denních centrech

První varianta Scénáře 4, tedy Scénář 4a je vhodný pro ty největší obce (krajská města), kde jakýkoli z jiných navrhovaných scénářů není metodologicky proveditelný. Na území obce vhodné pro tento scénář by se měla nacházet jak noclehárna, tak i denní centrum a zároveň by vedení obce nemělo mít dostatečně podrobně vedenou evidenci o osobách bez domova na svém území. Pro realizaci tohoto scénáře je důležité, aby všechna denní centra pro osoby bez domova měla aspoň jeden společný zavírací den, který zapříčiní, že se osoby bez domova volně rozprostrou do terénu obce.

První fáze sčítání: sčítání v institucionálních sociálních službách

Veškerá denní centra na území obce je nutno požádat o zaevidování všech klientů, kteří v uvedeném termínu (12.–18. 5. 2025) využijí jejich služby. Denní centra jsou zpravidla schopna tuto činnost zajistit svépomocí, jelikož ve většině případů nějakou formu evidence provádějí pro vlastní potřeby. **Evidenci by měl provádět člověk, který může být v denním centru přítomen všech pět dní** – tímto se sníží riziko, že stejný klient bude započten vícekrát. Evidence je po prvním dni již méně a méně náročná, jelikož se stále častěji objevují tiž klienti. Pokud se nejedná o extrémně vytížená centra, tak evidenci zvládnou jejich stálí pracovníci. Je vhodné na viditelné místo v denním centru v době sčítání umístit informaci o probíhajícímu censu (viz přílohu č. 5).

Každý uživatel služeb, který v době sčítání navštíví dané zařízení, bude informován o probíhajícímu censu a dotázán, zda byl již v tomto týdnu započítán (dostal kartičku sčítání osob bez střechy a bez bytu). V případě záporné odpovědi bude požádán o účast ve sčítání tím, že poskytne údaje o své osobě. Jedná se o věk, typ místa obvyklého současného přespávání dle připravených kategorií ve sčítacím archu (noclehárna, venku, tedy veřejné prostranství či nelegálně obývaný prostor atd.), počet let strávených bez střechy/bytu a státní příslušnost. Následně pracovník předá započtené osobě kartičku sčítání osob bez střechy a bez bytu. Pracovník, který bude evidenci provádět, doplní do sčítacího archu údaj o pohlaví evidované osoby. Klíčové je vždy dotyčnou osobu poučit, že tímto byla započtena, a požádat ji o spolupráci s ostatními pracovníky, kteří by ji chtěli zaevidovat v následující fázi sčítání v terénu či jiný den v prostorách sociálních služeb.

Druhá fáze sčítání: sčítání v terénu

V sobotu (či v jiný zavírací den denních center), po pětidenním sčítání v denních centrech, se vydají sčítací komisaři do terénu podle připravených map s vyznačenými lokalitami. Tuto fázi sčítání by měli realizovat pracovníci se zkušenostmi z přímé práce s osobami bez přístřeší. Proto je vhodné pro tento úkol rekrutovat terénní sociální pracovníky, případně sociální pracovníky z denních center, v nichž bude sčítání probíhat během pracovního týdne. Kontaktované budou s žádostí o zapojení také lokální neziskové organizace zabývající se protidrogovou prevencí. Jejich terénní pracovníci jsou vhodnými kandidáty na pozici sčítacích komisařů. Pracovníci by měli do terénu vyrazit ve dvojicích.

Množství rekrutovaných dvojic bude na úsudku obecního koordinátora – nutný je odhad, kolik času zabere projítí naplánovaných tras, a na základě toho vznikne odhad pro zajištění dostatečného množství pracovníků. Důležité je, aby sčítací komisaři zvládli projít všechny trasy během jednoho dne. Jelikož se jedná o dvoufázovou pravděpodobnostní metodu, není potřeba v rámci druhé fáze potkat a identifikovat všechny osoby bez přístřeší. Dostatečně robustní vzorek zajistí zastížení již cca 50 % osob z předpokládané bezdomovecké populace. Důležité bude projít, pokud možno, všechna místa z připravené mapy. Do lokalit, které budou považovány za rizikové (např. rizikové squaty a nevyužívané zahradní chatky...), není nutné vůbec vstupovat. Terénním pracovníkům bude nutné vysvětlit smysl a důležitost censu/výzkumu.

Pracovníci pro sčítání v terénu budou vybaveni připravenými mapami a seznámení s lokalitami, které mají navštívit. Předpokládáme, že ve většině případů se budou na přípravě seznamu míst/map lokalit podílet tíž lidé z lokálních nízkoprahových center, kteří nakonec do terénu vyrazí. Společně budou trasy naplánovány tak, aby v dopoledních a odpoledních hodinách pracovníci prošli místa, kde se osoby bez domova sdružují přes den, později pak místa, kde přespávají. Obec bude rozdělena do tolika rajónů/tras, kolik bude zapojeno dvojic, a trasy naplánovány tak, aby se mezi jednotlivými dvojicemi nepřekrývaly. Trasy budou naplánovány jako spojnice mezi body na připravených mapách, v nichž byla vyznačena místa, na nichž se zdržují bezdomovci. Každá z dvojic může body v rámci svojí trasy projít během jednotlivých dnů vícekrát a v různém pořadí.

Realizace sčítání v terénu

Všechny dvojice obdrží sčítací arch a mapu s vyznačenou trasou, na níž mají kontaktovat všechny potenciální osoby bez střechy. Sčítacím komisařům může při kontaktování potenciálních osob z cílové populace pomoci nabízení drobné potravinové pomoci (potraviny z potravinové banky, kterými jejich organizace disponuje – mandarinky, jablka, banány...). Potraviny je nutné nabízet bezpodmínečně, nikdy ne jakožto protislužbu za spolupráci. Předejde se tak možné snaze některých osob nechat se započítat několikrát.

Pracovníci budou nejprve procházet lokality, které osoby bez domova obývají přes den, a následně místa, kde nocují, avšak z etických a bezpečnostních důvodů by nocležiště již neměli navštěvovat po tom, co se setmí. Na naplánovaných trasách bude jejich úkolem:

1. Vizuální identifikace potenciálních osob z cílové skupiny.
2. Navázání kontaktu stručným představením se, informování o probíhajícím censu a ověření, zda dotyčná osoba spadá do sčítané populace (např.: „Sledujeme, kolik lidí nemá v naší obci stabilní bydlení, můžu se Vás zeptat, kde přespáváte Vy?“). Improvizace je při navazování kontaktu vítána, vhodným postupem je vše, co vzbudí v kontaktovaných osobách zájem a chuť spolupracovat. Osobám z cílové populace je možné nabídnout drobné občerstvení (viz výše). V případě potřeby bude vysvětleno sčítáním osobám, že šetření slouží k plánování a rozvoji sociální pomoci.
3. Ověření, zda dotyčnou osobu nekontaktovala během druhé fáze sčítání jiná z dvojic terénních pracovníků. Pokud osoba již byla v rámci druhé fáze v terénu zaevidována, rozloučí se s ní a nic do archu nebude zaznamenáno.
4. Ověření, zda dotyčný/dotyčná byl/a v předchozích pěti dnech započtena v některém z denních center (ukázat zkontaktované osobě kartičku sčítání osob bez střechy a bez bytu a zeptat se, zda ji v předchozích pěti dnech neobdržela v denním centru). Tato informace je klíčová. Vždy tento údaj bude zaznamenán do sčítacího archu (viz přílohu č. 5).
5. Požádat o identifikační údaje: věk, místo obvyklého přespávání, počet let strávených na ulici (bez střechy a bez bytu), státní příslušnost a doplnit je (včetně rozpoznání pohlaví) do sčítacího archu. Aby byly výsledky přesné, **je velmi důležité během této jednodenní terénní fáze zaevidovat všechny zkontaktované bezdomovce včetně těch, kteří již byli zaevidováni v předchozích pěti dnech v některém z denních center**. Pouze díky znalosti poměru mezi počtem těch osob bez domova, které byly započteny zároveň v první i ve druhé fázi censu, a těch, které byly započteny pouze ve fázi druhé, lze vypočítat odhad celkového počtu osob bez domova v obci. Součástí sčítacího archu pro tuto fázi jsou podrobné instrukce, které sčítací komisaře evidencí provedou.

Pokud je v obci také jedna či více nízkoprahových nocleháren, bude doručen do těchto zařízení příslušný sčítací arch pro noclehárny a pracovníci budou požádáni o jeho vyplnění na konci sčítacího dne druhé fáze sčítání v terénu.

Checklist pro realizaci Scénáře 4a

- Vytvořit seznam míst, kde se bezdomovci sdružují přes den, a seznam míst, kde přespávají.
- Zanést tato místa do mapy (v aplikaci www.mapy.cz lze takovou mapu s označenými místy vytvořit a následně vytisknout).
- Napláňovat trasy sčítacích komisařů a spočítat časovou dotaci, která je potřeba na jedno projití celé trasy.
- Zajistit dostatečné množství sčítacích komisařů pro sčítání v terénu (v zavírací den denních center).
- Doručit sčítací arch pro sčítání v denním centru a dostatek kartiček sčítání osob bez střechy 2025 do denního centra a zajistit evidenci klientů v týdnu 12.–18. 5. 2025 tamním personálem.
- Zaškolit sčítací komisaře, předat jim mapy s trasami, sčítací archy a kartičky sčítání osob bez střechy a bez bytu.
- Doručit příslušné sčítací archy do nocleháren a požádat o jejich vyplnění ke dni 17. 5. 2025.
- Zajistit první fázi sčítání v denních centrech 12.–16. 5. 2025.
- Zajistit druhou fázi sčítání v terénu 17. 5. 2025 (či v jiný zavírací den denních center).
- Zajistit sčítání v noclehárnách pro osoby bez přístřeší 17. 5. 2025.
- Převést vysbírané informace ze sčítacích archů do elektronického formuláře (na platformě Click4Survey).
- Provést kontrolu, zda jsou prostřednictvím elektronického formuláře odeslány informace o sčítaných osobách bez střechy za všechny dvojice či osoby provádějící evidenci v denním centru či noclehárně.

Seznam úkolů pro obecní koordinátory pro realizaci scénáře 4a

Přípravná fáze

- Rekrutovat sčítací komisaře.
- Vytvořit seznam všech sčítacích komisařů.
- Vytvořit seznam denních center a nocleháren, kde bude probíhat první fáze výzkumu, seznam bude obsahovat následující údaje: název centra, základní charakteristiku, průměrný týdenní počet klientů, osoby zajišťující sčítání v těchto centrech, kontakt.
- Vytvořit mapy lokalit.
- Zúčastnit se školení o terénním sběru pořádaného realizátorem sběru společně se všemi sčítacími komisaři.
- Rozeslat či předat sčítacím komisařům sčítací archy, které obdrží v elektronické podobě od realizátora sčítání.
- Instruovat sčítací komisaře o práci v terénu.
- Distribuovat sčítacím komisařům kartičky sčítání osob bez domu a bez bytu 2025, které obdrží od realizátora sčítání, budou rozdány všem zaevidovaným osobám ve fázi I.

Sčítání 12.–18. 5. 2024

Po sčítání

- Zkontrolovat, že všechny sčítací dvojice nebo osoby provádějící evidenci v denních centrech odeslaly informace ze sčítacích archů do elektrického formuláře sčítání osob bez střechy (dotazník na platformě Click4Survey)

Scénář 4b: Varianta metody Capture-mark-recapture pro obce, kde se první fáze odehrává výhradně v terénu

Pro tento postup bude potřeba zajistit dva náhodné výběry z celé bezdomovecké populace v dané sčítané obci. Pro každý ze dvou výběrů bude zvolen jeden ze dvou pracovních dnů v týdnu. Například pondělí (1) a pátek (2), případně pondělí (1) a čtvrtek (2) atd. Volbu dní lze upravit flexibilně podle počasí. Je žádoucí, aby sčítání neprobíhalo v deštivý den (nejsou-li však sčítací komisaři takto flexibilní, lze šetření realizovat i za deště). Během prvního sčítacího dne obdrží všechny náhodně vybrané (zkontaktované) osoby bez domova kartičku sčítání osob bez střechy a bez bytu a budou zaevidovány do příslušného sčítacího archu (viz přílohu č. 5). Během druhého sčítacího dne budou všechny zkontaktované osoby bez domova opět zaevidovány do sčítacího archu (viz přílohu č. 6) a dotázány, zda obdržely první sčítací den kartičku sčítání osob bez střechy a bez bytu. Tato informace bude rovněž zaevidována u každé zkontaktované osoby bez domova do sčítacího archu. Po těchto dvou fázích (sčítacích dnech) budeme disponovat třemi údaji (viz diagram níže):

1. Celkový počet osob bez domova, které byly zaevidovány první sčítací den (1. fáze) a obdržely při tom kartičku sčítání osob bez střechy a bez bytu.
2. Celkový počet osob bez domova, které byly zaevidovány druhý sčítací den (2. fáze).
3. Počet osob bez domova, které byly zaevidovány druhý sčítací den (2. fáze) a zároveň při tom potvrdily, že během prvního sčítacího dne obdržely kartičku sčítání osob bez střechy a bez bytu, tzn. byly zkontaktovány během obou dvou sčítacích dnů (tj. v 1. i v 2. fázi sčítání).

Pouze díky znalosti všech tří zmíněných údajů bude možné dopočítat odhad celkové bezdomovecké populace v dané sčítané obci.

Znázornění průniku sečtených skupin osob při použití metody Capture-mark-recapture

Příprava a realizace sčítání v terénu

Scénář 4b je zcela odkázaný na sčítání osob bez střechy v prostředí terénu obce, proto je nutné mu věnovat mimořádnou pozornost. Sčítání by i z toho důvodu měli realizovat pracovníci se zkušenostmi z přímé práce s osobami bez přístřeší. Nejlepší je pro tento úkol rekrutovat, pokud možno, terénní sociální pracovníky, případně sociální pracovníky se zkušenostmi s touto cílovou skupinou. Je možné kontaktovat také lokální neziskové organizace zabývající se protidrogovou prevencí. Jejich terénní pracovníci jsou vhodnými kandidáty na pozici sčítacích komisařů. Množství rekrutovaných dvojic bude na úsudku obecního koordinátora – nutný je odhad, kolik času zabere projití naplánovaných tras, a na základě toho vznikne odhad pro zajištění dostatečného množství pracovníků. Důležité je, aby sčítací komisaři zvládli projít všechny trasy během jednoho dne. Jelikož se jedná o dvofázovou

pravděpodobnostní metodu, není potřeba v rámci druhé fáze potkat a identifikovat všechny osoby bez přístřeší. Dostatečně robustní vzorek zajistí zastížení již cca 50 % osob z předpokládané bezdomovecké populace. Důležité bude projít, pokud možno, všechna místa z připravené mapy. Do lokalit, které budou považovány za rizikové (např. rizikové squaty a nevyužívané zahradní chatky...), není nutné vůbec vstupovat. Terénním pracovníkům bude nutno vysvětlit smysl a důležitost censu/výzkumu.

Pracovníci pro sčítání v terénu budou vybaveni připravenými mapami a seznámení s lokalitami, které mají navštívit. Předpokládáme, že ve většině případů se budou na přípravě seznamu míst/map lokalit podílet tiž lidé z lokálních nízkoprahových center, kteří se nakonec do terénu vydají. Společně budou trasy naplánovány tak, aby v dopoledních a odpoledních hodinách pracovníci prošli místa, kde se bezdomovci sdružují přes den, později pak místa, kde bezdomovci přespávají. Město bude rozděleno do tolika rajónů/tras, kolik bude zapojeno dvojic, a trasy naplánovány tak, aby se mezi jednotlivými dvojicemi nepřekrývaly. Trasy budou naplánovány jako spojnice mezi body na připravených mapách, v nichž byla vyznačena místa, na nichž se zdržují bezdomovci. Každá z dvojic může body v rámci svojí trasy projít během jednotlivých dnů vícekrát a v různém pořadí.

Denní centra (případně výdejny stravy) se považují za jeden z bodů na připravené mapě, které je potřeba v rámci naplánované trasy navštívit. V těchto místech by pracovníci měli setrvat 30 až 60 minut (dle jejich časových možností vzhledem k naplánované trase) a během této doby zaevidovat všechny přítomné uživatele dané služby.

[Instrukce pro sčítací komisaře k realizaci sčítání v terénu podle Scénáře 4b](#)

První fáze sčítání (první sčítací den)

Mezi 9:00 a 9:30 vyrazí sčítací komisaři po svých naplánovaných trasách do terénu a naváží kontakt s každým potenciálním bezdomovcem, kterého na své cestě potkají. Ti, kteří mají na své trase denní centra pro osoby bez přístřeší, mohou začít sčítání zde (zdržet se tam mohou 30 až 60 minut). Mají-li na trase také mobilní výdejny stravy, mohou na nich strávit prvních 20 až 30 minut od zahájení výdeje.

Nejprve je třeba projít místa, kde se osoby bez domova zdržují přes den, na závěr pak lokality, kde přespávají. V případě, že některá nocležiště leží na trase mezi místy, kde se osoby bez domova zdržují přes den, není na závadu taková místa projít hned. První sčítací den bude ukončena akce po osmi hodinách práce, tedy v 17:30 až 18:00 hod. (předpokládáme, že pracovníci budou mít pauzu na oběd). To, že na nocležištích zastihnou jen omezené množství osob bez střechy, není první sčítací den na závadu. První sčítací den nevádí ani to, že některá z nocležišť nestihnou projít. **První sčítací den je nutné dát každé zaevidované osobě kartičku sčítání osob bez střechy a bez bytu.**

Druhá fáze sčítání (druhý sčítací den)

Mezi 11:00 a 11:30 vyrazí sčítací komisaři po svých naplánovaných trasách do terénu a stejně jako v první sčítací den zkontaktují každého potenciálního bezdomovce, kterého na své cestě potkají. Trasu je potřeba upravit tak, aby na jednotlivá místa vstupovali v odlišných časech než první sčítací den (čím větší časový rozdíl, tím lépe). Budou se snažit dostat na vyznačená místa jinými cestami/ulicemi, než chodili během prvního dne. Kontaktují všechny potenciální osoby bez domova, které na celé své trase potkají, nejen ty, které naleznou na vyznačených místech. Ti sčítací komisaři, kteří mají na trase denní centra, by v nich měli strávit opět 30 až 60 minut, tentokrát však ve druhé části dne (např. mezi 15. a 16. hodinou). Na mobilních výdejnách stravy by měli strávit posledních 20 až 30 minut, kdy se strava vydává. Během této druhé fáze (druhý sčítací den) je nezbytné od každé zaevidované osoby získat informaci, zda byla, či nebyla zaevidována také již první sčítací den – tedy zda první sčítací den obdržela tuto kartičku sčítání osob bez střechy a bez bytu. **Druhý sčítací den už kartičky zaevidovaným osobám**

nebudou vydávány, pouze u každé z nich bude ověřeno, zda kartičku obdržela, či neobdržela první sčítací den.

Nejprve je opět třeba projít místa, kde se osoby bez domova zdržují přes den, později pak lokality, kde přespávají. (Pokud leží některá nocležiště přímo na trase mezi místy, kde se bezdomovci sdružují přes den, je tato místa stejně tak jako v první fázi možno projít už v první části dne.) Ve druhé fázi sčítání je v pozdější části dne potřeba projít všechna nocležiště vyznačená na mapě. Nelze na jejich obyvatele nikterak číhat či čekat. Nocležiště je potřeba pouze projít a zaevidovat jen ty osoby, kteří na nich budou toho času přítomni. Druhý sčítací den na nocležích komisaři pravděpodobně potkají díky časovému posunu sběru více lidí než první sčítací den. To je naprosto v pořádku. Sčítání bude ukončeno mezi 19:30 a 20:00 hod. (během dne počítáme opět s přestávkou na jídlo).

Navázání kontaktu s osobami z cílové skupiny

Každá z dvojic obdrží sčítací arch a mapu s vyznačenou trasou, na níž má kontaktovat všechny potenciální osoby bez domova. Sčítacím komisařům může při kontaktování potenciálních osob z cílové populace pomoci nabízení drobné potravinové pomoci (potraviny z potravinové banky, kterými jejich organizace disponuje – mandarinky, jablka, banány...). Potraviny je nutné nabízet bezpodmínečně všem zkontaktovaným bezdomovcům, nikdy ne jakožto protislužbu za spolupráci. Především tak snaze některých osob nechat se započítat několikrát.

Pracovníci budou nejprve procházet lokality, které bezdomovci obývají přes den, a následně místa, kde nocují. Na naplánovaných trasách bude jejich úkolem:

1. Vizuální identifikace potenciálních osob z cílové skupiny.
2. Navázání kontaktu stručným představením se, informování o probíhajícím censu a ověření, zda dotyčná osoba spadá do sčítané populace (např.: „Sledujeme, kolik lidí nemá v současnosti bydlení, můžu se Vás zeptat, kde přespáváte Vy?“). Improvizace je při navazování kontaktu vítána, vhodným postupem je vše, co vzbudí v bezdomovcích zájem a chuť spolupracovat. Osobám z cílové skupiny je možné nabídnout drobné občerstvení (viz výše). V případě potřeby bude vysvětleno, že šetření má pomoci při plánování a rozvoji sociální pomoci.
3. Rovněž je potřeba ověřit, zda dotyčnou osobu náhodou nekontaktovala během daného sčítacího dne jiná z dvojic terénních pracovníků. Pokud osoba již byla v rámci daného dne zkontaktována, pracovník se s ní rozloučí a nic do archu nezaznamená. K tomuto jevu bude docházet často zejména při procházení nocležišť, na nichž se pracovníci potkají s lidmi, které zaevidovali již v první části dne.

Checklist pro realizaci Scénáře 4b

- Zkontaktovat denní centra pro bezdomovce v obci (případně K-centra a mobilní výdejny stravy).
- Vytvořit seznam míst, kde se bezdomovci sdružují přes den, a seznam míst, kde přespávají.
- Zanést tato místa do mapy (v aplikaci www.mapy.cz lze takovou mapu s označenými místy vytvořit a následně vytisknout).
- Naplánovat trasy sčítacích komisařů a spočítat časovou dotaci, která je potřeba na jedno projití celé trasy.
- Zajistit dostatečné množství sčítacích komisařů pro dvoudenní sčítání v terénu.
- Zaškolit sčítací komisaře, předat jim mapy s trasami, sčítací archy a kartičky sčítání osob bez střechy a bez bytu 2025. Případně je vybavit potravinami pro snazší navazování kontaktu (není povinné).
- Doručit příslušné sčítací archy do nocleháren pro osoby bez přístřeší a požádat o jejich vyplnění k noci po druhém sčítacím dni (po 2. fázi sčítání).

- Zajistit první fázi sčítání v terénu.
- Zajistit druhou fázi sčítání v terénu.
- Zajistit sčítání v noclehárnách pro osoby bez přístřeší.
- Převést vysbírané informace ze sčítacích archů do elektronického formuláře (na platformě Click4Survey).
- Provést kontrolu, zda jsou prostřednictvím elektronického formuláře odeslány informace o sčítaných osobách bez střechy za všechny sčítací dvojice a osoby provádějící evidenci v noclehárnách.

Seznam úkolů pro obecní koordinátory pro realizaci Scénáře 4b

- Rekrutovat sčítací komisaře.
- Vytvořit mapy lokalit.
- Vytvořit seznam všech sčítacích komisařů.
- Vytvořit seznam míst, kde bude probíhat první a druhá fáze sčítání, a naplánovat jednotlivé trasy.
- Rozeslat či předat sčítacím komisařům sčítací archy, které obdrží od v elektronické verzi od realizátora sčítání.
- Instruovat sčítací komisaře o práci v terénu.
- Distribuovat sčítacím komisařům kartičky sčítání osob bez domu a bez bytu 2025, které obdrží od realizátora censu a musí být rozdány všem zaevidovaným osobám v 1. fázi sčítání.

Sčítání 12.–18. 5. 2025

Po sčítání

- Shromáždit všechny vyplněné sčítací archy od sčítacích komisařů z terénu a z institucí (noclehárny).
- Provést kontrolu vyplněných sčítacích archů.
- Převést informace ze sčítacích archů do elektronického formuláře (dotazník na platformě Click4Survey).

1.2.5. Analýza a zpracování dat

Postupy analýzy a zpracování dat vychází z Metodiky RILSA (RILSA, 2023, s. 89–91).

Analýza dat musí vždy vycházet z kvality, struktury a robustnosti dat daného šetření. Nelze tudíž připravit jeden univerzální návod, jak se získanými daty zacházet. Tuto kapitolu je proto třeba chápat více jako inspiraci a nastínění možných postupů, nežli jako pevně daný návod. V následující podkapitole je představen postup pro zpracování dat získaných metodou Capture-mark-recapture.

Všechna data získaná od obecních koordinátorů z jednotlivých obcí budou exportována z platformy Clic4Survey v podobě číselných kódů do elektronické podoby, aby s nimi bylo možné pracovat ve statistických programech (v roce 2019 i 2022 byly využívány Excel a SPSS). Data z roku 2019 byla nejprve roztříděna a zpracována po jednotlivých obcích, v nichž sčítání probíhalo (tj. 403 obcí). Jelikož Scénáře 1 až 3 reprezentovaly různé formy úplných sčítání, analýza takto získaných dat spočívala v prostém součtu stejných hodnot sledovaných proměnných a jejich roztřídění podle zvolených kategorií. Takto získané výsledky byly roztříděny podle obcí a následně podle krajů.

Analýza dat získaných metodou Capture-mark-recapture

Samostatně budou zpracována data z krajských měst, v nichž se postupuje podle Scénáře 4, tedy za použití metody zpětného zachytu (Capture-mark-recapture). V těchto případech bude kromě samotného výsledku potřeba dopočítat také intervaly spolehlivosti a zjistit, zda nejsou příliš široké. Výpočet výsledného intervalu spolehlivosti (při $\alpha = 0,05$) bude proveden podle Lincoln-Petersonova modelu (Seber, 1982) s Chapmanovou modifikací (Chapman, 1951).

Samotný výpočet byl proveden následovně:

M – počet osob zachycených v první fázi (marked)

C – počet osob zachycených ve druhé fázi (captured)

R – počet osob zachycených v první i ve druhé fázi (recaptured)

$N_s^{\wedge}$ – střední hodnota odhadu velikosti sčítané populace

$N^{\wedge}$ – odhadovaný počet osob bez domova při $\alpha = 0,05$

Výpočet střední hodnoty odhadu velikosti populace:

$$N_s^{\wedge} = ((C+1)/(R+1) * (M+1)) - 1$$

Výpočet rozptylu:

$$\text{var} (N_s^{\wedge}) = [(M+1) (C+1) (M-R) (C-R)] / [(R+1)^2 (R+2)]$$

Výpočet intervalu spolehlivosti odhadu velikosti populace při $\alpha = 0,05$:

$$N^{\wedge} = N_s^{\wedge} \pm 1.965 * [\text{var} (N_s^{\wedge})]^{0.5}$$

1.2.6. Extrapolace dat

Popisované postupy vychází z Metodiky RILSA (RILSA, 2023, s. 91–92). Obce, v nichž bude sčítání realizováno, budou rozděleny do šesti kategorií podle počtu jejich obyvatel. V rámci jednotlivých kategorií budou spočítány poměry mezi celkovými počty obyvatel a celkovými počty osob spících venku a v noclehárnách. Takto vznikne 6 různých koeficientů:

1. obce s více než 100 000 obyvateli
2. obce s 20 000–100 000 obyvateli
3. obce s 10 000–19 999 obyvateli
4. obce s 5 000–9 999 obyvateli
5. obce s 2 000–4 999
6. obce s méně než 2 000 obyvateli

Stejným způsobem budou podle počtu obyvatel rozříděny také obce, v nichž sčítání realizováno nebylo. Počet obyvatel každé z těchto obcí bude pak vynásoben odpovídajícím koeficientem, čímž bude vypočítán odhadovaný počet osob bez domova. Následně budou tyto obce rozříděny podle krajové příslušnosti a tyto extrapolované odhady sečteny. Takto extrapolované výsledky za jednotlivé kraje budou přičteny k souhrnným výsledkům z obcí, v nichž sčítání reálně proběhne.

Analogickým způsobem lze pracovat také se získanými daty z kategorie nevhodného bydlení. Při extrapolaci je však třeba vzít v potaz skutečnost, že nevhodné bydlení bývá v určitých oblastech silně koncentrováno.

Modelace chybějících dat

U všech osob spadajících do kategorie bez střechy bude sledováno pět základních údajů: pohlaví, věk, doba strávená bez střechy, obvyklé místo přespávání a státní občanství. V online formuláři budou tyto položky nastaveny jako nepovinné. Především kvůli funkčnosti při hromadném zadávání dat, které očekáváme zejména u velkých měst s početnou populací osob bez domova.

Veškerá komunikace se zástupci obcí a školení pro sčítací komisaře klade důraz na to, že minimem by mělo být uvedení pohlaví a obvyklého místa přespávání. V případě věku a délky doby strávené bez střechy je akceptován i kvalifikovaný odhad, pokud není přesný údaj znám. Nejvyšší prioritu má údaj o státním občanství, který je povinný.

U obcí, které poskytují vlastní evidenci, se předpokládá, že některé údaje mohou záznamově chybět. Tyto chybějící informace budou doplňovány pomocí modelace na základě vzorců zjištěných v terénním sčítání, kde jsou údaje úplnější. Při doplňování dat bude zohledněna velikost konkrétní obce i možné regionální rozdíly v demografii osob bez domova.

Modelace bude probíhat zejména pomocí distribučního přiřazení (například pokud je v terénu zjištěno, že 75 % osob bez domova v daném kraji jsou muži, bude tento poměr přiměřeně aplikován i na anonymizované nebo neúplné záznamy z jiných zdrojů). Tímto způsobem udržíme základní konzistenci datové sady, aniž by byla narušena integrita údajů nebo přetíženy obce, které nemají k dispozici detailní evidence.

1.2.7. Verifikace dat

Data získaná v rámci sčítání osob bez střechy představují částečně odhad, zejména kvůli tomu, že výsledný počet osob bez střechy je extrapolován z minimálně 450 zúčastněných obcí na všechny obce České republiky. Protože se nejedná o sčítání každého jednotlivce v populaci, ale o kombinaci několika metod (včetně terénního sčítání, údajů od obcí a modelace chybějících dat), je vhodné finální data základním způsobem ověřit.

Jedním z nástrojů k orientačnímu ověření dat bude srovnání s výsledky ze sčítání z roku 2019, případně s dalšími dostupnými statistikami a odhady z let 2022 nebo 2023. Pomohou zachytit větší odchylky a naznačit, zda jsou výstupy v rámci očekávaného trendu. Pokud by v některé obci nebo oblasti došlo k výraznému nárůstu či poklesu oproti minulým letům, je vhodné tyto změny zvážit v kontextu lokální situace – například změn v nabídce služeb, přístupu k bydlení nebo migračních vlivů.

Další možností, jak získaná data zpětně ověřit, je porovnání modelovaného odhadu s výsledky z obcí, kde proběhlo přímé terénní sčítání. U několika takových obcí lze provést kontrolní srovnání: zjistit, jaký počet osob by zde vyšel při použití extrapolačního modelu, a porovnat jej s reálnými údaji z terénu. I když se nejedná o plnohodnotný validační nástroj, může tento jednoduchý test sloužit jako orientační vodítko, zda nejsou odhady výrazně mimo realitu.

Komparačním rámcem mohou být i některé nezávislé výzkumy, které se věnují populaci osob bez domova obecně. Například studie Šimona, Latečkové a Potluka (Šimon et al., 2025) pracuje s odhadem přibližně 20 000 osob bez domova v celé ČR. Tento údaj se vztahuje k širší populaci než jen k osobám bez střechy, ale může sloužit pro základní porovnání pořádků a proporcí. V Praze jsou k dispozici i odhady vycházející z místních strategií, podle nichž žije v hlavním městě 8 až 12 tisíc osob bez střechy a bez bytu. I tato čísla mohou posloužit k hrubému porovnání se získanými daty. Cílem verifikace není přesné ověření nasčítaných dat, ale orientační porovnání s dostupnými podklady, které může pomoci odhalit možné nesrovnalosti a přispět k interpretaci výsledků.

1.2.8. Vliv počasí

Sčítání osob bez střechy v roce 2025 probíhá v týdnu od 12. do 19. května, tedy přibližně o měsíc později než v předchozích letech 2019 a 2022, kdy byl sběr realizován v dubnu. Tento posun byl dán přítomností dvou státních svátků a podmínkou z metodiky zachovat kompaktní pracovní týden pro sčítací komisaře a zapojené instituce. Ačkoliv by se mohlo zdát, že květnový termín bude klimaticky výrazně odlišný, počasí v roce 2025 tomu nenasvědčuje – teploty i srážkové podmínky se blížily dubnovým průměrům, a to jak podle dat z terénu, tak dlouhodobých klimatických statistik. V tomto směru tedy srovnatelnost s předchozími lety zůstává zachována.

Mírnější teploty, delší den a stabilnější počasí však mohly mít vliv na chování osob bez střechy. Je možné, že o něco vyšší květnové teploty vedly k menšímu zájmu o využívání nízkoprahových nocleháren či denních center a naopak k větší míře pohybu v terénu. Osoby bez střechy tak mohly být méně zastizitelné v zařízeních sociálních služeb a častěji se pohybovat mimo ně. Zároveň může v teplejších měsících dojít ke změně obvyklého místa přespávání – například k přesunu z nocleháren do venkovních lokalit. Tyto skutečnosti je vhodné vzít v úvahu při interpretaci výsledků z jednotlivých obcí, které byly do sběru zařazeny.

1.2.9. Zapojení aktéři

Pro realizaci sčítání osob bez střechy je naprosto stěžejní spolupráce s krajskými koordinátory z řad metodiků sociální práce a obecními koordinátory. Konkrétními zapojenými aktéry je 1 139 vybraných obcí (viz přílohu č. 1), které budou pro účely sčítání osob bez střechy osloveny. Množství a konkrétní seznam zapojených osob z každé sčítané obce se odvíjí mimo jiné i od vybraného sčítacího scénáře.

V obcích, ve kterých lze aplikovat Scénář 1, je spolupráce navázána mezi krajským koordinátorem daného kraje a obecním koordinátorem. Obecní koordinátor po předání informace o existenci vlastní evidence ve sčítacím týdnu obdrží elektronický formulář z platformy Click4Survey (příloha č. 2), aby následně informace o bezdomovecké populaci předal vyplněný zpět realizátorovi censu. U Scénáře 2 se do sčítání v dané obci mimo krajského a obecního koordinátora zapojují i osoby, které provádí sčítání osob v terénu. Sčítací komisaři budou osoby z řad pracovníků sociálních služeb, zejména těch s terénními programy. V případě malých obcí se může jednat i o pracovníky ve vedení obcí samotných. Vše v konečném důsledku záleží na úsudku a místní znalosti obecního koordinátora.

Scénář 3 (3a, 3b a 3c) a 4 (4a a 4b) vyžadují zapojit větší množství aktérů. Tyto varianty jsou určeny pro obce, které mají na svém území nějaký druh institucionální sociální služby určené pro osoby bez domova (noclehárna, denní centrum). Sčítání tedy neprobíhá jen v terénu za pomoci sčítacích komisařů, ale i pracovníků zmíněných služeb, kteří v době sčítání zaznamenávají do připravených elektronických scénářů evidenci všech osob, které ve vyhrazeném čase navštíví služby a spadají svou charakteristikou do sčítané populace osob. Pracovníci provádějící evidenci v budovách sociálních služeb jsou pracovníky těchto služeb. Klienti k nim mají vybudovanou důvěru a celé sčítání pro dotyčné tak působí co nejpřirozeněji. Zapojenými aktéry do tohoto scénáře jsou i poskytovatelé institucionálních služeb na území sčítaných obcí.

Ve všech scénářích může dojít k dodatečnému zapojení osob z jiných organizací v obci či blízkého okolí, které se zaměřují sociální práci s osobami bez domova. Jejich úloha hraje menší roli, mohou pomoci ověřit nasbíraná data. Platí to zejména ve Scénáři 1.

1.2.10. Zdroje dat

V kategorii osob bez střechy je hlavním zdrojem dat přímé sčítání v obcích. Sběr probíhá na základě spolupráce mezi realizátorem projektu, krajskými koordinátory a koordinátory v jednotlivých obcích. Tito tři aktéři společně zjišťují aktuální početní stav osob bez střechy ve vybraných 450 obcích na základě předem stanovených scénářů.

Data o osobách bez střechy mohou být získána buď převedením z existujících evidencí vedených samotnými obcemi, nebo prostřednictvím terénního sčítání přímo v obci. Pokud obec disponuje vlastní evidencí osob bez domova, která je relevantní a dostatečně podrobná, může ji využít, avšak s podmínkou, že tato evidence bude před odesláním aktualizována ke sčítacímu týdnu (12.–19. května 2025). Pokud obec daty nedisponuje, probíhá sčítání formou přímého zjišťování v místech, kde se osoby bez střechy běžně vyskytují, například na ulici, ve veřejných prostorech nebo v zařízeních, která tyto osoby navštěvují.

Ve většině obcí mimo krajská města, tedy v obcích do přibližně 100 000 obyvatel, dochází k úplnému sčítání všech osob bez domova přítomných na jejich území. V těchto případech se předpokládá, že použitý scénář umožní zachytit celou místní populaci osob bez střechy, a výsledná data se proto dále nijak neupravují ani neextrapolují.

Odlišná situace nastává u největších měst, zejména krajských, kde se využívá Scénář 4. Ten je založen na částečném pokrytí populace osob bez střechy a následném dopočtu celkového počtu na základě modelace. Modelace vychází z dílčích zjištění v konkrétních lokalitách města a dále z proměnných, které bylo možné v terénu spolehlivě zachytit – například pohlaví, věk, místo přespávání nebo rozložení bezdomovecké populace v jednotlivých městských částech. Tento přístup umožňuje získat informovaný odhad i v prostředí, kde není realistické plošně sečíst každou osobu bez střechy.

1.2.11. Analýza rizik

Identifikované riziko	Míra závažnosti	Opatření ke zmírnění nebo eliminaci rizika
Vliv počasí	nízká	Důraz na vybrání vhodného termínu sčítání vzhledem k podnebným podmínkám ČR. Zajištění podmínek sběru pro sčítací komisaře vzhledem k obvyklým teplotním a dešťovým podmínkám v květnu. Sčítání probíhá v rámci celého týdne a zejména při Scénáři 4, tak nabízí do jisté míry flexibilní možnost plánování sčítacích dnů. U Scénáře 2 se nepředpokládá, že bude nutné sčítat celých 7 dní, proto lze při nepříznivém počasí nahradit sčítání následující den. Evidenci v sociálních službách počasí neovlivní, naopak je možno předpokládat, že služby budou při špatném počasí více vyhledávány.
Personální kapacity (sít kontaktů)	vysoká	Včasné a cílené oslovování aktérů ze sítě sociálních služeb pro osoby bez domova, ideálně prostřednictvím krajských a obecních koordinátorů. Zdůrazňování významu a využitelnosti výsledků sčítání pro plánování služeb. Motivace sčítacích komisařů a osob provádějících evidenci v sociálních zařízeních finančním ohodnocením.
Nezájem o sčítání	nízká	Ve fázi oslovování obcí se pracuje s rezervou, oslovuje se 1 139 obcí. V případě stále nedostatečného počtu zapojených obcí dojde k oslovení dalších obcí. Obcím

		budou zasílány jasně formulované zprávy s vysvětlením významu sčítání a jeho přínosu pro obecní plánování. Pro komunikaci s obcemi bude využita síť krajských koordinátorů pro přímou komunikaci a aktivní připomínání možnosti zapojení. Obcím (obecním koordinátorům a všem osobám provádějícím sčítání) bude poskytnutá maximální metodická podpora a jednoduchý postup zapojení do sčítání.
Nepochopení instruktáže	střední	Před sčítáním proběhne pro všechny zapojené aktéry školení. Školení bude probíhat zvlášť pro různé pozice v censu, aby se předešlo přehlcení osob množstvím předávaných informací. Školení bude zvlášť pro sčítací komisaře v terénu, pro osoby zajišťující evidenci v sociálních službách pro osoby bez domova a pro pracovníky zajišťující sčítání v krajských městech (scénář 4). Obecní koordinátoři mají možnost účastnit se všech školení, které jsou pro jejich danou obec relevantní. Jejich účast je doporučována, jelikož mohou v případě problémů figurovat jako první kontaktní osoba. Realizátor projektu zapojeným aktérům zajistí podporu, kterou lze v případě potřeby využít. Nahrané záznamy školení budou všem aktérům neustále k dispozici.

1.3. Kvantitativní dotazníkové šetření mezi osobami bez střechy

1.3.1. Popis kontextu dotazníkového šetření

Kvantitativní dotazníkové šetření bude realizováno na vzorku minimálně 1 100 respondentů a proběhne mezi osobami bez střechy, případně ještě s jednou/dvěma jinými cílovými skupinami v závislosti na výsledcích censu, aby se naplnil smluvně daný počet rozhovorů. Jedná se o standardní statisticko-kvantitativní výzkum, který je ale realizován v prostředí tzv. obtížně dostupné populace.

1.3.2. Postup prací

Kvantitativní dotazníkové šetření bude provedeno s cílovou skupinou bez střechy a bude provedeno na vzorku minimálně 1 100 respondentů.

Pokud po realizaci šetření s touto cílovou skupinou zůstane ještě volný počet dotazníků (tzn. pro reprezentativnost šetření postačí méně než 1 100 rozhovorů), bude provedeno šetření ještě s jednou nebo dvěma dodatečnými cílovými skupinami, aby se naplnil počet dotazovaných 1 100 – měla by to být právě taková cílová skupina (příp. skupiny), kde budou kvóty co nejlépe dovolovat reprezentativnost (tuto cílovou skupinu tedy bude možno vybrat až po jejím sečtení v censu) s ohledem na volný počet rozhovorů, který zbyl po realizaci šetření s cílovou skupinou „bez střechy.“

Aby bylo toto šetření reprezentativní, budou stanoveny kvóty na základě sčítání osob této kategorie, které sběru dotazníků předchází. Hlavními kvótami, kterými bude tento sběr podmíněn, bude s největší pravděpodobností kraj a pohlaví. Kromě těchto kvót budou tazatelé přihlížet ještě k dalším proměnným, které podpoří reprezentativitu sběru.

- Hlavní kvóty (budou stanoveny dle výsledků sčítání osob bez domova)
 - Kraj
 - Pohlaví
- Vedlejší proměnné – tzv. vedlejší kvóty (subkategorie, které jsou stanoveny tak, aby byly samy o sobě reprezentativní)
 - Mladí dospělí po institucionální a pěstounské péči (cca 5 %)
 - Lidé s psychickým nebo kombinovaným handicapem (cca 5 %)
 - Osoby s cizí státní příslušností (cca 5 %)

Příprava sběru dat

1. Příprava dotazníku – operacionalizace

Prvním klíčovým krokem bude provedení operacionalizace. Jedná se o proces, kdy výzkumný problém převedeme a vyjádříme v podobě vztahů mezi pozorovatelnými proměnnými. Rozpracujeme obecné termíny do roviny sledovatelných indikátorů/proměnných, znaků, které se stanou podkladem pro tvorbu dotazníku. Tvorba hypotéz proběhne ve dvou úrovních. První (primární) se zaměří na základní socioekonomické charakteristiky respondentů, druhá na postižení jednotlivých dílčích tematických oblastí, např. rodinné a sociální zázemí, délka a kontinuita života, ekonomické aktivity a zdroje příjmů, zadluženost, saturace základních životních potřeb, fyzické zdraví, psychické zdraví, závislosti, využívání a poptávka po jednotlivých typech sociálních služeb. V této fázi bude důležité formulovat stěžejní hypotézy tak, aby byl dotazník věcný a nepřesáhnul svým objemem únosnou hranici zátěže pro respondenty. Výsledkem bude sada proměnných a indikátorů, které budou připraveny k tomu, aby byly přeneseny do dotazníku.

2. Příprava dotazníku

Nejdříve budou na základě sady proměnných formulovány otázky. Při samotné formulaci bude zohledněna skutečnost, že dotazník musí být srozumitelný a přizpůsobený schopnostem respondentů. Otázky musí být jednoduché a jednoznačné. Poté bude provedena celková dramaturgie (řazení otázek, logické bloky otázek, oslovení, poděkování, instrukce pro respondenty, tazatele). Dotazník bude připraven ve dvou podobách:

- PAPI (Pen and Paper Interviewing) – tradiční způsob dotazování u kvantitativní metody sběru dat. Tazatel vede s respondentem osobní rozhovor a informace zaznamenává do vytištěného dotazníku.
- CAPI (Computer Assisted Personal Interviewing) – online verze výše uvedeného způsobu. I zde vede tazatel s respondentem osobní rozhovor, ale zjištěné informace zaznamenává do aplikace v online prostředí. Výhodou tohoto řešení je i automatizovaná logická kontrola správnosti vyplňování.

Dotazník bude obsahovat především otázky uzavřené – otázky samotné budou opatřeny potřebnými vysvětleními, aby byla podpořena srozumitelnost. Bude obsahovat řadu kardinálních proměnných a zařazeny budou škály, které budou umožňovat zapojení širších statistických procedur při analýze. Dotazník bude obsahovat také grafické prvky, které budou podporovat interaktivitu a orientaci tazatele i respondenta. Bude se skládat z logických bloků.

Při sestavování dotazníku vyjdeme z dotazníku, který byl již využit dříve, resp. ze zkušeností, které provázely předchozí sběry dat (Nešporová, Holpuch, 2020; SocioFactor, 2022). První návrh dotazníku je obsahem přílohy č. 8.

Sběr dat

3. Pilotáž – ověření dotazníku

Dotazník bude potřeba před jeho finalizací ověřit napříč pestrým spektrem osob bez střechy. Vyplyvá to z nutnosti kontrolovat jeho srozumitelnost a zajistit validitu zejména z hlediska jeho délky a stejného rozumění otázkám napříč spektrem dotazovaných. Výsledky pilotního šetření se promítnou do konečné podoby dotazníku. Finální podoba dotazníku bude konzultována se zadavatelem. Jedná se o velmi důležitý prvek při ověření dotazníku, proto se mu budeme dostatečně věnovat.

4. Příprava terénního sběru dotazníků

Nejprve budou po konzultaci se zadavatelem stanoveny kvóty, na jejichž základě budou vytvořeny tzv. tazatelské úkoly pro tazatele v terénu. Tyto úkoly budou obsahovat přesný počet dotazníků včetně podílů jednotlivých sledovaných kvót. Tím bude zajištěna reprezentativita šetření a kontrola průběhem sběru. Přihlédnuto bude nejen k zastoupení všech krajů, ale i k tomu, aby sběr proběhl nejen v krajském městě, ale i mimo něj (nebude se jednat o kvótu v pravém slova smyslu, ale o zajištění vyšší variability prostřednictvím tazatelských úkolů).

5. Terénní sběr dotazníků

Sběr dotazníků v terénu bude zajištěn pomocí sítě tazatelů rekrutovaných z řad osob, které se podílely na sčítání osob bez střechy a mají tak přímou zkušenost s cílovou skupinou v místě sčítání. Obecné organizační principy budou poté sledovat principy nastíněné v popisu metodiky sčítání osob bez střechy.

Zpracování a analýza dat

6. Čištění a kontrola dat

Po sesbírání dat od minimálně 1 100 respondentů bude provedena kontrola a čištění dat, bude zkontrolována logika a správnost vyplnění dotazníků. Dotazníky budou tříděny a bude vytvořena datová matice k analýze.

7. Analýza dat

Následně bude provedena statistická analýza dat za pomoci programu SPSS (Statistical Package for the Social Sciences), který disponuje řadou nástrojů na analýzu dat. V rámci analýzy bude provedena popisná statistika (kvantifikace a sumarizace dat), explorační analýza (budeme hledat dosud neznámé vztahy) a konfirmační analýza (testování statistických hypotéz).

8. Výsledkem bude **výzkumná zpráva** obsahující hlavní zjištění provázená grafy, tabulkami a mapami. Prostor bude věnován také interpretaci zjištění a závěrů, které budou formulovány srozumitelně.

1.3.3. Verifikace dat

- Triangulace na základě dat předchozích sčítání osob bez střechy.
 - RILSA, 2019 (Nešporová, Holpuch, 2020)
 - SocioFactor, 2022 (Sociofactor, 2022)
- Triangulace na základě kontextuálních dat vztahujících se k osobám bez střechy.
 - ČSÚ

1.3.4. Zapojení aktéři

- Krajští metodici sociální práce
- Vedoucí neziskových organizací zabývajících se prací s osobami bez domova
- Sociální pracovníci působící v terénních programech, zabývajících se problematikou drogově závislých osob a osob bez domova

1.3.5. Zdroje dat

- Nešporová, Holpuch, 2020
- ČSÚ – SLDB 2021
- ČSÚ – Veřejná databáze

1.3.6. Harmonogram prací

Fáze	Časový rámec
Příprava dotazníku	únor–květen
Pilotáž	červen–červenec
Finalizace a schválení dotazníku	červenec
Sběr dat	červenec–srpen
Čištění a kontrola dat	srpen–září
Analýza dat	září–listopad

1.3.7. Analýza rizik

Identifikované riziko	Míra závažnosti	Opatření ke zmírnění nebo eliminaci rizika
Neúplné odpovědi a non-response	vysoká	Důraz na pečlivé provedení operacionalizace. Jedná se o proces, kdy výzkumný problém převedeme a vyjádříme v podobě vztahů mezi pozorovatelnými proměnnými. Budeme formulovat hypotézy, abychom věděli, proč zjišťujeme, co zjišťujeme. V této fázi bude důležité formulovat stěžejní hypotézy tak, aby byl dotazník věcný a obsahoval klíčové položky (proměnné, indikátory), které potřebujeme znát. Tímto procesem budeme generovat jen určitý počet otázek a zajistíme takový rozsah dotazníku, který nebude představovat pro respondenty neúměrnou zátěž, na kterou by reagovali neodpovídáním.

		Dále je potřeba věnovat se dramaturgii dotazníku – řazení otázek, stupňování náročnosti otázek, členění do logických bloků, motivačnímu oslovení a poděkování, instrukcím pro respondenty, tazatele apod. Pozornost bude věnována znění otázek (případně jejich komentování), aby byly otázky pro respondenty srozumitelné. Nebudeme zařazovat otázky, které podporují neodpovídání, např. zaměřené na minulost, které kladou nároky na vzpomínání. Dotazník bude dále obsahovat grafické prvky, které budou podporovat interaktivitu tazatele i respondenta a srozumitelnost. Pro identifikaci otázek, které mohou vést k neodpovídání, dále poslouží pečlivá pilotáž dotazníku. Provádíme ji tak, že je u ní přítomen výzkumník, který rovněž vede s respondentem diskusi o tom, co pro něj bylo obtížné, proč na některé otázky neodpověděl či proč s odpovědí váhal, zarazil se. Pilotáž se zaměří na ověření srozumitelnosti a zajištění validity odpovědí napříč spektrem dotazovaných. Výsledky se promítnou do úprav a korekcí a tím i konečné podoby dotazníku. Pozornost budeme věnovat otázkám, které nejsou zodpovídaný – zjistíme, proč tomu tak je, budeme reagovat jejich reformulací, rozšířením komentáře či vhodnější instrukcí pro tazatele. Před vkládáním dat do datové matice zajistíme optickou kontrolu a případně vyhodnotíme, že vyplněnost dotazníku neodpovídá našim představám a tazatel bude muset znovu nalézt respondenta, který většinu otázek zodpoví.
Nedostatek času na analýzu dat a zpracování výzkumné zprávy	nízká	Přesně definovat časový harmonogram a dodržovat termíny jednotlivých fází.

2. Sčítání osob bez bytu

2.1. Sčítání osob v azylových domech

2.1.1. Popis kontextu sčítání

Cílem je provést vyčerpávající šetření o počtu osob žijících v azylových domech. Cílovou skupinu sčítání tvoří všechny osoby žijící v pobytové sociální službě azylový dům. Azylové domy poskytují pobytové služby na přechodnou dobu osobám, ženám, mužům i rodinám v nepříznivé sociální situaci spojené se ztrátou bydlení. Hlavním posláním azylových domů jsou pomoc a podpora osobám, které se ocitly v krizové situaci nebo čelí problémům, které nejsou schopny vlastními silami vyřešit, a ke stabilizaci své situace potřebují dočasné ubytování s využitím podpory a odbornosti sociálních pracovníků.

2.1.2. Postup prací

Sběr dat

Postup sčítání této subkategorie vychází z Metodiky RILSA. Sčítání bude provedeno online formou. Ústřední oporou se stane Registr poskytovatelů sociálních služeb (RPSS) MPSV. V něm jsou vedeni všichni poskytovatelé dané služby a jednotlivá zařízení, ve kterých danou službu poskytují, včetně jejich adresy, vedoucího zařízení, telefonického kontaktu, e-mailové adresy a internetové stránky. Jednotlivé poskytovatele služeb a jejich zařízení zde lze vyhledávat v členění podle krajů. Každý poskytovatel může provozovat jen jedno či více zařízení, přičemž jejich kapacita se výrazně liší. Některá zařízení slouží pro ubytování jednotek osob (nejmenší 4 osoby), jiná mají kapacitu pro desítky ubytovaných (největší 103 osob). V roce 2025 (březen) bylo v RPSS zaregistrováno 211 zařízení a 133 poskytovatelů pobytové služby azylový dům.

Přibližně měsíc před datem sčítání budou e-mailem osloveni všichni poskytovatelé a zařízení poskytující pobytovou službu azylový dům, kteří jsou uvedeni v RPSS. Cílem bude informovat je o nadcházejícím sčítání osob bez domova a oslovit je ke spolupráci. Při oslovování bude vysvětlen cíl sčítání a jeho význam a zdůrazněno, že účelem je sečíst **všechny osoby pobývající v azylových domech**.⁶ Je potřeba klást důraz na skutečnost, že na rozdíl od statistik souhrnně vykazovaných pro MPSV je pro námi prováděné sčítání důležité, aby byly informace vztaheny ke konkrétnímu datu sčítání (rozhodný okamžik). Data z azylových domů budou navíc kompletována s daty z terénního sčítání z jednotlivých měst. Zmíněna bude také anonymita sčítání a výčet požadovaných údajů o ubytovaných osobách, k nimž patří: pohlaví, věk a přibližná celková délka pobytu bez bytu a bez střechy, státní občanství.

Vlastní sčítací arch (příloha č. 9) bude poskytovatelům pobytových služeb azylových domů zaslán elektronicky zhruba týden před termínem, za který by měly být údaje vyplněny. Jako nejvhodnější se jeví formát Excel, který si poskytovatelé uloží do vlastního počítače a mohou postupně podle vlastních časových možností vyplňovat data předem. V tomto e-mailu se sčítacím archem bude připomenuto rovněž datum sčítání a termín, do kterého je třeba sčítací arch zaslat zpět.

Termín pro odeslání elektronického dotazníku bude stanoven na maximálně týden po datu, ke kterému mají být osoby sečteny. Poskytovatelé, kteří data v tomto termínu neposkytnou, budou znovu

⁶ U skupin osob, které nejsou v běžném povědomí spojovány s bezdomovectvím (např. oběti domácího násilí), se v minulé vlně sčítání osob bez domova (2019) stávalo, že azylová zařízení zaměřená na tyto osoby nevnímala svou cílovou skupinu jako ty, jichž se sčítání týká.

elektronickou cestou zdvořile požádání o zaslání vyplněného sčítacího archu. Pro zvýšení návratnosti počítáme ještě s následnými telefonickými urgencemi subjektů, které požadovaná data neposkytnou ani po předchozí elektronické výzvě.

Zjišťované údaje o osobách ubytovaných v azylových domech:

a) Pohlaví:

- 1. muž
- 2. žena

b) Věk: v letech (stačí odhad)

c) Státní občanství

d) Pořadové číslo domácnosti: (pokud sčítané osoby žijí v jedné domácnosti, budou mít všechny stejné pořadové číslo)

e) Délka pobytu bez střechy/bytu:

- A (méně než 1 rok)
- B (1–2 roky)
- C (mezi 2–5 lety)
- D (5 a více let)

f) Město/obec, adresa, kde se zařízení (azylový dům) nachází:

V případě, že se nepodaří některý z požadovaných údajů zjistit, zůstane místo ve sčítacím archu prázdné.

V poslední fázi budou poskytovatelé služeb, kteří požadovaná data neposkytnou ani po předchozí elektronické výzvě, požádání o dodání dat telefonicky. V případě, že se v některých zařízeních bude jevit jako příliš časově náročné vyplňovat údaje za každého ubytovaného jednotlivě, poskytovatelům služeb nabídneme, aby uvedli jen agregovaná souhrnná data, a to ve stejné struktuře, v jaké bude realizován sběr ve zdravotnických a vězeňských zařízeních. V tom případě se zaměříme na celkový počet ubytovaných osob, počty osob ve věkových kategoriích (0–17, 18–64, 65+) a dále počty mužů ve věkových kategoriích (0–17, 18–64, 65+) a počet cizinců (osob s jiným státním občanstvím než ČR).

Zpracování dat

Data budou sbírána ve formátu Excel. Jednotlivá data budou seskupována do jednotné datové matice, následně čištěna, kontrolována a společně analyzována.

Extrapolace dat

Chybějící data budou dopočítána na základě informací o kapacitě zařízení a cílové skupině (muži, ženy, rodiny). Vzhledem k očekávané úspěšnosti sběru dat předpokládáme interval spolehlivosti $\pm 5\%$.

2.1.3. Verifikace dat

Data budou verifikována na základě dat ze Sčítání osob bez domova v České republice 2019, dat ČSÚ a dat ze Statistické ročenky z oblasti práce a sociálních věcí (počet osob v azylových domech).

2.1.4. Zapojení aktéři

- Poskytovatelé sociální služby azylový dům budou shromažďovat a předávat data o ubytovaných osobách. Komunikace bude primárně elektronická, v případě potřeby telefonická.

2.1.5. Zdroje dat

- Poskytovatelé sociálních služeb azylový dům – údaje o ubytovaných osobách
- Sčítání osob bez domova v České republice 2019 (verifikace dat)
- Český statistický úřad – data o počtu osob v azylových domech (verifikace dat)
- MPSV – Statistická ročenka z oblasti práce a sociálních věcí (verifikace dat)

2.1.6. Harmonogram prací

Fáze	Časový rámec	Popis činnosti
Rozeslání informace o sčítání	18. 4. 2025	Zhruba měsíc před datem sčítání budou e-mailem osloveni všichni poskytovatelé a zařízení poskytující službu azylový dům uvedeni v RPSS, budou informováni o nadcházejícím sčítání osob bez domova a požádáni o spolupráci.
Rozeslání sčítacích archů	9. 5. 2025	Poskytovatelům pobytových služeb azylových domů bude zaslán vlastní sčítací arch – elektronicky zhruba týden před termínem, za který by měly být údaje vyplněny.
Rozhodné datum	noc ze 17. na 18. května	
Odevzdání sčítacích archů	26. 5. 2025	Termín, do kterého budou poskytovatelé sociální služby azylový dům elektronicky zasílat vyplněné formuláře.
Kontrola odevzdaných dat, urgence e-mailem	26. 5.–6. 6. 2025	Kontrola odevzdaných dat – sčítacích archů; e-mailová urgence poskytovatelů, kteří data neodevzdali.
Kontrola odevzdaných dat, tel. urgence	9.–13. 6. 2025	Telefonické oslovování poskytovatelů, kteří data neodevzdali.
Analýza dat, modelace dat, zpracování zprávy	do 31. 10. 2025	

2.1.7. Analýza rizik

Identifikované riziko	Míra závažnosti	Opatření ke zmírnění nebo eliminaci rizika
Poskytovatelé nebudou svou cílovou skupinu vnímat jako osoby bez bytu	střední	Vysvětlení předmětu sčítání již v prvním oslovovacím dopise.
Poskytovatelé neobdrží e-mail s informací, následně se sčítacím archem	vysoká	E-maily na poskytovatele a vedoucí zařízení budou získávány z RPSS. E-maily, které nejsou adresné (konkrétní osoba), budou ověřeny na stránkách poskytovatele. V případě, že se některý z e-mailů ukáže jako nedoručitelný, bude poskytovatel kontaktován telefonicky pro sdělení aktuálního e-mailu.
Poskytovatelé nebudou chtít data vyplnit	střední	Poskytovatelům bude jako poslední možnost nabídnuto vyplnit agregovaná data.

2.2. Sčítání osob v domech na půl cesty

2.2.1. Popis kontextu sčítání

Cílem je provést vyčerpávající šetření o počtu osob žijících v domech na půl cesty. Cílovou skupinou sčítání jsou všechny osoby žijící v pobytové sociální službě dům na půl cesty. Domy na půl cesty poskytují pobytové služby zpravidla pro osoby do 26 let věku, které po dosažení zletilosti opouštějí školská zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy, popřípadě pro osoby z jiných zařízení pro péči o děti a mládež, a pro osoby, které jsou propuštěny z výkonu trestu odnětí svobody nebo ochranné léčby.

2.2.2. Postup prací

Sběr dat

Postup sčítání této subkategorie vychází z Metodiky RILSA. Sčítání bude provedeno online formou. Ústřední oporou bude Registr poskytovatelů sociálních služeb (RPSS) MPSV. V něm jsou uvedeni všichni poskytovatelé dané služby a jednotlivá zařízení, ve kterých danou službu poskytují, včetně jejich adresy, vedoucího zařízení, telefonického kontaktu, e-mailové adresy a internetové stránky. Jednotlivé poskytovatele služeb a jejich zařízení zde lze vyhledávat v členění podle krajů. Každý poskytovatel může provozovat jen jedno či více zařízení. V roce 2025 (březen) bylo v RPSS zaregistrováno 22 zařízení a 20 poskytovatelů pobytové služby dům na půl cesty.

Zhruba měsíc před datem sčítání budou e-mailem osloveni všichni poskytovatelé a zařízení poskytující pobytovou službu dům na půl cesty uvedeni v RPSS, informováni o nadcházejícím sčítání osob bez domova a požádáni o spolupráci. Při oslovení jim bude vysvětlen cíl sčítání a jeho význam a bude zdůrazněno, že účelem je sečíst **všechny osoby pobývající v domech na půl cesty**, včetně cizinců. Bude zdůrazněno, že na rozdíl od statistik souhrnně vykazovaných pro MPSV je pro prováděné sčítání klíčové, že informace jsou vztaženy ke konkrétnímu datu sčítání. Zmíněna bude také anonymita sčítání a požadované údaje o ubytovaných osobách, tedy: pohlaví, věk a přibližná celková délka pobytu bez bytu a bez střechy, státní občanství.

Vlastní sčítací arch (příloha č. 10) bude poskytovatelům pobytových služeb dům na půl cesty zaslán elektronicky zhruba týden před termínem, za který by měly být údaje vyplněny. Jako nejvhodnější se jeví formát Excel, který si poskytovatelé uloží do vlastního počítače a mohou postupně podle vlastních časových možností vyplňovat data předem. V rámci e-mailu bude připomenuto datum sčítání a termín, do kterého je třeba sčítací arch zaslat zpět.

Termín pro odeslání elektronického dotazníku bude stanoven na maximálně týden po datu, ke kterému mají být osoby sečteny. Poskytovatelé, kteří data v tomto termínu neposkytnou, budou znovu elektronickou cestou zdvořile požádáni o zaslání vyplněného sčítacího archu. Pro zvýšení návratnosti počítáme ještě s následnými telefonickými urgencemi subjektů, které požadovaná data neposkytnou ani po předchozí elektronické výzvě.

Zjišťované údaje o osobách ubytovaných v domech na půl cesty:

a) Pohlaví:

- 1. muž
- 2. žena

b) Věk: v letech (stačí odhad)

c) Státní občanství

d) Pořadové číslo domácnosti: (pokud sčítané osoby žijí v jedné domácnosti, budou mít všechny stejné pořadové číslo)

e) Délka pobytu bez střechy/bytu:

- A (méně než 1 rok)
- B (1–2 roky)
- C (mezi 2–5 lety)
- D (5 a více let)

f) Město/obec, adresa, kde se zařízení (dům na půl cesty) nachází:

V případě, že se nepodaří některý z požadovaných údajů zjistit, nechejte místo ve sčítacím archu prázdné.

V poslední fázi budou poskytovatelé služeb, kteří požadovaná data neposkytnou ani po předchozí elektronické výzvě, požádáni o dodání dat telefonicky. V případě, že se v některých zařízeních bude jevit jako příliš časově náročné vyplňovat údaje za každého ubytovaného jednotlivě, bude poskytovatelům služeb nabídnuta možnost uvést jen agregovaná souhrnná data, a to ve stejné struktuře, v jaké bude realizován sběr ve zdravotnických a vězeňských zařízeních. V tom případě se zaměříme na celkový počet ubytovaných osob a dále počty mužů a počet cizinců (osob s jiným státním občanstvím než ČR).

Zpracování dat

Data budou sbírána ve formátu Excel. Jednotlivá data budou seskupována do jednotné datové matice, následně čištěna, kontrolována a společně analyzována.

Extrapolace dat

Chybějící data budou dopočítána na základě informací o kapacitě zařízení. Vzhledem k očekávané vysoké úspěšnosti sběru dat předpokládáme interval spolehlivosti $\pm 5\%$.

2.2.3. Verifikace dat

Data budou verifikována na základě dat ze Sčítání osob bez domova v České republice 2019, dat ČSÚ a dat ze Statistické ročenky z oblasti práce a sociálních věcí (počet osob v domech na půl cesty).

2.2.4. Zapojení aktéři

- Poskytovatelé sociální služby dům na půl cesty budou osloveni elektronicky, případně telefonicky.

2.2.5. Zdroje dat

- Poskytovatelé sociálních služeb dům na půl cesty – údaje o ubytovaných osobách
- Český statistický úřad – data o zařízeních sociálních služeb (verifikace dat)
- Sčítání osob bez domova v České republice 2019 (verifikace dat)
- MPSV – Statistická ročenka z oblasti práce a sociálních věcí (verifikace dat)

2.2.6. Harmonogram prací

Fáze	Časový rámec	Popis činnosti
Rozeslání informace o sčítání	18. 4. 2025	Zhruba měsíc před datem sčítání budou e-mailem osloveni všichni poskytovatelé a zařízení poskytující pobytovou službu dům na půl cesty uvedeni v RPSS, budou informováni o nadcházejícím sčítání osob bez domova a požádáni o spolupráci.
Rozeslání sčítacích archů	9. 5. 2025	Poskytovatelům pobytových služeb dům na půl cesty bude zaslán vlastní sčítací arch – elektronicky zhruba týden před termínem, za který by měly být údaje vyplněny.
Rozhodné datum	noc ze 17. na 18. května	
Odevzdání sčítacích archů	26. 5. 2025	Termín, do kterého budou poskytovatelé sociální služby elektronicky zasílat vyplněné formuláře.
Kontrola odevzdaných dat, urgency	26. 5. – 6. 6. 2025	Kontrola odevzdaných dat; e-mailová urgency poskytovatelů, kteří data neodevzdali.
Kontrola odevzdaných dat, telefonická urgency	9. - 13. 6. 2025	Telefonické oslovování poskytovatelů, kteří data neodevzdali.
Analýza dat, modelace dat, zpracování zprávy	do 31. 10. 2025	

2.2.7. Analýza rizik

Identifikované riziko	Míra závažnosti	Opatření ke zmírnění nebo eliminaci rizika
Poskytovatelé nebudou svou cílovou skupinu vnímat jako osoby bez bytu	střední	Vysvětlení předmětu sčítání již v prvním oslovovacím dopise.
Poskytovatelé neobdrží e-mail s informací, následně se sčítacím archem	vysoká	E-maily na poskytovatele a vedoucí zařízení budou čerpány z RPSS. E-maily, které nejsou adresné (konkrétní osoba), budou ověřeny na stránkách poskytovatele. V případě, že se některý z e-mailů ukáže jako nedoručitelný, bude poskytovatel kontaktován telefonicky pro sdělení aktuálního e-mailu.
Poskytovatelé nebudou chtít data vyplnit	střední	Poskytovatelům bude jako poslední možnost nabídnuto vyplnit agregovaná data.

2.3. Osoby bez domova ve zdravotnických zařízeních

2.3.1. Popis kontextu sčítání

Cílem je provést vyčerpávající šetření o počtu osob bez domova žijících ve zdravotnickém zařízení – nemocnici, léčebně dlouhodobě nemocných, psychiatrické nemocnici.

Vymezení sčítané skupiny osob:

Sčítány budou pouze hospitalizované osoby bez domova, tedy nikoliv osoby ošetřené ambulantně. Jednat by se mělo o osoby, které v nemocnici, LDN, psychiatrické nemocnici pobývají alespoň během celého sčítacího týdne od 12. do 18. 5. 2025, aby nedocházelo k jejich duplicitnímu započtení při sčítání v terénu v jednotlivých obcích, a všechny osoby, které v nemocnici strávily noc ze 17. na 18. května. Zdravotnických zařízení se tudíž budeme dotazovat na osoby bez domova, které v nemocnici strávily noc ze 17. na 18. května.

Kategorie sčítaných osob:

- osoby, které neměly stálé bydlení již v době nástupu do zdravotnického zařízení, přespávaly venku / na ulici (ve veřejných prostranstvích, podmostích, cizích/opuštěných chatkách a přístřešcích, stanech, autech, vagónech, squatech, v maringotkách) nebo v nízkoprahové noclehárně;
- osoby, které bydlení ztratily během hospitalizace (po propuštění se tedy nemají kam vrátit).

2.3.2. Postup prací

Sběr dat

Postup sčítání této subkategorie vychází z Metodiky RILSA. Sčítání osob bez domova pobývajících ve zdravotnických zařízeních proběhne formou online dotazování. Oslovena budou všechna zdravotnická zařízení – nemocnice, léčebny dlouhodobě nemocných a psychiatrické léčebny, které v České republice poskytují lůžkovou péči. Instituce budou požádány o poskytnutí údajů o počtech osob bez domova v jejich zařízeních ke konkrétnímu datu. Na území ČR bylo k dubnu 2025 registrováno 242 zdravotnických zařízení s lůžkovou péčí.⁷

Zařízení budou zhruba čtyři týdny před datem sčítání e-mailem upozorněna na skutečnost, že bude probíhat celostátní sčítání osob bez domova, v jehož rámci budou vyzvána k vyplnění online dotazníku (viz přílohu č. 11). Dopis bude adresován ředitelkám a ředitelům daných zařízení. E-mailové kontakty na zdravotnická zařízení již byla získána z veřejně dostupného Národního registru poskytovatelů zdravotních služeb (NRPZS). **Cílem prvního e-mailu** bude navázání spolupráce se zdravotnickými organizacemi a získání databáze e-mailových kontaktů na kontaktní osoby, které jsou schopné a oprávněné v rámci daných zařízení poskytnout požadovaná anonymizovaná data, tedy údaje o počtech hospitalizovaných osob bez domova, jejich pohlaví a věkové kategorii. Zařízení budou požádána o zaslání reakce na výzvu do týdne. Následující více než dva týdny do data sčítání budou využity k opětovným pobídkám a získání zařízení pro účast ve výzkumu. Nejprve bude zaslána opakovaná výzva e-mailem, posléze budou ta zařízení, která nebudou na e-mailovou výzvu reagovat, kontaktována telefonicky.

⁷ Vyhledány byly nemocnice, LDN a psychiatrické nemocnice s lůžkovou formou péče.

Zjišťované údaje o osobách bez domova ve zdravotnických zařízeních:

- a) Město/obec, adresa, kde se zařízení nachází:

Agregovaná data ve struktuře

- b) Počet osob bez domova ve věkových kategoriích (0–17, 18–64, 65+)
c) Počet mužů ve věkových kategoriích (0–17, 18–64, 65+)
d) Počet žen ve věkových kategoriích (0–17, 18–64, 65+)
e) Z toho cizinců (mužů, žen)

V případě, že se nepodaří některý z požadovaných údajů zjistit, nechejte místo ve sčítacím archu prázdné.

Bude důležité zdravotnickým zařízením vysvětlit účel sčítání. V souladu s doporučením Metodiky RILSA v **úvodním dopise** zdůrazníme, že si uvědomujeme, že není povinností daných organizací požadovaná data poskytnout, a vyjádříme vděčnost za projevenou ochotu ke spolupráci. V úvodním dopise rovněž v souladu s doporučeními Metodiky RILSA uvedeme, že si poskytovatelé (zdravotnická zařízení) mohou zvolit způsob sečtení a výkázání osob bez domova z několika navržených postupů podle toho, který jim bude vyhovovat nejvíce. Zdůrazněno bude, že i uvedení nulového počtu přítomných osob bez domova je pro realizátora důležité a prosíme tedy ta zdravotnická zařízení, ve kterých žádná osoba bez domova hospitalizovaná není, aby nás o této skutečnosti informovala.

V další fázi proběhne komunikace přímo s kontaktními osobami z daných zařízení. Těm bude týden před realizací sčítání zaslán e-mail s odkazem na online dotazník.

Způsob zjišťování osob bez domova zdravotnickými zařízeními

Zdravotnická zařízení mohou pro sčítání využít jeden z následujících postupů (opět vycházíme z Metodiky RILSA z roku 2023):

- **Na základě osobní znalosti sociální situace jednotlivých pacientů**

Jedná se o případy, kdy personál bezpečně ví, kteří pacienti nemají stabilní bydliště, odkud do zdravotnického zařízení přišli, že pobývali tzv. venku/na ulici či přespávali v nízkoprahových noclehárnách. Může se jednat o pacienty, kteří nemají žádnou adresu, nebo takové, kteří sice v dokladech adresu trvalého bydliště uvedenou mají, ale z jejich sdělení nebo z jiných okolností vyplývá, že jsou osobami v situaci bez střechy. Personál mnohdy má o bytové situaci dotčených pacientů informaci od hlídky městské policie, která je přivezla, od personálu jiného zdravotnického zařízení nebo zařízení sociální služby, odkud tito pacienti přišli, nebo z jejich vlastní sociální anamnézy. Může se rovněž jednat o osoby, které před hospitalizací nějaké (leč mnohdy nestabilní) bydliště měly, ale během hospitalizace o něj vlivem různých okolností přišly.⁸

- **Dalším možným postupem je sčítání pacientů, kteří při hospitalizaci neměli žádné doklady ani bydliště**

Tato skutečnost je personálu zdravotnického zařízení známá, protože (sociální pracovník či jiná osoba) danému pacientovi vyřizoval adresu trvalého bydliště – nejčastěji na obecním úřadě nebo v místním

⁸ Tato metoda byla využívána často, výhradně touto metodou postupovaly v roce 2019 dvě pětiny (41 %) zařízení.

zařízení poskytujícím ubytování formou sociální služby. Na základě toho posléze bylo možné pro daného pacienta získat registraci u zdravotní pojišťovny, která je stěžejní pro možnost vykázat léčbu.⁹

- **Sčítání osob s adresou trvalého bydliště na úřadě místní samosprávy**

Pro identifikaci takových pacientů bude kontaktním osobám poskytnut odkaz na seznam adres všech úřadů obecních samospráv v České republice ([Městské a obecní úřady - statnisprava.cz](https://statnisprava.cz)). Tato metoda bude využita s vědomím, že ne všechny osoby s adresou trvalého bydliště na obecním úřadě jsou jednoznačně osobami bez domova (může jít o osoby, které takovou adresu mají registrovanou účelově z finančních důvodů, z důvodu bydliště v zahraničí apod.). Zdravotničtí pracovníci budou nabádáni k tomu, aby před vykázáním těchto osob jako osob bez domova ověřili, zda se jedná o osoby bez domova, nebo jsou na daném úřadě hlášeni účelově a bydlí k dispozici mají. Ve druhém případě by mezi osoby bez domova neměly být započítány.¹⁰

- **Sčítání kombinací dvou nebo všech tří výše uvedených metod**

Personál zařízení například o některých pacientech ví, že jsou osobami bez střechy, protože to o sobě sdělily a/nebo protože jim musely být při příjmu vyřízeny doklady. U dalších pacientů personál identifikuje adresu na obecním úřadě a pak ideálně (podle časových a kapacitních možností) pomocí osobního rozhovoru ověří, zda se skutečně jedná o osoby, které nemají stabilní bydliště.¹¹ Tato kategorie nebude v dotazníku přímo uvedena, informaci o kombinaci postupů získáme z odpovědí, zda zařízení (ne)využilo předchozí tři postupy.

- **Jiný postup**

Zařízením bude na základě doporučení v Metodice RILSA v dotazníku nabídnuta také možnost odpovědi „jiné“. Za ní bude následovat volné pole pro specifikování tohoto jiného způsobu.

Zpracování dat

Sběr dat bude probíhat na online platformě Click4survey. Budou stažena do jednotné datové matice, následně čištěna, kontrolována a společně analyzována.

Extrapolace dat

Možnosti sečtení osob bez domova v roce 2019 se mezi jednotlivými zařízeními výrazně lišily. Dle Metodiky sčítání v roce 2019 zdravotnická zařízení standardně zaznamenávají pouze adresu (trvalého) bydliště pacientů a bližší znalost personálu o jejich bytové situaci závisí na specifických okolnostech hospitalizace každého pacienta i typu a velikosti zařízení. V psychiatrických léčebnách a léčebnách dlouhodobě nemocných bývá na rozdíl od nemocnic se širší škálou zdravotní péče obvykle prováděna sociální anamnéza všech pacientů. Naproti tomu v nemocnicích se do péče sociálního pracovníka dostanou jen někteří pacienti ve specifických situacích, které je nutno řešit – například nemající doklady nebo bez možnosti návratu do domácího prostředí po propuštění.

V roce 2019 se data podařilo získat ze 188 zařízení. Dalších 26 zařízení uvedlo, že se jich výzkum netýká, často z důvodu specializovanosti léčby. Pokud tato zařízení přičteme k těm, ze kterých byla získána data,

⁹ Zařízení, kde byla při sčítání využita výhradně tato metoda, byla v roce 2019 pouze dvě, ale v dalších případech byla tato metoda využita v kombinaci s jinými.

¹⁰ V roce 2019 sčítalo výhradně touto metodou 15 % zařízení.

¹¹ Tento postup byl v roce 2019 aplikován nejčastěji, využilo jej 44 % zařízení.

činila návratnost 93 %. Při zařazení těchto zařízení mezi instituce, ze kterých data nebyla zjištěna, by návratnost činila 83 %.

Předpokládáme obdobnou návratnost. Extrapolace za zařízení, která data neposkytnou, proběhne na základě podobnosti zařízení s jinými obdobnými zařízeními. Získaná data budou považována za minimální počet osob bez domova v daném zařízení.

Vzhledem k očekávané úspěšnosti sběru dat předpokládáme interval spolehlivosti $\pm 5 \%$.

2.3.3. Verifikace dat

Data budou triangulována s daty z minulého sčítání (Nešporová et al., 2019).

2.3.4. Zapojení aktéři

- Poskytovatelé zdravotnických zařízení s lůžkovou péčí – nemocnice, LDN a psychiatrické léčebny – budou osloveni elektronicky, případně budou telefonicky urgováni. Bude jim vysvětlen význam sčítání a budou požádáni o zapojení.

2.3.5. Zdroje dat

- Národní registr poskytovatelů zdravotnických služeb – seznam a kontakty na zdravotnická zařízení s lůžkovou péčí – nemocnice, LDN, psychiatrické léčebny.
- Poskytovatelé zdravotnických služeb – údaje o počtu osob bez domova.
- Webový portál státní správa – odkazy na adresy obecních úřadů.

2.3.6. Harmonogram prací

Fáze	Časový rámec	Popis činnosti
Rozeslání informace o sčítání	14. 4. 2025	Zhruba měsíc před datem sčítání budou e-mailem osloveni všichni ředitelé a ředitelky zdravotnických zařízení. Žádost o zaslání kontaktní osoby pro sčítání.
Vyžádání kontaktů	21. 4.–5. 5. 2025	Oslovování zařízení, která nezaslala kontaktní osobu. Připomenutí e-mailem, telefonický kontakt.
Rozeslání online odkazu	9. 5. 2025	Poskytovatelům zdravotnických služeb bude zaslán online odkaz – elektronicky zhruba týden před termínem, za který by měly být údaje vyplněny.
Rozhodné datum	noc ze 17. na 18. května	
Odevzdání sčítacích archů	26. 5. 2025	Termín, do kterého budou zdravotnická zařízení vyplňovat online formuláře.
Kontrola odevzdaných dat, elektronická urgence	26.– 30. 5. 2025	Kontrola odevzdaných dat; e-mailová urgence poskytovatelů, kteří data neodevzdali.
Kontrola odevzdaných dat, telefonická urgence	2.– 6. 6. 2025	Telefonické oslovování poskytovatelů, kteří data neodevzdali.

2.3.7. Analýza rizik

Identifikované riziko	Míra závažnosti	Opatření ke zmírnění nebo eliminaci rizika
Poskytovatelé neposkytnou kontakt na kontaktní osobu	vysoká	Ředitelé a ředitelky zdravotnických zařízení budou vyzváni k zaslání kontaktu na kontaktní osoby. Realizátor bude mít dostatek času (2 týdny) pro oslovení ředitelů a ředitelek pro zjištění kontaktní osoby.
Poskytovatelé nebudou svou cílovou skupinu vnímat jako osoby bez bytu	střední	Vysvětlení předmětu sčítání již v prvním oslovovacím dopise a možnost vybrat si způsob sečtení.
Poskytovatelé nebudou chtít data vyplnit	střední	Poskytovatelé budou již v úvodním dopise v maximální možné míře informováni a bude vysloveno pochopení a žádost o zapojení se do sčítání.
Zejména ve velkých zařízeních nebude mít zdravotnický personál dostatečné informace o všech klientech a jejich skutečné bytové situaci	nízká	Získaná data budou považována za minimální počet osob bez domova v daném zařízení.

2.4. Osoby bez domova ve věznicích

2.4.1. Popis kontextu sčítání

Cílem sčítání je provést vyčerpávající sečtení cílové skupiny ve věznicích. Do té náleží jednak osoby, které bydlení neměly již před nástupem do vazby či k výkonu trestu, jednak o osoby, které bydlení ztratily během vazby nebo výkonu trestu odnětí svobody.

Vymezení sčítané skupiny osob

Sčítány budou osoby bez domova, které ve vězeňském zařízení pobývaly během celého sčítacího týdne.

Kategorie sčítaných osob

- osoby, které nemají adresu trvalého/dlouhodobého bydliště, odkud do instituce přišly. Tj. osoby, které předtím pobývaly tzv. venku/na ulici“ (např. ve veřejných prostranstvích nebo v noclehárnách, v podmostích, ve sklepech, garážích, maríngotkách, v cizích/opuštěných chatkách a přístřešcích, ve stanech, autech, vagónech, squatech);
- osoby, které sice mají jako adresu trvalého bydliště registrovanou nějakou adresu, například adresu obecního úřadu, ale reálně odpovídají vymezení popsanému v předchozím bodě;
- osoby, které před uvězněním měly (jakékoli) bydliště, o něž ale během uvěznění přišly (na základě doporučení Metodiky RILSA nebudou zahrnuty osoby, které záměrně ukončily své nájemní bydlení z důvodu odnětí svobody).

2.4.2. Postup prací

Sběr dat

Klíčová pro úspěch sběru je zde role Generálního ředitelství Vězeňské služby České republiky. Na základě Metodiky RILSA navrhujeme následující postup sčítání. GŘ VS ČR bude podána oficiální žádost o spolupráci a poskytnutí anonymizovaných dat o počtech osob bez domova ve vězeňských zařízeních. Následně proběhne domluva s GŘ VS ČR, zda zajistí distribuci výzvy k účasti ve výzkumu, celý sběr a kompletaci dat za všechna vězeňská zařízení nebo bude tato role ponechána realizátorovi sčítání. Jednotlivá zařízení se dle informací z Metodiky RILSA na sčítání většinou připravovala předem, a to analýzou standardně sbíraných administrativních dat o vězněných osobách, záznamů z interních sociálních anamnéz vězněných osob a také pomocí doplňkových individuálních rozhovorů s nimi. Na základě doporučení Metodiky oslovíme GŘ VS ČR s dostatečným časovým předstihem, přibližně 1 měsíc. Generální ředitelství Vězeňské služby České republiky při telefonickém kontaktu s realizátorem sčítání uvedlo, že žádá o zaslání oficiální žádosti datovou schránkou, ke které se v zákonné lhůtě vyjádří. Po dohodě se zadavatelem sčítání byly žádost a sčítací arch realizátorem připraveny a zadavatelem (MPSV) odeslány datovou schránkou Ministerstvu spravedlnosti týden před rozhodným datem sčítání (viz přílohu č. 12).

Metodika RILSA sčítání osob bez domova v České republice doporučuje přidání kritéria „délka doby do uplynutí výkonu trestu“ – sčítat například pouze ty osoby, které mají opustit nápravné zařízení v roce realizace censu, případně sčítat všechny a následně je rozdělit podle předpokládané doby do ukončení výkonu trestu. V rámci sčítání tak bude zachyceno období s předpokládaným ukončením trestu

v následujících 6 letech.¹² Zároveň bylo doporučeno vypustit kategorii osob 0–17 let – žádná osoba nebyla sečtena.¹³

Zjišťované údaje:

Celkový počet osob bez domova v daném zařízení:

a) Pohlaví:

- 1. muž
- 2. žena

b) Věková kategorie:

- 1. dospělí v produktivním věku (18–64 let)
- 2. senioři (65 let a více)

c) Státní občanství:

- 1. ČR
- 2. Jiné státní občanství (cizinec)

d) Předpokládaný rok ukončení trestu:

- v roce 2025
- v roce 2026
- v roce 2027
- v roce 2028
- v roce 2029
- v roce 2030 a později

V případě, že se nepodaří některý z požadovaných údajů zjistit, zanechte místo ve sčítacím archu prázdné.

Zpracování dat

Data ze všech vězeňských zařízení budou sbírána ve formě tabulky formátu Microsoft Office Excel. Na základě dohody s GŘ VS ČR budou data jimi zkompletována nebo budou zkompletována realizátorem sčítání.

Extrapolace dat

Na základě zkušenosti ze sčítání osob bez domova v České republice 2019 nepředpokládáme provedení extrapolace dat. Pokud data za některá z vězeňských zařízení nebudou dodána, provedeme extrapolaci dat na základě podobnosti s jinými vězeňskými zařízeními, za která budeme daty disponovat.

Vzhledem k očekávané vysoké úspěšnosti sběru dat předpokládáme interval spolehlivosti $\pm 5\%$.

¹² Poslední sčítání osob bez domova ve vězeňských zařízeních proběhlo v roce 2019. Předpokládáme tedy, že zmapování počtu osob s předpokládaným ukončením trestu v následujících šesti letech pokryje období do realizace případného dalšího sčítání.

¹³ Důvodem je dle Metodiky sčítání, že nezletilé osoby bez vlastního bydlení přichází do vězení ze státem zajištěné institucionální péče a musí být z vězeňského zařízení v souladu se Zákonem o sociálně-právní ochraně dětí (zákon č. 359/1999) propouštěny do nějaké formy bydlení, proto je vězeňská zařízení nevykazují jako osoby bez domova.

2.4.3. Verifikace dat

Metodika RILSA k verifikaci dat uvádí, že „Údaje o osobách bez domova ve vězeňských zařízeních by měly být posuzovány kriticky. Je zřejmé, že skupina osob ohrožených bezdomovectvím je v českých vězeňských zařízeních poměrně vysoká. Deskriptivní studie charakteristik odsouzených v českých věznicích z roku 2018 uvádí, že 59,7 % z nich má nestabilní nebo žádné bydlení (Drahý, Hůrka & Petras, 2018, 54, 138). Stejný výzkum odhalil, že 18,1 % odsouzených nemělo žádné nebo jen formální bydlení během tří let před nástupem výkonu trestu. Je však třeba brát v potaz, že osoby ve výkonu několikaletého trestu, které původně žily v nájemním bydlení, své nájemní smlouvy přirozeně ukončují/neprodávají, aby nemusely platit nájem v bytě, který již nemohou nadále využívat.“¹⁴

2.4.4. Zapojení aktéři

- GŘ VS ČR bude osloveno telefonicky s dotazem na uskutečnění sčítání osob bez domova, následně bude podána oficiální žádost o realizaci sčítání.
- Vězeňská zařízení v ČR (35 zařízení) – podle domluvy s GŘ VS ČR budou oslovena přímo GŘ VS ČR nebo realizátorem censu. Předpokládáme elektronické oslovení, případně telefonický kontakt (v případě, pokud GŘ VS ČR ponechá sčítání na realizátorovi censu).

2.4.5. Zdroje dat

- GŘ VS ČR příp. vězeňská zařízení v ČR (35 zařízení)

2.4.6. Harmonogram prací

Fáze	Časový rámec	Popis činnosti
Telefonická komunikace s GŘ VS ČR	7.– 11. 4. 2025	Ověření možnosti sečtení osob ve shodném termínu jako osob bez střechy.
Odeslání oficiální žádosti	7. 5. 2025	Odeslání oficiální žádosti včetně sčítacího archu.
Rozhodné datum	noc ze 17. na 18. května	
Odevzdání sčítacích archů	30. 6. 2025	

2.4.7. Analýza rizik

Identifikované riziko	Míra závažnosti	Opatření ke zmírnění nebo eliminaci rizika
Nespolupráce GŘ VS ČR	střední	Komunikace s GŘ VS ČR v dostatečném předstihu, dohoda na možnosti sečtení. Zaslání oficiální žádosti.

¹⁴ Při sčítání osob bez domova v roce 2019 bylo zachyceno 1 390 osob bez domova ve výkonu trestu, což odpovídalo zhruba 7 % ze všech uvězněných odsouzených osob.

2.5. Osoby využívající obecní či komerční ubytovny, hotely, hostely, penziony a motely (pouze osoby bez možnosti standardního bydlení)

2.5.1. Popis kontextu sčítání

Cílem je provést vyčerpávající šetření o počtu osob v bytové nouzi s českým státním občanstvím žijících v obecních a soukromých ubytovnách, hotelech, hostelech, penzionech a motelech. Důvodem vyloučení cizinců je zachování porovnatelnosti s předchozími sčítáními, v nichž cizinci nebyli zařazeni, ale také obtížné posouzení samotné situace bytové nouze cizinců napříč jejich různými kategoriemi a statusy (včetně proměn podmínek a specifik humanitárního ubytování osob s udělenou dočasnou ochranou). Uvést ale lze vybraná kontextuální data z jiných šetření a statistik.

Vymezení sčítané skupiny osob

Sčítány budou osoby v bytové nouzi s českým státním občanstvím žijící v obecních a soukromých ubytovnách, hotelech, hostelech, penzionech a motelech.

Kategorie sčítaných osob

- osoby v bytové nouzi, tzn. ty, které nemají jinou možnost bydlení než tu stávající.

Všichni ostatní např. sezónní zaměstnanci, turisté, ukrajinští pracovníci a uprchlíci žijící v ubytovacích zařízeních, budou při sčítání vylučováni, tzn. nebudou započteni.

2.5.2. Postup prací

Sběr dat

Pro všechny subkategorie, tedy osoby v bytové nouzi na ubytovnách v majetku obcí, osoby v soukromých ubytovnách a osoby v penzionech, hotelech, hostelech a motelech, zvolíme jednotný způsob tvorby dat.

Dle povinností stanovených § 21a zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví mají osoby poskytující ubytovací služby povinnost vypracovat provozní řád. Toto je jedna z podmínek pro udělení oprávnění Krajskou hygienickou stanicí k poskytování těchto služeb.¹⁵ Za ubytovnu považujeme takové zařízení, které má splněny všechny náležitosti potřebné k provozování ubytovacího zařízení, včetně

¹⁵ Osoba poskytující ubytování v ubytovacích zařízeních v rámci jí provozované hostinské živnosti a osoba provozující živnost ubytovací služby v souvislosti s nařízením vlády č. 469/2000 Sb., kterým se stanoví obsahové náplně jednotlivých živností, s výjimkou osob poskytujících ubytování v bytových domech, v rodinných domech a ve stavbách pro individuální rekreaci, jsou povinny vypracovat provozní řád. V provozním řádu uvedou podmínky činnosti, zásady prevence vzniku infekčních a jiných onemocnění, způsob zacházení s prádlem a způsob očisty prostředí ubytovacího zařízení. Pokud je ubytování v zařízeních podle věty první poskytováno na dobu delší než dva měsíce v období šesti měsíců po sobě jdoucích, uvede osoba uvedená ve větě první v provozním řádu dále počet a plochu ubytovacích jednotek včetně nejvyššího počtu ubytovaných fyzických osob, vybavení ubytovacích jednotek záchodem, sprchou, umývárnou a prostorem pro vaření nebo ohřev jídla, způsob vytápění ubytovacích jednotek v otopném období, jakož i způsob zajištění tekoucí pitné a teplé vody ve stavbách ubytovacích zařízení. Provozní řád a jeho změny předloží před jejich přijetím ke schválení příslušnému orgánu ochrany veřejného zdraví. Provozní řád je osoba povinna změnit vždy při změně podmínek pro poskytování služby.

schváleného provozního řádu. Obecní ubytovny se od soukromých liší pouze tím, že jejich zřizovatelem či provozovatelem není soukromý vlastník, ale obec či město, příp. příspěvková organizace obce, která je pověřená její správou. Při sčítání v roce 2022 byla zvlášť vyčleněna kategorie osob v bytové nouzi žijící v penzionech, hotelech, hostelech a motelech. Tuto kategorii navrhuje zařadit k soukromým ubytovnám a souhrnně ji nazvat soukromá ubytovací zařízení. Ubytovací zařízení a) soukromé ubytovny a b) penziony, hotely, hostely a motely se v praxi od sebe jen těžko odlišují, setkáváme se s ubytovny nesoucími v názvu „penzion“, „hostel“ či „hotel“, ale poskytují již jen dlouhodobé ubytování.

Za hlavní indikátor ubytovacích zařízení, v nichž žijí osoby v bytové nouzi, považujeme do nich plynoucí doplatek na bydlení.

Ubytovací zařízení se schváleným provozním řádem evidují Krajské hygienické stanice. Od nich si vyžádáme seznamy všech schválených ubytovacích zařízení k dlouhodobému ubytování. Z těchto ubytovacích zařízení vybereme ty, do kterých plyne doplatek na bydlení. K jejich identifikaci využijeme:

- seznamy ubytovacích zařízení poskytnuté Generálním ředitelstvím Úřadu práce, v nichž jsou zaznamenány ty, do nichž plyne doplatek na bydlení,
- informace z OK systému o počtu doplatků na bydlení plynoucích do ubytovacích zařízení v členění dle ulic,
- seznamy ubytovacích zařízení, v nichž žily osoby v bytové nouzi při sčítání realizovaném v roce 2022.

Na základě triangulace uvedených dat získáme seznam ubytovacích zařízení, u kterých ověříme, zda je zařízení v provozu a poskytuje ubytování osobám v bytové nouzi. Ověříme, zda se jedná o ubytovací zařízení soukromé či obecní. Pokud si u některého z ubytovacích zařízení nebudeme jisti jeho zařazením, kontaktujeme příslušné pracovníky místního obecního úřadu (pracovníky sociálních odborů, sociální a další pracovníky), případně místní neziskové organizace s dotazem na existenci daného zařízení a poskytování ubytování osobám v bytové nouzi. Během ověřování budeme dbát především na to, abychom ubytovny třídili a dále sčítání směřovali jen do ubytoven, v nichž bydlí osoby v bytové nouzi. Vyřazovány budou ubytovny určené pro zaměstnance firem, sezónní pracovníky, turisty či studenty.

Existují i **soukromé ubytovny bez schváleného provozního řádu**. Může se jednat o ubytovny, které mají provozní řád v procesu schvalování, či je schválený provozní řád neplatný (např. při změně majitele). Také se může jednat o ubytovny, kterým bylo z důvodu porušení provozního řádu schválení odebráno. Nejčastěji se však jedná o ubytovny provozované nelegálně, bez jakýchkoliv povolení. Nelegální ubytovnou se rozumí ubytování osob v rodinných domech, chalupách a jiných objektech, které je provozováno soustavně a za úplatu, aniž by poskytovatel tohoto ubytování byl držitelem živnostenského oprávnění. Tímto je porušována celá řada předpisů (živnostenský zákon, zákon o daních z příjmu, zákon o evidenci tržeb, stavební zákon, zákon o požární ochraně, aj.).¹⁶ Identifikovat ubytovny bez schváleného provozního řádu je pro výzkum obtížné, nejsou nikde evidovány a jejich činnost je z velké části vedena ve skrytu. Pokud se s takovou ubytovnou setkáme, ubytované osoby sečteme, avšak pro získání dat zachováme anonymitu ubytovny a ve zprávě budeme tyto situace komentovat.

Sledované údaje ve sčítacím archu:

a) Pohlaví:

- 1. muž
- 2. žena

b) Věk: v letech (stačí odhad)

¹⁶ Ministerstvo vnitra ČR. (2017). Metodická příručka pro města a obce sousedící s průmyslovými zónami.

c) Pořadové číslo domácnosti: (pokud sčítané osoby žijí v jedné domácnosti, budou mít všechny stejné pořadové číslo)

d) Délka pobytu bez bytu/střechy:

- A (méně než 1 rok)
- B (1–2 roky)
- C (mezi 2–5 lety)
- D (5 a více let)

e) Město/obec, kde se zařízení nachází:

V případě, že se nepodaří některý z požadovaných údajů zjistit, nechejte místo ve sčítacím archu prázdné.

Data o osobách v bytové nouzi budou sbírána dotazováním u provozovatelů ubytovacích zařízení (telefonické a osobní). Pokud se data nepodaří získat dotazováním u provozovatele, budou osloveni zástupci obcí (sociální pracovníci, pracovníci sociálních odborů apod.), příp. terénní pracovníci místních neziskových organizací k zjištění stavu.

Provozovatelé/majitelé ubytoven budou osloveni k vyplnění archu online, případně v zaslaném archu (příloha č. 13) ve formátu Excel, který jim bude zaslán e-mailem nebo s nimi bude vyplněn za asistence realizátora sčítání. V případě, že bude pro provozovatele ubytovny obtížné vyplnit sčítací arch, bude mu pro zajištění co nejvyšší návratnosti nabídnuta možnost vyplnit agregovaná data za celé ubytovací zařízení s obdobnými informacemi, jako jsou uvedeny ve sčítacím archu.

Zpracování dat

Data budou sbírána ve formátu Excel, případně online. Data za jednotlivá zařízení budou následně sloučena do jednoho souboru.

Extrapolace dat

Chybějící data budou dopočítána na základě informací o kapacitě zařízení, počtu doplateků do zařízení plynoucích a na základě informací z obdobného ubytovacího zařízení.

Vzhledem k očekávané úspěšnosti sběru dat předpokládáme interval spolehlivosti $\pm 5 \%$.

2.5.3. Verifikace dat

Data budou porovnávána s daty ze Sčítání osob bez domova v České republice 2019, 2022.

2.5.4. Zapojení aktéři

- Krajské hygienické stanice – seznam ubytovacích zařízení s dlouhodobým ubytováním osob – žádost zašleme e-mailem
- GŘ ÚP – seznam ubytovacích zařízení, do nichž plyne doplatek na bydlení – vyžádán e-mailem
- Dle potřeby pracovníci obcí, místních neziskových organizací – k ověření informace o provozu ubytovacího zařízení, získání kontaktu, případně zjištění počtu ubytovaných osob.
- MPSV – data z OK systému – doplatky na bydlení do ubytovacích zařízení podle ulic

- Provozovatelé a majitelé ubytovacích zařízení (soukromí, obecní) – budou kontaktováni telefonicky, případně osobně, bude jim vysvětlen smysl sčítání a budou požádáni o poskytnutí dat.

2.5.5. Zdroje dat

- Krajské hygienické stanice budou elektronicky osloveny s žádostí o poskytnutí seznamu ubytovacích zařízení k dlouhodobému ubytování osob.
- Sčítání osob bez domova v České republice 2022 – porovnání seznamu ubytovacích zařízení s osobami v bytové nouzi (SocioFactor, 2022)
- MPSV – data z OK systému

2.5.6. Harmonogram prací

Fáze	Časový rámec	Popis činnosti
Vyžádání seznamu ubytovacích zařízení	1. 4. 2025	Vyžádání seznamu ubytovacích zařízení, do nichž plyne doplatek na bydlení od GŘ ÚP ČR.
Vyžádání seznamu ubytovacích zařízení	28. 4. 2025	Vyžádání seznamu ubytovacích zařízení od Krajských hygienických stanic.
Příprava sčítání	1.– 31. 5. 2025	Příprava seznamu ubytovacích zařízení k jejich oslovování.
Sčítání	2. 6.– 30. 6. 2025	
Odevzdání sčítacích archů	30. 6. 2025	Termín, do kterého budou provozovatelé (kteří zažádali o sčítací arch e-mailem) zasílat vyplněné formuláře.
Kontrola odevzdaných dat, tel. urgency	1. 7.– 18. 7. 2025	Kontrola odevzdaných dat; e-mailová urgency provozovatelů, kteří data neodevzdali.
Analýza dat	do 31. 10. 2025	Analýza dat, modelace dat, zpracování zprávy.

2.5.7. Analýza rizik

Identifikované riziko	Míra závažnosti	Opatření ke zmírnění nebo eliminaci rizika
Nebudou identifikovány všechny ubytovny	střední	Triangulace seznamů ubytovacích zařízení a dat z OK systému.
Provozovatelé nebudou svou cílovou skupinu vnímat jako osoby v bytové nouzi	střední	Dobré vysvětlení cílové skupiny sčítání.
Provozovatelé nebudou chtít data poskytnout	vysoká	Vysvětlení důvodu sčítání, případné nabídnutí možnosti poskytnout agregovaná data za ubytovací zařízení. Přizpůsobení vyplnění sčítacího archu v době, který provozovateli vyhovuje.

2.6. Sčítání osob s chronickým duševním onemocněním v chráněném bydlení

2.6.1. Popis kontextu sčítání

Dle definice MPSV je chráněné bydlení pobytová služba poskytovaná osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu zdravotního postižení nebo chronického onemocnění, včetně duševního onemocnění, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné fyzické osoby. Chráněné bydlení má formu skupinového, popřípadě individuálního bydlení. Služba obsahuje poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy, poskytnutí ubytování, pomoc při zajištění chodu domácnosti, výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, sociálně terapeutické činnosti, pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů. Služba se poskytuje za úhradu.¹⁷

Vždy se jedná o službu pobytovou, přičemž je pro ni charakteristické, že klienti jsou schopni s podporou služby bydlet v samostatné domácnosti.

V českém překladu klasifikace ETHOS nejsou osoby v chráněném bydlení přímo zahrnuty patrně z toho důvodu, že v době, kdy vznikl český překlad typologie ETHOS (2007) převládalo ještě zúžené vnímání bezdomovectví. Podobně jako chráněné bydlení tehdy nebylo za bezdomovectví považováno ani tréninkové bydlení, které je také dočasné, uživatelé nemají práva srovnatelná s běžným nájemním bydlením, jsou vystaveni kontrole a mají omezenou autonomii. Jak chráněné bydlení, tak tréninkové bydlení tehdy byla vnímána jako progresivní nástroje, nikoliv jako součást problému. Přestože klienti v chráněném bydlení mohou mít jinou možnost bydlení v rámci svých rodinných vazeb, není vyloučena možnost, že klient, který službu chráněného bydlení opustí a osamostatní se (ať již z důvodu zlepšení kompetencí, dobrovolným rozhodnutím nebo uplynutím smlouvy), bude ohrožen bytovou nouzí. Odchody z chráněného bydlení do nějaké formy bytové nouze (do ubytovny, azylového domu, podnájmu nebo přebývání u příbuzných či přátel) jsou pravděpodobné z důvodu nedostatku dostupného bydlení a zejména toho, že tyto osoby mají nízké příjmy. Nejvíce ohroženou skupinou jsou osoby s chronickým duševním onemocněním.

Poskytovateli služby chráněné bydlení jsou především neziskové organizace. A to jak příspěvkové organizace, tak nestátní neziskové organizace (spolky, nadace, obecně prospěšné společnosti, ústavy). V registru jsou sporadicky také jiní poskytovatelé, například psychiatrické nemocnice nebo s.r.o. Často má poskytovatel v nabídce kromě chráněného bydlení i další pobytové či ambulantní sociální služby (chráněná dílna, domov pro osoby se zdravotním postižením, denní stacionář, sociálně aktivizační služba). Často jsou s klienty uzavírány smlouvy na dobu určitou (obvykle 6 až 12 měsíců), ale pokud charakter handicapu brání osamostatnění, zůstávají klienti v chráněném bydlení dlouhodobě. Proto budeme sčítat jen kategorii osob s chronickým duševním onemocněním. Jedná se o osoby, které se obávají samostatného bydlení a opakovaně v něm selhávají a zároveň mají z výše zmíněných důvodů ztížený přístup k bydlení. Často se v chráněném bydlení ocitají pouze proto, že nemají dostupné samostatné bydlení.

Za osoby podléhající sčítání (ohrožené bytovou nouzí) budou považovány osoby s chronickým dušením onemocněním (ve druhém a třetím stupni invalidity).

Poskytovatele lze vyhledat v Registru poskytovatelů služeb. Celkem je v tomto registru k 26. 2. 2025 uvedeno 229 poskytovatelů chráněného bydlení. Jeden poskytovatel může a často má více objektů (adres), ve kterých chráněné bydlení poskytuje. Jedná se například o jednotlivé byty nebo domy na více

¹⁷ <https://www.mpsv.cz/socialni-sluzby-1>

místech v jednom městě. **Počet registrovaných služeb pro cílovou skupinu osob s chronickým duševním onemocněním je celkem 65 s celkovou kapacitou 1 403 lůžek.** Zhruba třetina těchto poskytovatelů se zaměřuje i na jiné cílové skupiny (osoby se závislostmi, osoby s mentálním postižením).

Počty poskytovatelů chráněného bydlení dle krajů

Kraj	Počet služeb chráněného bydlení	Počet služeb chráněného bydlení pro cílovou skupinu s chronickým duševním onemocněním
Hlavní město Praha	23	9
Jihočeský kraj	12	3
Jihomoravský kraj	31	10
Karlovarský kraj	5	1
Kraj Vysočina	12	2
Královéhradecký kraj	15	4
Liberecký kraj	8	3
Moravskoslezský kraj	33	13
Olomoucký kraj	15	1
Pardubický kraj	9	2
Plzeňský kraj	5	1
Středočeský kraj	26	7
Ústecký kraj	29	11
Zlínský kraj	19	2
Celkem	242*)	65

*) Někteří poskytovatelé působí ve více krajích, proto součet není shodný s počtem 229 poskytovatelů.

2.6.2. Postup prací

- Na základě Registru poskytovatelů služeb bude vytvořen seznam e-mailových a telefonních kontaktů na služby poskytující chráněné bydlení pro cílovou skupinu osob s chronickým duševním onemocněním.
- Během přípravy sčítání budou vytvořeny elektronické sčítací archy v online prostředí, kde budou obsaženy otázky na všechny požadované informace:
 - Identifikace zařízení (název, poskytovatel, adresa, kapacita)
 - Geografické zařazení (kraj, ORP, obec)
 - Sociodemografická data o ubytovaných osobách v bytové nouzi (osoby v chráněném bydlení s duševním onemocněním), které se nacházejí na území dané obce.
 - Pohlaví
 - Věk
 - Délka pobytu
- Samotné sčítání proběhne v několika fázích:
 - Každý poskytovatel chráněného bydlení pro cílovou skupinu osob s chronickým duševním onemocněním obdrží oficiální informační dopis, který bude obsahovat detailní instrukce

k vyplnění online sčítacího archu a časový harmonogram celého procesu. Součástí dopisu budou unikátní přístupové údaje do online sčítací platformy, kde bude poskytovatel vyplňovat požadované údaje.

- b. Poskytovatelé budou mít stanovený termín pro vyplnění dotazníku, během kterého budou zadávat data o poskytované službě a profilech ubytovaných osob.
 - c. Po celou dobu trvání sčítání bude poskytovatelům k dispozici kontaktní osoba, která bude odpovídat na případné dotazy a pomáhat s řešením technických problémů při vyplňování dotazníku. Současně bude pravidelně rozesílán informační e-mail, který bude sloužit k připomenutí termínů a poskytování případných dodatečných informací.
 - d. Po uzavření sčítání proběhne fáze ruční kontroly a zpětné komunikace, která zajistí správnost a úplnost odevzdaných údajů. Namátkovou kontrolou bude prověřena správnost dat u vybraných poskytovatelů, přičemž se zaměříme na logickou konzistenci odpovědí.
 - e. Pokud budou v datech zjištěny nesrovnalosti, jako například neúplné údaje o počtu ubytovaných osob, bude poskytovatel kontaktován a požádán o doplnění či upřesnění informací. V případě potřeby bude poskytovateli nabídnuta asistence při korekci údajů.
4. Výsledky budou zapracovány do závěrečné zprávy a konzultovány s odborníky na problematiku chráněného bydlení.

Sledované údaje:

- počet osob s chronickým duševním onemocněním v chráněném bydlení
 - pohlaví
 - věk
 - délka pobytu (v měsících)

2.6.3. Verifikace dat

Výsledné hodnoty budou konzultovány s oslovenými experty.

Plánujeme oslovit tyto experty:

- Jan Snopek z Platformy pro sociální bydlení
- prof. PhDr. Jan Váně, Ph.D. z Filozofické fakulty Západočeské univerzity v Plzni
- RNDr. Roman Matoušek, Ph.D. z Odboru pro sociální začleňování (Agentura) Ministerstva pro místní rozvoj
- Mgr. Jan Klusáček z Platformy pro sociální bydlení
- Mgr. Marek Mikulec, Ph.D. z Fakulty sociálních studií Ostravské univerzity
- Mgr. Tomáš Hoření Samec, Ph.D. ze Sociologického ústavu Akademie věd České republiky

2.6.4. Zapojení aktéři

- Poskytovatelé služby chráněné bydlení pro cílovou skupinu osob s chronickým duševním onemocněním – budou osloveni prostřednictvím e-mailu a telefonicky.

2.6.5. Zdroje dat

- MPSV – Registr poskytovatelů služeb (Chráněné bydlení)
- Poskytovatelé služeb chráněného bydlení pro cílovou skupinu osob s chronickým duševním onemocněním

2.6.6. Harmonogram prací

Fáze	Časový rámec	Popis činnosti
Přípravná fáze	únor–březen	Tvorba metodiky sčítání osob s chronickým duševním onemocněním v chráněném bydlení spadající do kategorizace ETHOS.
Přípravná fáze	březen–duben	Tvorba seznamu poskytovatelů chráněného bydlení pro cílovou skupinu osob s chronickým duševním onemocněním a jejich kontaktů.
Sběr dat	duben–červen	Odeslání první informační výzvy (1 měsíc před sběrem), následně zaslání přístupových údajů týden před zahájením sběru.
Sběr dat	červenec	Online vyplňování dotazníků poskytovateli chráněného bydlení.
Urgence a doplnění nevyplněných dotazníků	srpen	Odeslání první urgency týden po uzavření sběru. Telefonická urgence a asistované vyplnění dotazníku po 14 dnech.
Analýza dat a jejich zpracování	srpen–září	Analýza dat a modelace dle metodiky.
Verifikace dat	září–listopad	Konzultace s odborníky a finalizace zprávy.

2.6.7. Analýza rizik

Identifikované riziko	Míra závažnosti	Opatření ke zmírnění nebo eliminaci rizika
Nízká návratnost dotazníků od poskytovatelů	střední	Zajistit dobře strukturovaný plán urgency: vícefázové oslovování (předběžné upozornění, oficiální výzva, e-mailová urgence, telefonické kontaktování). Nabídnout asistenci při vyplňování (např. telefonický sběr dat v krajním případě).
Technické problémy při vyplňování dotazníku	nízká	Zajistit snadnou dostupnost online dotazníku, poskytnout jasné instrukce, zajistit technickou podporu během sběru dat. V případě komplikací umožnit poskytovatelům alternativní formu sběru (např. asistované vyplnění po telefonu, případně možnost vyplnění papírového formuláře).
Nedostatek času na analýzu dat a zpracování výzkumné zprávy	nízká	Přesně definovat časový harmonogram a dodržovat termíny jednotlivých fází.

2.7. Sčítání osob v tréninkovém bydlení

2.7.1. Popis kontextu sčítání

Tréninkové bydlení představuje druhý stupeň v systému prostupného bydlení (Housing Ready)¹⁸ a je určeno osobám v bytové nouzi, které potřebují podporu při přechodu k samostatnému a stabilnímu bydlení. Tento typ bydlení poskytuje dočasné bydlení spojené s odbornou sociální asistencí, jejímž cílem je posílit kompetence domácností nezbytné k dlouhodobému udržení bydlení.

Přestože je tréninkové bydlení vymezeno jako klíčová součást systému prostupného bydlení, údaje o jeho skutečném rozsahu v České republice zůstávají neúplné a roztříštěné. Veřejně dostupné informace se většinou týkají pouze jednotlivých regionů nebo konkrétních poskytovatelů. Například v roce 2020 bylo v Havířově a Karviné k dispozici 12 tréninkových bytů pro mladé lidi opouštějící dětské domovy (Karvinský a havířovský deník, 2020). Společnost Heimstaden v roce 2021 podpořila 16 mladých lidí prostřednictvím svého programu tréninkových bytů (Heimstaden, 2021). Organizace Centrom, o.s., provozovala od konce roku 2005 resocializační program s deseti byty, který se do roku 2009 rozrostl na 26 bytů. V roce 2010 bylo organizaci nabízeno přibližně 40 až 50 bytů od různých pronajímatelů. V roce 2014 město Brno zahájilo rekonstrukci domu na Francouzské ulici s cílem vytvořit 39 bytů pro projekt prostupného bydlení, určených pro rodiny ze sociálně slabých skupin. Okrajově se tréninkovému bydlení věnuje Analýza struktury obecních bytů v ČR (Foldynová et al., 2016). Podle této analýzy z roku 2016 se v obecních bytových fondech nacházelo jen malé množství tréninkových bytů, přičemž průměrný počet těchto bytů na jednu obec byl velmi nízký. Z analýzy vyplývá, že tréninkové bydlení je téměř výhradně městským fenoménem a jeho přítomnost v obecních bytových fondech je silně ovlivněna velikostí obce. V obcích do 1 000 obyvatel se tréninkové byty vůbec nevyskytují, a v obcích s 1 000–9 999 obyvateli je jejich podíl zanedbatelný. První významnější výskyt je patrný až v obcích s 10 000–49 999 obyvateli, kde se tréninkové byty objevují s podílem 0,1 %. Největší koncentrace tréninkových bytů je v obcích nad 50 000 obyvatel, kde dosahují podílu 0,4 % a průměrně zde obce disponují 31 tréninkovými byty.

Identifikace tréninkových bytů a jejich provozovatelů je metodicky náročná, a to z několika důvodů:

1. Absence formálního zakotvení

Tréninkové bydlení nepředstavuje registrovanou sociální službu dle Zákona o sociálních službách, a proto není evidováno v žádné centrální databázi. Služba není podchycena v síti poskytovatelů registrovaných dle § 85 zákona č. 108/2006 Sb.

¹⁸ V České republice se v oblasti řešení bytové nouze uplatňují dva hlavní přístupy. Prvním je model Housing Led, který prosazuje přímé zabydlení osob bez domova bez podmínky předchozí přípravy. Druhým je model Housing Ready, založený na postupném posilování schopností domácností před přechodem do běžného nájemního bydlení. Tréninkové bydlení je součástí tohoto druhého přístupu. Systém prostupného bydlení je nástrojem podpory pro osoby nacházející se v bytové nouzi a je zpravidla strukturován do tří hlavních stupňů). Prvním stupněm je krizové bydlení, které poskytuje okamžitou pomoc domácnostem v akutní bytové nouzi. Typicky zahrnuje noclehárny, azylové domy a ubytovny s asistencí, kde jsou zajišťovány základní životní potřeby včetně dočasného bydlení. Druhým stupněm je tréninkové bydlení, které představuje dočasné bydlení zaměřené na posílení dovedností potřebných k udržitelnému samostatnému bydlení. Nájemníci mají příležitost rozvíjet schopnosti v oblasti hospodaření s financemi, dodržování nájemních povinností a zvládání každodenních činností spojených s vedením domácnosti. Tréninkové bydlení je charakteristické cílenou odbornou podporou a pravidelným dohledem. Třetím stupněm je dlouhodobé sociální bydlení, které je určeno domácnostem, jež úspěšně zvládnou předchozí fáze podpory. Nabízí stabilní a udržitelné bydlení s nižší mírou intervence a usiluje o integraci domácností do standardního nájemního trhu nebo samostatného bydlení bez podpory.

2. Rozmanitost provozovatelů a formálních vztahů

Tréninkové byty jsou provozovány různými subjekty – obcemi, neziskovými organizacemi či ve spolupráci se soukromými pronajímateli. Tato různorodost vede k fragmentaci informací a absenci jednotného přehledu o rozsahu a charakteru nabídky.

Zároveň platí, že podpora klientům je v praxi zajišťována různorodě – často prostřednictvím registrovaných sociálních služeb, jako jsou např. terénní programy, sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi či sociální rehabilitace. V některých případech jsou tréninkové byty provozovány jako návazná nebo rozšířená forma pobytové služby azylový dům. Klienti jsou pak v těchto bytech ubytováni na základě smlouvy o poskytování sociální služby, přičemž přechod do tréninkového bytu následuje po určité době strávené ve společných prostorách zařízení. Tento typ provázanosti posiluje funkční propojení mezi krizovým a tréninkovým stupněm v rámci prostupného systému.

3. Nejednotná terminologie a záměny pojmů

V praxi dochází k významné terminologické nejednotnosti. Některé programy označované jako *bydlení se sociální podporou* (např. Centrom z.s.) nebo *prevence bezdomovectví* (např. Armáda spásy Brno a Ostrava) naplňují reálnými znaky funkci tréninkového bydlení. Přestože nejsou takto oficiálně pojmenovány, lze je z hlediska účelu a způsobu poskytování podpory do této kategorie zařadit. Naopak jiné programy používají označení *tréninkové bydlení*, avšak jedná se o registrované služby jiného typu – zejména *chráněné bydlení* určené osobám se zdravotním postižením. V těchto případech není vhodné řadit je mezi tréninkové byty, neboť cíl a cílová skupina se významně liší.

Z výše uvedeného vyplývá, že při identifikaci tréninkového bydlení je nutné vycházet z reálných charakteristik služby, nikoliv z jejího názvu, a zároveň je nezbytné při mapování kombinovat více zdrojů a metod, aby bylo možné získat co nejúplnější a nejpřesnější údaje. Tato situace zároveň ukazuje na potřebu vymezit jednotící rámec, který umožní zařazení jednotlivých forem podpory do kategorie tréninkového bydlení na základě jejich funkční podoby. Za tímto účelem byla zpracována pracovní definice a soubor charakteristik, jejichž naplnění umožňuje identifikaci konkrétního typu služby jako tréninkového bydlení.

Pracovní definice tréninkového bydlení

Tréninkové bydlení představuje přechodnou formu bydlení určenou osobám v bytové nouzi nebo osobám ohroženým ztrátou bydlení, které disponují potenciálem k přechodu do standardního nájemního bydlení. Jeho cílem je prostřednictvím dočasného a strukturálně podporovaného ubytování posílit dovednosti a kompetence potřebné pro samostatné udržení bydlení. Tato forma bydlení je zpravidla doprovázena intenzivní sociální prací a je v rámci systému prostupného bydlení chápána jako prostřední (druhý) stupeň mezi krizovým a dlouhodobým bydlením.

Definiční znaky tréninkového bydlení:

1. Cílová skupina

Jednotlivci nebo domácnosti v bytové nouzi či bezprostředně ohrožené její ztrátou, u nichž existuje předpoklad, že s odpovídající podporou budou schopny udržet standardní nájemní bydlení.

2. Doba trvání pobytu

Bydlení je časově omezené – zpravidla v řádu měsíců až jednoho, či dvou let, přičemž délka pobytu reflektuje individuální situaci a pokrok domácnosti.

3. Typ a forma bydlení

Jedná se o bydlení v běžném bytovém fondu, nikoli v ubytovacích zařízeních. Byty mohou být ve vlastnictví obcí, neziskových organizací či soukromých vlastníků.

Tréninkové bydlení lze rozdělit na čtyři základní typy podle vlastnictví a způsobu provozování:

- a) **Tréninkové bydlení v bytech vlastněných neziskovou organizací.** V tomto případě jsou ubytované osoby nájemníky a NNO je v pozici pronajímatele, který současně poskytuje doprovodné registrované sociální služby.
- b) **Tréninkové bydlení v bytech vlastněných soukromým vlastníkem.** Jedná se o byty vlastněné soukromým vlastníkem a NNO je „pouze“ poskytovatelem doprovodných sociálních služeb.
- c) **Tréninkové bydlení v bytech vlastněných obcí.** Jedná se o byty vlastněné obcí a NNO je „pouze“ poskytovatelem doprovodných sociálních služeb.
- d) **Tréninkové bydlení v bytech najímaných neziskovou organizací od jiných pronajímatelů.** V tomto případě tréninkové bydlení probíhá v bytech najímaných neziskovou organizací od jiných pronajímatelů. Ubytovaná osoba je podnájemníkem, nájemníkem a poskytovatelem doprovodných sociálních služeb je NNO a pronajímatelem je obec nebo soukromý pronajímatel.

4. Právní vztah

Ubytovaná osoba uzavírá nájemní nebo podnájemní smlouvu, přičemž smluvní vztah může být veden s přímým vlastníkem bytu či s organizací, která byt spravuje v roli prostředníka.

5. Doprovodná sociální práce

Nedílnou součástí je odborná podpora zaměřená na rozvoj praktických dovedností potřebných k udržení bydlení (např. hospodaření s financemi, dodržování domovního řádu, správa domácnosti). Podpora je realizována terénní, ambulantní nebo rezidentní formou.

6. Deklarovaný výsledek intervence

Stabilizace klienta a jeho přechod do dlouhodobého nájemního bydlení – bez potřeby intenzivní podpory, ideálně v bytě mimo systém sociálního bydlení.

Tato pracovní definice a soubor definičních znaků mohou sloužit jako základ pro identifikaci a zařazení programů tréninkového bydlení do sčítání, bez ohledu na jejich oficiální název. Důležité je posuzovat skutečný obsah a účel služby, nikoli pouze její označení.

Pro účely censu bylo zároveň formulováno **zjednodušené vymezení**, které slouží jako praktický nástroj při rozhodování, zda konkrétní byty dané organizace či vlastníka lze do této kategorie zařadit: „Pokud daný byt obývá jedinec nebo domácnost v bytové nouzi (nebo jí bezprostředně ohrožený/á), pobyt je **časově omezený**, existuje **nájemní nebo podnájemní vztah**, je zajištěna **doprovodná sociální práce** a **deklarovaným cílem intervence je stabilizace a přechod do samostatného bydlení**, pak tyto byty **považujeme pro účely censu za tréninkové byty**, bez ohledu na to, jak je daný program oficiálně označen.“

Cílová skupina censu

Cílem tohoto censu je zmapovat osoby žijící v tréninkovém bydlení na území České republiky, a to v souladu s upravenou evropskou typologií bezdomovství ETHOS. Sčítání se zaměřuje na osoby v bytové

nouzi, které dle klasifikace ETHOS spadají do koncepční kategorie Bez bytu, konkrétně do životní situace Přechodné podporované ubytování (bezdомovci v přechodném bydlení se sociální podporou).

Cílovou skupinu censu tvoří osoby využívající tréninkové bydlení, které se nacházejí v bytové nouzi.

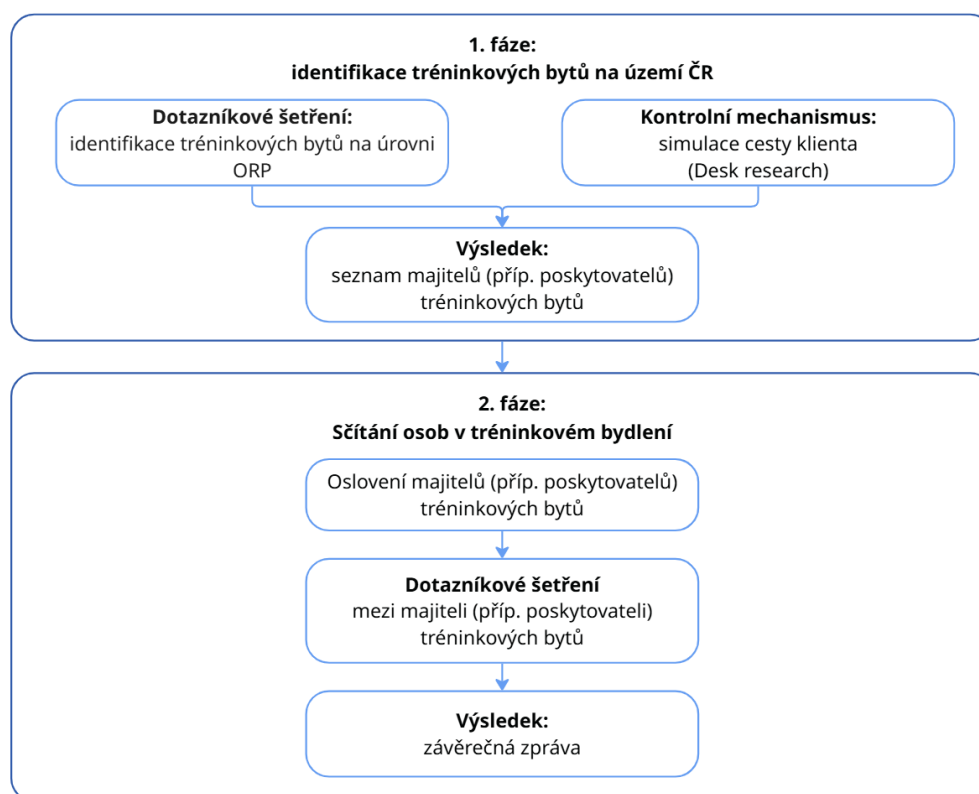
Sběr údajů je realizován **nepřímo**, prostřednictvím informací získaných buď od **majitelů tréninkových bytů**, nebo od **poskytovatelů tréninkového bydlení**. Je nezbytné pracovat s oběma skupinami, neboť v mnoha případech dochází k oddělení vlastnické a provozní role – například v situaci, kdy nezisková organizace zajišťuje tréninkové bydlení v bytech, které nevlastní. V takových případech má informace o cílové skupině pouze poskytovatel služby, nikoliv majitel bytu.

Majitelé a poskytovatelé tréninkového bydlení budou identifikováni na základě **zjednodušeného vymezení tréninkového bydlení**, jak bylo uvedeno v předchozí kapitole. To zajistí, že do sčítání budou zahrnuty pouze ty byty a domácnosti, které reálně odpovídají funkci, nikoli pouze názvem, konceptu tréninkového bydlení.

2.7.2. Postup prací

Postup realizace sčítání osob v tréninkovém bydlení je rozdělen do dvou fází (viz obrázek níže). První fáze se zaměřuje na identifikaci tréninkových bytů a jejich vlastníků či provozovatelů prostřednictvím dotazníkového šetření na úrovni obcí s rozšířenou působností (ORP), doplněného o kontrolní mechanismus formou Desk research (tzv. simulace cesty klienta). Výsledkem je vytvoření seznamu majitelů či poskytovatelů tréninkových bytů. Druhá fáze navazuje sběrem údajů o osobách ubytovaných v těchto identifikovaných tréninkových bytech, a to formou druhého dotazníkového šetření zaměřeného na majitele (případně poskytovatele) tréninkových bytů. Obě fáze na sebe navazují a postup jednotlivých fází je blíže rozveden v následujícím textu.

Postup prací při sčítání osob v tréninkovém bydlení

První fáze: identifikace majitelů (příp. poskytovatelů) tréninkových bytů

Jak bylo uvedeno v úvodu, identifikace tréninkového bydlení a jeho provozovatelů je metodicky náročná – především proto, že tato forma podpory nepředstavuje registrovanou sociální službu a není evidována v žádné centrální databázi. V praxi je navíc realizována velmi různorodě – tréninkové byty mohou být ve vlastnictví obcí (či jejich organizací), neziskových organizací nebo soukromých vlastníků. Tato roztržitost a nejednotnost formálních vztahů významně ztěžuje systematické dohledání bytů a vyžaduje kombinaci více metod a zdrojů pro získání spolehlivých údajů.

Z tohoto důvodu jsme se rozhodli využít online dotazníkového šetření mezi pracovníky sociálních odborů a pracovníky kontaktních míst pro bydlení.¹⁹ Na vytváření seznamu těchto pracovníků a jejich oslovení budeme spolupracovat s krajskými metodiky sociální práce a prevence. Dotazníkové šetření mezi místními aktéry bude klíčovým nástrojem pro získání informací o existenci tréninkových bytů na území jednotlivých ORP.

Vedle identifikace majitelů (příp. poskytovatelů) tréninkových bytů na území ORP nás bude také zajímat, zda sama obec není majitelem těchto bytů.

Cílem této fáze je ověřit a doplnit seznam majitelů tréninkových bytů na základě lokálních znalostí a zkušeností místních institucí.

Struktura dotazníku:

1. Identifikace tréninkového bydlení na území ORP

Dotazník obsahuje základní otázky zaměřené na přítomnost a provozování tréninkového bydlení v dané obci.

2. Informace o obci jako vlastníku tréninkových bytů

V případě, že obec vlastní tréninkové byty, jsou zjišťovány tyto informace:

- Počet tréninkových bytů ve vlastnictví obce
- Cílová skupina
- Kontaktní osoba zodpovědná za správu těchto bytů (jméno, telefon, e-mail)

3. Informace o dalších majitelích (příp. poskytovatelích) tréninkových bytů

Pokud tréninkové byty vlastní nebo provozují jiné subjekty, jsou zjišťovány tyto údaje:

- Název organizace či vlastníka
- Počet tréninkových bytů, které daný subjekt spravuje
- Cílová skupina
- Kontaktní osoba pro další komunikaci (jméno, telefon, e-mail)

4. Informace o dalších formách bydlení s obdobnou funkcí

Dotazník umožňuje identifikaci i takových služeb nebo bytových programů, které naplňují charakter tréninkového bydlení, i když nejsou takto explicitně označeny:

- Název programu/služby
- Provozující subjekt
- Odhadovaný počet bytových jednotek

¹⁹ Pokud respondenti nebudou disponovat potřebnými informacemi, mají možnost dotazník předat kompetentní osobě, například kolegovi z bytového odboru, vedoucímu odboru nebo pracovníkovi komunitního plánování; tato situace je v dotazníku výslovně ošetřena.

- Kontaktní osoba

V případě, že budou tímto způsobem identifikovány některé služby nebo bytové programy s obdobnou funkcí, jejich charakter prověří realizační tým. Pokud budou naplňovat klíčová kritéria tréninkového bydlení, budou rovněž zařazeny do sčítání.

5. Postup v případě neznalosti nebo nejistoty respondenta

Pokud respondent nedisponuje potřebnými informacemi:

- Je požádán o předání dotazníku kompetentní osobě (např. kolegovi z bytového odboru, vedoucímu odboru, osobě z komunitního plánování apod.)
- Je uveden kontakt na zpracovatele (koordinátora sčítání) pro případné konzultace nebo přesměrování dotazu

Oslovovací dopis a dotazník: Identifikace tréninkových bytů na úrovni ORP jsou součástí příloh této metodiky (viz přílohy).

Kontrolní mechanismus ověřování údajů

Pro zajištění co nejspolehlivějších dat pro následné sčítání osob v bytové nouzi využívajících tréninkových bytů jsme se rozhodli doplnit dotazníkové šetření o jednoduchý kontrolní mechanismus. Ten bude představovat **simulaci tzv. cesty klienta**, která nám umožní alespoň částečně ověřit správnost a úplnost údajů získaných od místních aktérů na úrovni ORP. Tento proces se zaměří na ověření dostupnosti tréninkového bydlení z pohledu osoby v bytové nouzi. Bude zahrnovat analýzu webových stránek neziskových organizací, obcí a sociálních služeb poskytujících podporované bydlení, průzkum komunitních platforem, sociálních sítí a také vyhledávání na internetu pomocí klíčových slov jako „tréninkové bydlení“ a „tréninkový byt“ v kombinaci s názvem příslušného ORP.

Druhá fáze: sčítání osob v tréninkovém bydlení

Ve druhé fázi dochází k vlastnímu sčítání osob ubytovaných v identifikovaných tréninkových bytech. Cílem této fáze je získat aktuální a podrobný přehled o počtu a základních charakteristikách osob v bytové nouzi, které využívají tréninkové bydlení.

Sčítání proběhne prostřednictvím online dotazníkového šetření, do kterého se zapojují majitelé nebo poskytovatelé tréninkového bydlení identifikovaní v první fázi. Dotazník je navržen tak, aby byl administrativně nenáročný a zaměřený na klíčové informace týkající se jak rozsahu tréninkového bydlení, tak základních údajů o ubytovaných osobách.

Hlavním cílem této fáze bude získat aktuální, validní a kompletní informace o počtech osob ubytovaných v tréninkovém bydlení.

Sčítací arch pro osoby v tréninkovém bydlení

Hlavním cílem dotazníku je sečíst osoby v bytové nouzi v tréninkovém bydlení, přičemž sběr dat bude co nejjednodušší a zaměřený na klíčové charakteristiky. Informace o majitelích (příp. poskytovatelích) tréninkových bytů budou omezeny pouze na základní údaje o kapacitě, zatímco u klientů se zaměříme na sociodemografické údaje a jejich zapojení do systému podpory.

Struktura dotazníku:

1. Informace o majiteli (příp. poskytovateli) tréninkového bytu

Dotazník obsahuje základní údaje nezbytné pro určení rozsahu tréninkového bydlení:

- Název majitele tréninkového bytu

- Název poskytovatele tréninkového bydlení
- Kontaktní osoba (pro upřesňující dotazy – e-mail a telefon)
- Počet bytových jednotek využívaných pro tréninkové bydlení
- Typ podpory
- Typ sjednané smlouvy (nájemní, podnájemní, o poskytování sociální služby, jiná)
- Doba, na jakou je uzavírána smlouva s klientem

2. Informace o jednotlivých bytových jednotkách

Pro každou bytovou jednotku budou zaznamenány následující údaje:

- Adresa bytu
- Označení bytu (pokud je na stejné adrese více bytových jednotek)
- Informace o klientech v bytové jednotce:
 - Pořadové číslo klienta
 - Pohlaví (M/Ž)
 - Věk (v letech)
 - Typ domácnosti v tréninkovém bytě (viz následující podkapitola)
 - Délka pobytu v tréninkovém bydlení (měsíce)
 - Cílová skupina (otevřená otázka: typ znevýhodnění, postižení, životní situace)

Sčítací arch pro tréninkové bydlení je součástí příloh této metodiky (viz příloha č. 19).

Označování typu domácnosti v rámci sčítacího archu

Pro účely zaznamenání osob žijících v tréninkovém bydlení je nezbytné u každé osoby určit, zda tvoří samostatnou domácnost, nebo je součástí vícečlenné domácnosti. Vzhledem k různorodému složení obyvatel tréninkových bytů (např. jedinci bez vazby, rodiny, více domácností v jednom bytě) je nutné jejich vztahovou strukturu jasně rozlišit pomocí identifikačního označení domácnosti.

Pravidla označování:

- Každá osoba je zařazena do jednočlenné nebo vícečlenné domácnosti.
- Všichni členové jedné vícečlenné domácnosti jsou označeni stejným identifikačním číslem domácnosti.
- Číslování domácností začíná v každé bytové jednotce číslem 01.
- Pořadová čísla domácností jsou přidělována podle složení v konkrétní bytové jednotce, bez ohledu na typ (jednočlenná/vícečlenná).

Příklady:

- Dva jedinci bez vazby: označeni jako domácnost 01 a 02 (dvě jednočlenné domácnosti).
- Rodina se čtyřmi členy: všichni členové označeni jako domácnost 01 (jedna vícečlenná domácnost).
- Rodina (4 osoby) + jeden jedinec: členové rodiny označeni jako domácnost 01, jedinec jako domácnost 02.
- Dvě rodiny (3 a 5 osob): první skupina označena jako domácnost 01, druhá jako 02.
- Dvě rodiny + jeden jedinec: označeno jako domácnost 01, 02, 03.

Doporučení:

- Pokud si provozovatel není jistý, zda osoby tvoří jednu domácnost, doporučuje se řídit se jejich vlastním vyjádřením (např. sdílí rozpočet, domácnost, péči o děti apod.).
- Pokud osoby žijí ve společném bytě, ale nevytvářejí společnou domácnost, jsou označeny jako samostatné jednočlenné domácnosti.

Tento způsob označení slouží výhradně pro potřeby vnitřního třídění dat.

Sběr dat

Sčítání osob v tréninkovém bydlení proběhne v několika fázích, počínaje oslovením identifikovaných majitelů (příp. poskytovatelů), kdy týden před zahájením sběru dat obdrží každý majitel (příp. poskytovatel) e-mail s vysvětlením účelu sčítání, jeho významu a základními instrukcemi k vyplnění dotazníku, aby se mohl na sběr dat připravit (viz přílohu č. 17).

O týden později jim bude odeslán samotný dotazník s žádostí o jeho vyplnění (viz přílohu č. 18). Majitelé (příp. poskytovatelé) tréninkových bytů budou mít na zpracování a odeslání odpovědí jeden týden. V případě, že dotazník v tomto termínu nevyplní, budou telefonicky kontaktováni. Během hovoru jim bude připomenuta nutnost odevzdání a zároveň nabídnuta možnost asistovaného vyplnění po telefonu. Pokud se rozhodnou pro tuto variantu, člen sčítacího týmu je provede celým dotazníkem a odpovědi zaznamená do systému.

Zpracování dat

Aby bylo možné jednoznačně propojit údaje z různých fází šetření a zamezit duplicitnímu započítání bytů i klientů, je každý tréninkový byt opatřen unikátním identifikátorem. Ten je tvořen kombinací adresy bytu a interního pořadového čísla. Toto technické opatření umožňuje přesné sledování a zpracování údajů napříč celým procesem sběru.

Po ukončení sběru dat bude provedena jejich systematická kontrola a následná analýza. Prvním krokem bude ověření úplnosti a správnosti vyplněných dotazníků. V případě nejasností nebo chyb budou majitelé (příp. poskytovatelé) tréninkových bytů kontaktováni pro doplnění nebo upřesnění odpovědí.

Následně bude provedeno čištění dat, během kterého budou odstraněny duplicitní odpovědi a opraveny případné překlepy nebo chyby v číselných hodnotách.

2.7.3. Verifikace dat

Výsledné hodnoty budou konzultovány s oslovenými experty.

Plánujeme oslovit tyto experty:

- Jan Snopek z Platformy pro sociální bydlení
- prof. PhDr. Jan Váně, Ph.D. z Filozofické fakulty Západočeské univerzity v Plzni
- RNDr. Roman Matoušek, Ph.D. z Odboru pro sociální začleňování (Agentura) Ministerstva pro místní rozvoj
- Mgr. Jan Klusáček z Platformy pro sociální bydlení
- Mgr. Marek Mikulec, Ph.D. z Fakulty sociálních studií Ostravské univerzity
- Mgr. Tomáš Hoření Samec, Ph.D. ze Sociologického ústavu Akademie věd České republiky

2.7.4. Zapojení aktéři

Tato kapitola představuje subjekty podílející se na sčítání osob v tréninkovém bydlení.

Mezi klíčové aktéry patří veřejné instituce na úrovni obcí s rozšířenou působností, kontaktní místa pro bydlení, sociální a bytové odbory, dále poskytovatelé tréninkového bydlení a další odborní partneři.

Kontaktní místa pro bydlení (KMB)

Kontaktní místa jsou specializovaná poradenská pracoviště zaměřená na pomoc obyvatelům při řešení jejich bytové situace. Poskytují informace o nájemním a sociálním bydlení, asistují s administrativními procesy a propojují klienty s dalšími podpůrnými organizacemi. V České republice v současnosti funguje 28 kontaktních míst, která pokrývají hlavní regiony a města. V rámci šetření představují klíčový zdroj informací o obecním a soukromém bytovém fondu, včetně forem tréninkového bydlení.

Vedoucí sociálních odborů ORP

Vedoucí sociálních odborů jsou primárními respondenty pro získání informací o bytové nouzi, zapojení obce do programů podpory bydlení a evidenci bytů s prvky sociální podpory.

Vedoucí bytových odborů ORP

V případech, kdy sociální odbor nedisponuje požadovanými údaji, jsou kontaktováni vedoucí bytových odborů, kteří spravují informace o alokaci bytového fondu včetně tréninkových bytů.

Poskytovatelé tréninkového bydlení

Jedná se o neziskové organizace, obce či další subjekty, které provozují tréninkové byty ve vlastním bytovém fondu, nebo je najímají od jiných vlastníků. Disponují údaji o počtu, typu a režimu využívaných bytů a o osobách v těchto bytech ubytovaných.

Majitelé bytového fondu využívaného pro tréninkové bydlení

Do šetření jsou zapojeni rovněž majitelé bytového fondu (obce, soukromí vlastníci, instituce), jejichž spolupráce je zásadní tam, kde tréninkové bydlení probíhá v bytech mimo vlastnictví poskytovatele.

Manažeři komunitního plánování sociálních služeb a další odborní pracovníci obcí

Tito aktéři mohou doplnit informace o lokální koordinaci bydlení, synergii mezi sociálními službami a bydlením a o menších projektech, které nejsou systematicky evidovány.

Koordinátoři místních skupin, pracovníci Agentury pro sociální začleňování a zástupci Platformy pro sociální bydlení

V lokalitách, kde tyto struktury působí, mohou sehrát roli zprostředkovatelů kontaktů a validátorů získaných dat.

2.7.5. Zdroje dat

Zdrojem dat pro sčítání osob v tréninkovém bydlení jsou dvě dotazníková šetření.

První dotazníkové šetření je zaměřeno na pracovníky obcí s rozšířenou působností, zejména pracovníky sociálních odborů a kontaktních míst pro bydlení. Cílem tohoto šetření je identifikovat tréninkové byty a získat kontakty na jejich majitele (příp. poskytovatele).

Na základě těchto zjištění proběhne druhé dotazníkové šetření zaměřené na majitele nebo poskytovatele tréninkových bytů. Cílem tohoto šetření je získat údaje o osobách ubytovaných v identifikovaných tréninkových bytech.

2.7.6. Harmonogram prací

Proces sčítání osob v tréninkovém bydlení proběhne ve dvou hlavních fázích. Nejprve proběhne identifikace majitelů (příp. poskytovatelů) tréninkových bytů prostřednictvím online dotazníku určeného místním aktérům (pracovníkům sociálních odborů a kontaktních míst pro bydlení). Na základě těchto zjištění bude následně zahájeno dotazníkové šetření mezi majiteli (příp. poskytovateli) tréninkových bytů, kteří poskytnou informace o osobách ubytovaných v těchto bytech.

Fáze	Časový rámec	Popis činností
První fáze: Identifikace majitelů (příp. poskytovatelů) tréninkových bytů	červen	Oslovení místních aktérů (pracovníků sociálních odborů a kontaktních míst pro bydlení) prostřednictvím online dotazníku. Zjištění, zda se v jejich působnosti nacházejí tréninkové byty, a získání kontaktů na jejich majitele (příp. poskytovatele).
Druhá fáze: Sčítání osob v tréninkovém bydlení	červenec	Oslovení majitelů (příp. poskytovatelů) tréninkových bytů a zahájení dotazníkového šetření.
Urgence a asistované vyplňování	srpen	Telefonická urgence nevyplněných dotazníků. Nabídka asistovaného vyplnění dotazníku po telefonu. Vyhodnocení a validace získaných dat.
Zpracování výstupů	září	Finalizace dat, příprava výstupní zprávy a vyhodnocení úspěšnosti sčítání.

2.7.7. Analýza rizik

Identifikované riziko	Míra závažnosti	Opatření ke zmírnění nebo eliminaci rizika
Nízká účelnost šetření vzhledem k úzké definici kategorie tréninkového bydlení	střední	Vyhodnotit možnost širšího zapojení příbuzných forem bydlení (např. některé prvky garantovaného bydlení). Jasně definovat hranice mezi jednotlivými typy bydlení a zajistit jejich konzultaci s odborníky v oblasti sociálního bydlení.
Nedostatečný počet identifikovaných majitelů (příp. poskytovatelů) tréninkových bytů	vysoká	Rozšířit vyhledávací metody: důkladnější sekundární analýza, oslovení širšího okruhu organizací (obce, sociální odbory, neziskové organizace, poskytovatelé sociálních služeb).
Omezená dostupnost informací ve veřejných	vysoká	Použít více informačních kanálů: kromě veřejných databází se zaměřit na přímý kontakt s majiteli (příp. poskytovateli), vyžádání aktuálních údajů, spolupráci s relevantními aktéry (Agentura pro sociální začleňování, MPSV, obce).

zdrojích, neaktuálnost dat		
Záměna tréninkového bydlení s jinými typy bydlení (krizové, garantované, sociální byty)	vysoká	Precizní metodologické vymezení kategorie. V dotazníku jednoznačně formulovat otázky tak, aby bylo možné rozlišit mezi tréninkovým a jiným typem bydlení.
Nízká návratnost dotazníků od majitelů (příp. poskytovatelů) tréninkových bytů	střední	Zajistit dobře strukturovaný plán urgency: vícefázové oslovování (předběžné upozornění, oficiální výzva, e-mailová urgency, telefonické kontaktování). Nabídnout asistenci při vyplňování (např. telefonický sběr dat v krajním případě).
Technické problémy při vyplňování dotazníku	nízká	Zajistit snadnou dostupnost online dotazníku, poskytnout jasné instrukce, zajistit technickou podporu během sběru dat. V případě komplikací umožnit majitelům (příp. poskytovatelům) tréninkových bytů alternativní formu sběru (např. asistované vyplnění po telefonu).
Nedostatek času na analýzu dat a zpracování výzkumné zprávy	nízká	Přesně definovat časový harmonogram a dodržovat termíny jednotlivých fází.

3. Sčítání osob v nevyhovujícím bydlení

Do kategorie Nevyhovujícího bydlení náleží tři subkategorie osob, a to **1) osoby v nevhodných bytech v bytových domech** (včetně rodinných domů), **2) osoby v ostatních typech nevhodného bydlení** (mobilní obydlí a nevhodné bydlení se souhlasem majitele v chatách, chalupách a nebytových prostorech) a **3) osoby žijící v přelidněných bytech**. Následující kapitoly jsou rozdělené dle způsobu sčítání těchto jednotlivých subkategorií.

Sčítání osob **v nevhodných bytech bude probíhat současně (a ve stejných obcích) jako sčítání osob žijících se souhlasem majitele v nebytových prostorech a mobilních obydlích**. Zároveň zde bude probíhat šetření přelidněnosti v jednotlivých bytech. Toto sčítání bude probíhat na základě evidence obcí, případně terénním sběrem. Osloveno pro sčítání těchto subkategorií bude 1 139 obcí, vysčítáno bude minimálně 363 obcí ČR, včetně krajských měst (podrobnosti viz podkapitola dále).

Sčítání osob žijících ve zbývajících typech nevhodného bydlení, tedy **v chatách a chalupách**, bude probíhat samostatně, a to sběrem na základě evidence či v terénu ve 36 obcích ČR, a modelací ostatních obcí republiky. Sčítání osob žijících **v přelidněných bytech** bude probíhat zvlášť na základě Sčítání lidí, domů a bytů 2021 a Výběrového šetření životních podmínek domácností (SILC). Kromě toho budou data verifikována údaji ze sčítání v nevhodném bydlení, kde bude přelidněnost jedním ze sledovaných údajů. Z důvodu rozdělení samotného sčítání členíme dále podkapitoly nevyhovujícího bydlení podle logiky realizace censu.

Pro celou kategorii nevyhovujícího bydlení platí, že za nevyhovující bydlení jsou považovány byty a domy, mobilní obydlí, chaty, chalupy či nebytové prostory, **které splňují alespoň jeden z následujících bodů:**

- I. V bytě/příbytku není dostupná tekoucí voda;
- II. V bytě/příbytku není dostupná teplá voda;
- III. V bytě/příbytku není dostupná elektřina;
- IV. V bytě/příbytku není dostupný záchod;
- V. V bytě/příbytku není dostupná koupelna/sprcha;
- VI. V bytě/příbytku není dostupná kuchyň/kuchyňský kout s dřezem;
- VII. V chladných dnech je v bytě/příbytku zima, ale domácnost nemá možnost si zatopit;
- VIII. Okna nebo vstupní dveře do bytu/příbytku díky silnému a trvalému poškození již neplní svou funkci, případně zcela chybí;
- IX. V obývaném prostoru je trvale a silně rozšířená plíseň, která se vyskytuje z důvodu celoroční vlhkosti (nejde o plísně v zimním období způsobené nevhodným užíváním bytu, např. nedostatečným větráním);
- X. Statika/konstrukce domu je natolik narušená, že výrazně omezuje či ohrožuje obyvatele (např. rozpadající se střecha či rozpadající se schodiště na chodbě).

Překryvy mezi subkategoriemi nevyhovujícího bydlení

Vzhledem k tomu, že sčítání bude probíhat na úrovni domácností a do sčítacích formulářů budou uváděny adresy míst nevyhovujícího bydlení, nepředpokládáme přílišné překryvy. Pokud bude k překryvům docházet, budou jasně identifikovatelné v matici dat a budou následně vyfiltrovány, v tomto případě půjde především o přelidněné byty. Typy nevhodného bydlení jsou jasně definované, nemělo by tedy docházet k překryvům mezi jednotlivými typy (např. dům, byt, chata, mobilní obydlí).

3.1. Sčítání osob v nevhodných bytech v bytových domech (včetně rodinných domů) a osob žijících se souhlasem majitele v nebytových prostorech a mobilních obydlích

3.1.1. Popis kontextu sčítání

Následující kapitola popíše metodu sčítání osob v nevhodných bytech v bytových domech (včetně rodinných domů) a osob žijících se souhlasem majitele v nebytových prostorech a mobilních obydlích. Sčítání bude provedeno mezi osobami žijícími v nevyhovujícím bydlení, kdy za nevyhovující bydlení jsou považovány byty a domy, mobilní obydlí či nebytové prostory, **které splňují alespoň jeden z následujících bodů:**

- I. V bytě/příbytku není dostupná tekoucí voda;
- II. V bytě/příbytku není dostupná teplá voda;
- III. V bytě/příbytku není dostupná elektřina;
- IV. V bytě/příbytku není dostupný záchod;
- V. V bytě/příbytku není dostupná koupelna/sprcha;
- VI. V bytě/příbytku není dostupná kuchyň/kuchyňský kout s dřezem;
- VII. V chladných dnech je v bytě/příbytku zima, ale domácnost nemá možnost si zatopit;
- VIII. Okna nebo vstupní dveře do bytu/příbytku díky silnému a trvalému poškození již neplní svou funkci, případně zcela chybí;
- IX. V obývaném prostoru je trvale a silně rozšířená plíseň, která se vyskytuje z důvodu celoroční vlhkosti (nejde o plísně v zimním období způsobené nevhodným užíváním bytu, např. nedostatečným větráním);
- X. Statika/konstrukce domu je natolik narušená, že výrazně omezuje či ohrožuje obyvatele (např. rozpadající se střecha či rozpadající se schodiště na chodbě).

3.1.2. Postup prací

Sběr dat

Sčítání osob v nevhodných bytech v bytových domech a osob žijících se souhlasem majitele v nebytových prostorech a mobilních obydlích bude provedeno ve všech krajských městech (včetně hlavního města Prahy) a v dalších městech České republiky, celkem se bude jednat o **363 obcí ČR**. Zbytek bude domodelován na základě získaných dat.

Sčítání osob žijících v nevhodných bytech v bytových domech (včetně rodinných domů) bude probíhat současně a ve stejných lokalitách jako sčítání osob žijících se souhlasem majitele v nebytových prostorech a mobilních obydlích.

Výběr lokalit sčítání

Při sčítání osob spadajících do kategorie Osoby v nevhodných bytech v bytových domech (včetně rodinných domů) a osob žijících se souhlasem majitele v nebytových prostorech a mobilních obydlích bude provedeno sčítání ve 363 obcích ČR, včetně krajských měst. Z těchto obcí budou získána data na základě evidence a místní znalosti obecních koordinátorů.

Při výběru obcí ke sčítání vycházíme primárně z Metodiky identifikace lokalit rezidenční segregace (Sýkora et al., 2015) a na jejím základě zpracované mapy lokalit sociálního vyloučení a segregace (Sýkora, 2022). Tato mapa zobrazuje lokality v obcích na základě počtu společně posuzovaných osob

pro příspěvek na živobytí (SPO PnZ) – zobrazuje čtyři typy lokalit dle koncentrace SPO PnZ, a to extrémní, vysoké, střední a nízké. Na základě mapy jsme vybrali z každého kraje obce s (1) extrémní, (2) vysokou a (3) střední koncentrací společně posuzovaných osob u příspěvku na živobytí – lokality sociálního vyloučení a segregace (kromě krajských měst, ta byla vybrána automaticky na žádost zadavatele).²⁰

Pro ověření správnosti výběru obcí bylo také přihlédnuto k indexu sociálního vyloučení, zpracovaného Agenturou pro sociální začleňování²¹. Lokality vybrané dle mapy sociálního vyloučení a segregace L. Sýkora byly srovnány s indexem sociálního vyloučení a shodovaly se (korelace 0,51) – viz níže tabulka *Průnik Mapy lokalit soc. vyloučení a segregace a Indexu soc. vyloučení*. Tabulka zobrazuje počty obcí vybraných na základě mapy sociálního vyloučení a segregace (150 obcí) a jejich průnik s indexem sociálního vyloučení. V těchto obcích se tedy vyskytuje sociální vyloučení a je pravděpodobné, že se zde budou nacházet nevhodné byty, obývané nebytové prostory, mobilní obydlí či přelidněné byty.

Počty obcí s průnikem Mapy lokalit soc. vyloučení a segregace a Indexu soc. vyloučení

Hodnota indexu sociálního vyloučení	Lokality soc. vyloučení a segregace – míra			
	Střední	Vysoká	Extrémní	Počet obcí celkem
0 až 1				
2 až 7	6	4		10
8 až 11	20	8		28
12 až 30	68	24	20	112
Celkem	94	36	20	150

Následně byly vybrány další obce takovým způsobem, aby bylo sčítání rovnoměrně rozprostřené ve všech krajích ČR. Obce pro sčítání osob v nevhodných bytech v bytových domech se shodují s obcemi pro sčítání kategorie Osoby bez střechy, těchto obcí je celkově 1 139 (jejich seznam je přílohou č. 14). Tyto obce budou osloveny ke spolupráci na sčítání osob žijících v nevhodných bytech a se souhlasem majitele v nebytových prostorech a mobilních obydlích. **Z těchto vybraných obcí bude vysčítáno minimálně 363 obcí.**

Na základě výběru byl vytvořen seznam obcí, ve kterých bude probíhat šetření (příloha č. 14). Seznam není definitivní, bude záležet na míře ochoty spolupráce jednotlivých obecních koordinátorů, neziskových organizací a sociálních odborů, z tohoto důvodu bylo pro sčítání zařazeno více obcí, které budou případně sloužit jako zdroj pro náhradu obcí, které se nezapojily. Konkrétní lokality (ulice, čtvrti) ve vybraných obcích budou konzultovány s obecními koordinátory, kteří budou census provádět.

Ve vybraných obcích budou kontaktováni zástupci obcí a sociálních odborů. Budou vybráni obecní koordinátoři, kteří budou sčítání provádět, ti s přihlédnutím k mapě lokalit sociálního vyloučení a segregace (Sýkora, 2020) předem vytvoří v rámci dané obce mapy s vyznačenými lokalitami/adresami, kde se domy s nevyhovujícími byty nachází. Tato mapa bude obecními koordinátory konzultována

²⁰ Ve všech krajských městech kromě města Zlín byly zaznamenány lokality s extrémní, vysokou nebo střední koncentrací – tedy lokality sociálního vyloučení.

²¹ Index sociálního vyloučení je nástroj vytvořený Agenturou pro sociální začleňování a skládá se z indikátorů: (1) Příjemci příspěvku na živobytí, (2) Příjemci příspěvku na bydlení, (3) Osoby v exekuci, (4) Dlouhodobě nezaměstnané osoby, (5) Předčasné odchody ze systému vzdělávání – běžné třídy. Hodnoty indexu sociálního vyloučení nabývají 0-30 a jsou rozděleny do čtyř kategorií, přičemž s vyšší hodnotou se jedná o vyšší koncentraci sociálního vyloučení. [Index sociálního vyloučení – Agentura pro sociální začleňování](#)

s dalšími aktéry s místní znalostí (neziskové organizace, policie, sociální pracovníci města). Podrobnosti ke spolupráci s aktéry viz kap. Aktéři v terénu.

Samotné šetření bude vycházet z místní znalosti a evidence sociálních pracovníků působících v obcích, kteří budou do sčítacích formulářů zaznamenávat data o osobách v nevhodném bydlení (viz Sledované údaje). Tito obecní koordinátoři budou informace o osobách žijících v nevhodném bydlení zaznamenávat na základě vlastní evidence. Realizace sběru dat přímo v terénu bude probíhat v těch lokalitách, které aktéři neznají a přítomnost domácnosti v bytové nouzi zde bude nutné fyzicky ověřit. V tomto případě budou osloveny neziskové organizace, které budou provádět terénní sčítání v předem vytyčených lokalitách.

Census by měl probíhat k rozhodnému dni, není ale nutné, aby probíhal pouze v jednom dni či týdnu. Obecní koordinátoři budou vědět, k jakému dni mají informace o osobách žijících v nevhodných bytech poskytnout a mohou je poskytnout i zpětně.

Sčítací formulář a sledované údaje

Obecní koordinátoři budou mít ke sčítání k dispozici sčítací formulář. Data budou vyplňována za každou domácnost zvlášť.

Sledováno bude také také přelidnění v nevhodných bytech. Součástí sledovaných údajů nebudou informace o velikosti bytu a počtu místností, součástí ale bude otázka ohledně přelidněnosti.

Sledované údaje ve sčítacím archu budou následující:

1. Evidenční číslo bytu
2. Identifikátor domácnosti + počet členů domácnosti
3. Pohlaví každého člena domácnosti
4. Věk každého člena domácnosti v letech (odhadem)
5. Délka pobytu bez vyhovujícího bytu v letech
6. Obec, kde se byt nachází
7. Typ nevyhovujícího bydlení: byt/dům; mobilní obydlí; nebytový prostor
8. Jedná se o přelidněný byt: ano/ne

Pokud se některý z údajů obecnímu koordinátorovi nepodaří zjistit, bude možné nechat pole dotazníku prázdné.

Zjišťování přelidněnosti

Přelidněnost bytů budou obecní koordinátoři zjišťovat podle normy definující přelidnění, která byla součástí návrhu Zákona o podpoře bydlení (přesná definice je uvedena v kapitole 3.4. *Sčítání osob žijících v přelidněných bytech*).

Aktéři v terénu

Primárně budou ve spolupráci s krajskými metodiky sociální práce a prevence osloveny všechny vybrané obce ze seznamu. Obcím bude doporučeno, aby do sčítání zapojily sociální pracovníky na obcích (sociální odbory), kteří mají místní znalosti terénu a evidenci o výskytu nevhodných bytů v obci. Zároveň budou ve vybraných obcích identifikovány neziskové organizace, které zde působí – zástupci těchto organizací budou osloveni a motivováni ke spolupráci v případě, že zástupci obcí nebudou mít ochotu nebo možnost se do sčítání zapojit. Pro případný terénní sběr bude neziskovým organizacím nabídnuta možnost spolupráce za finanční odměnu.

Pro sčítání osob **v nevhodných bytech v bytových domech (včetně rodinných domů)** a **osob žijících se souhlasem majitele v nebytových prostorech a mobilních obydlích** budou tedy postupně osloveni:

- 1) Krajsští metodici sociální práce a prevence.
- 2) Zástupci vybraných obcí.
- 3) Neziskové organizace působící v obcích či v okolí (budou osloveny v případě, že zástupci obcí nebudou mít ochotu nebo možnost se do sčítání zapojit).

Sběr dat bude probíhat na základě evidence obcí, které budou osloveny skrze krajské metodiky sociální práce a prevence. Zástupci jednotlivých obcí budou na základě své vlastní evidence a místní znalosti zapisovat do sčítacího formuláře údaje o osobách žijících v nevyhovujícím bydlení v jejich obci. Zástupci obcí budou několikrát urgováni ke spolupráci na censu. Pokud nebudou ochotné či schopné se do sčítání zapojit, nebo nebudou mít vlastní evidenci osob v nevhodném bydlení, budou následně osloveny neziskové organizace, které budou sčítání provádět v terénu.

Proces censu tedy bude probíhat následovně:

- 1) Oslovení všech vybraných obcí s žádostí o sečtení osob žijících v nevhodném bydlení dle vlastní evidence.
- 2) Urgence zástupců vybraných obcí ke spolupráci na sčítání.
- 3) Oslovení neziskových organizací v obcích, ve kterých nedošlo k návratnosti sčítacích formulářů (nebyla evidence).
- 4) Sčítání v terénu s pomocí terénních pracovníků neziskových organizací v těch obcích, ve kterých nedošlo k návratnosti sčítacích formulářů (nebyla evidence).

Zpracování dat

Jednotlivá data budou seskupována do jednotné datové matice, následně čištěna, kontrolována a společně analyzována.

Extrapolace dat

Jelikož bude sběr probíhat jen ve vybraných obcích, bude třeba data pro ostatní obce modelovat. K tomuto účelu se nejlépe hodí Index sociálního vyloučení (Agentura pro sociální začleňování), jelikož pokrývá celé území České republiky a je prostorově i datově konzistentní. Již při výběru obcí (1 139) pro sčítání v terénu bylo přihlíženo, aby tyto lokality pokryly rovnoměrně nejen celé území ČR, ale aby byly i rovnoměrně rozloženy z pohledu hodnoty Indexu sociálního vyloučení (viz tabulku níže). Počet obcí vyznačuje počet všech vybraných obcí, které budou osloveny ke spolupráci na sčítání, tedy všech 1 139.

Obce vybrané pro sčítání osob v nevhodném bydlení z pohledu hodnoty Indexu sociálního vyloučení

Hodnota indexu soc. vyloučení	Počet obcí vybraných pro sčítání
0 až 1	395
2 až 7	455
8 až 11	135
12 až 30	155
Celkem	1 139

Samotná extrapolace dat proběhne v jednotlivých krajích na základě výsledků sčítání:

1. Na základě výsledků sčítání v každé sečtené obci kraje bude zjištěn počet osob bydlících v nevhodném bydlení. Díky tomu zjistíme podíl těchto osob na celkovém počtu obyvatel obce. Poté budou vypočteny průměrné podíly v rámci každé kategorie indexu sociálního vyloučení. Kromě toho bude přihlíženo i k velikosti dané obce, kdy budou vytvořeny 3 velikostní kategorie obcí.
2. Na základě zjištěných průměrných podílů osob v nevhodném bydlení v rámci dané kategorie indexu sociálního vyloučení a velikostní kategorie obce bude možné pro každou obec, ze které nebyla získána data, vypočítat teoretický počet osob bydlících v nevhodném bydlení.
3. Modelovaná data z jednotlivých krajů budou sečtena pro celou Českou republiku.

Modelace bude tímto způsobem probíhat také pro dodatečné proměnné (věk, pohlaví, délka pobytu na adrese, přelidnění).

3.1.3. Verifikace dat

K triangulaci dat censu osob žijících v nevhodných bytech v bytových domech (včetně rodinných domů) a nebytových prostorech budou využita data z minulého sčítání osob v kategorii ETHOS v roce 2022.

Ke triangulaci dat censu osob žijících se souhlasem majitele v mobilních obydlích budou sloužit data ze Sčítání lidí, domů a bytů 2021, kde byla kategorie *mobilní obydlí* samostatně sledována.

3.1.4. Zapojení aktérů

Budou osloveni **krajští metodici sociální práce a prevence**, kteří následně budou rozesílat sčítací formuláře do vybraných obcí. V případě nespolupráce obecních koordinátorů budou také osloveni **neziskové organizace** působící v regionu.

3.1.5. Zdroje dat

- Luděk Sýkora – Lokality sociálního vyloučení a segregace
- Agentura pro sociální začleňování – Index sociálního vyloučení
- Sčítání dle vlastní evidence obcí
- Terénní šetření v obcích, které nemají vlastní evidenci

3.1.6. Harmonogram prací

Fáze	Časový rámec	Popis činnosti
Přípravná fáze	únor-březen	Tvorba metodiky sčítání osob v přelidněných bytech.
Přípravná fáze	duben	Oslovování aktérů ke spolupráci na sčítání.
Sběr dat	květen	Sběr dat v terénu.
Analýza dat a jejich zpracování	červen-srpen	Analýza dat a jejich zpracování, modelace chybějících dat.
Triangulace dat	srpen-září	Modelace chybějících dat, triangulace dat.

3.1.7. Analýza rizik

Identifikované riziko	Míra závažnosti	Opatření ke zmírnění nebo eliminaci rizika
Nedostatečné zapojení zástupců obcí – obecní koordinátoři nebudou motivováni ke spolupráci na censu	vysoká	Bylo vybráno více obcí, ve kterých proběhne sčítání, aby nedošlo k tomu, že nebude vysčítán dostatečný počet. Zároveň v případě nedostatečného zapojení zástupců obcí budou kontaktovány neziskové organizace působící v lokalitách, které budou motivovány ke spolupráci finanční odměnou za sčítání.
Záměna s jinými kategoriemi ETHOS – hrozí riziko, že některé osoby budou sečteny v rámci jiné kategorie, např. osoby žijící v nemovitostech s povolením majitele (nevyhovující bydlení) či bez povolení majitele (bez střechy)	střední	Je důležitá místní znalost obecních koordinátorů, kteří budou sčítání provádět. Je například potřeba, aby věděli, které osoby bydlí v nemovitosti se souhlasem majitele a které bez souhlasu.
Překryv mezi jednotlivými kategoriemi (započítání duplicitních osob)	střední	Při sčítání budou sledovány údaje za každou domácnost a adresu zvlášť, nemělo by tedy docházet k započítání duplicitních osob a pokud ano, budou vyfiltrovány z matice dat.
Nízká návratnost sčítacích formulářů	vysoká	Zajistit dobře strukturovaný plán urgencye: vícefázové oslovování (předběžné upozornění, oficiální výzva, e-mailová urgencye, telefonické kontaktování). Nabídnout asistenci při vyplňování (např. telefonický sběr dat v krajním případě).
Nedostatek času na analýzu dat a zpracování výzkumné zprávy	nízká	Správně nastavený harmonogram, dodržování termínů.

3.2. Sčítání osob žijících se souhlasem majitele v chatách a chalupách

3.2.1. Popis kontextu sčítání

Následující kapitola popisuje metodu sčítání osob se souhlasem majitele v chatách a chalupách. Sčítání bude provedeno mezi osobami žijícími v nevyhovujícím bydlení, kdy za nevyhovující bydlení jsou považovány chaty a chalupy, **které splňují alespoň jeden z následujících bodů:**

- I. V bytě/příbytku není dostupná tekoucí voda;
- II. V bytě/příbytku není dostupná teplá voda;
- III. V bytě/příbytku není dostupná elektřina;
- IV. V bytě/příbytku není dostupný záchod;
- V. V bytě/příbytku není dostupná koupelna/sprcha;
- VI. V bytě/příbytku není dostupná kuchyň/kuchyňský kout s dřezem;
- VII. V chladných dnech je v bytě/příbytku zima, ale domácnost nemá možnost si zatopit;
- VIII. Okna nebo vstupní dveře do bytu/příbytku díky silnému a trvalému poškození již neplní svou funkci, případně zcela chybí;
- IX. V obývaném prostoru je trvale a silně rozšířená plíseň, která se vyskytuje z důvodu celoroční vlhkosti (nejde o plísně v zimním období způsobené nevhodným užíváním bytu, např. nedostatečným větráním);
- X. Statika/konstrukce domu je natolik narušená, že výrazně omezuje či ohrožuje obyvatele (např. rozpadající se střecha či rozpadající se schodiště na chodbě).

3.2.2. Postup prací

Sběr dat

Reálné sčítání osob žijících v **chatách a chalupách** bude provedeno ve **36 vybraných lokalitách**, ostatní části republiky budou následně domodelovány na základě získaných dat a dat ze Sčítání lidí, domů a bytů 2021.

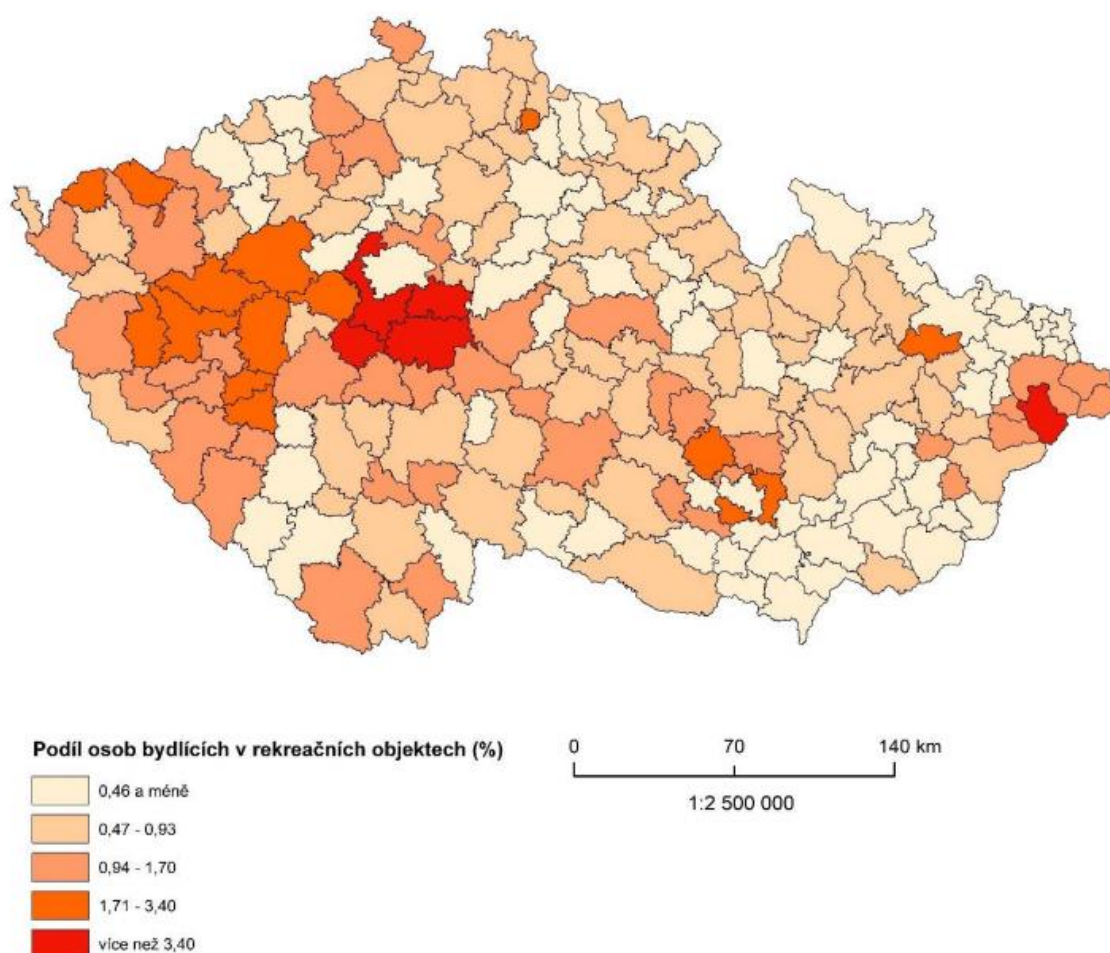
Sběr dat bude probíhat primárně na základě vlastní evidence obcí. Pokud obce nebudou mít evidenci o osobách žijících v nevhodných chatách či chalupách, sběr dat bude probíhat přímo v terénu.

Výběr lokalit sčítání

Výběr lokalit sčítání osob žijících se souhlasem majitele v chatách a chalupách se liší od výběru lokalit pro sčítání ostatních subkategorií nevyhovujícího bydlení zejména proto, že oblasti sociálního vyloučení, kde se budou sčítat ostatní subkategorie, nemusí nutně zahrnovat obyvatele žijící v chatách či chalupách.

Jako primární zdroj pro výběr lokalit ke sčítání lidí žijících se souhlasem majitele v chatách a chalupách sloužila data ze Sčítání lidí, domů a bytů 2021, kde byly samostatně sledované skupiny „Obyvatelstvo bydlící v rekreačních objektech“²². Na základě těchto dat bylo možné identifikovat oblasti, ve kterých se nachází osoby žijící v těchto typech bydlení.

²² Rekreační objekty nezahrnují mobilní obydlí – tato kategorie byla v SLDB sčítána zvlášť. Data, ze kterých vycházíme, zahrnují pouze osoby žijící v rekreačních objektech, tedy v rekreačních chatách, chalupách nebo rekreačních obytných domech.

Na základě dat ze *Sčítání lidí, domů a bytů* byly vytvořeny kategorie s 1. nízkým (0–0,99), 2. středním (1–1,99) a 3. vyšším (2 a více) podílem osob žijících v rekreačních objektech²³. Do těchto kategorií byly rozděleny jednotlivé ORP. Z každé skupiny (nízký, střední, vyšší podíl) byly náhodně vybrány 4 ORP, z nichž následně byly vybrány obce s vyšším podílem osob bydlících v rekreačních objektech, kde se nachází alespoň 20 takto žijících osob. V každé ORP bylo vybráno vždy jedno město a dvě menší obce. Takto bylo vybráno 36 obcí, ve kterých bude probíhat reálné sčítání osob žijících v chatách a chalupách (seznam těchto obcí viz níže). Zbývající části České republiky budou domodelovány na základě získaných dat.

Lidé žijící v rekreačních objektech sečtení v rámci SLDB 2021 nemusí nutně korelovat s osobami sčítanými v rámci typologie ETHOS – tedy ne všichni sečtení v SLDB 2021 jsou osobami ETHOS. Z tohoto důvodu jsme pro sčítání vybrali různě velké obce v různých krajích a s různými koncentracemi lidí žijících v tomto typu bydlení, abychom zjistili, do jaké míry koreluje osoby žijící v rekreačních objektech (SLDB) s osobami v typologii ETHOS.

²³ Viz tabulku Vybrané ORP rozdělené podle podílu výskytu rekreačních objektů.

Vybrané ORP rozdělené podle podílu lidí žijících v rekreačních objektech

ORP	Počet obyvatel	Počet obyvatel bydlících v rekreačních objektech	Podíl obyvatel bydlících v rekreačních objektech	Kategorie
Dobříš	23 757	1 019	4,29 %	vyšší
Černošice	161 593	5 552	3,44 %	
Kraslice	12 211	335	2,74 %	
Tišnov	31 828	693	2,18 %	
Rokycany	48 809	940	1,93 %	střední
Cheb	47 187	734	1,56 %	
Ústí nad Labem	115 581	1 372	1,19 %	
Chrudim	82 337	847	1,03 %	
Frýdek-Místek	109 672	1 034	0,94 %	nižší
Dvůr Králové nad Labem	26 152	243	0,93 %	
Děčín	73 720	607	0,82 %	
Přerov	76 610	300	0,39 %	

Sčítání budou provádět obecní koordinátoři ve spolupráci s tazateli s místní znalostí, kteří lokality znají a mají povědomí o tom, kde se nachází osoby žijící v nevhodných chatách či chalupách. Sčítání bude primárně realizováno na základě vlastní evidence obcí.

Dále uvádíme seznam obcí pro sčítání osob žijících v chatách a chalupách se souhlasem majitele.

Seznam obcí pro sčítání osob žijících v chatách a chalupách se souhlasem majitele

Obec	ORP	Kraj	Počet obyvatel	Počet obyvatel bydlících v rekreačních objektech
Dobříš	Dobříš	Středočeský kraj	8 772	134
Mokrovraty	Dobříš	Středočeský kraj	835	145
Čím	Dobříš	Středočeský kraj	387	77
Jindřichovice	Kraslice	Karlovarský kraj	494	102
Kraslice	Kraslice	Karlovarský kraj	6 306	59
Šindelová	Kraslice	Karlovarský kraj	309	50
Březina	Tišnov	Jihomoravský kraj	343	113
Tišnov	Tišnov	Jihomoravský kraj	9 245	59
Heroltice	Tišnov	Jihomoravský kraj	227	49
Jílové u Prahy	Černošice	Středočeský kraj	5 049	468

Líšnice	Černošice	Středočeský kraj	853	236
Petrov	Černošice	Středočeský kraj	876	125
Rokycany	Rokycany	Plzeňský kraj	13 758	130
Dobřív	Rokycany	Plzeňský kraj	1 297	47
Hůrky	Rokycany	Plzeňský kraj	217	28
Cheb	Cheb	Karlovarský kraj	30 161	485
Lipová	Cheb	Karlovarský kraj	684	49
Skalná	Cheb	Karlovarský kraj	1 922	41
Ústí nad Labem	Ústí nad Labem	Ústecký kraj	89 713	509
Tisá	Ústí nad Labem	Ústecký kraj	988	109
Petrovice	Ústí nad Labem	Ústecký kraj	879	73
Seč	Chrudim	Pardubický kraj	1 895	136
Chrudim	Chrudim	Pardubický kraj	22 873	66
Horní Bradlo	Chrudim	Pardubický kraj	430	38
Frýdek-Místek	Frýdek-Místek	Moravskoslezský kraj	53 698	166
Krásná	Frýdek-Místek	Moravskoslezský kraj	648	129
Soběšovice	Frýdek-Místek	Moravskoslezský kraj	954	80
Dvůr Králové nad Labem	Dvůr Králové nad Labem	Královéhradecký kraj	14 950	73
Mostek	Dvůr Králové nad Labem	Královéhradecký kraj	1 158	36
Bílá Třemešná	Dvůr Králové nad Labem	Královéhradecký kraj	1 312	30
Děčín	Děčín	Ústecký kraj	46 337	106
Růžová	Děčín	Ústecký kraj	551	60
Huntířov	Děčín	Ústecký kraj	775	53
Přerov	Přerov	Olomoucký kraj	41 019	108
Lhotka	Přerov	Olomoucký kraj	75	32
Kokory	Přerov	Olomoucký kraj	1 114	25

Vybrané ORP a obce budou osloveny ke spolupráci. Pokud se v některé z obcí či ORP objeví **místní překážka** (neochota nebo nemožnost spolupráce apod.), **nahradíme obec jinou obcí ve stejné kategorii** a sčítání bude probíhat v této náhradní obci.

Sčítací formulář a sledované údaje

Obecní koordinátoři, stejně jako zástupci ORP, budou mít ke sčítání k dispozici sčítací formulář. Data budou vyplňována za každou domácnost zvlášť.

V rámci sledovaných údajů bude sledováno také přelidnění v nevhodných bytech. Součástí sledovaných údajů nebudou informace o velikosti bytu a počtu místností, součástí ale bude otázka ohledně přelidnění.

Sledované údaje ve sčítacím archu budou následující:

1. Evidenční číslo bytu
2. Identifikátor domácnosti + počet členů domácnosti
3. Pohlaví každého člena domácnosti
4. Věk každého člena domácnosti v letech (odhadem)
5. Délka pobytu bez vyhovujícího bytu v letech
6. Obec, kde se byt nachází
7. Typ nevyhovujícího bydlení: chata; chalupa
8. Jedná se o přelidněný byt: ano/ne

Pokud se některý z údajů obecnímu koordinátorovi nepodaří zjistit, bude možné nechat pole dotazníku prázdné.

Zjišťování přelidněnosti

Přelidněnost bytů budou obecní koordinátoři zjišťovat podle normy definující přelidnění, která je součástí připravovaného návrhu Zákona o podpoře bydlení (přesná definice je uvedena v kapitole 3.4. *Sčítání osob žijících v přelidněných bytech*).

Aktéři v terénu

Primárně budou ve spolupráci s krajskými metodiky sociální práce a prevence osloveny vybrané obce. Obce budou provádět sčítání na základě vlastní evidence a bude jim doporučeno, aby do sčítání zapojily sociální pracovníky na obcích (sociální odbory), kteří mají místní znalosti terénu. Pokud nebudou mít vlastní evidenci a znalost terénu, budou motivováni ke sčítání přímo v terénu. Případné terénní sčítání budou realizovat tazatelé s místní znalostí.

Pro sčítání **osob žijících v chatách a chalupách** budou osloveni zástupci 36 vybraných obcí. Tito budou dle vlastní evidence a místní znalosti vyplňovat údaje o osobách žijících v nevhodných chatách a chalupách se souhlasem majitele. Pokud nebudou mít vlastní evidenci takto žijících osob, bude jim doporučeno využít ke sčítání tazatele s místní znalostí, kteří ví, kde se nachází chatové oblasti, ve kterých žijí lidé.

Pro sčítání osob žijících v chatách a chalupách budou tedy postupně osloveni:

- 1) Krajští metodici sociální práce a prevence.
- 2) Zástupci vybraných obcí (na základě místní znalosti a vlastní evidence budou provádět census).
- 3) Tazatelé s místní znalostí (v případě, že daná obec nebude mít vlastní evidenci osob žijících v nevhodných chatách či chalupách).

Zpracování dat

Jednotlivá data budou seskupována do jednotné datové matice, následně čištěna, kontrolována a společně analyzována.

Extrapolace dat

Jelikož bude sčítání osob žijících v chatách a chalupách probíhat jen ve vybraných obcích bude třeba data pro ostatní obce modelovat. K tomuto účelu budou využita data ze Sčítání lidí, domů a bytů z roku 2021, na jejichž základě byly obce pro sčítání vybírány.

Samotná extrapolace dat proběhne na základě výsledků sčítání a podkladových dat:

1. Na základě výsledků sčítání v každé sečtené obci bude zjištěn počet osob bydlících v nevhodných chatách a chalupách. Díky tomu budeme moci zjistit podíl těchto osob na celkovém počtu osob bydlících v rekreačních objektech v dané obci. Poté budou vypočteny průměrné podíly v obcích v rámci každé kategorie na úrovni ORP (vysoká, střední, nízká). Kromě toho bude přihlíženo i k velikosti dané obce.
2. Na základě zjištěných průměrných podílů osob bydlících v nevhodných chatách a chalupách v rámci dané kategorie (vysoká, střední, nízká) a velikostní kategorie obce bude možné pro každou obec, ze které nebyla získána data, vypočítat teoretický počet osob bydlících v nevhodném bydlení v chatách a chalupách.
3. Modelovaná data podle jednotlivých kategorií budou sečtena pro celou Českou republiku.

V případě modelace dat pro sčítání osob žijících v mobilních obydlích a nebytových prostorech bude použita stejná metoda extrapolace dat jako u sčítání osob v nevhodných bytech v bytových domech (viz předešlou kapitolu *3.1 Sčítání osob v nevhodných bytech v bytových domech včetně rodinných domů*).

3.2.3. Verifikace dat

K triangulaci dat censu osob žijících v chatách, chalupách či v mobilních obydlích budou využita data ČSÚ ze Sčítání lidí, domů a bytů 2021. Zároveň budou využita data z minulého sčítání typologie ETHOS v roce 2022.

3.2.4. Zapojení aktéři

Budou osloveni **krajští metodici sociální práce a prevence**, kteří následně budou rozesílat sčítací formuláře do vybraných obcí.

3.2.5. Zdroje dat

- ČSÚ – Sčítání lidí, domů a bytů 2021
- Sčítání dle vlastní evidence obcí
- Terénní šetření v obcích, které nemají vlastní evidenci

3.2.6. Harmonogram prací

Fáze	Časový rámec	Popis činnosti
Přípravná fáze	únor-březen	Tvorba metodiky sčítání osob v přelidněných bytech.
Přípravná fáze	březen	Získávání dat od informačního oddělení ČSÚ.
Přípravná fáze	duben	Oslovování aktérů ke spolupráci na sčítání.
Sběr dat	květen	Sběr dat v terénu.
Analýza dat a jejich zpracování	červen-srpen	Analýza dat a jejich zpracování, modelace chybějících dat.
Triangulace dat	srpen-září	Modelace chybějících dat, triangulace dat.

3.2.7. Analýza rizik

Identifikované riziko	Míra závažnosti	Opatření ke zmírnění nebo eliminaci rizika
Nedostatečné zapojení zástupců obcí – obecní koordinátoři nebudou mít ochotu či možnost spolupracovat na censu	vysoká	Byly vybrány náhradní obce, ve kterých proběhne sčítání osob bydlících v chatách a chalupách v případě, že obecní koordinátoři ve vybraných obcích nebudou mít možnost spolupracovat.
Záměna s jinými kategoriemi ETHOS – hrozí riziko, že některé osoby budou sečteny v rámci jiné kategorie, např. osoby žijící v nemovitostech s povolením majitele (nevyhovující bydlení) či bez povolení majitele (bez střechy)	střední	Je důležitá místní znalost obecních koordinátorů, kteří budou sčítání provádět. Je například potřeba, aby věděli, které osoby bydlí v nemovitosti se souhlasem majitele a které bez souhlasu.
Nízká návratnost sčítacích formulářů	vysoká	Zajistit dobře strukturovaný plán urgencye: vícefázové oslovování (předběžné upozornění, oficiální výzva, e-mailová urgencye, telefonické kontaktování). Nabídnout asistenci při vyplňování (např. telefonický sběr dat v krajním případě).
Nedostatek času na analýzu dat a zpracování výzkumné zprávy	nízká	Správně nastavený harmonogram, dodržování termínů.

3.3. Sčítání osob žijících v přelidněných bytech

3.3.1. Popis kontextu sčítání

Osoby žijící v přelidněných bytech jsou samostatnou národní subkategorií ETHOS, která náleží do nadřazené koncepční kategorie nevyhovující bydlení. Zároveň platí, že s jednotlivými subkategoriemi nevyhovujícího bydlení je úzce provázaná. Největší překryv lze předpokládat se subkategorií bydlení v nevhodných bytech v bytových domech. Dále lze předpokládat, že určitý počet domácností může spadat i pod jiné kategorie reprezentující hrozbu ztráty bydlení – především se jedná o přechodné bydlení u příbuzných a přátel, kde je přelidnění jedním z indikátorů nedobrovolnosti soužití s příbuznými a přáteli.

V této kategorii konceptuálně vyjdeme ze sčítání vybraných kategorií ETHOS z roku 2022, které se opíralo o nej přesnější dostupná data o počtu osob žijících v přelidněných bytech, jenž poskytl Český statistický úřad. Tato data pocházela ze Sčítání lidu, domů a bytů v březnu 2021 a byla získána na úrovni obcí. Zahrnovala informaci o počtu bytů, ve kterých na jednu osobu připadá méně než 8 m² a jednalo se tedy o extrémně přelidněné byty. Součástí těchto dat byla i informace o tom, kolik osob v těchto bytech bydlelo a kolik z nich bylo mladších 18 let. V době sčítání vybraných kategorií ETHOS v roce 2022 nebyla data ze SLDB 2021 dostupná na úrovni domácností. V současné době již tato data jsou k dispozici a v plné míře je využijeme.

Dále využijeme aktuálnější data z Výběrového šetření životních podmínek domácností (SILC), které obsahuje reprezentativní údaje o příjmovém rozdělení jednotlivých typů domácností, údaje o způsobu, kvalitě a finanční náročnosti bydlení, vybavenosti domácností předměty dlouhodobého užívání a o pracovních, hmotných a zdravotních podmínkách dospělých osob žijících v domácnostech. Tento zdroj bude spíše podpůrný, neboť záchyt přelidněných domácností v něm není příliš velký, což je dáno dobrovolností tohoto šetření, kde je nejvyšší podíl odmítnutí mezi nejnížší a nejvyšší příjmovou skupinou domácností.

Kromě toho budeme ještě data ve vytipovaných místech, kde bude probíhat sčítání osob v nevyhovujícím bydlení, verifikovat na bázi místního šetření. Cílem bude především zjistit, kolik bytů spadajících do nevyhovujícího bydlení je zároveň i přelidněným bytem, čímž bude zjišťován teoretický vzájemný překryv těchto subkategorií ETHOS. Pro potřeby terénního sčítání vyjdeme z normy definující přelidnění, která byla součástí návrhu Zákona o podpoře bydlení:

- Přelidněným bytem je byt, v němž velikost podlahové plochy:
 - neodpovídá počtu členů domácnosti podle tabulky Přiměřenost bytu s ohledem na velikost domácnosti podle podlahové plochy bytu nebo
 - odpovídá minimálnímu standardu pro daný počet osob podle tabulky Přiměřenost bytu s ohledem na velikost domácnosti podle podlahové plochy bytu a současně počet jeho obytných místností odpovídá stupni „přelidněný“ podle tabulky Přiměřenost bytu s ohledem na velikost domácnosti podle počtu obytných místností v bytě v případě minimálního standardu podle podlahové plochy bytu.

Přiměřenost bytu s ohledem na velikost domácnosti podle podlahové plochy bytu

Velikost podlahové plochy bytu	Počet osob v bytě: 1	Počet osob v bytě: 2	Počet osob v bytě: 3	Počet osob v bytě: 4	Počet osob v bytě: 5 až 6	Počet osob v bytě: 7 až 8	Počet osob v bytě: 9 až 12	Počet osob v bytě: 13 a více
< 37,9 m ²	standard	minimální standard	minimální standard	přelidněný	přelidněný	přelidněný	přelidněný	přelidněný
38–51,9 m ²	standard	standard	minimální standard	minimální standard	přelidněný	přelidněný	přelidněný	přelidněný
52–67,9 m ²	nadstandard	standard	standard	minimální standard	minimální standard	přelidněný	přelidněný	přelidněný
68–81,9 m ²	nadstandard	nadstandard	standard	standard	minimální standard	minimální standard	přelidněný	přelidněný
82–95,9 m ²	nadstandard	nadstandard	nadstandard	standard	standard	minimální standard	minimální standard	přelidněný

Přiměřenost bytu s ohledem na velikost domácnosti podle počtu obytných místností v bytě v případě minimálního standardu podle podlahové plochy bytu

Počet obytných místností	Počet osob v bytě: 1	Počet osob v bytě: 2	Počet osob v bytě: 3	Počet osob v bytě: 4	Počet osob v bytě: 5 až 6	Počet osob v bytě: 7 až 8	Počet osob v bytě: 9 až 12	Počet osob v bytě: 13 a více
1	standard	standard	minimální standard	přelidněný	přelidněný	přelidněný	přelidněný	přelidněný
2	standard	standard	standard	minimální standard	přelidněný	přelidněný	přelidněný	přelidněný
3	nadstandard	standard	standard	standard	minimální standard	přelidněný	přelidněný	přelidněný
4	nadstandard	nadstandard	nadstandard	standard	standard	minimální standard	přelidněný	přelidněný
5	nadstandard	nadstandard	nadstandard	nadstandard	standard	standard	minimální standard	přelidněný

Tato definice není tak jasně vymezená jako v případě SLDB, avšak její velkou výhodou je snadné posouzení v terénu.

3.3.2. Postup prací

1. Základním datovým pramenem budou data ze SLDB 2021 v úrovni obcí, která budou obsahovat informace o obyvatelích a domácnostech v extrémně přelidněných bytech, ve kterých na jednu osobu připadá méně než 8 m².

Konkrétně se bude jednat o:

- a. počet osob v přelidněných bytech,
 - z toho: počet osob mladších 5 let,
 - z toho: počet osob od 6 do 14 let,

- z toho: počet osob od 15 do 17 let,
 - z toho: počet osob od 18 do 64 let,
 - z toho: počet osob starších 65 let,²⁴
- b. počty domácností, které tyto osoby tvoří.
2. Dalším krokem bude analýza dat ze SILC 2021 a SILC 2024, kde se zaměříme na přelidněné byty a jejich vývoj v čase. V analýze budou zohledněny všechny výše zmíněné definice přelidněných bytů, aby bylo možné tento fenomén popsat co možná nejkomplexněji.
- a. Na základě srovnání dat z roku 2021 a 2024 bude stanoven poměr, který bude popisovat hypotetický vývoj počtu přelidněných bytů.
- b. Tímto poměrem budou upravena data ze SLDB 2021, aby co možná nejvíce odpovídala současnému stavu.
3. Ve vybraných územích, kde proběhne sčítání osob v nevhodném bydlení, bude zjišťováno i přelidnění, přičemž sčítací komisaři využijí definice z návrhu Zákona o podpoře bydlení. (K metodice této části viz kapitolu sčítání osob v nevhodném bydlení)
- a. Výsledky tohoto sčítání budou porovnány s daty ze SLDB 2021 (korigované na základě SILC) a budou tak sloužit jako potřebná triangulační základna pro verifikaci dat.
4. Ve spolupráci s odborníky na tuto problematiku navrhne interval spolehlivosti pro finální výsledky sčítání (předběžně předpokládáme $\pm 10\%$ okolo střední hodnoty odhadu).

Sledované údaje:

- počet osob v přelidněných bytech
 - počet osob mladších 5 let,
 - počet osob od 6 do 14 let,
 - počet osob od 15 do 17 let,
 - počet osob od 18 do 64 let,
 - počet osob starších 65 let
- počty domácností v přelidněných bytech

3.3.3. Verifikace dat

- Triangulace na místní bázi prostřednictvím sčítání osob v nevhodném bydlení.
- Konzultace s odborníky na tuto problematiku (Ministerstvo práce a sociálních věcí, Platforma pro sociální bydlení, Agentura pro sociální začleňování, lidé z akademické obce).

²⁴ Uvedená věková rozmezí kombinují standardní klasifikaci předproduktivní, produktivní a poproduktivní věk (0–14, 15–64 a 65+) používanou Českým statistickým úřadem a právní kategorie školního věku (od 6 let) a dospělosti (od 18 let).

3.3.4. Zapojení aktéři

- Český statistický úřad (ČSÚ) – oficiální komunikace s informačním oddělením, data ze SLDB jsou na vyžádání dostupná zdarma, data ze SILC jsou poskytována na základě formální žádosti (data ze SILC 2024 budou dostupná 6. 3. 2025).
- Krajsí metodici sociální práce – viz kapitolu 3.2. *Sčítání osob v nevhodných bytech v bytových domech (včetně rodinných domů) a osob žijících se souhlasem majitele v nebytových prostorech a mobilních obydlích.*

3.3.5. Zdroje dat

- ČSÚ – Sčítání lidí, domů a bytů 2021
- ČSÚ – Výběrové šetření životních podmínek domácností (SILC 2021)
- ČSÚ – Výběrové šetření životních podmínek domácností (SILC 2024)
- ČSÚ – Počet domácností v krajích ČR v roce 2021 (Veřejná databáze)
- SocioFactor – vlastní šetření v rámci sčítání osob v nevyhovujícím bydlení

3.3.6. Harmonogram prací

Fáze	Časový rámec	Popis činnosti
Přípravná fáze	únor–březen	Tvorba metodiky sčítání osob v přelidněných bytech.
Přípravná fáze	březen–duben	Získávání dat od informačního oddělení ČSÚ (SLDB 2021 a SILC 2024).
Analýza dat a jejich zpracování	duben–květen	Analýza dat a modelace dle metodiky.
Triangulace dat	duben–září	V rámci sčítání osob v nevyhovujícím bydlení proběhne i dílčí sčítání osob v přelidněných bytech, které bude podrobeno analýze a verifikaci dat.
Verifikace dat	říjen–listopad	Konzultace s odborníky a finalizace zprávy.

3.3.7. Analýza rizik

Identifikované riziko	Míra závažnosti	Opatření ke zmírnění nebo eliminaci rizika
Omezení dostupných dat (SILC) Výběrové šetření životních podmínek domácností (SILC) je dobrovolné, čímž nelze zaručit jeho plnou vypovídající hodnotu. Podle informací ČSÚ je nejvyšší podíl odmítnutí v prvním běhu u příjmově nejchudších a nejbohatších skupin (celkem 43,1 %). Pokud budeme v datech hledat skupiny, na které se klasifikace ETHOS vztahuje, budou pravděpodobně podhodnocené.	střední	Z toho důvodu je třeba k výsledkům přistupovat kriticky a výsledky triangulovat s co největším množstvím zdrojů.

Omezení dostupných dat (SLDB 2021) Data ze Sčítání lidí, domů a bytů jsou z roku 2021, tedy mírně zastaralá.	nízká	Naopak velká výhoda je jejich konzistentnost napříč celým územím ČR a úplnost. Z tohoto důvodu budou tato data základem finálních odhadů, avšak budou aktualizována na základě dat ze SILC.
Definice přelidněné domácnosti se zdroj od zdroje liší Definice přelidněné domácnosti podle ČSÚ je výrazně komplexnější než přepočty podle navrhované metodiky. Ve výsledcích SLDB 2021 využívá přísnou definici založené na 8 m ² na osobu, přičemž v návrhu Zákona o podpoře bydlení je definice volnější a při přepočtu na metry čtvereční se jedná o rozmezí 7,4 m ² až 10,4 m ² .	nízká	Je třeba toto omezení, které není nijak eliminovatelné, mít na zřeteli při interpretaci výsledků.
Expertní ověření může podléhat subjektivnímu zkreslení	střední	Oslovení expertů budou ze všech relevantních institucí zabývajících se daným problémem. Jejich počet v rámci této kategorie bude minimálně 4.
Nedostatek času na analýzu dat a zpracování výzkumné zprávy	nízká	Přesně definovat časový harmonogram a dodržovat termíny jednotlivých fází.

4. Sčítání osob v nejistém bydlení

4.1. Sčítání osob ohrožených domácím násilím

4.1.1. Popis kontextu sčítání

Národní subkategorie je vymezena jako „osoby ohrožené domácím násilím – policejně zaznamenané případy – oběti“. **Vycházet je tedy možné především z dat Policie ČR a neziskových organizací zabývajících se tématem domácího a genderově podmíněného násilí.** U dat, která jsou k dispozici, sice můžeme diskutovat o jejich validitě, ale způsob, jakým jsou vykazována v čase, umožňuje získat poněkud komplexnější obraz o počtech ohrožených osob ve srovnání s ostatními subkategoriemi nejistého bydlení. Díky tomu bude tato kapitola výrazně popisná.

V České republice začalo být domácí násilí čteněji tematizováno až kolem roku 2000. Především došlo k vymezení domácího násilí jako opakovaného a dlouhodobého násilného jednání, které může být detekováno blízkým okolím, a na základě rozpoznání základních znaků může následovat intervence.

Zásadním aktérem v této problematice je **Asociace pracovníků intervenčních center, která sdružuje subjekty poskytující sociální služby určené osobám ohroženým domácím násilím.** Intervenční centra jsou zařízení sociálních služeb upravená v § 60a zákona o sociálních službách a musí být zřízena v každém z krajů. Jejich hlavním cílem je poskytování služeb obětem domácího násilí a jejich blízkým, kdy nabízejí intenzivní krátkodobou pomoc a informace o návazných službách. Zajišťují spolupráci mezi jinými organizacemi, Policií ČR a orgány veřejné správy (např. OSPOD). Intervenční centrum je dle zákona povinné nabídnout první kontakt osobě ohrožené domácím násilím po vykazání násilné osoby z obydlí policií. Pomoc poskytuje i obětem domácího násilí, které se na něj obrátí.

Je však třeba zdůraznit, že dostupná data se týkají jen případů, které jsou v institucionální rovině řešeny. Jedná se pouze o malou výše skutečného počtu případů, ve skutečnosti existuje daleko více osob, jež jsou domácím násilím ohroženy, avšak neumí, nevědí jak nebo nechtějí svou situaci řešit. Skutečných případů bude více, ale je prakticky nemožné je ve výzkumu tohoto rozsahu postihnout.

4.1.2. Postup prací

Sčítání proběhne formou zevrubné analýzy dostupných dat a expertních odhadů.

1. Klíčovým zdrojem dat budou statistiky Policie ČR (institut vykazání uplatňován od roku 2007), data Asociace pracovníků intervenčních center a dalších výzkumů či zpráv (Zprávy o plnění Akčního plánu prevence domácího a genderově podmíněného násilí na léta 2023–2026).
2. Získaná data budou konzultována s odborníky na danou problematiku, přičemž nás bude zajímat jejich kontext a reálná vypovídající hodnota k odhadu počtu osob ohrožených domácím násilím.
3. Na základě konzultace s oslovenými odborníky bude zvolen interval spolehlivosti, a tak budou i výsledky prezentovány (předběžně předpokládáme $\pm 10\%$ okolo střední hodnoty odhadu).

Sledované údaje: počet osob ohrožených domácím násilím.

4.1.3. Verifikace dat

- Výsledné hodnoty budou konzultovány s oslovenými experty (Ministerstvo práce a sociálních věcí, pracovníci intervenčních center, Bílý kruh bezpečí, Policie ČR, lidé z akademické obce).

4.1.4. Zapojení aktéři

- Policie ČR – data o nebezpečném pronásledování jsou dostupná v ročních statistických přehledech kriminality
- Asociace pracovníků intervenčních center (APIC) – Statistické údaje intervenčních center v ČR za rok 2024 byla zveřejněna 28. 1. 2025

4.1.5. Zdroje dat

- PČR – Počet zjištěných skutků nebezpečného pronásledování
- APIC – Počty vykázaných násilných osob ze společného obydlí a z jeho blízkého okolí
- Vláda ČR – Zpráva za rok 2023 a 2024 o plnění Akčního plánu prevence domácího a genderově podmíněného násilí na léta 2023–2026 (zpráva za rok 2024 bude dostupná od května 2025)

4.1.6. Harmonogram prací

Fáze	Časový rámec	Popis činnosti
Přípravná fáze	únor–březen	Tvorba Metodiky sčítání osob ohrožených domácím násilím.
Přípravná fáze	březen–květen	Získávání dat.
Analýza dat a jejich zpracování	červen–srpen	Analýza dat.
Verifikace dat	září–listopad	Konzultace s odborníky a finalizace zprávy.

4.1.7. Analýza rizik

Identifikované riziko	Míra závažnosti	Opatření ke zmírnění nebo eliminaci rizika
Omezení dostupných dat Data se týkají jen případů, které jsou v institucionální rovině řešeny. Jedná pouze o malou výše skutečného počtu případů, ve skutečnosti existuje daleko více osob, jež jsou domácím násilím ohroženy, avšak neumí, nevědí jak nebo nechtějí svou situaci řešit. Co situaci ztěžuje, je také nesystematicky vedená evidence, jelikož data bývají různorodě vytvářena podle různých postupů a metodik, a to vede k jejich nízké porovnatelnosti.	střední	Data budou konzultována s oslovenými experty.
Expertní ověření může podléhat subjektivnímu zkreslení	nízká	Oslovení expertů budou ze všech relevantních institucí zabývajících se daným problémem. Jejich počet v rámci této kategorie bude minimálně 4.
Nedostatek času na analýzu dat a zpracování výzkumné zprávy	nízká	Přesně definovat časový harmonogram a dodržovat termíny jednotlivých fází.

4.2. Sčítání osob přechodně bydlících u příbuzných nebo přátel bez jiné možnosti bydlení

4.2.1. Popis kontextu sčítání

Cílem této části sčítání je zjištění počtu osob přechodně žijících u příbuzných nebo přátel, protože nemají jinou možnost bydlení.

Podle údajů ČSÚ (SILC) se fenomén bydlení u příbuzných nebo přátel vyskytuje u přibližně 260 tisíc domácností, ve kterých žije 530 tisíc až 590 tisíc osob. To představuje přibližně 5,8 % všech domácností v Česku. Tento údaj však zahrnuje **všechny případy společného soužití osob**, respektive domácností. Jsou zde započteny i samostatné domácnosti, jejichž rozhodnutí sdílet byt či dům je zcela dobrovolné a je umožněno vzájemnou dohodou členů společné domácnosti. Není zde tedy splněna podmínka, že osoby nemají jinou možnost bydlení. Důvodem je, že zmíněné šetření neobsahuje ve vztahu k bydlení doplňkovou otázku na dobrovolnost takového soužití. Podle sdělení ČSÚ je ale dobrovolné soužití v datech SILC většinovým způsobem společného soužití. Typickým příkladem je soužití ve dvougeneračním rodinném domě, kdy majitelem nemovitosti je jen jedna z rodin – rodiče buď přepíší svůj dům na své děti (darování nemovitosti), přičemž v něm stále bydlí, nebo mladí dospělí bydlí v domě vlastněném rodiči, ať již z ekonomických, praktických či jiných důvodů. Ve všech těchto případech se o bytovou nouzi nejedná.

Ve výše zmíněných počtech domácností jsou zahrnuty případy, které přímo náleží do příslušné národní subkategorie ETHOS. Jedná se o osoby, které nemají jinou možnost bydlení a u příbuzných nebo přátel bydlí z životní nutnosti a jedná se tak o bytovou nouzi. Tento stav je většinou dočasný, provizorní, bydlení není podloženo smluvním vztahem a často ho provází omezení v oblasti soukromí (např. sdílení některých či všech prostor). Příkladem může být setrvání v domě nebo bytě patřícím druhému z manželů po rozvodu, bydlení mladých rodin u rodičů jednoho z partnerů či bydlení u příbuzných nebo přátel po rozvodu nebo rozpadu faktické rodiny.

Pokud přijmeme premisu, že **hlavní okolností, která nutí domácnosti spadající do národní subkategorizace ETHOS k okolnostmi vynucenému soužití s jinou domácností, je finanční nouze**, můžeme z dat šetření životních podmínek domácností 2024 (SILC) na základě některých proměnných modelovat počet domácností ve finanční tísní, které zároveň bydlí v nemovitosti vlastněné a obývané příbuznými či známými. Vedle toho zde působí i další faktor určující přechodnost situace a nevyhovující stav, kterým je přelidnění.

Sčítání vybraných kategorií ETHOS v roce 2022 postupovalo na bázi těchto podmínek – proměnných z matice SILC (SocioFactor, 2022, s. 111):

- Domácnost bydlí u příbuzných či známých
- Domácnost je ve finanční tísní, a tedy splňuje alespoň jednu z následujících podmínek:
 - Domácnost v posledních 12 měsících přiznala problémy se splácením půjčky
 - Domácnost vychází se svými příjmy jen s velkými obtížemi
 - Domácnost si nemůže dovolit neočekávaný výdaj 12 800 Kč
- Domácnost patří mezi domácnosti s příjmy v prvním kvintilu
- Jedná se o přelidněnou domácnost podle definice ČSÚ (tato definice je velmi komplexní a vychází primárně z počtu osob na jednu místnost v bytě. Kromě jiného se zabývá i otázkou soukromí (např. děti v období dospívání by neměly sdílet pokoj se sourozencem/dítětem jiného pohlaví).

Propočtem pak výzkumný tým došel k číslu 29 000 domácností s 54 000 osobami. Toto číslo však bude patrně nadsazené, jak upozornili další výzkumníci na toto téma. Proto je třeba najít jiný postup. Autoři **Metodiky sčítání osob bez domova v České republice – rozšířená verze** navrhuje tuto kombinaci odpovědí respondentů v šetření SILC (RILSA, 2023, s. 86.):

- žijí u příbuzných anebo známých / poskytují ubytování ve své domácnosti příbuzným či známým;
- žijí v bytě s podlahovou plochou na osobu 16 m² a méně;
- vycházejí s celkovým měsíčním příjmem „s velkými obtížemi“ či „s obtížemi“.

Tento postup však přes výrazné zjednodušení přináší omezení v podobě velmi přísné podmínky požadující obytnou plochu na osobu alespoň 16 m². Při aplikaci tohoto přístupu na SILC 2021 však dojdeme k výrazně menšímu počtu 1 100 domácností a 2 150 osob. Toto číslo je však velmi pravděpodobně naopak podhodnocené. V níže popsaném postupu proto navrhuje kompromisní řešení, které vychází především z výše zmíněné Metodiky sčítání osob bez domova v České republice – rozšířené verze, avšak rozšiřují definici přelidněného bydlení dle návrhu Zákona o podpoře bydlení.

4.2.2. Postup prací

1. V rámci sčítání využijeme dostupné statistické zdroje. Vycházet budeme z mikrodat šetření Příjmy, výdaje a životní podmínky domácností (SILC) za rok 2024, které poskytne Český statistický úřad v úrovni domácností. Pro identifikaci domácností přechodně žijících u příbuzných nebo přátel, protože nemají jinou možnost bydlení, využijeme následující kombinaci odpovědí respondentů:
 - Domácnost bydlí u příbuzných či známých
 - Žijí v bytě s podlahovou plochou na osobu 16 m² a méně anebo v přelidněném bytě dle definice z návrhu Zákona o podpoře bydlení (viz kapitolu popisující sčítání osob v přelidněném bydlení)
 - Domácnost vychází s celkovým měsíčním příjmem „s velkými obtížemi“ či „s obtížemi“
2. Domácnosti splňující výše zmíněné podmínky v rámci SILC budou přepočteny standardní metodou extrapolace na počet všech domácností v ČR.
 - a. Bude vypočítán podíl mezi celkovým počtem domácností a celkovým počtem vyšetřených domácností v SILC v každém kraji, čímž bude stanoven teoretický počet domácností, které reprezentuje jedna domácnost ze SILC. Tento podíl pak bude využit k výpočtu modelového počtu domácností, které splňují výše uvedené podmínky.

$$S^{př.} = \sum \left(\frac{n^{celkem}}{n^{SILC}} \times n^{ETHOS} \right)$$

$S^{př.}$ – střední hodnota odhadu počtu osob bydlících u příbuzných a přátel

n^{celkem} – celkový počet domácností v kraji x

n^{SILC} – počet domácností v kraji x, které se zúčastnily šetření SILC

n^{ETHOS} – počet domácností v kraji x, které splnily podmínky k zařazení mezi domácnosti ohrožené ztrátou bydlení kategorizace ETHOS

- b. Výsledného odhadu, který představuje tzv. střední hodnotu odhadu, bude dosaženo celkovým součtem výsledků ve všech krajích.

3. Na základě analýzy domácností, které splnily podmínky zmíněné výše a jsou tedy teoreticky ubytované u příbuzných a známých z nutnosti, bude i stanoven průměrný počet osob bydlících

v jedné takové domácnosti. Počet osob bydlících u příbuzných a známých bude pak získán součinem počtu domácností a průměrným počtem členů.

4. Na základě konzultace s oslovenými odborníky bude zvolen interval spolehlivosti (v roce 2022 to bylo $\pm 20\%$ okolo střední hodnoty odhadu).

Sledované údaje: počet osob a domácností přechodně bydlících u příbuzných nebo přátel bez jiné možnosti bydlení.

4.2.3. Verifikace dat

Výsledné hodnoty včetně metody výpočtu jednotlivých odhadů budou konzultovány s oslovenými experty.

Plánujeme oslovit tyto experty:

- prof. PhDr. Jan Váně, Ph.D. z Filozofické fakulty Západočeské univerzity v Plzni
- RNDr. Roman Matoušek, Ph.D. z Odboru pro sociální začleňování (Agentura) Ministerstva pro místní rozvoj
- Mgr. Jan Klusáček z Platformy pro sociální bydlení
- Mgr. Marek Mikulec, Ph.D. z Fakulty sociálních studií Ostravské univerzity
- Mgr. Tomáš Hoření Samec, Ph.D. ze Sociologického ústavu Akademie věd České republiky
- Ing. Jiří Pekárek z Odboru šetření v domácnostech Českého statistického úřadu

4.2.4. Zapojení aktéři

Český statistický úřad (ČSÚ) – oficiální komunikace s informačním oddělením, data o domácnostech a obyvatelstvu jsou volně dostupná zdarma, data ze SILC jsou poskytována na základě formální žádosti (data ze SILC 2024 jsou dostupná od 6. 3. 2025).

4.2.5. Zdroje dat

- ČSÚ – Příjmy, výdaje a životní podmínky domácností 2024 (SILC 2024)
- ČSÚ – Počet domácností v krajích ČR v roce 2024 (Veřejná databáze)
- ČSÚ – Počet obyvatel v obcích ČR v roce 2024 (Veřejná databáze)

4.2.6. Harmonogram prací

Fáze	Časový rámec	Popis činnosti
Přípravná fáze	únor–březen	Tvorba Metodiky sčítání osob bydlících u příbuzných nebo přátel bez jiné možnosti bydlení.
Přípravná fáze	březen–duben	Získávání dat od informačního oddělení ČSÚ.
Analýza dat a jejich zpracování	duben–červen	Analýza dat a modelace dle metodiky.
Verifikace dat	červenec–listopad	Konzultace s odborníky a finalizace zprávy.

4.2.7. Analýza rizik

Identifikované riziko	Míra závažnosti	Opatření ke zmírnění nebo eliminaci rizika
Omezení dostupných dat – výběrové šetření (SILC) Výběrové šetření životních podmínek domácností (SILC) je dobrovolné, čímž nelze zaručit jeho plnou vypovídající hodnotu. Podle informací ČSÚ je nejvyšší podíl odmítnutí v prvním běhu u příjmově nejchudších a nejbohatších skupin (celkem 43,1 %). Pokud budeme v datech hledat skupiny, na které se klasifikace ETHOS vztahuje, budou pravděpodobně podhodnocené.	střední	Je potřeba k výsledkům přistupovat kriticky a výsledky triangulovat s co největším množstvím zdrojů.
Extrapolace dat z výběrového šetření Jelikož stanovování odhadu počtu domácností nelze sčítat fyzicky, je nutné výsledky extrapolovat. S tímto přístupem je spojeno hned několik dílčích, vzájemně provázaných úskalí. Především se však jedná o extrapolaci z výběrového šetření, které kromě jiných omezení (viz výše) nese i skryté nebezpečí spojené s relativně malým počtem domácností, které budou ve vzorku splňovat požadované podmínky.	střední	Pro danou extrapolaci bude zohledněn územní charakter (kraj) a na výsledný počet bude prezentován formou intervalu spolehlivosti.
Expertní ověření může podléhat subjektivnímu zkreslení	střední	Oslovení expertů budou ze všech relevantních institucí zabývajících se daným problémem. Jejich počet v rámci této kategorie bude minimálně 4.
Nedostatek času na analýzu dat a zpracování výzkumné zprávy	nízká	Přesně definovat časový harmonogram a dodržovat termíny jednotlivých fází.

4.3. Sčítání osob v bytové nouzi, které dostaly výpověď z nájemního bytu

4.3.1. Popis kontextu sčítání

V této části se věnujeme sčítání osob v bytové nouzi, které dostaly výpověď z nájemního bytu. Většina z osob, **kteře každoročně dostanou výpověď z nájmu, se ale nutně nemusí nacházet v bytové nouzi, či jí být ohroženi.** Určité riziko bytové nouze můžeme předpokládat v případě domácností, které dostaly výpověď z nájmu v obecním bytě, jelikož v těchto bytech je zpravidla výrazně nižší než tržní nájemné. U těchto domácností lze předpokládat, že po výpovědi z obecního bytu nemusí mít dostatek finanční prostředků na to, aby si mohly dovolit hradit tržní nájemné.

U této kategorie je důležité odlišit osoby, které se kvůli výpovědi z nájemního bydlení ocitají v bytové nouzi, od těch, pro které tato situace bytovou nouzi nepředstavuje. Vhodnou oporou proto mohou být statistiky soudních vystěhování z bytu, které indikují, že dotyčná osoba odmítá daný byt opustit, a tudíž u ní lze předpokládat, že může mít problém se zajištěním uspokojivé alternativy.

Jedním z mála relevantních zdrojů, o které se můžeme v této národní subkategorii opřít, je statistika soudních vystěhování z bytu, kterou vede Ministerstvo spravedlnosti. Tento postup navrhuje i Metodika RILSA, ze které v plné míře vycházíme (RILSA, 2023, s. 87). Jedná se o žaloby na vyklizení bytu, kde byla žalující strana úspěšná (vyhověno zcela, vyhověno zčásti, vyřízeno smírem). Tento počet zahrnuje domácnosti, které nejenže dostaly výpověď z nájemního bydlení, ale celá situace vyústila až do soudního sporu. Jedná se tedy jen o příslušnou špičku ledovce. Domácností ohrožených vystěhování z nájemního bytu je jistě více než těch, které byly soudně vystěhovány (SocioFactor, 2022, s. 120).

4.3.2. Postup prací

1. Základem budou data o počtu žalob na vyklizení bytu, kde byla žalující strana úspěšná, což je patrně nejvhodnější dostupný ukazatel.
2. Získaná data budou konzultována s odborníky na danou problematiku, přičemž nás bude zajímat jejich kontext, reálná vypovídající hodnota, ale i rozsah, v jakém data o soudních vyklizeních zahrnují počty osob v bytové nouzi, které dostaly výpověď z nájemního bytu.
3. Na základě konzultace s oslovenými odborníky bude zvolen interval spolehlivosti (předpokládáme, že počet žalob na vyklizení bytu je teoreticky roven minimálnímu počtu domácností ohrožených bytovou nouzí z tohoto důvodu).

Sledované údaje: počet domácností v bytové nouzi, které dostaly výpověď z nájemního bytu.

4.3.3. Verifikace dat

Výsledné hodnoty včetně metody výpočtu jednotlivých odhadů budou konzultovány s oslovenými experty.

Plánujeme oslovit tyto experty:

- prof. PhDr. Jan Váně, Ph.D. z Filozofické fakulty Západočeské univerzity v Plzni
- RNDr. Roman Matoušek, Ph.D. z Odboru pro sociální začleňování (Agentura) Ministerstva pro místní rozvoj
- Mgr. Jan Klusáček z Platformy pro sociální bydlení

- Mgr. Marek Mikulec, Ph.D. z Fakulty sociálních studií Ostravské univerzity
- Mgr. Tomáš Hoření Samec, Ph.D. ze Sociologického ústavu Akademie věd České republiky
- Ing. Václav Jonáš z Oddělení justiční analýzy a statistiky Ministerstva spravedlnosti

4.3.4. Zapojení aktéři

Ministerstvo spravedlnosti (MSp) – data o žalobách na vyklizení bytu nejsou veřejně přístupná, nicméně na vyžádání je Oddělení justiční analýzy a statistiky Ministerstva spravedlnosti poskytuje.

4.3.5. Zdroje dat

- MSp – Počet žalob na vyklizení bytu, kde byla žalující strana úspěšná (vyhověno zcela, vyhověno zčásti, vyřízeno smírem), 2015 až 2024

4.3.6. Harmonogram prací

Fáze	Časový rámec	Popis činnosti
Přípravná fáze	únor–březen	Tvorba Metodiky sčítání osob v bytové nouzi, které dostaly výpověď z nájemního bytu.
Přípravná fáze	březen–červen	Získávání dat.
Analýza dat a jejich zpracování	červen–červenec	Analýza dat.
Verifikace dat	červenec–listopad	Konzultace s odborníky a finalizace zprávy.

4.3.7. Analýza rizik

Identifikované riziko	Míra závažnosti	Opatření ke zmírnění nebo eliminaci rizika
Jediný relevantní zdroj	střední	Výsledný počet bude po konzultaci s odborníky prezentován formou intervalu spolehlivosti.
Chybějící informace o příčinách soudního vystěhování	střední	Mezi oslovenými experty budou i lidé s náhledem do problematiky této konkrétní statistiky (Oddělení justiční analýzy a statistiky Ministerstva spravedlnosti)
Expertní ověření může podléhat subjektivnímu zkreslení	střední	Oslovení expertů budou ze všech relevantních institucí zabývajících se daným problémem. Jejich počet v rámci této kategorie bude minimálně 4.
Nedostatek času na analýzu dat a zpracování výzkumné zprávy	nízká	Přesně definovat časový harmonogram a dodržovat termíny jednotlivých fází.

4.4. Sčítání osob ohrožených vystěhováním z vlastního bytu

4.4.1. Popis kontextu sčítání

Jelikož u kategorie osob ohrožených vystěhováním z vlastního bytu fyzické sčítání nedává smysl, budeme vycházet z informací, dat a expertních odhadů, které budou dostupné v době realizace censu, jak také doporučuje Metodika RILSA (RILSA, 2023, s. 87).

Osoby ohrožené vystěhováním z vlastního bytu operacionalizujeme jako **počet domácností s nesplácenými hypotékami, kterým hrozí propadnutí ve prospěch banky, a domácností, jimž má být nemovitost zabavena v rámci exekučního řízení**. Tyto domácnosti jsou s jistou mírou zjednodušení identifikovatelné ve výběrovém šetření životní podmínky domácností (SILC). Zohledněny nebudou jen problémy se splácením hypotéky a půjček, ale i podíl výdajů na bydlení na celkových příjmech domácnosti (v době vyšší inflace mohou být značně zatěžující). Je však třeba zmínit, že neschopnost splácet hypotéku automaticky neznamená, že se domácnost ocitne v bytové nouzi, ale signalizuje značnou míru ohroženosti vystěhování.

S žádostí o poskytnutí potřebných dat o osobách, jimž hrozí ztráta nemovitosti z důvodu zadlužení, se obrátíme i na další instituce. Jedná se především o Exekutorskou komoru ČR, Českou národní banku, Českou bankovní asociaci a Nebankovní registr klientských informací.

Jelikož dostupná data vždy popisují jen část problému, požádáme experty na danou problematiku o jejich vhled a uvedení dat do vzájemných souvislostí. Bude se jednat o advokáty, kteří se tématem exekucí zabývají a organizaci Člověk v tísni, která se tématu zadlužení dlouhodobě věnuje. Ohledně dat o aktuálních počtech nesplácených hypoték budeme kontaktovat Českou bankovní asociaci a Nebankovní registr klientských informací.

Posledním zdrojem relevantních údajů budou **data o příjemcích dávek na bydlení z aplikace MPSV aktuálně provozované společností OKsystem**. Tato data vnímáme jako podpůrná. Třebaže se počty společně posuzovaných osob bydlících ve vlastním bytě pobírajících dávky na bydlení pohybovaly v době sčítání 2022 jen v řádu stovek, lze předpokládat, že po růstu cen energií a období zvýšené inflace se tento počet mohl výrazně navýšit.

4.4.2. Postup prací

1. Budeme vycházet z dat SILC. Prvním přístupem bude identifikace domácností ve vlastním bytě, avšak dlužících na hypotéce nebo na půjčkách. Druhý přístup bude založen na identifikaci extrémní zátěže, kterou tvoří životní náklady domácnosti.
 - a. V prvním případě identifikujeme domácnosti, které budou splňovat dané podmínky podle následujícího klíče:
 - Domácnost dluží na hypotéce a zároveň dluží na splátkách půjček a úvěrů. Tyto domácnosti budou označeny za extrémně ohrožené.
 - Domácnost dluží na hypotéce. Tyto domácnosti budou označeny jako ohrožené.
 - b. Ve druhém případě budou identifikovány domácnosti, jejichž výdaje na bydlení (splátky hypotéky, plyn, elektřina, vodné) přesáhly určitou kritickou hranici celkového příjmu domácnosti. Tato hranice byla v posledním výzkumu stanovena na 75 % a navrhuje ji ponechat. I tyto domácnosti budou vedeny jako ohrožené.

2. Domácnosti splňující výše zmíněné podmínky (extrémně ohrožené a ohrožené domácnosti zvlášť) v rámci SILC budou přepočteny standardní metodou extrapolace na počet všech domácností v ČR.

- a. Bude vypočítán podíl mezi celkovým počtem domácností a celkovým počtem vyšetřených domácností v SILC v každém kraji, čímž bude stanoven teoretický počet domácností, které reprezentuje jedna domácnost ze SILC. Tento podíl pak bude využit k výpočtu modelového počtu domácností, které splňují výše uvedené podmínky.

$$S^{vys.} = \sum \left(\frac{n^{celkem}}{n^{SILC}} \times n^{ETHOS} \right)$$

$S^{vys.}$ – střední hodnota odhadu počtu osob bydlících u příbuzných a přátel

n^{celkem} – celkový počet domácností v kraji x

n^{SILC} – počet domácností v kraji x, které se zúčastnily šetření SILC

n^{ETHOS} – počet domácností v kraji x, které splnily podmínky k zařazení mezi domácnosti ohrožené ztrátou bydlení kategorizace ETHOS

- b. Výsledného odhadu, který představuje tzv. střední hodnotu odhadu, bude dosaženo celkovým součtem výsledků ve všech krajích.
 - c. Základním výchozím bodem pro stanovení počtu osob ohrožených vystěhováním z vlastního bytu budou údaje vypočtené na základě extrémně ohrožených domácností ze SILC (ty, které dluží na hypotéce a na splátkách půjček a úvěrů).
3. Výsledné hodnoty budou konfrontovány s co nejširší datovou základnou o dlužích na úvěrech a hypotékách od Exekutorské komory ČR, České národní banky, České bankovní asociace, Nebankovního registru klientských informací a vyplacených příspěvcích a doplatech na bydlení podle formy využívání bytu z MPSV. Data budou sloužit osloveným expertům jako podpůrná základna pro interpretaci dat vypočtených v kroku 2.
 4. Na základě konzultace s oslovenými odborníky budou všechna získaná data využita k triangulaci dat a mj. bude zvolen interval spolehlivosti (v roce 2022 to bylo $\pm 20\%$ okolo střední hodnoty odhadu).

Sledované údaje: počet domácností ohrožených vystěhováním z vlastního bytu.

4.4.3. Verifikace dat

- Základní triangulační základnu budou tvořit data od České bankovní asociace a České exekutorské komory.
- Data o vyplacených příspěvcích a doplatech na bydlení podle formy využívání bytu (MPSV).
- Výsledné hodnoty budou konzultovány s oslovenými experty.

Plánujeme oslovit tyto experty:

- prof. PhDr. Jan Váně, Ph.D. z Filozofické fakulty Západočeské univerzity v Plzni
- RNDr. Roman Matoušek, Ph.D. z Odboru pro sociální začleňování (Agentura Ministerstva pro místní rozvoj)
- Mgr. Jan Klusáček z Platformy pro sociální bydlení
- Mgr. Marek Mikulec, Ph.D. z Fakulty sociálních studií Ostravské univerzity
- Mgr. Tomáš Hoření Samec, Ph.D. ze Sociologického ústavu Akademie věd České republiky
- Daniel Hůle z programu Dluhové poradenství Člověka v Tísni

4.4.4. Zapojení aktéři

- Český statistický úřad (ČSÚ) – oficiální komunikace s informačním oddělením, data ze SLDB jsou na vyžádání dostupná zdarma, data ze SILC jsou poskytována na základě formální žádosti (data ze CILS 2024 budou dostupná 6. 3. 2025).
- Česká bankovní asociace (ČBA) – ČBA Hypomonitor, volně dostupné podrobné statistiky hypoték
- Česká národní banka (ČNB) – statistiky o vývoji hypotečního trhu – volně dostupné.
- Nebankovní registr klientských informací (CNCB) – Prostřednictvím Barometru úvěrového trhu monitoruje mj. nesplácené dluhy na bydlení. Zpráva za rok 2024 byla zveřejněna 19. 2. 2025.
- Exekutorská komora České republiky (EKČR) – na internetových stránkách EKČR jsou pravidelně uveřejňovány podrobné statistiky, ze kterých je možno vycházet (tzv. statistické listy týkající se celkového počtu exekucí, celkového počtu povinných, vícečetné exekuce atd.)
- Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV) – oficiální komunikace s Oddělením statistiky a centrálního reportingu.
- Člověk v tísni – konzultační role oddělení dluhového poradenství

4.4.5. Zdroje dat

- ČSÚ – Příjmy, výdaje a životní podmínky domácností 2024 (SILC 2024)
- ČSÚ – Počet domácností v krajích ČR v roce 2024 (Veřejná databáze)
- ČNB – počty nesplácených hypoték
- CNCB – Objem nesplácených dluhů na bydlení za rok 2024
- EKČR – celkový počet exekucí, celkový počet povinných, vícečetné exekuce
- MPSV – příjemci dávky na bydlení podle formy využívání bytu (OKsystem)

4.4.6. Harmonogram prací

Fáze	Časový rámec	Popis činnosti
Přípravná fáze	únor–březen	Tvorba Metodiky sčítání osob ohrožených vystěhováním z vlastního bytu.
Přípravná fáze	březen–duben	Získávání dat.
Analýza dat a jejich zpracování	duben–červen	Analýza dat a modelace dle metodiky.
Verifikace dat	červenec–listopad	Konzultace s odborníky a finalizace zprávy.

4.4.7. Analýza rizik

Identifikované riziko	Míra závažnosti	Opatření ke zmírnění nebo eliminaci rizika
Omezení dostupných dat – výběrové šetření (SILC) Výběrové šetření životních podmínek domácností (SILC) je dobrovolné, čímž nelze zaručit jeho plnou	střední	Je potřeba k výsledkům přistupovat kriticky a výsledky triangulovat s co největším množstvím zdrojů.

vypovídající hodnotu. Podle informací ČSÚ je nejvyšší podíl odmítnutí v prvním běhu u příjmově nejchudších a nejbohatších skupin (celkem 43,1 %). Pokud budeme v datech hledat skupiny, na které se klasifikace ETHOS vztahuje, budou pravděpodobně podhodnocené.		
Extrapolace dat z výběrového šetření Jelikož stanovování odhadu počtu domácností nelze sčítat fyzicky je nutné výsledky extrapolovat. S tímto přístupem je spojeno hned několik dílčích, vzájemně provázaných úskalí. Především se však jedná o extrapolaci z výběrového šetření, které kromě jiných omezení (viz výše) i skryté nebezpečí spojené s relativně malým počtem domácností, které budou ve vzorku splňovat požadované podmínky.	střední	Pro danou extrapolaci bude zohledněn územní charakter (kraj) a na výsledný počet bude prezentován formou intervalu spolehlivosti.
Data od externích subjektů jsou na odlišném metodickém základě	střední	Využití zasvěceného vhledu spolupracujících expertů.
Zjednodušená optika kategorizace ohrožených domácností Vymezení ohrožené domácnosti na základě nesplácení hypotéky a půjček nebere v úvahu další působící faktory, jako jsou rodinné sítě, možnost prodeje nemovitosti apod.	střední	Vymezení ohrožené domácnosti na základě nesplácení hypotéky a půjček nebere v úvahu další působící faktory, jako jsou rodinné sítě, možnost prodeje nemovitosti apod. Nutné jsou konzultace s odborníky na danou problematiku.
Expertní ověření může podléhat subjektivnímu zkreslení	střední	Oslovení experti budou ze všech relevantních institucí zabývajících se daným problémem. Jejich počet v rámci této kategorie bude minimálně 4.
Nedostatek času na analýzu dat a zpracování výzkumné zprávy	nízká	Přesně definovat časový harmonogram a dodržovat termíny jednotlivých fází.

4.5. Sčítání osob s opakovanými nájemními nebo podnájemními smlouvami na 1 až 3 měsíce

4.5.1. Popis kontextu sčítání

Osoby s opakovanými nájemními nebo podnájemními smlouvami na 1 až 3 měsíce nejsou klasifikací ETHOS kategorizovány, nicméně dle Závěrečné zprávy z hodnocení dopadů regulace k Zákonu o podpoře bydlení patří tato skupina osob mezi populaci v bytové nouzi.

Formou nejistého bydlení je situace, kdy má domácnost opakovaně nájemní nebo podnájemní smlouvu pouze na krátkou dobu. Operacionalizace sčítání této subkategorie je převzata z Metodiky RILSA. V případě smluv do 3 měsíců je adekvátní hovořit o bytové nouzi (i když i smlouvy na půl roku představují značnou nejistotu bydlení). Kvantifikace velikosti populace v bytové nouzi z důvodu extrémní nejistoty bydlení spočívající v opakování nájemních smluv na velmi krátkou dobu bude provedena na základě dat MPSV o příjemcích dávek na bydlení (příspěvku na bydlení a doplatku na bydlení) čerpajících jednu z těchto dávek (RILSA, 2023, s. 88).

Tyto **osoby lze tedy sečíst na základě dat o příjemcích dávek na bydlení z dat MPSV**. A to díky tomu, že u osob, které pobírají příspěvek a doplatek na bydlení, je evidována mj. i délka aktuální nájemní smlouvy. Kritériem „bytové nouze“ může být u osob s takto krátkými smlouvami pobírání alespoň jedné z dávek na bydlení. Jinými slovy, důvodem započítání domácnosti bude skutečnost, že v daném období alespoň třikrát (i přerušovaně) bude pobírat příspěvek nebo doplatek na bydlení. Hmotné podmínky domácností se mohou v čase měnit, ale při sčítání bude důležitý fakt opakovaného nájmu na krátkou dobu. Domácnost tedy nemusí být přímo v hmotné nouzi (pobírat doplatek na bydlení). Z této premisy budeme vycházet i při samotném sčítání.

4.5.2. Postup prací

1. Hlavním zdrojem informací o počtu osob s opakovanými nájemními nebo podnájemními smlouvami na 1 až 3 měsíce budou data o příjemcích dávek na bydlení z aplikace MPSV (OKsystem).
2. Jako hlavní kritérium bytové nouze bude kombinace krátké délky smlouvy a počtu epizod těchto krátkých smluv v rámci určitého období. Tento postup vychází z RIA k Zákonu o podpoře v bydlení (RILSA, 2023, s. 88):
 - a. délka smlouvy: 1 až 3 měsíce;
 - b. počet epizod: minimálně 3 epizody v posledních 2 letech.
3. Výstup z aplikace bude v podobě tabulky s počtem domácností, na které se vztahuje výše zmíněná situace.

Na základě konzultace s oslovenými odborníky bude zvolen interval spolehlivosti (v roce 2022 to bylo $\pm 20\%$ okolo střední hodnoty odhadu).

Sledované údaje: počet osob a domácností s opakovanými nájemními nebo podnájemními smlouvami na 1 až 3 měsíce.

4.5.3. Verifikace dat

Výsledné hodnoty budou konzultovány s oslovenými experty. Plánujeme oslovit tyto experty:

- prof. PhDr. Jan Váně, Ph.D. z Filozofické fakulty Západočeské univerzity v Plzni

- RNDr. Roman Matoušek, Ph.D. z Odboru pro sociální začleňování (Agentura) Ministerstva pro místní rozvoj
- Mgr. Jan Klusáček z Platformy pro sociální bydlení
- Mgr. Marek Mikulec, Ph.D. z Fakulty sociálních studií Ostravské univerzity
- Mgr. Tomáš Hoření Samec, Ph.D. ze Sociologického ústavu Akademie věd České republiky
- Ing. Aleš Král z Oddělení statistiky a centrálního reportingu MPSV.

4.5.4. Zapojení aktéři

- Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV) – komunikace s Oddělením statistiky a centrálního reportingu.

4.5.5. Zdroje dat

- MPSV – příjemci dávky na bydlení podle délky smlouvy (OKsystem)

4.5.6. Harmonogram prací

Fáze	Časový rámec	Popis činnosti
Přípravná fáze	únor–březen	Tvorba Metodiky sčítání osob s opakovanými nájemními nebo podnájemními smlouvami na 1 až 3 měsíce.
Přípravná fáze	březen–duben	Získávání dat .
Analýza dat a jejich zpracování	duben–červen	Analýza dat a modelace dle Metodiky.
Verifikace dat	červenec–listopad	Konzultace s odborníky a finalizace zprávy.

4.5.7. Analýza rizik

Identifikované riziko	Míra závažnosti	Opatření ke zmírnění nebo eliminaci rizika
Omezení dostupných dat Data o příjemcích dávek na bydlení z dat MPSV (OKsystem) vypovídají jen o těch situacích, kdy domácnost žádá o dávku na bydlení. Domácnosti, které dávku na bydlení neobdržely (nežádaly), zahrnuté tímto výstupem nebudou.	střední	Zevrubná konzultace s experty na danou problematiku bydlení a bytové nouze.
Expertní ověření může podléhat subjektivnímu zkreslení	střední	Oslovení expertů budou ze všech relevantních institucí zabývajících se daným problémem. Jejich počet v rámci této kategorie bude minimálně 4.
Nedostatek času na analýzu dat a zpracování výzkumné zprávy	nízká	Přesně definovat časový harmonogram a dodržovat termíny jednotlivých fází.

Seznam literatury a zdrojů dat

Seznam literatury

- Agentura pro sociální začleňování. *Vytvoření systému prostupného bydlení*. [cit. 2025-03-20]. Dostupné z: <https://www.socialni-zaclenovani.cz/oblasti-podpory/bydleni/vytvoreni-systemu-prostupneho-bydleni/>
- Česká televize (2014). *Šance pro rodiny v nouzi. Brno rozšiřuje projekt tréninkového bydlení*. [cit. 2025-03-20]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/clanek/regiony/sance-pro-rodiny-v-nouzi-brno-rozsiruje-projekt-treninkoveho-bydleni-337038>
- ČSÚ (2011). *Výsledky sčítání bezdomovců*. Praha: ČSÚ. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/sldb/vysledky_scitani_bezdomovcu
- ČSÚ (2024). *Způsob bydlení obyvatelstva podle výsledků sčítání lidu*. Praha: ČSÚ.
- Foldynová, I. et al. (2016) *Analýza struktury obecních bytů v ČR*. Ostrava: PROCES – Centrum pro rozvoj obcí a regionů, s.r.o.
- Heimstaden (2021). *Zpráva společnosti 2021*. [cit. 2025-03-20]. Dostupné z: <https://heimstaden.cz/uploads/pdfViewer/zpravazodpovednosti.pdf>
- Holpuch, P. (2023). *Metodika sčítání osob bez domova v České republice – rozšířená verze*. Praha: RILSA.
- Chapman, D. G. (1951). *Some Properties of the Hypergeometric Distribution with Applications to Zoological Censuses*. University of California Publications in Statistics, 1(7), 131–160. Dostupné z: <https://babel.hathitrust.org/cgi/pt?id=wu.89045844248&view=1up&seq=1>
- Karvinský a havířovský deník (2020). *Tréninkové byty. Velkou změnou je samota, říká dívka z havířovského domova*. [cit. 2025-03-20]. Dostupné z: https://karvinsky.denik.cz/zpravy_region/startovaci-bydleni-havirov-karvina-msk-kraj-byty-domov-20200612.html
- Klusáček, J. et al. (2021). *Bydlení jako problém. Zpráva o vyloučení z bydlení za rok 2021*. Praha: Iniciativa Za bydlení.
- Klusáček, J. et al. (2024). *Česko na křižovatce. Zpráva o vyloučení z bydlení za rok 2024*. Praha: Iniciativa Za bydlení.
- Ministerstvo vnitra ČR (2017). *Metodická příručka pro města a obce sousedící s průmyslovými zónami*.
- MMR (2023). *Závěrečná zpráva z hodnocení dopadů regulace k Zákonu o podpoře bydlení*. Dostupné z: <https://mmr.cz/getmedia/8fea34e3-eec3-4e1c-8c04-df3400d47d65/RIA-final-30-5.pdf.aspx?ext=.pdf>
- Nešporová, O. et al. (2019). *Sčítání osob bez domova v České republice 2019. Kategorie bez střechy a vybrané kategorie bez bytu podle typologie ETHOS*. Praha: RILSA.
- Nešporová, O., Holpuch, P. (2020). *Populace osob bez domova v České republice. Osoby přespávající venku, v noclehárnách, v azylových domech a v obecních ubytovnách*. Praha: RILSA.
- Seber, G. A. F. (1982). *The Estimation of Animal Abundance and Related Parameters*. London: Griffin.
- Sýkora, L. et al. (2015) *Metodika identifikace lokalit rezidenční segregace. Certifikovaná metodika*. Dostupné z:

http://www.socialnibydeni.mpsv.cz/images/soubory/Metodika_identifikace_lokalit_rezidencni_segregace_2014_fin_update2015.pdf

Šimon, M., Latečková, B., Potluka, O. (2025). *Health and healthcare use of homeless population: Evaluation study of joint social work and healthcare provision*. International Journal of Nursing Studies, 161(April 2024).

Šobáňová, P. et al. (2022). *Sčítání osob z vybraných kategorií klasifikace ETHOS. Souhrnná výzkumná zpráva*. Ostrava: SocioFactor s. r. o. Dostupné z: https://www.sociofactor.eu/modules/download_gallery/dlc.php?file=57&id=1669278312&sid=90

Zdroje dat

Agentura pro sociální začleňování – Index sociálního vyloučení. Dostupné z: https://www.socialni-zaclenovani.cz/index_socialniho_vyloucení/

ETHOS – European Typology of Homelessness and Housing Exclusion. Dostupné z: https://www.feantsa.org/download/cz___8621229557703714801.pdf (česká verze)

ETHOS – European Typology of Homelessness and Housing Exclusion. 2017. Dostupné z: <https://www.feantsa.org/download/ethos2484215748748239888.pdf> (anglická verze)

ETHOS Light. European Typology of Homelessness and Housing Exclusion. Harmonised Definition of Homelessness for Statistical Purposes. 2017. Dostupné z: <https://www.feantsa.org/download/fea-002-18-update-ethos-light-0032417441788687419154.pdf>

FEANTSA. The European Federation of National Organisations Working with the Homeless. Dostupné z: <https://www.feantsa.org/en/about-us>

Sýkora, L. (2022) Lokality sociálního vyloučení a segregace – mapová a datová aplikace. Dostupné z: <https://cuni.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=b97fd78ed7a74eb1b8c91652f6a4f308>

Přílohy

Příloha 1: Seznam obcí pro sčítání kategorie osob bez střechy a sčítání kategorie osob v nevhodných bytech v bytových domech (včetně rodinných domů), v mobilních obydlích a v nebytových prostorech se souhlasem se souhlasem majitele

Jihočeský kraj

ORP	POÚ	obec	scénář	poznámka
Blatná	Blatná	Blatná	1	
		Bezdědovice	1	
		Chlum	1	
České Budějovice	České Budějovice	České Budějovice	1	
		Litvínovice		
		Planá		
	Hluboká nad Vltavou	Hluboká nad Vltavou		
		Olešník		
		Dříteň		
	Lišov	Lišov	1	
		Štěpánovice		
		Hvozdec		
	Zliv	Zliv		
		Zahájí		
		Mydlovary		
Český Krumlov	Český Krumlov	Český Krumlov	1	
		Větrní	1	
		Kájov	1	
	Horní Planá	Horní Planá	1	
		Frymburk		
		Černá v Pošumaví		
	Vyšší Brod	Vyšší Brod		
		Rožmberk nad Vltavou		
		Loučovice		
Dačice	Dačice	Dačice	1	
		Dobrohošť	1	
		Budíškovice	1	
	Slavonice	Slavonice	1	
		Písečné	1	
		Dešná	1	
Jindřichův Hradec	Jindřichův Hradec	Jindřichův Hradec	1	
		Rodvínov	1	
		Horní Skrýchov	1	
	Nová Bystřice	Nová Bystřice	1	
		Staré Město pod Landštejnem	1	

ORP	POÚ	obec	scénář	poznámka
Kaplice	Kaplice	Kaplice	1	
		Omlenice	1	
		Bujanov	1	
Milevsko	Milevsko	Milevsko	1	
		Veselíčko	1	
		Sepekov	1	
Písek	Písek	Písek	1	
		Dolní Novosedly	1	
		Záhoří	1	
	Mirotice	Mirotice		
		Cerhonice		
		Boudy		
	Mirovice	Mirovice	1	
		Horosedly	1	
		Nerestce	1	
	Protivín	Protivín	1	
		Skály	1	
		Žďár	1	
Prachatice	Prachatice	Prachatice	1	
		Husinec	1	
		Těšovice	1	
	Netolice	Netolice	1	
		Olšovice	1	
		Mahouš	1	
	Volary	Volary	1	
		Lenora	1	
		Želnavá	1	
Soběslav	Soběslav	Soběslav		
		Zvěrotice		
		Klenovice		
	Veselí nad Lužnicí	Veselí nad Lužnicí	1	
		Zlukov		
Strakonice	Strakonice	Žíšov	1	
		Strakonice	1	
		Mutěnice		
	Volyně	Radošovice		
		Volyně		
		Nišovice		
		Přechovice		

ORP	POÚ	obec	scénář	poznámka
Tábor	Tábor	Tábor	1	
		Chýnov	1	
		Ratibořské Hory	1	
	Bechyně	Bechyně	1	
		Hodonice	1	
		Sudoměřice u Bechyně	1	
	Mladá Vožice	Mladá Vožice	1	
		Běleč	1	
		Zhoř u Mladé Vožice	1	
	Sezimovo Ústí	Sezimovo Ústí	1	
		Planá nad Lužnicí	1	
		Košice	1	
Trhové Sviny	Trhové Sviny	Trhové Sviny	1	
		Čížkrajice	1	
		Olešnice	1	
	Nové Hradky	Nové Hradky	1	
		Horní Stropnice	1	
		Žár	1	
Třeboň	Třeboň	Třeboň	1	
		Domanín		
		Dunajovice		
	České Velenice	České Velenice		
		Nová Ves nad Lužnicí		
	Suchdol nad Lužnicí	Suchdol nad Lužnicí		
		Rapšach		
		Dvory nad Lužnicí		
Týn nad Vltavou	Týn nad Vltavou	Týn nad Vltavou	1	
		Bečice	1	
		Dobšice	1	
Vimperk	Vimperk	Vimperk	1	
		Svatá Maří		
		Buk		
Vodňany	Vodňany	Vodňany	1	
		Číčenice	1	
		Stožice	1	

Jihomoravský kraj

ORP	POÚ	obec	scénář	poznámka
Blansko	Blansko	Blansko	3c	
		Rájec-Jestřebí	1	
		Ráječko	1	
	Adamov	Adamov	1	
Boskovice	Boskovice	Boskovice	1	
		Chrudichromy	1	
		Skalice nad Svitavou	1	
	Letovice	Letovice	1	
		Skrchov	1	
		Lazinov	1	
	Velké Opatovice	Velké Opatovice	1	
		Malá Roudka	1	
		Borotín	1	
Brno	Brno	Brno	4b	
Břeclav	Břeclav	Břeclav	1	
		Lednice		
		Hrušky		
Bučovice	Bučovice	Bučovice	1	
		Kojátky	1	
		Nevojice	1	
Hodonín	Hodonín	Hodonín	1	
		Lužice		
		Rohatec		
Hustopeče	Hustopeče	Hustopeče	1	
		Starovice	1	
		Kurdějov	1	
	Klobouky u Brna	Klobouky u Brna	1	
		Kašnice	1	
		Krumvíř	1	
Ivančice	Ivančice	Ivančice	1	
		Oslavany	1	
		Nová Ves	1	
Kuřim	Kuřim	Kuřim	1	
		Moravské Knínice	1	
		Lelekovice	1	
Kyjov	Kyjov	Kyjov	1	
		Kostelec		
		Vlkoš		
	Bzenec	Bzenec	1	
		Vracov		
		Těmice		
	Ždánice	Ždánice	1	
		Lovčice		
		Archlebov	1	

ORP	POÚ	obec	scénář	poznámka
Mikulov	Mikulov	Mikulov	1	
		Bavory	1	
		Březí	1	
Moravský Krumlov	Moravský Krumlov	Moravský Krumlov	1	
		Rybníky	1	
		Dobřínsko	1	
	Miroslav	Miroslav	1	
		Hostěradice	1	
		Miroslavské Knínice		
Pohořelice	Pohořelice	Pohořelice	1	
		Cvrčovice	1	
		Odovice	1	
Rosice	Rosice	Rosice	1	
		Zastávka	1	
		Tetčice	1	
Slavkov u Brna	Slavkov u Brna	Slavkov u Brna	1	
		Němčany		
		Hodějvice	1	
Šlapanice	Šlapanice	Šlapanice	1	
		Ponětovice	1	
		Jiříkovice		
Tišnov	Tišnov	Tišnov	1	
		Předklášteří	2	
		Železné	1	
	Velká nad Veličkou	Velká nad Veličkou	1	
		Javorník	1	
		Hrubá Vrbka		
Veselí nad Moravou	Veselí nad Moravou	Veselí nad Moravou	1	
		Vnorovy		
		Blatnice pod Svatým Antonínkem	1	
	Strážnice	Strážnice	1	
		Tvarožná Lhota	1	
		Radějov	1	
Vyškov	Vyškov	Vyškov	1	
		Drnovice	1	
		Topolany	1	
	Ivanovice na Hané	Ivanovice na Hané	1	
		Švábenice	1	
		Medlovice	1	
	Rousínov	Rousínov	1	
		Komořany	1	
		Tučapy	1	

ORP	POÚ	obec	scénář	poznámka
Znojmo	Znojmo	Znojmo	1	
		Dobšice	1	
		Suchohrdly	1	
	Hrušovany nad Jevišovkou	Hrušovany nad Jevišovkou	1	
		Šanov	1	
		Hrabětice	1	
	Vranov nad Dyjí	Vranov nad Dyjí	1	
		Podmyče	1	
		Onšov	1	
Židlochovice	Židlochovice	Židlochovice	1	
		Vojkovice	1	
		Hrušovany u Brna		

Královéhradecký kraj

ORP	POÚ	obec	scénář	poznámka
Broumov	Broumov	Broumov	1	
		Hejtmánkovice	1	
		Křinice	1	
	Teplice nad Metují	Teplice nad Metují	1	
		Vernéřovice		
		Meziměstí	1	
Dobruška	Dobruška	Dobruška	1	
		Val		
		Chlístov		
	Opočno	Opočno	1	
		České Meziříčí	1	
		Mokré	1	
Dvůr Králové nad Labem	Dvůr Králové nad Labem	Dvůr Králové nad Labem	1	
		Vítězná	1	
		Kocbeře	1	
Hořice	Hořice	Hořice	1	
		Holovousy	1	
		Bílsko u Hořic	1	
Hradec Králové	Hradec Králové	Hradec Králové	1	
		Předměřice nad Labem	1	
	Chlumec nad Cidlinou	Chlumec nad Cidlinou		
		Nové Město	1	
		Písek	1	
	Nechanice	Nechanice	1	
		Kunčice	1	
		Hrádek		
	Smiřice	Smiřice	1	
		Holohlavy		
		Černožice		
	Třebechovice pod Orebem	Třebechovice pod Orebem	1	
		Jeníkovice	1	
		Běleč nad Orlicí	1	
Jaroměř	Jaroměř	Jaroměř	1	
		Hořenice	1	
		Rasošky	1	
Jičín	Jičín	Jičín	1	
		Valdice	1	
		Kbelnice		
	Kopidlno	Kopidlno	1	
		Cholenice	1	
		Běchary	1	
	Lázně Bělohrad	Lázně Bělohrad	1	
		Šárovcová Lhota		
		Svatojanský Újezd	1	

ORP	POÚ	obec	scénář	poznámka
Jičín	Sobotka	Sobotka	1	
		Osek		
		Libošovice		
Kostelec nad Orlicí	Kostelec nad Orlicí	Kostelec nad Orlicí	1	
		Častolovice	1	
		Doudleby nad Orlicí	1	
	Týniště nad Orlicí	Týniště nad Orlicí	1	
		Albrechtice nad Orlicí	1	
		Lípa nad Orlicí	1	
Náchod	Náchod	Náchod	1	
		Vysokov		
		Dolní Radechová	1	
	Červený Kostelec	Červený Kostelec	1	
		Červená Hora	1	
		Horní Radechová		
	Česká Skalice	Česká Skalice		
		Říkov		
		Velká Jesenice	1	
	Hronov	Hronov	1	
		Velké Poříčí	1	
		Žďárky	1	
	Police nad Metují	Police nad Metují	1	
		Bukovice	1	
		Suchý Důl	1	
Nová Paka	Nová Paka	Nová Paka	1	
		Stará Paka	1	
		Pecka		
Nové Město nad Metují	Nové Město nad Metují	Nové Město nad Metují	1	
		Provodov-Šonov	1	
		Nahořany	1	
Nový Bydžov	Nový Bydžov	Nový Bydžov	1	
		Sloupno		
		Skřivany	1	
Rychnov nad Kněžnou	Rychnov nad Kněžnou	Rychnov nad Kněžnou	1	
		Synkov-Slemeno	1	
		Libel	1	
	Rokytnice v Orlických horách	Rokytnice v Orlických horách		
		Pěčín	1	
		Říčky v Orlických horách	1	
	Vamberk	Vamberk		
		Potštejn	1	
		Záměl	1	
Trutnov	Trutnov	Trutnov	1	
		Mladé Buky	1	
		Staré Buky	1	

ORP	POÚ	obec	scénář	poznámka
Trutnov	Svoboda nad Úpou	Svoboda nad Úpou	1	
		Janské Lázně	1	
		Horní Maršov	1	
	Úpice	Úpice	1	
		Havlovice	1	
		Suchovršice	1	
	Žacléř	Žacléř	1	
		Lampertice		
		Královec	1	
Vrchlabí	Vrchlabí	Vrchlabí	1	
		Kunčice nad Labem		
		Dolní Branná	1	
	Hostinné	Hostinné	1	
		Prosečné	1	
		Čermná	1	

Karlovarský kraj

ORP	POÚ	obec	scénář	poznámka
Aš	Aš	Aš	1	
		Krásná		
		Podhradí		
Cheb	Cheb	Cheb	1	
		Františkovy Lázně	2	
		Pomezí nad Ohří	1	
Karlovy Vary	Karlovy Vary	Karlovy Vary	1	
		Dalovice	1	
		Otovice	1	
	Nejdek	Nejdek		
		Smolné Pece		
		Vysoká Pec	1	
	Toužim	Toužim	1	
		Útvina		
		Krásné Údolí	1	
	Žlutice	Žlutice	1	
		Chyše	1	
		Pšov	1	
Kraslice	Kraslice	Kraslice		
		Rotava	1	
		Oloví		
Mariánské Lázně	Mariánské Lázně	Mariánské Lázně	1	
		Drmoul		
		Velká Hleďsebe	2	
Ostrov	Ostrov	Ostrov	1	
		Hroznětín	1	
		Hájek		
Sokolov	Sokolov	Sokolov	1	
		Bukovany	1	
		Dolní Rychnov		
	Horní Slavkov	Horní Slavkov	1	
		Krásno		
		Nová Ves	1	
	Chodov	Chodov	1	
		Vintířov	1	
		Nové Sedlo		
	Kynšperk nad Ohří	Kynšperk nad Ohří	1	
		Libavské Údolí		
		Šabina	1	
	Loket	Loket	1	
		Staré Sedlo	1	

Liberecký kraj

ORP	POÚ	obec	scénář	poznámka
Česká Lípa	Česká Lípa	Česká Lípa	1	
		Sosnová	1	
		Horní Libchava	1	
	Doksy	Doksy	1	
		Okna	1	
		Tachov	1	
	Mimoň	Mimoň	1	
		Ralsko	1	
		Pertoltice pod Ralskem	1	
Frýdlant	Frýdlant	Frýdlant	1	
		Raspenava	1	
		Bulovka	1	
	Nové Město pod Smrkem	Nové Město pod Smrkem	1	
		Jindřichovice pod Smrkem		
Jablonec nad Nisou	Jablonec nad Nisou	Lázně Libverda	1	
		Jablonec nad Nisou	1	
		Lučany nad Nisou	1	
		Nová Ves nad Nisou	1	
Jilemnice	Jilemnice	Jilemnice	1	
		Martinice v Krkonoších	1	
		Víchová nad Jizerou	1	
	Rokytnice nad Jizerou	Rokytnice nad Jizerou	1	
		Jablonec nad Jizerou	1	
		Paseky nad Jizerou	1	
Liberec	Liberec	Liberec	4a	
		Dlouhý Most		
		Stráž nad Nisou	1	
	Český Dub	Český Dub	1	
		Osečná		
		Bílá	1	
	Hodkovice nad Mohelkou	Hodkovice nad Mohelkou	1	
	Hrádek nad Nisou	Hrádek nad Nisou	1	
		Chotyně	1	
		Rynoltice	1	
	Chrastava	Chrastava	1	
		Bílý Kostel nad Nisou	1	
		Nová Ves		
	Jablonné v Podještědí	Jablonné v Podještědí	1	
		Janovice v Podještědí	1	
Nový Bor	Nový Bor	Nový Bor	1	
		Sloup v Čechách	1	
		Skalice u České Lípy		
	Cvikov	Cvikov	1	
		Kunratice u Cvikova	1	
		Svor	1	

ORP	POÚ	obec	scénář	poznámka
Semily	Semily	Semily	1	
		Benešov u Semil	1	
		Chuchelna	1	
	Lomnice nad Popelkou	Lomnice nad Popelkou	1	
		Nová Ves nad Popelkou	1	
		Stružinec	1	
Tanvald	Tanvald	Tanvald	2	
		Desná	1	
		Smržovka	2	
Turnov	Turnov	Turnov	1	
		Ohrazenice	1	
		Přepeře	1	
Železný Brod	Železný Brod	Železný Brod	1	
		Koberovy	1	
		Jílové u Držkova	1	

Moravskoslezský kraj

ORP	POÚ	obec	scénář	poznámka
Bílovec	Bílovec	Bílovec	1	
		Velké Albrechtice		
		Bílov		
	Studénka	Studénka	1	
		Pustějov	1	
		Albrechtíčky	1	
Bohumín	Bohumín	Bohumín	1	
		Dolní Lutyně	1	
		Rychvald	1	
Bruntál	Bruntál	Bruntál	1	
		Václavov u Bruntálu	1	
		Dvorce	1	
	Horní Benešov	Horní Benešov	1	
		Horní Životice	1	
		Staré Heřminovy		
	Vrbno pod Pradědem	Vrbno pod Pradědem	1	
		Karlovice		
		Ludvíkov		
Český Těšín	Český Těšín	Český Těšín	1	
		Chotěbuz	1	
Frenštát pod Radhoštěm	Frenštát pod Radhoštěm	Frenštát pod Radhoštěm	1	
		Tichá	1	
		Lichnov	1	
Frýdek-Místek	Frýdek-Místek	Frýdek-Místek	1	
		Sviadnov	1	
		Baška	1	
Frýdlant nad Ostravicí	Frýdlant nad Ostravicí	Frýdlant nad Ostravicí	1	
		Ostravice		
		Malenovice		
Havířov	Havířov	Havířov	1	
		Horní Suchá	1	
		Horní Bludovice	1	
Hlučín	Hlučín	Hlučín	1	
		Kozmice	1	
		Děhylov		
Jablunkov	Jablunkov	Jablunkov	1	
		Návsí	1	
		Bocanovice	1	
Karviná	Karviná	Karviná	1	
		Petrovice u Karviné	1	
		Stonava	1	
Kopřivnice	Kopřivnice	Kopřivnice	1	
		Štramberk	1	
		Ženkla		

ORP	POÚ	obec	scénář	poznámka
Kopřivnice	Příbor	Příbor	1	
		Skotnice	1	
		Kateřinice	1	
Kravaře	Kravaře	Kravaře	1	
		Štěpánkovice		
		Kobeřice	1	
Krnov	Krnov	Krnov	3c	
		Brantice	1	
		Býkov-Láryšov		
	Město Albrechtice	Město Albrechtice	1	
		Třemešná		
		Liptaň	1	
	Osoblaha	Osoblaha	2	
		Slezské Rudoltice	1	
		Slezské Pavlovice		
Nový Jičín	Nový Jičín	Nový Jičín	1	
		Šenov u Nového Jičína	1	
		Kunín		
Odry	Odry	Odry		
		Jakubčovice nad Odrou	1	
		Heřmánky		
	Fulnek	Fulnek	1	
		Vrchy		
Opava	Opava	Opava	1	
		Velké Hoštice		
		Chlebičov	1	
Orlová	Orlová	Orlová	1	
		Petřvald	2	
		Doubrava		
Ostrava	Ostrava	Ostrava	1	
	Vratimov	Vratimov	1	
Rýmařov	Rýmařov	Rýmařov	1	
		Jiříkov		
		Stará Ves	1	
Třinec	Třinec	Třinec	1	
		Ropice	1	
		Vendryně	1	
Vítkov	Vítkov	Vítkov	1	
		Budišov n. Budišovkou	1	
		Čermná ve Slezsku	1	

Olomoucký kraj

ORP	POÚ	obec	scénář	poznámka
Hranice	Hranice	Hranice	1	
		Černotín	1	
		Teplice nad Bečvou	1	
Jeseník	Jeseník	Jeseník	1	
		Česká Ves		
		Hradec-Nová Ves	1	
	Javorník	Javorník	1	
		Vidnava		
		Bernartice		
	Zlaté Hory	Zlaté Hory	1	
		Mikulovice	1	
Konice	Konice	Konice	1	
		Přemyslovice		
		Dzbel	1	
Lipník nad Bečvou	Lipník nad Bečvou	Lipník nad Bečvou	1	
		Týn nad Bečvou	1	
		Bohuslávky	1	
Litovel	Litovel	Litovel	1	
		Červenka	1	
		Mladeč	1	
Mohelnice	Mohelnice	Mohelnice	1	
		Loštice		
		Moravičany	1	
Olomouc	Olomouc	Olomouc	1	
		Velká Bystřice		
		Bukovany		
	Hlubočky	Hlubočky	1	
Prostějov	Prostějov	Prostějov	1	
		Dobromilice	1	
		Hradčany-Kobeřice	1	
	Němčice nad Hanou	Němčice nad Hanou	1	
		Mořice		
		Hruška		
Přerov	Přerov	Přerov	1	
		Rokytnice	1	
		Císařov	1	
	Kojetín	Kojetín	1	
		Měrovice nad Hanou		
		Uhřetice		
Šternberk	Šternberk	Šternberk	1	
		Lužice	1	
		Štarnov		
	Moravský Beroun	Moravský Beroun	1	
		Norberčany	1	

ORP	POÚ	obec	scénář	poznámka
Šumperk	Šumperk	Šumperk	1	
		Nový Malín		
		Vikýřovice	1	
	Hanušovice	Hanušovice		
		Jindřichov	1	
		Kopřivná		
Uničov	Uničov	Uničov	1	
		Medlov		
		Želechovice		
Zábřeh	Zábřeh	Zábřeh	1	
		Postřelmov		
		Leština	1	

Pardubický kraj

ORP	POÚ	obec	scénář	poznámka
Česká Třebová	Česká Třebová	Česká Třebová	1	
		Rybník		
		Semanín	1	
Hlinsko	Hlinsko	Hlinsko	1	
		Hamry	1	
		Vítanov	1	
Holice	Holice	Holice	1	
		Horní Ředice	1	
		Dolní Ředice	1	
Chrudim	Chrudim	Chrudim	1	
		Sobětuchy	1	
		Kočí		
	Heřmanův Městec	Heřmanův Městec	1	
		Klešice	1	
		Morašice		
	Chrast	Chrast	1	
		Rosice		
		Řestoky		
	Nasavrky	Nasavrky	1	
		České Lhotice		
		Hodonín		
	Skuteč	Skuteč	1	
		Prosetín	1	
		Leštinka		
	Třemošnice	Třemošnice	1	
		Ronov nad Doubravou	1	
		Kněžice		
Králíky	Králíky	Králíky	1	
		Dolní Morava	1	
		Červená Voda	2	
Lanškroun	Lanškroun	Lanškroun	1	
		Luková	1	
		Cotkytle	1	
Litomyšl	Litomyšl	Litomyšl	1	
		Sedliště		
		Tržek	1	
Moravská Třebová	Moravská Třebová	Moravská Třebová	3b	
		Kunčina		
		Staré Město	1	
	Jevíčko	Jevíčko	1	
		Jaroměřice	1	
		Biskupice		
Pardubice	Pardubice	Pardubice	1	
		Spojil		

ORP	POÚ	obec	scénář	poznámka
Pardubice	Lázně Bohdaneč	Lázně Bohdaneč	1	
		Neratov		
		Rybitví	1	
Polička	Polička	Polička	1	
		Kamenec u Poličky		
		Pomezí		
Přelouč	Přelouč	Přelouč	1	
		Břehy	1	
		Semín		
	Chvaletice	Chvaletice	1	
		Kojice	1	
		Labské Chrčice		
Svitavy	Svitavy	Svitavy	1	
		Hradec nad Svitavou	1	
		Javorník	1	
Ústí nad Orlicí	Ústí nad Orlicí	Ústí nad Orlicí	1	
		Dlouhá Třebová	1	
		Libchavy		
Vysoké Mýto	Vysoké Mýto	Vysoké Mýto	1	
		Hrušová	1	
		Džbáňov		
	Choceň	Choceň	1	
		Běstovice	1	
		Sruby		
Žamberk	Žamberk	Žamberk		
		Dlouhoňovice		
		Helvíkovice	1	
	Jablonné nad Orlicí	Jablonné nad Orlicí	1	
		Jamně nad Orlicí		
		Mistrovice	1	
	Letohrad	Letohrad	1	
		Šedivec	1	
		Nekoř	1	

Plzeňský kraj

ORP	POÚ	obec	scénář	poznámka
Blovice	Blovice	Blovice		
		Seč		
		Zdemyslice		
	Spálené Poříčí	Spálené Poříčí	1	
		Nové Mitrovce		
		Borovno	1	
Domažlice	Domažlice	Domažlice	1	
		Chrastavice		
		Nevolice	1	
	Kdyně	Kdyně		
		Brnířov	1	
		Kout na Šumavě		
	Poběžovice	Poběžovice	1	
		Hvoždany	1	
		Mnichov	1	
Horažďovice	Horažďovice	Horažďovice	1	
		Velké Hydčice		
		Malý Bor	1	
Horšovský Týn	Horšovský Týn	Horšovský Týn	1	
		Srby	1	
		Meclov	1	
	Staňkov	Staňkov		
		Hlohová	1	
		Puclice	1	
Klatovy	Klatovy	Klatovy	1	
		Bolešiny		
		Ostřetice	1	
	Nýrsko	Nýrsko	1	
		Dešenice		
		Chudenín		
	Plánice	Plánice	1	
		Hnačov		
		Zborovy	1	
Kralovice	Kralovice	Kralovice	1	
		Kožlany	1	
		Sedlec		
	Manětín	Manětín	1	
		Nečtiny	1	
		Štichovice	1	
	Plasy	Plasy		
		Kaznějov		
		Rybnice	1	
Nepomuk	Nepomuk	Nepomuk	1	
		Vrčeň	1	
		Třebčice		

ORP	POÚ	obec	scénář	poznámka
Nýřany	Nýřany	Nýřany	1	
		Tlučná		
		Úherce	1	
	Město Touškov	Město Touškov	1	
		Bdeněves	1	
		Kozolupy		
	Třemošná	Třemošná	1	
		Horní Bříza		
		Česká Bříza		
	Všeruby	Všeruby	1	
		Nekmíř		
		Kunějovice		
Plzeň	Plzeň	Plzeň	4b	
		Kyšice	1	
		Dýšina	1	
	Starý Plzenec	Starý Plzenec	1	
		Štáhlavy		
		Lhůta		
Přeštice	Přeštice	Přeštice	1	
		Přichovice		
		Lužany	1	
Rokycany	Rokycany	Rokycany	1	
		Hrádek	1	
		Kamenný Újezd		
	Radnice	Radnice	1	
		Břasy	1	
		Skomelno	1	
	Zbiroh	Zbiroh	1	
		Týček	1	
		Drahoňův Újezd	1	
Stod	Stod	Stod	1	
		Střelice	1	
		Hradec		
	Dobřany	Dobřany	1	
		Vstiš	1	
		Dnešice	1	
	Holýšov	Holýšov	1	
		Kvíčovice		
		Neuměř	1	
Stříbro	Stříbro	Stříbro	1	
		Kladruby	1	
		Sytno	1	
	Bezručice	Bezručice	1	
		Konstantinovy Lázně	1	
		Kokašice	1	

ORP	POÚ	obec	scénář	poznámka
Sušice	Sušice	Sušice	1	
		Hrádek		
		Dobršíň		
	Kašperské Hory	Kašperské Hory	1	
		Rejštejn	1	
		Srní	1	
Tachov	Tachov	Tachov	1	
		Studánka	1	
		Ctiboř		
	Bor	Bor	1	
		Staré Sedliště		
		Přimda	2	
	Planá	Planá	1	
		Chodová Planá	1	
		Brod nad Tichou	1	

Hlavní město Praha

městská část	scénář	poznámka
Praha 1	4b	
Praha 2	4b	
Praha 3	4b	
Praha 4	4b	
Praha 5	4b	
Praha 6	4b	
Praha 7	4b	
Praha 8	4b	
Praha 9	4b	
Praha 10	4b	
Praha 11	4b	
Praha 12	4b	
Praha 13	4b	
Praha 14	4b	
Praha 15	4b	
Praha 16	4b	
Praha 17	4b	
Praha 18	4b	
Praha 19	4b	
Praha 20	4b	
Praha 21	4b	
Praha 22	4b	

Středočeský kraj

ORP	POÚ	obec	scénář	poznámka
Benešov	Benešov	Benešov	1	
		Chlístov	1	
		Soběhrdy	1	
	Sázava	Sázava		
		Xaverov		
		Choratice		
	Týnec nad Sázavou	Týnec nad Sázavou	1	
		Cháňovice		
		Bukovany		
Beroun	Beroun	Beroun	1	
		Králův Dvůr	2	
		Trubín	2	
Brandýs nad Labem-Stará Boleslav	Brandýs nad Labem-Stará Boleslav	Brandýs n. L.-Stará Boleslav	1	
		Dřevčice		
		Zápy	2	
	Čelákovice	Čelákovice	2	
		Lázně Toušeň		
		Nehvizdy	1	
	Odolena Voda	Odolena Voda	1	
		Panenské Břežany		
		Veliká Ves	1	
	Úvaly	Úvaly	1	
		Škvorec	1	
		Dobročovice		
Čáslav	Čáslav	Čáslav	1	
		Drobovice		
		Žáky		
Černošice	Černošice	Černošice	1	
		Všenory		
		Dobřichovice		
	Hostivice	Hostivice		
		Chýně		
		Jeneč		
	Jesenice	Jesenice		
		Vestec		
		Zlatníky-Hodkovice		
	Jílové u Prahy	Jílové u Prahy		
		Kamenný Přívoz		
		Petrov		
	Mníšek pod Brdy	Mníšek pod Brdy		
		Řitka		
		Kytín		
	Roztoky	Roztoky		
		Únětice		
		Úholičky		

ORP	POÚ	obec	scénář	poznámka
Český Brod	Český Brod	Český Brod	1	
		Přistoupim	1	
		Tuchoraz	1	
Dobříš	Dobříš	Dobříš	1	
		Stará Huť	1	
		Rybníky	1	
Hořovice	Hořovice	Hořovice	1	
		Tlustice	1	
		Podluhy		
Kladno	Kladno	Kladno	1	
		Libušín	1	
		Vinařice	1	
	Unhošť	Unhošť	1	
		Svárov	1	
		Kyšice		
Kolín	Kolín	Kolín	1	
		Tři Dvory		
		Polepy		
	Kouřim	Kouřim		
		Toušice		
		Ždánice		
	Pečky	Pečky		
		Dobřichov		
		Ratenice		
	Týnec nad Labem	Týnec nad Labem		
		Veletov		
		Krakovany		
Kralupy nad Vltavou	Kralupy nad Vltavou	Kralupy nad Vltavou	3b	
		Veltrusy		
		Nelahozeves		
Kutná Hora	Kutná Hora	Kutná Hora	1	
		Hlízov		
		Nové Dvory		
	Uhlířské Janovice	Uhlířské Janovice		
		Rašovice		
		Samopše		
	Zruč nad Sázavou	Zruč nad Sázavou		
		Dolní Pohled		
		Horka II		
Lysá nad Labem	Lysá nad Labem	Lysá nad Labem	1	
		Milovice	1	
		Stratov		

ORP	POÚ	obec	scénář	poznámka
Mělník	Mělník	Mělník	1	
		Spomyšl	1	
		Vysoká	1	
	Mšeno	Mšeno	1	
		Stránka	1	
		Kanina	1	
Mladá Boleslav	Mladá Boleslav	Mladá Boleslav	1	
		Kosmonosy	1	
		Bezno	1	
	Bělá pod Bezdězem	Bělá pod Bezdězem	1	
		Čistá	1	
		Plužná	1	
	Benátky nad Jizerou	Benátky nad Jizerou	1	
		Zdětín	1	
		Sedlec	1	
Mnichovo Hradiště	Mnichovo Hradiště	Mnichovo Hradiště	1	
		Klášter Hradiště nad Jizerou	1	
		Bílá Hlína	1	
Neratovice	Neratovice	Neratovice	1	
		Libiš		
		Obříství	1	
Nymburk	Nymburk	Nymburk	1	
		Kamenné Zboží		
		Kovanice		
	Sadská	Sadská	1	
		Třebestovice	1	
		Kostelní Lhota		
Poděbrady	Poděbrady	Poděbrady	1	
		Pátek	1	
		Křečkov	1	
	Městec Králové	Městec Králové	1	
		Běrunice	1	
		Záhornice	1	
Příbram	Příbram	Příbram	1	
		Dubno	1	
		Solenice	1	
	Březnice	Březnice	1	
		Počaply	1	
		Hudčice	1	
	Rožmitál pod Třemšínem	Rožmitál pod Třemšínem	1	
		Sedlice	1	
		Vranovice	1	

ORP	POÚ	obec	scénář	poznámka
Rakovník	Rakovník	Rakovník		
		Lubná		
		Senec		
	Jesenice	Jesenice		
		Drahouš		
		Krty		
	Křivoklát	Křivoklát		
		Roztoky		
		Městečko		
	Nové Strašecí	Nové Strašecí		
		Rynholec		
		Ruda		
Říčany	Říčany	Říčany	1	
		Světlá	1	
		Tehov	1	
	Kamenice	Kamenice	1	
		Kostelec u Křížků	1	
		Sulice		
	Kostelec nad Černými lesy	Kostelec nad Černými lesy		
		Kozojedy	1	
		Prusice	1	
Sedlčany	Sedlčany	Sedlčany	1	
		Kosova Hora	1	
		Příčovy		
Slaný	Slaný	Slaný	1	
		Studeněves	1	
		Přelíc	1	
	Velvary	Velvary	1	
		Chržín	1	
		Uhý	1	
Vlašim	Vlašim	Vlašim	1	
		Pavlovice	1	
		Kladruby	1	
Votice	Votice	Votice	1	
		Olbramovice	1	
		Vrchotovy Janovice	1	

Ústecký kraj

ORP	POÚ	obec	scénář	poznámka
Bílina	Bílina	Bílina	1	
		Ledvice	1	
		Hrobčice	1	
Děčín	Děčín	Děčín	1	
		Malšovice	1	
		Ludvíkovice	1	
	Benešov nad Ploučnicí	Benešov nad Ploučnicí	1	
		Dolní Habartice	1	
		Horní Habartice	1	
	Česká Kamenice	Česká Kamenice	1	
		Kunratice	1	
		Janská	1	
Chomutov	Chomutov	Chomutov	1	
		Spořice	2	
		Droužkovice	1	
	Jirkov	Jirkov	3a	
		Otvice	1	
		Vrskmaň	1	
Kadaň	Kadaň	Kadaň	3c	
		Rokle		
		Pětipsy	1	
	Klášterec nad Ohří	Klášterec nad Ohří	1	
		Okounov		
		Perštejn	1	
	Vejprty	Vejprty	1	
		Kovářská	1	
		Loučná pod Klínovcem	1	
Litoměřice	Litoměřice	Litoměřice	1	
		Mířejovice		
		Žitenice		
	Štětí	Štětí	1	
		Hoštka		
		Račice		
	Ústěk	Ústěk	1	
		Liběšice	1	
		Chotiněves	1	
Litvínov	Litvínov	Litvínov	1	
		Lom	1	
		Louka u Litvínova		
Louny	Louny	Louny	1	
		Dobroměřice		
		Cítoliby	1	
	Postoloprty	Postoloprty	1	
		Výškov	1	

ORP	POÚ	obec	scénář	poznámka
Lovosice	Lovosice	Lovosice	1	
		Lhotka nad Labem		
		Lukavec	1	
	Libochovice	Libochovice		
		Radovesice	1	
		Evaň		
Most	Most	Most	1	
		Obrnice	1	
		Patokryje	1	
Podbořany	Podbořany	Podbořany	1	
		Blšany	1	
		Očihov	1	
Roudnice nad Labem	Roudnice nad Labem	Roudnice nad Labem	1	
		Dobříň	1	
		Krabčice	1	
Rumburk	Rumburk	Rumburk	1	
		Jiříkov		
		Staré Křečany	1	
	Šluknov	Šluknov	1	
		Velký Šenov	1	
		Mikulášovice	1	
Teplice	Teplice	Teplice	1	
		Novosedlice		
		Dubí	2	
	Duchcov	Duchcov	1	
		Lahošť	1	
		Jeníkov		
Ústí nad Labem	Ústí nad Labem	Krupka	1	
		Ústí nad Labem	1	
		Chuderov		
	Libouchec	Ryjice	1	
		Libouchec	1	
		Tisá	1	
		Velké Chvojno	1	
	Velké Březno	Velké Březno	1	
		Malé Březno	1	
		Homole u Panny	1	
Varnsdorf	Varnsdorf	Varnsdorf	1	
		Chřibská		
		Jiřetín pod Jedlovou		
Žatec	Žatec	Žatec	1	
		Libočany		
		Čeradice	1	

Kraj Vysočina

ORP	POÚ	obec	scénář	poznámka
Bystřice nad Pernštejnem	Bystřice nad Pernštejnem	Bystřice nad Pernštejnem	1	
		Rodkov		
		Věchnov		
Havlíčkův Brod	Havlíčkův Brod	Havlíčkův Brod	1	
		Břevnice	1	
		Kyjov		
	Golčův Jeníkov	Golčův Jeníkov	1	
		Skryje		
		Podmoky	1	
	Přibyslav	Přibyslav	1	
		Stříbrné Hory	1	
		Žižkovo Pole		
Humpolec	Humpolec	Humpolec	1	
		Vystrkov	1	
		Jiřice	1	
Chotěboř	Chotěboř	Chotěboř	1	
		Libice nad Doubravou	1	
		Dolní Sokolovec	1	
Jihlava	Jihlava	Jihlava	1	
		Velký Beranov	1	
		Malý Beranov		
	Polná	Polná	1	
		Záborná	1	
		Dobroučov		
	Třešť	Třešť	1	
		Hodice	1	
		Jezdovice	1	
Moravské Budějovice	Moravské Budějovice	Moravské Budějovice	1	
		Kojatice		
		Nové Syrovice	1	
	Jemnice	Jemnice	1	
		Lhotice	1	
		Slavíkovice		
Náměšť nad Oslavou	Náměšť nad Oslavou	Náměšť nad Oslavou	1	
		Naloučany	1	
		Ocmanice	1	
Nové Město na Moravě	Nové Město na Moravě	Nové Město na Moravě	1	
		Radňovice		
		Nová Ves u N. Města na M.	1	
Pacov	Pacov	Pacov	1	
		Pošná	1	
		Důl	1	

ORP	POÚ	obec	scénář	poznámka
Pelhřimov	Pelhřimov	Pelhřimov	1	
		Rynárec	1	
		Vokov	1	
	Kamenice nad Lipou	Kamenice nad Lipou	2	
		Včelnička	1	
		Rodínov		
	Počátky	Počátky	1	
		Žirovnice		
		Stojčín	1	
Světlá nad Sázavou	Světlá nad Sázavou	Světlá nad Sázavou	1	
		Příseka	1	
		Služátky	1	
	Ledeč nad Sázavou	Ledeč nad Sázavou	1	
		Hradec	1	
		Ostrov	1	
Telč	Telč	Telč	1	
		Krahulčí	1	
		Hostětice		
Třebíč	Třebíč	Třebíč	1	
		Stařeč	1	
		Střítež		
	Hrotovice	Hrotovice		
		Dalešice	1	
		Slavětice	1	
	Jaroměřice nad Rokytnou	Jaroměřice nad Rokytnou	1	
		Příštpo		
		Myslibořice	1	
Velké Meziříčí	Velké Meziříčí	Velké Meziříčí	1	
		Oslavice		
		Martinice	1	
	Velká Bíteš	Velká Bíteš	1	
		Nové Sady	1	
		Křoví	1	
Žďár nad Sázavou	Žďár nad Sázavou	Žďár nad Sázavou	1	
		Hamry nad Sázavou	1	
		Polnička	1	

Zlínský kraj

ORP	POÚ	obec	scénář	poznámka
Bystřice pod Hostýnem	Bystřice pod Hostýnem	Bystřice pod Hostýnem	1	
		Chvalčov	1	
		Mrlínek	1	
Holešov	Holešov	Holešov	1	
		Přílepy	1	
		Martinice	1	
Kroměříž	Kroměříž	Kroměříž	1	
		Bezměrov		
		Lutopecny		
	Hulín	Hulín	2	
		Břest	1	
		Pravčice	1	
	Chropyně	Chropyně		
		Kyselovice	1	
		Záříčí	1	
	Koryčany	Koryčany	1	
		Střílky	1	
		Zástřizly	1	
	Morkovice-Slížany	Morkovice-Slížany	1	
		Počenice-Tetětice	1	
		Uhřice	1	
Luhačovice	Luhačovice	Luhačovice	1	
		Pozlovice	1	
		Biskupice	1	
	Slavičín	Slavičín		
		Lipová	1	
		Bohuslavice nad Vláří	1	
Otrokovice	Otrokovice	Otrokovice	1	
		Bělov	1	
		Tlumačov	1	
	Napajedla	Napajedla	1	
		Pohořelice	1	
		Halenkovice	1	
Rožnov pod Radhoštěm	Rožnov pod Radhoštěm	Rožnov pod Radhoštěm	1	
		Dolní Bečva	1	
		Vigantice	1	
Uherské Hradiště	Uherské Hradiště	Uherské Hradiště	1	
		Kunovice	2	
		Popovice	1	
	Staré Město	Staré Město	1	
		Velehrad	1	
		Modrá	1	
	Uherský Ostroh	Uherský Ostroh	1	
		Ostrožská Nová Ves		
		Ostrožská Lhota	1	

ORP	POÚ	obec	scénář	poznámka
Uherské Hradiště	Uherský Brod	Uherský Brod	1	
		Bánov	1	
		Drslavice	1	
	Bojkovice	Bojkovice	1	
		Záhorovice		
		Pitín		
Valašské Klobouky	Valašské Klobouky	Valašské Klobouky	1	
		Poteč	1	
		Křekov		
	Brumov-Bylnice	Brumov-Bylnice	1	
		Štítná nad Vláří-Popov	1	
		Návojná		
Valašské Meziříčí	Valašské Meziříčí	Valašské Meziříčí	1	
		Krhová		
		Poličná		
Vizovice	Vizovice	Vizovice	2	
		Zádveřice-Raková		
		Lhotsko		
Vsetín	Vsetín	Vsetín	1	
		Lhota u Vsetína		
		Janová	1	
	Horní Lideč	Horní Lideč	1	
		Lidečko		
		Střelná	1	
	Karolinka	Karolinka		
		Nový Hrozenkov	1	
		Velké Karlovice	1	
Zlín	Zlín	Zlín	1	
		Tečovice		
		Želechovice n. Dřevnicí	1	

Příloha 2: Sčítací arch pro Scénář 1

1. **Název kraje:**
2. **Název příslušného ORP:**
3. **Název obce:**
4. **Uved'te prosím kontakt na osobu vyplňující sčítací formulář za obec.**
Vypište prosím jméno, e-mailovou adresu i telefonní číslo:
5. **Jsou ve Vaší obci osoby bez střechy?**
 - a. Ano
 - b. Ne

6. Sčítací arch

[illegible]

Příloha 3: Sčítací arch pro Scénář 2

1. **Název kraje:**
2. **Název příslušného ORP:**
3. **Název obce:**
4. **Jméno sčítací dvojice (Příjmení-Příjmení):**

5. Sčítací arch

[illegible]

Příloha 4: Sčítací arch pro Scénář 3 (3a, 3b i 3c)

1. **Název kraje:**
2. **Název příslušného ORP:**
3. **Název obce:**
4. **Místo sčítání:**
 - a. **Nízkoprahové denní centrum (Název zařízení:)**
 - b. **Noclehárna (Název zařízení:)**
 - c. **Terén (Jména sčítací dvojice (Příjmení-Příjmení):)**

5. Sčítací arch

[illegible]

Příloha 5: Sčítací arch pro Scénář 4a a 4b (1. fáze)

1. **Název kraje:**
2. **Název příslušného ORP:**
3. **Název obce:**
4. **Místo sčítání:**
 - a. **Nízkoprahové denní centrum (Název zařízení:)**
 - b. **Terén (Jména sčítací dvojice (Příjmení-Příjmení):)**

5. Sčítací arch

[illegible]

Příloha 6: Sčítací arch pro Scénář 4a a 4b (2. fáze)

1. **Název kraje:**
2. **Název příslušného ORP:**
3. **Název obce:**
4. **Místo sčítání:**
 - a. **Noclehárna (Název zařízení:)**
 - b. **Terén (Jména sčítací dvojice (Příjmení-Příjmení):)**

[illegible]

V týdnu od 12. do 18. května 2025
probíhá celorepublikové
SČÍTÁNÍ OSOB BEZ STŘECHY

Budete-li osloveni sčítacími komisaři, prosíme
Vás o spolupráci.

Základní sociodemografické charakteristiky

1. Uveďte pohlaví:

- ☐ muž
- ☐ žena
- ☐ jiné

2. Uveďte rok narození:

.....

3. Jaké máte vzdělání?

- ☐ neukončené základní
- ☐ dokončené základní
- ☐ vyučen/a, střední bez maturity
- ☐ vyučen/a, střední s maturitou
- ☐ vyšší odborné, vysokoškolské

4. Jaká je Vaše státní příslušnost?

- ☐ česká
- ☐ jiná (Doplňte jaká:)
- ☐ nezjištěno

5. Prošel/prošla jste v dětství či dospívání institucionální nebo pěstounskou péčí?

- ☐ ano
- ☐ ne
- ☐ nevím

6. Jak dlouhou dobu jste během svého života pracoval(a) na smlouvu nebo na živnostenský list?

Počet let: Počet měsíců:

7. Kolik máte kolem sebe lidí, kterým se můžete svěřit, je na ně spolehnutí, kteří Vám v případě potřeby pomůžou?

Počet:

Pobyt, kontinuita života

8. Kde jste přihlášen(a) k trvalému pobytu? Označte pouze jednu z následujících možností:

- ☐ na stejném místě, kde právě pobývám
- ☐ ve stejné obci nebo městě, ale na jiné adrese, než právě pobývám
- ☐ v jiné obci či městě, ale ve stejném kraji
- ☐ v jiné obci či městě, ale v sousedním kraji
- ☐ v jiné obci či městě, ale ve vzdálenějším kraji (ne sousedním)
- ☐ nevím
- ☐ nikde

9. O jaké místo se jedná?

Obec/město:

10. Jak dlouho žijete na místě, kde právě pobýváte?

Uveďte počet: let a měsíců

11. Bydlel jste někdy během svého života ve stálém bydlení?

- ☐ ano
- ☐ ne (od narození žil jen v institucích)

12. V kolika letech jste poprvé ztratil(a) bydlení?

.....

13. Kolikrát jste ve svém životě žil na ulici?

- ☐ nikdy
- ☐ jednou
- ☐ vícekrát Kolikrát?

14. Spočítejme společně, jak dlouhou dobu jste celkem ve svém životě žil(a) na ulici nebo v noclehárně?

..... let měsíců

15. Co se stalo, že jste (poprvé) ztratil(a) bydlení? Měl(a) jste:

- ☐ zdravotní problémy (nemoc, úraz)
- ☐ komplikované dětství (ústavní výchova, špatné vztahy a násilí v rodině)

- ☐ problémy v manželství, partnerství (neshody, rozvod, násilí)
- ☐ problémy s alkoholem
- ☐ problémy s drogami
- ☐ problémy s hraním (gambling)
- ☐ ztratil(a) jste zaměstnání
- ☐ stal jste se obětí podvodu (majetkového, finančního)
- ☐ zadlužení, zdědění dluhu
- ☐ nedostávalo se vám příjmů, peněz
- ☐ nastoupil(a) jste trest odnětí svobody
- ☐ jiný důvod, jaký? Uveďte:

16. Zkuste si vzpomenout, kde všude jste v posledním roce přespával(a)?

- ☐ veřejné prostranství (na ulici, v parku, ve stanu, v podmostí)
- ☐ provizorní příbytek (maringotka, karavan, auto, chata)
- ☐ squat, opuštěný dům, nebytový prostor, technická stavba
- ☐ noclehárna
- ☐ azylový dům
- ☐ dům na půl cesty
- ☐ ubytovna obecní
- ☐ ubytovna soukromá
- ☐ byt (u známých)
- ☐ pronajatý byt
- ☐ byt ve vlastním vlastnictví
- ☐ vězení
- ☐ nemocnice
- ☐ jinde

17. Kde všude jste přebýval/a během svého dospělého života? A kde jste dříve bydlel/a?

Ptejte se na každou možnost z níže uvedených. Pokud respondent uvede, že v daném místě přebýval, запиšte údaj jak dlouho.

	Poslední místo bydlení/pobytu (Můžete označit pouze jednu z možností)	Kde všude během svého života bydlel/a (Můžete označit více možností)	Jak dlouho (uvedte počet let a měsíců)
veřejná prostranství (na ulici, v parku, stan, podmostí)			
provizorní příbytek (maringotka, karavan, auto, zahradní chatka)			
squat, opuštěný dům, technická stavba			

noclehárna			
azylový dům			
obecní ubytovna			
komerční ubytovna			
pronajatý byt od soukromého vlastníka			
byt v osobním vlastnictví mé rodiny			
družstevní byt mé rodiny			
obecní nájemní bydlení			
byt v podnájmu			
byt od známých – zapůjčený (bez smlouvy)			
přechodné – v bytě u příbuzných/známých V SAMOSTATNÉM pokoji			
přechodné – v bytě u příbuzných/známých VE SDÍLENÉM pokoji			
vězení			
ústavní péče (např. dětský domov)			
zdravotnické zařízení			
sociální bydlení			
Jinde (prosím uveďte):			

18. Kde jste v posledním týdnu nejčastěji spal(a)?

- ☐ venku (stan, auto, vagón, podmostí, veřejná prostranství, squat, cizí či opuštěné přístřešky)
- ☐ noclehárna
- ☐ azylový dům, dům na půl cesty
- ☐ ubytovna pro soby bez přístřeší
- ☐ maringotka, karavan, auto
- ☐ chata, nebytový prostor
- ☐ jinde

19. Jste spokojeni s místem, na němž nejčastěji přespáváte?

- ☐ ano ☐ ne ☐ nevím

20. Je něco, co Vám na místě vašeho přespávání vadí? Uvedte max. tři důvody.

Dotazujeme se všech, i těch co odpověděli, že jsou spokojeni.

.....

.....

.....

.....

Saturace základních životních potřeb

21. Máte v posledním měsíci dostatek:

Jídla

☐ rozhodně ano ☐ spíše ano ☐ spíše ne ☐ rozhodně ne

Pitné vody

☐ rozhodně ano ☐ spíše ano ☐ spíše ne ☐ rozhodně ne

Oblečení

☐ rozhodně ano ☐ spíše ano ☐ spíše ne ☐ rozhodně ne

Možnosti umýt se

☐ rozhodně ano ☐ spíše ano ☐ spíše ne ☐ rozhodně ne

Elektriny

☐ rozhodně ano ☐ spíše ano ☐ spíše ne ☐ rozhodně ne

Příležitosti být v teple

☐ rozhodně ano ☐ spíše ano ☐ spíše ne ☐ rozhodně ne

22. Byl(a) jste v posledním roce fyzicky napaden(a)?

☐ ano ☐ ne ☐ nepamatuji si

23. Pokud jste odpověděli, že ano, kdo Vás napadnul?

- ☐ lidé bez domova
- ☐ veřejnost, kolemjdoucí lidé
- ☐ ochranka
- ☐ policie
- ☐ někdo jiný, kdo:

24. S jakým druhem násilí jste se v poslední době setkal(a)? Pokud s některým chováním zkušenost nemáte, nechte řádek volný a přejděte k dalšímu způsobu chování

vyhrožování ublížením na zdraví	<i>ano</i>
bolestivé tahání za vlasy, sevření, kroucení rukou	<i>ano</i>
bití (za použití rukou nebo předmětu), kopance	<i>ano</i>
hrubé nadávání	<i>ano</i>
použití zbraně (nůž, pistole atd.)	<i>ano</i>
vynucený sexuální styk nebo pokus o něj	<i>ano</i>
topení, pálení, opaření	<i>ano</i>
nucení k nepříjemným sexuálním praktikám	<i>ano</i>
odepírání spánku nebo jídla	<i>ano</i>
fackování	<i>ano</i>
ponižování, zesměšňování před cizími lidmi	<i>ano</i>
přinucení k pohlavnímu styku za přítomnosti jiných osob	<i>ano</i>

25. Stal(a) jste se v nedávné době obětí protiprávního činu, bez ohledu na to, zda jste ho nahlásil(a) nebo nikoliv?

☐ ano ☐ ne ☐ nejsem si jist(á)

26. Odpovězte prosím na následující otázky, které se týkají vašich pocitů.

Znepokojuje Vás bolest nebo nepříjemné pocity?	☐ ano ☐ ne ☐ nejsem si jist(á)
Jak moc Vás trápí únava?	☐ ano ☐ ne ☐ nejsem si jist(á)
Máte nějaké problémy se spaním?	☐ ano ☐ ne ☐ nejsem si jist(á)
Jak moc Vás těší život?	☐ ano ☐ ne ☐ nejsem si jist(á)
Nakolik vidíte svou budoucnost příznivě?	☐ ano ☐ ne ☐ nejsem si jist(á)
Jak moc si vážíte sám/sama sebe?	☐ ano ☐ ne ☐ nejsem si jist(á)
Jak moc si věříte?	☐ ano ☐ ne ☐ nejsem si jist(á)
Je ve Vašem vzhledu něco, kvůli čemu se necítíte dobře?	☐ ano ☐ ne ☐ nejsem si jist(á)
Nakolik si děláte starosti?	☐ ano ☐ ne ☐ nejsem si jist(á)
Jak moc Vás trápí pocity deprese?	☐ ano ☐ ne ☐ nejsem si jist(á)
Jak osamělý/á se cítíte ve svém životě?	☐ ano ☐ ne ☐ nejsem si jist(á)
Připadá Vám, že žijete v bezpečném prostředí?	☐ ano ☐ ne ☐ nejsem si jist(á)
Jak moc si děláte starosti se svým bezpečím?	☐ ano ☐ ne ☐ nejsem si jist(á)
Jak příjemné je místo, kde žijete?	☐ ano ☐ ne ☐ nejsem si jist(á)
Jak moc si děláte starosti kvůli penězům?	☐ ano ☐ ne ☐ nejsem si jist(á)
Jak zdravé je prostředí, ve kterém žijete?	☐ ano ☐ ne ☐ nejsem si jist(á)
Dostáváte od ostatních lidí takovou pomoc, jakou potřebujete?	☐ ano ☐ ne ☐ nejsem si jist(á)
Do jaké míry můžete počítat se svými přáteli, když je potřebujete?	☐ ano ☐ ne ☐ nejsem si jist(á)
Jak jste celkově spokojen/a se svým životem?	☐ ano ☐ ne ☐ nejsem si jist(á)
Jste schopen/schopna pracovat?	☐ ano ☐ ne ☐ nejsem si jist(á)
Jste spokojen/a s tím, jak se můžete pohybovat?	☐ ano ☐ ne ☐ nejsem si jist(á)

Rodinné a sociální zázemí

27. Jaký je Váš rodinný stav? *Můžete označit pouze jednu z následujících možností:*

- ☐ svobodný/á – bez partnera/partnerky
- ☐ svobodný/á – zadaný/á, druh/družka
- ☐ ženatý/vdaná
- ☐ registrované partnerství
- ☐ rozvedený/á
- ☐ vdovec/vdova

28. Máte v současnosti partnera/partnerku?

- ☐ ano ☐ ne

29. Máte nějaké děti, k nimž máte vyživovací povinnost?

- ☐ ne ☐ ano, kolik?

30. Pokud jste v předchozí otázce uvedli, že máte děti mimo domácnost, tak jsou:

- ☐ u druhého rodiče (bývalého partnera/ky, manžela/ky)
- ☐ v ústavní péči (dětský domov, výchovný ústav, ZDVOP, DOZP, Dětské centrum ...)
- ☐ v péči příbuzných (prarodiče, jiní příbuzní)
- ☐ v náhradní rodinné péči osoby, která není z rodiny (např. v pěstounské péči)
- ☐ v adopci
- ☐ někde jinde:

31. Býváte v pravidelném kontaktu se členy rodiny?

- ☐ ano ☐ ne

32. Ví vaše rodina, že jste na ulici?

- ☐ ano ☐ ne ☐ nevím

33. Pomáhá Vám pravidelně někdo z rodiny?

- ☐ ano ☐ ne ☐ nevím

34. Máte ve svém okolí přátele, na které se můžete spolehnout, kteří pomohou, když je třeba?

- ☐ ano ☐ ne ☐ nevím

Ekonomické aktivity a zdroje příjmů

35. Odkud jste v posledním měsíci získal(a) peníze?

- ☐ sociální dávky z úřadu práce
- ☐ důchod starobní nebo invalidní
- ☐ dostal jsem je od známých
- ☐ somrování, žebrání
- ☐ sběr surovin (včetně vratných lahví)
- ☐ krádeže
- ☐ podvody, prodej drog, prostituce
- ☐ příležitostná práce bez smlouvy, brigáda
- ☐ práce na smlouvu
- ☐ chráněné pracovní místo
- ☐ půjčky od známých
- ☐ půjčky od institucí
- ☐ prodej věcí do bazarů, zastaváren
- ☐ jiné, uveďte odkud:

36. Kolik peněz celkem jste takto v posledním měsíci získal(a)?

Celkem: Kč

37. Kolik peněz denně utratíte?

za bydlení: Kč
za ostatní věci: Kč

Zadluženost

38. Máte dluhy?

- ☐ ne ☐ ano, větší ☐ ano, malé ☐ nevím

39. (Pokud odpověděli ano) Kolik peněz celkem dlužíte?

- ☐ Uveďte: Kč
- ☐ vůbec nevím (Pouze v případě, že respondent sám skutečně neví, zaškrtněte tuto možnost, aktivně ji nenabízejte.)

40. Pokud máte dluhy, za co dlužíte?

- ☐ pokuty za MHD
- ☐ pokuty od policie

- ☐ výživné
- ☐ nesplacené půjčky a úvěry
- ☐ zdravotní a sociální pojištění
- ☐ za bydlení, nájem
- ☐ za energie (voda, elektřina...)
- ☐ odvoz odpadu
- ☐ telefon
- ☐ vzniklé soudním jednáním (způsobená škoda, z trestné činnosti)
- ☐ byl jsem okraden nebo podveden
- ☐ neodpověděl(a)
- Jiné (vypište):

Fyzické a psychické zdraví

41. Máte nějaký zdravotní problém?

- ☐ nemám trvalý zdravotní problém
- ☐ mám, ale nečiní mi potíže
- ☐ mám, do jisté míry mne omezuje
- ☐ mám, velmi mne omezuje

42. Jak hodnotíte svůj fyzický (tělesný) zdravotní stav v posledním roce?

- ☐ velmi dobrý
- ☐ dobrý
- ☐ přijatelný
- ☐ špatný
- ☐ velmi špatný

43. Potýkal(a) jste se v posledním roce s některou z těchto nemocí?

- ☐ tuberkulóza
- ☐ jiné nemoci dýchací soustavy (astma, zápal plic)
- ☐ kožní nemoci (vředy, impetigo aj.)
- ☐ nemoci oběhové soustavy (hypertenze, infarkt, mrtvice)
- ☐ nemoci svalové a kosterní soustavy (artróza, artritida)
- ☐ úraz, otrava
- ☐ parazité (vši, svrab)
- ☐ nemoci trávicí soustavy
- ☐ žloutenka C? HIV
- ☐ nemoci nervové soustavy (parkinson, huntington, alzheimer)
- ☐ nemoci látkové výměny (cukrovka, štítná žláza)
- ☐ onkologická onemocnění (rakovina)
- ☐ zubní onemocnění
- Jiné, jaké? Uveďte:

44. Byl(a) jste v posledním roce u lékaře?

- ☐ ano ☐ ne ☐ nepamatuji si

45. Pokud ano, kolikrát?

.....

46. Byl(a) jste v posledním roce hospitalizován(a) v nemocnici? *Min. jedna noc přespání.*

- ☐ ano ☐ ne ☐ nepamatuji si

47. Jak hodnotíte své duševní zdraví v posledním roce?

- ☐ velmi dobré
☐ dobré
☐ přijatelné
☐ špatné
☐ velmi špatné

48. Navštívil jste někdy kvůli svému duševnímu zdraví psychologa nebo psychiatra?

- ☐ ano ☐ ne

49. Léčil(a) jste se někdy s nějakou psychiatrickou diagnózou nebo závislostí?

- ☐ ano s jakou? Uved'te:
☐ ne
☐ nepamatuji si

Závislosti

50. Jak často pijete alkohol?

- ☐ alkohol vůbec nepiju
☐ alkohol piju jen občas
☐ alkohol piju několikrát za týden, ale závislý/á na něm nejsem
☐ alkohol piju každý den a jsem na něm závislý/á

51. Užíváte pravidelně (alespoň jednou týdně) nějaké drogy? *Můžete označit více možností:*

- ☐ ne, drogy pravidelně neužívám
☐ užívám pervitin
☐ užívám konopné drogy (marihuana, hašiš)
☐ užívám heroin
☐ užívám subutex
☐ užívám metadon
☐ užívám těkavé látky (toluen, ředidla)
☐ pravidelně užívám jinou drogu, jakou:

52. Když jste v úzkých, v krizi, na koho se obrátíte o pomoc? Můžete označit více možností.

- ☐ na své nejbližší členy rodiny
☐ na členy širší rodiny (příbuzné)
☐ na přátele, kamarády
☐ na sociální pracovníky
☐ na pracovníky úřadů
☐ na pracovníky neziskové organizace
☐ na nikoho
☐ nevím
☐ na někoho jiného:

53. Potřeboval/a jste v posledním půlroce od nějaké organizace (pomoc úřadů či neziskových organizací) pomoc v níže uvedených oblastech? A obdržel/a jste ji?

Oblast pomoci	Potřeboval/a	Obdržel/a
Pomoc se zajištěním přechodného ubytování v zařízení soc. služeb (např. azylový dům)		
Pomoc při zajištění jídla (<i>potravinová banka, charita apod.</i>);		
Pomoc se získáním oblečení (<i>např. charitativní šatník</i>);		
Pomoc při zařizování bytu (<i>vybavení nábytkem, nábytková banka apod.</i>);		
Pomoc při hledání zaměstnání (<i>např. pomoc s tvorbou životopisu, motivačního dopisu a s orientací na pracovním trhu včetně inzerátů</i>);		
Pomoc při řešení dluhů (<i>pomoc se soudním řízením, vyřízení splátkového kalendáře, jednání s poskytovateli služeb či věřitelem, exekutorem apod.</i>);		
Pomoc při jednání s úřady (<i>např. Policie ČR, úřad obce</i>);		
Pomoc při vyřizování sociálních dávek či jednání s Úřadem práce (<i>registrace, rekvalifikace, dávky ze systému pomoci v hmotné nouzi, státní sociální podpory, příspěvek na péči, dávky pěstounské péče</i>);		
Pomoc při vyřízení důchodu (<i>starobní, invalidní, vdovský</i>);		
Pomoc při řešení bytové situace (<i>např. pomoc s hledáním bydlení, s orientací na trhu s bydlením (včetně sociálního bydlení a soc. služeb), s komunikací s pronajímateli</i>);		
Pomoc při problémech spojených s péčí o děti (<i>pomoc se školou, výchovnými problémy, sociálně aktivizační služby</i>);		

<i>pro rodiny s dětmi, nízkoprahová zařízení pro děti a mládež apod.);</i>		
Pomoc s řešením závislostí na návykových látkách (<i>Terapeutické komunity, Kontaktní centra apod.</i>)		
Pomoc s řešením domácího násilí (<i>např. intervenční centra pro osoby ohrožené domácím násilím</i>)		
Jiná pomoc, jaká.....		

54. Pokud vyhledáváte přespání v noclehárně či azylovém domě, stává se, že Vás pro naplněnost odmítnou?

☐ velmi často ☐ často ☐ občas ☐ zřídka kdy ☐ nikdy

55. Kolikrát jste byl v kontaktu se sociálním pracovníkem/pracovnicí za poslední 3 měsíce?

.....

Doplň TAZATEL po ukončení rozhovoru

Bydliště respondenta: *Název obce:*

Kraj:

Velikost obce:

☐ do 1999 ☐ 2000–4999 ☐ 5 000–19 999
☐ 20 000–99 999 ☐ nad 100 000

Místo rozhovoru:

Věková kategorie:

☐ 15 – 39 let ☐ 40 – 64 let ☐ 65 a více let

Pohlaví respondenta:

☐ muž ☐ žena

Tazatel (id.):

Datum rozhovoru:

Sčítací arch pro online (e-mailem) sčítání v azylových domech

Sčítání osob bez domova v ČR 2025 – azylové domy						
Sčítací arch pro sběr anonymizovaných dat o osobách ubytovaných v azylových domech v noci ze soboty 17. 5. na neděli 18. května 2025.						
Název poskytovatele služby:						
Kontaktní osoba:						
E-mail:						
Tel. číslo:						
Kraj:						
Vyplňte oranžově vyznačená místa. O každé osobě uveďte údaje do jednoho řádku.						
<i>Pokud nějaký údaj neznáte, uveďte odhad nebo nechte buňku volnou.</i>						
Pořadí	Pohlaví	Věk	Pořadové číslo domácnosti	Státní občanství	Doba strávená bez střechy/bez bytu (bez domova)	Město/obec
Chcete-li, můžete číslvat za každé zařízení od 1	M (muž) Ž (žena)	v letech	Pokud sčítané osoby žijí v jedné (společně hospodařící) domácnosti, budou mít všechny stejné pořadové číslo	Uveďte stát (zkratku státu či název), jehož je sčítaná osoba občanem - př. ČR, SR, Gruzie apod.	Počet let (pro méně než rok uveďte „0“) může být odhad	kde se azylový dům/byt nachází
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						
6.						
7.						
8.						
9.						
10.						
11.						
12.						
13.						
14.						
15.						
16.						
17.						
18.						
19.						

Sčítací arch pro online (e-mailem) sčítání v domech na půl cesty

Sčítání osob bez domova v ČR 2025 – domy na půl cesty						
Sčítací arch pro sběr anonymizovaných dat o osobách ubytovaných v domech na půl cesty v noci ze soboty 17. 5. na neděli 18. května 2025.						
Název poskytovatele služby:						
Kontaktní osoba:						
E-mail:						
Tel. číslo:						
Kraj:						
Vyplňte oranžově vyznačená místa. O každé osobě uveďte údaje do jednoho řádku. <i>Pokud nějaký údaj neznáte, uveďte odhad nebo nechte buňku volnou.</i>						
Pořadí	Pohlaví	Věk	Pořadové číslo domácnosti	Státní občanství	Doba strávená bez střechy/bez bytu (bez domova)	Město/obec
Chcete-li, můžete číslovat za každé zařízení od 1	M (muž) Ž (žena)	v letech	Pokud sčítané osoby žijí v jedné (společně hospodařící) domácnosti, budou mít všechny stejné pořadové číslo	Uveďte stát (zkratku státu či název), jehož je sčítaná osoba občanem - př. ČR, SR, Gruzie apod.	Počet let (pro méně než rok uveďte „0“) může být odhad	kde se dům/byt na půl cesty nachází
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						
6.						
7.						
8.						
9.						
10.						
11.						
12.						
13.						
14.						
15.						
16.						
17.						
18.						
19.						

Dotazník pro zdravotnická zařízení (odkaz na klik4survey)

Sčítání osob bez domova v ČR 2025 – zdravotnická zařízení

Tento dotazník slouží ke sběru dat o osobách bez domova hospitalizovaných ve zdravotnických zařízeních s lůžkovou péčí v celé ČR přes noc ze soboty 17. 5. na neděli 18. 5. 2025, a to alespoň od půlnoci do sedmé hodiny ranní.

Dotazník prosím vyplňte co nejdříve, nejpozději však do 26. 5. 2019.

Pokud budete mít s dotazníkem jakékoli potíže či dotazy, kontaktujte koordinátorku sběru dat (*jméno příjmení*) na e-mailu (*prijmeni@sociofactor.eu*) nebo telefonním čísle (*telefonický kontakt*).

Jak identifikovat „osoby bez domova“ hospitalizované ve Vašem zařízení?

Je nám jasné, že to může být z mnoha důvodů obtížné a že poskytnuté počty budou v některých případech spíše orientační. I tak budou pro sčítání užitečné.

Jako „osoby bez domova“ chápeme:

- a) Osoby, které při příchodu do zdravotnického zařízení neměly adresu trvalého/dlouhodobého bydliště, odkud k vám přišly. Tj. osoby, které předtím pobývaly tzv. „venku“/„na ulici“; v maringotkách; cizích/opuštěných chatkách a přístřešcích; stanech; autech; vagónech, squatech; podmostích; na veřejných prostranstvích nebo v noclehárnách. Jsme si vědomi toho, že pro účely vykazání léčby musí mít každý pacient evidovanou nějakou adresu a že pacientům v uvedené situaci musí být po příjmu do zdravotnického zařízení vyřízeno bydliště například na místním úřadě nebo v zařízení poskytujícím pobytové sociální služby. V tom případě prosím zahrňte tyto pacienty (viz také následující bod).
- b) Osoby, které sice mají jako adresu trvalého bydliště registrovanou nějakou adresu, například místního (obecního/městského...) úřadu, ale v reálu odpovídají vymezení popsánému v předchozím bodě. Samozřejmě jsme si vědomi toho, že ne všechny osoby s adresou „na úřadě“ jsou bezdomovci (mohou tuto adresu mít registrovanou pouze účelově). Pokud ale je ve Vašich silách tyto pacienty v kartotéce odlišit a nemáte jinou možnost, jak počet pacientů-bezdomovců určit, bude pro nás i toto číslo užitečné.
- c) Osoby, které jsou prakticky bez domova, ale dostaly se do této situace jiným způsobem, než je popsáno výše (např. se může jednat o seniory v LDN, kteří během pobytu zde o svůj původní domov přišli).

Obecně je pro potřeby výzkumu samozřejmě ideální situace, když pracovníci zdravotnického zařízení disponují dobrou osobní znalostí sociální situace jednotlivých pacientů a mohou číslo určit na základě této znalosti, nejen na základě evidovaných adres pacientů. Je nám ale zcela jasné, že to závisí na personálních kapacitách a celkovém počtu pacientů a že kapacity většiny zařízení toto neumožňují. V takových případech prosím následujte „návod“ k určení alespoň přibližného čísla v bodech a) a b).

Prosím vyplňte zjištěné informace za Vaše zařízení do příslušných kolonek:

Pokud nahlašujete počty za dvě a více nemocnic (např. poboček v rámci jednoho zřizovatele), vyplňte prosím dotazník opakovaně – za každou nemocnici zvlášť.

1. Oficiální název Vašeho zdravotnického zařízení:

--

2. Celkový počet hospitalizovaných osob bez domova v noci ze 17. 5. na 18. 5. 2025:

--

Z toho:

a) Celkový počet mužů

--

Z toho

Počet mužů ve věku 18 – 64 let	
Počet mužů ve věku 65 a více let	

Z toho:

b) Celkový počet žen

--

Z toho

Počet žen ve věku 18 – 64 let	
Počet žen ve věku 65 a více let	

Z toho:

c) Celkový počet cizinců bez domova

--

3. Jakým způsobem byl počet osob bez domova určen (viz „návod“ výše)? (Můžete označit více odpovědí)

- a) jedná se o osoby, o nichž personál našeho zařízení na základě dobré osobní znalosti bezpečně ví, že se jedná o bezdomovce
- b) jedná se o osoby, které při příjmu neměly adresu a jimž personál našeho zařízení musel bydliště formálně vyřídít
- c) jedná se o osoby s adresou na místním úřadě (včetně těch, které takovou adresu měly už před hospitalizací)
- d) Jedná se o osoby, které o bydliště přišly v průběhu hospitalizace
- e) počet osob bez domova byl určen jiným způsobem – prosím popište:

--

4. Pokud máte k uvedeným počtům nebo situaci sečtených osob ještě nějaké poznámky, doplnění, upřesnění atd., prosím sdělte nám je zde:

--

5. Pro potřeby případné zpětné kontroly nebo upřesnění prosím vyplňte svou e-mailovou adresu:

--

Sčítání osob bez domova v ČR 2025 – vězeňská zařízení

Instrukce k vyplnění sčítacího archu

Příložený sběrný arch slouží ke sběru dat o osobách bez domova ve vazbě či ve výkonu trestu odnětí svobody v celé ČR, které ve vězeňském zařízení pobývaly po celou dobu sčítacího týdne od pondělí 12. 5. do neděle 18. 5. 2025.

Pokud budete mít s dotazníkem jakékoli potíže či dotazy, kontaktujte koordinátorku sběru dat (*jméno příjmení*) na e-mailu (*prijmeni@sociofactor.eu*) nebo telefonním čísle (*telefonický kontakt*).

Jak identifikovat „osoby bez domova“ – koho sčítáme?

- osoby, které nemají adresu trvalého/dlouhodobého bydliště, odkud do instituce přišly. Tj. osoby, které předtím pobývaly tzv. „venku“/„na ulici“ (např. ve veřejných prostranstvích nebo v noclehárnách, v podmostích, ve sklepech, garážích, maringotkách, v cizích/opuštěných chatkách a přístřešcích, ve stanech, autech, vagónech, squatech);
- osoby, které sice mají jako adresu trvalého bydliště registrovanou nějakou adresu, například adresu obecního úřadu, ale reálně odpovídají vymezení popsanému v předchozím bodě;

Mezi osoby bez domova nezapočítávejte prosím osoby, které před uvězněním měly bydliště (typicky např. nájemní bydlení), jež z důvodu nástupu výkonu trestu odnětí svobody záměrně ukončily.

Sčítací arch pro sčítání ve vězeňských zařízeních

Sčítání osob bez domova v ČR 2025 – vězeňská zařízení			
Sčítací arch pro sběr anonymizovaných dat o osobách bez domova ve vězeňských zařízeních v týdnu od pondělí 12. 5. do neděle 18. 5. 2025 (osoby vězněné po celý uvedený týden).			
Název zařízení:			
Kraj:			
Vyplňte prosím oranžová pole.			
Celkový počet osob bez domova ve vězeňském zařízení			
Z toho počet MUŽŮ			
Z toho počet mužů ve věku	18 - 64 let		
	65 a více let		
Z toho počet mužů	s předpokládaným rokem ukončení VTOS	2025	
		2026	
		2027	
		2028	
		2029	
		2030 a později	
Z toho počet mužů - cizinců	se státním občanstvím jiným než ČR		
Z toho počet ŽEN			
Z toho počet žen ve věku	18 - 64 let		
	65 a více let		
Z toho počet žen	s předpokládaným rokem ukončení VTOS	2025	
		2026	
		2027	
		2028	
		2029	
		2030 a později	
Z toho počet žen - cizinek	se státním občanstvím jiným než ČR		

Sčítací arch pro sčítání v ubytovacích zařízeních (obecních i soukromých)

Sčítání osob bez domova v ČR 2025 – ubytovací zařízení				
Sčítací arch pro sběr anonymizovaných dat o osobách ubytovaných v ubytovacích zařízeních				
Název ubytovacího zařízení:				
Město/obec, kde se zařízení nachází				
Kontaktní osoba:				
E-mail, tel. číslo				
Kraj:				
Vyplňte oranžově vyznačená místa. O každé osobě uveďte údaje do jednoho řádku. <i>Pokud nějaký údaj neznáte, uveďte odhad nebo nechte buňku volnou.</i>				
Pořadí	Pohlaví	Věk	Pořadové číslo domácnosti	Doba strávená bez střechy/bez bytu
	M (muž) Ž (žena)	v letech (pokud nevíte, stačí odhad)	Pokud sčítané osoby žijí v jedné (společně hospodařící) domácnosti, budou mít všechny stejné pořadové číslo	A (méně než 1 rok) B (1 až 2 roky) C (mezi 2 a 5 lety) D (5 a více let)
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				
11.				
12.				
13.				
14.				
15.				
16.				
17.				
18.				

Příloha 14: Seznam obcí pro sčítání osob v nevhodných bytech v bytových domech (včetně rodinných domů), v mobilních obydlích a v nebytových prostorech se souhlasem majitele

Seznam obcí podle krajů. Kurzívou tučně jsou vyznačeny ty obce, které byly vybrány na základě mapy sociálního vyloučení a segregace L. Sýkory a Indexu sociálního vyloučení a ve kterých se tedy vyskytují lokality sociálního vyloučení a segregace.

Jihočeský kraj

ORP	POÚ	Ostatní obce	
Blatná	Bechyně	Hodonice	Sudoměřice u Bechyně
České Budějovice	České Velenice	Bezdědovice	Chlum
Český Krumlov	Hluboká nad Vltavou	Litvínovice	Planá
Dačice	Horní Planá	Nová Ves nad Lužnicí	Kájov
Jindřichův Hradec	Lišov	Větrní	Budíškovice
Kaplice	Mirotice	Dobrohošť	Dříteň
Milevsko	Mirovice	Olešník	Černá v Pošumaví
Písek	Mladá Vožice	Frymburk	Horní Skrýchov
Prachatice	Netolice	Rodvínov	Bujanov
Soběslav	Nová Bystřice	Omlenice	Hvozdec
Strakonice	Nové Hradky	Štěpánovice	Sepekov
Tábor	Protivín	Veselíčko	Boudy
Trhové Sviny	Sezimovo Ústí	Cerhonice	Nerestce
Třeboň	Slavonice	Horosedly	Zhoř u Mladé Vožice
Týn nad Vltavou	Suchdol nad Lužnicí	Běleč	Mahouš
Vimperk	Veselí nad Lužnicí	Olšovice	Nová Bystřice
Vodňany	Volary	Staré Město pod Landštejnem	Žár
	Volyně	Horní Stropnice	Záhoří
	Vyšší Brod	Dolní Novosedly	Těšovice
	Zliv	Husinec	Žďár
		Skály	Košice
		Planá nad Lužnicí	Dešná
		Písečné	Klenovice
		Zvěrotice	Radošovice
		Mutěnice	Dvory nad Lužnicí
		Rapšach	Ratibořské Hory
		Chýnov	Olešnice
		Čížkrajice	Dunajovice

		Domanín	Dobšice
		Bečice	Žišov
		Zlukov	Buk
		Svatá Maří	Stožice
		Číčenice	Želnavá
		Lenora	Přechovice
		Nišovice	Loučovice
		Rožmberk nad Vltavou	Mydlovary
		Zahájí	

Jihomoravský kraj

ORP	POÚ	Ostatní obce	
Blansko	Adamov	Rájec-Jestřebí	Ráječko
Boskovice	Bzenec	Chrudichromy	Skalice nad Svitavou
Brno	Hrušovany nad Jevišovkou	Lednice	Hrušky
Břeclav	Ivanovice na Hané	Kojátky	Nevojice
Bučovice	Klobouky u Brna	Vracov	Těmice
Hodonín	Letovice	Lužice	Rohatec
Hustopeče	Mirotslav	Šanov	Hrabětice
Ivančice	Rousínov	Starovice	Kurdějov
Kuřim	Strážnice	Oslavany	Nová Ves
Kyjov	Velká nad Veličkou	Švábenice	Medlovice
Mikulov	Velké Opatovice	Kašnice	Krumvíř
Moravský Krumlov	Vranov nad Dyjí	Moravské Knínice	Lelekovice
Pohořelice	Ždánice	Kostelec	Vlkoš
Rosice		Skrchov	Lazinov
Slavkov u Brna		Bavory	Břeží
Šlapanice		Hostěradice	Mirotslavské Knínice
Tišnov		Rybníky	Dobřínsko
Veselí nad Moravou		Cvrčovice	Odrovice
Vyškov		Zastávka	Tetčice
Znojmo		Komořany	Tučapy
Židlochovice		Němčany	Hodějvice
		Tvarožná Lhota	Radějov
		Ponětovice	Jiříkovice
		Předklášteří	Železné

		Javorník	Hrubá Vrbka
		Malá Roudka	Borotín
		Vnorovy	Blatnice pod Svatým Antonínkem
		Podmyče	Onšov
		Drnovice	Topolany
		Dobšice	Suchohrdly
		Lovčice	Archlebov
		Vojkovice	Hrušovany u Brna

Karlovarský kraj

ORP	POÚ	Ostatní obce	
Aš	Horní Slavkov	Krásná	Podhradí
Cheb	Chodov	Krásno	Nová Ves
Karlovy Vary	Kynšperk nad Ohří	Františkovy Lázně	Pomezí nad Ohří
Kraslice	Loket	Vintířov	Nové Sedlo
Mariánské Lázně	Nejdek	Dalovice	Otovice
Ostrov	Toužim	Rotava	Oloví
Sokolov	Žlutice	Libavské Údolí	Šabina
		Staré Sedlo	Velká Hleďsebe
		Drmoul	Vysoká Pec
		Smolné Pece	Hájek
		Hroznětín	Dolní Rychnov
		Bukovany	Krásné Údolí
		Útvina	Pšov
		Chyšne	

Královéhradecký kraj

ORP	POÚ	Ostatní obce	
Broumov	Červený Kostelec	Hejtmánkovice	Křinice
Dobruška	Česká Skalice	Červená Hora	Horní Radechovná
Dvůr Králové nad Labem	Hostinné	Říkov	Velká Jesenice
Hořice	Hronov	Val	Chlístov
Hradec Králové	Chlumec nad Cidlinou	Vítězná	Kocbeře
Jaroměř	Kopidlno	Holovousy	Bílsko u Hořic
Jičín	Lázně Bělohrad	Prosečné	Čermná

Kostelec nad Orlicí	Nechanice	Předměřice nad Labem	Žďárky
Náchod	Opočno	Velké Poříčí	Písek
Nová Paka	Police nad Metují	Nové Město	Rasošky
Nové Město nad Metují	Rokytnice v Orlických horách	Hořenice	Kbelnice
Nový Bydžov	Smiřice	Valdice	Běchary
Rychnov nad Kněžnou	Sobotka	Cholenice	Doudleby nad Orlicí
Trutnov	Svoboda nad Úpou	Častolovice	Svatojanský Újezd
Vrchlabí	Teplice nad Metují	Šárovcová Lhota	Dolní Radechová
	Třebechovice pod Orebem	Vysokov	Hrádek
	Týniště nad Orlicí	Kunčice	Pecka
	Úpice	Stará Paka	Nahořany
	Vamberk	Provodov-Šonov	Skřivany
	Žacléř	Sloupno	Mokré
		České Meziříčí	Suchý Důl
		Bukovice	Říčky v Orlických horách
		Pěčín	Libel
		Synkov-Slemeno	Černožice
		Holohlavy	Libošovice
		Osek	Horní Maršov
		Janské Lázně	Meziměstí
		Vernéřovice	Staré Buky
		Mladé Buky	Běleč nad Orlicí
		Jeníkovice	Lípa nad Orlicí
		Albrechtice nad Orlicí	Suchovršice
		Havlovice	Záměl
		Potštejn	Dolní Branná
		Kunčice nad Labem	Královec
		Lampertice	

Liberecký kraj

ORP	POÚ	Ostatní obce	
Česká Lípa	Cvikov	Kunratice u Cvikova	Svor
Frýdlant	Český Dub	Sosnová	Horní Libchava
Jablonec nad Nisou	Doksy	Osečná	Bílá
Jilemnice	Hodkovice nad Mohelkou	Okna	Tachov

Liberec	Hrádek nad Nisou	Raspenava	Bulovka
Nový Bor	Chrastava	Chotyně	Rynoltice
Semily	Jablonné v Podještědí	Bílý Kostel nad Nisou	Nová Ves
Tanvald	Lomnice nad Popelkou	Lučany nad Nisou	Nová Ves nad Nisou
Turnov	Mimoň	Janovice v Podještědí	Víchová nad Jizerou
Železný Brod	Nové Město pod Smrkem	Martinice v Krkonoších	Stráž nad Nisou
	Rokytnice nad Jizerou	Dlouhý Most	Stružinec
		Nová Ves nad Popelkou	Pertoltice pod Ralskem
		Ralsko	Lázně Libverda
		Jindřichovice pod Smrkem	Skalice u České Lípy
		Sloup v Čechách	Paseky nad Jizerou
		Jablonec nad Jizerou	Chuchelna
		Benešov u Semil	Smržovka
		Desná	Přepeře
		Ohrazenice	Jílové u Držkova
		Koberovy	

Moravskoslezský kraj

ORP	POÚ	Ostatní obce	
Bílovec	Fulnek	Velké Albrechtice	Bílov
Bohumín	Horní Benešov	Dolní Lutyně	Rychvald
Bruntál	Město Albrechtice	Václavov u Bruntálu	Dvorce
Český Těšín	Osoblaha	Chotěbuz	Lichnov
Frenštát pod Radhoštěm	Příbor	Tichá	Baška
Frýdek-Místek	Studénka	Sviadnov	Malenovice
Frýdlant nad Ostravicí	Vratimov	Ostravice	Horní Bludovice
Havířov	Vrbno pod Pradědem	Vrchy	Děhylov
Hlučín		Horní Suchá	Staré Heřminovy
Jablunkov		Kozmice	Bocanovice
Karviná		Horní Životice	Stonava
Kopřivnice		Návsí	Ženkla
Kravaře		Petrovice u Karviné	Kobeřice
Krnov		Štramberk	Býkov-Láryšov
Nový Jičín		Štěpánkovice	Liptaň
Odry		Brantice	Kunín
Opava		Třemešná	Heřmánky
Orlová		Šenov u Nového Jičína	Chlebičov
Ostrava		Jakubčovice nad Odrou	Doubrava
Rýmařov		Velké Hoštice	Slezské Pavlovice
Třinec		Petřvald	Kateřinice
Vítkov		Slezské Rudoltice	Stará Ves
		Skotnice	Albrechtický
		Jiříkov	Vendryně
		Pustějov	Černá ve Slezsku
		Ropice	Ludvíkov
		Budišov nad Budišovkou	
		Karlovice	

Olomoucký kraj

ORP	POÚ	Ostatní obce	
Hranice	Hanušovice	Jindřichov	Kopřivná
Jeseník	Hlubočky	Černotín	Teplice nad Bečvou
Konice	Javorník	Vidnava	Bernartice
Lipník nad Bečvou	Kojetín	Česká Ves	Hradec-Nová Ves
Litovel	Moravský Beroun	Měrovice nad Hanou	Uhřetice
Mohelnice	Němčice nad Hanou	Přemyslovice	Dzbel
Olomouc	Zlaté Hory	Týn nad Bečvou	Bohuslávky
Prostějov		Červenka	Mladeč
Přerov		Loštice	Moravičany
Šternberk		Norberčany	
Šumperk		Mořice	Hruška
Uničov		Velká Bystřice	Bukovany
Zábřeh		Dobromilice	Hradčany-Kobeřice
		Rokytnice	Císařov
		Lužice	Štarnov
		Nový Malín	Vikýřovice
		Medlov	Želechovice
		Postřelmov	Leština
		Mikulovice	

Pardubický kraj

ORP	POÚ	Ostatní obce	
Česká Třebová	Heřmanův Městec	Rybník	Semanín
Hlinsko	Choceň	Klešice	Morašice
Holice	Chrast	Hamry	Vítanov
Chrudim	Chvaletice	Horní Ředice	Dolní Ředice
Králíky	Jablonné nad Orlicí	Běstovice	Sruby
Lanškroun	Jevíčko	Rosice	Řestoky
Litomyšl	Lázně Bohdaneč	Sobětuchy	Kočí
Moravská Třebová	Letohrad	Kojice	Labské Chrčice
Pardubice	Nasavrky	Jamně nad Orlicí	Mistrovice
Polička	Skuteč	Jaroměřice	Biskupice
Přelouč	Třemošnice	Dolní Morava	Červená Voda

Svitavy		Luková	Cotkyle
Ústí nad Orlicí		Neratov	Rybitví
Vysoké Mýto		Šedivec	Nekoř
Žamberk		Sedliště	Tržek
		Kunčina	Staré Město
		České Lhotice	Hodonín
		Spojil	Pomezí
		Kamenec u Poličky	Semín
		Břehy	Leštinka
		Prosetín	Javorník
		Hradec nad Svitavou	Kněžice
		Ronov nad Doubravou	Libchavy
		Dlouhá Třebová	Džbánov
		Hrušová	Helvíkovice
		Dlouhoňovice	

Plzeňský kraj

ORP	POÚ	Ostatní obce	
Blovice	Bezručice	Konstantinovy Lázně	Kokašice
Domažlice	Bor	Seč	Zdemyslice
Horažďovice	Dobřany	Staré Sedliště	Přimda
Horšovský Týn	Holýšov	Vstíř	Dnešice
Klatovy	Kašperské Hory	Chrastavice	Nevolice
Kralovice	Kdyně	Kvíčovice	Neuměř
Nepomuk	Manětín	Velké Hydčice	Malý Bor
Nýřany	Město Touškov	Srby	Meclov
Plzeň	Nýrsko	Rejštejn	Srní
Přeštice	Planá	Brnířov	Kout na Šumavě
Rokycany	Plánice	Bolešiny	Ostřetice
Stod	Plasy	Kožlany	Sedlec
Stříbro	Poběžovice	Nečtiny	Štichovice
Sušice	Radnice	Bdeněves	Kozolupy
Tachov	Spálené Poříčí	Vrčeň	Třebčice
	Staňkov	Dešenice	Chudenín
	Starý Plzenec	Tlučná	Úherce
	Třemošná	Chodová Planá	Brod nad Tichou

	Všeruby	Hnačov	Zborovy
	Zbiroh	Kaznějov	Rybnice
		Kyšice	Dýšina
		Hvožďany	Mnichov
		Příchovice	Lužany
		Břasy	Skomelno
		Hrádek	Kamenný Újezd
		Nové Mitrovice	Borovno
		Hlohová	Puclice
		Štáhlavy	Lhůta
		Střelice	Hradec
		Kladruby	Sytno
		Hrádek	Dobršíň
		Studánka	Ctiboř
		Horní Bříza	Česká Bříza
		Nekmíř	Kunějovice
		Týček	Drahoňův Újezd

Hlavní město Praha

- Sčítání bude probíhat také v městských částech hl. města Prahy

Středočeský kraj

ORP	POÚ	Ostatní obce	
Benešov	Bělá pod Bezdězem	Čistá	Plužná
Beroun	Benátky nad Jizerou	Zdětín	Sedlec
Brandýs nad Labem-Stará Boleslav	Březnice	Chlístov	Soběhrdy
Čáslav	Čelákovice	Králův Dvůr	Trubín
Černošice	Hostivice	Dřevčice	Zápy
Český Brod	Jesenice (okres Praha-západ)	Počaply	Hudčice
Dobříš	Jesenice (okres Rakovník)	Drobovice	Žáky
Hořovice	Jílové u Prahy	Lázně Toušeň	Nehvizdy
Kladno	Kamenice	Všenory	Dobřichovice
Kolín	Kostelec nad Černými lesy	Přistoupim	Tuchoraz
Kralupy nad Vltavou	Kouřim	Stará Huť	Rybníky
Kutná Hora	Křivoklát	Tlustice	Podluhy
Lysá nad Labem	Městec Králové	Chýně	Jeneč

Mělník	Mníšek pod Brdy	Vestec	Zlatníky-Hodkovice
Mladá Boleslav	Mšeno	Drahouš	Krty
Mnichovo Hradiště	Nové Strašecí	Kamenný Přívoz	Petrov
Neratovice	Odolena Voda	Kostelec u Křížků	Sulice
Nymburk	Pečky	Libušín	Vinařice
Poděbrady	Roztoky	Tři Dvory	Polepy
Příbram	Rožmitál pod Třemšínem	Kozojedy	Prusice
Rakovník	Sadská	Toušice	Ždánice
Říčany	Sázava	Veltrusy	Nelahozeves
Sedlčany	Týnec nad Labem	Roztoky	Městečko
Slaný	Týnec nad Sázavou	Hlízov	Nové Dvory
Vlašim	Uhlířské Janovice	Milovice	Stratov
Votice	Unhošť	Spomyšl	Vysoká
	Úvaly	Běrunice	Záhornice
	Velvary	Kosmonosy	Bezno
	Zruč nad Sázavou	Klášter Hradiště nad Jizerou	Bílá Hlína
		Řitka	Kytín
		Stránka	Kanina
		Libiš	Obříství
		Rynholec	Ruda
		Kamenné Zboží	Kovanice
		Panenské Břežany	Veliká Ves
		Dobřichov	Ratenice
		Pátek	Křečkov
		Dubno	Solenice
		Lubná	Senec
		Únětice	Úholičky
		Sedlice	Vranovice
		Světlá	Tehov
		Třebestovice	Kostelní Lhota
		Xaverov	Choratice
		Kosova Hora	Příčovy
		Studeněves	Přelíc
		Veletov	Krakovany
		Chářovice	Bukovany

		Rašovice	Samopše
		Svárov	Kyšice
		Škvorec	Dobročovice
		Chržín	Uhý
		Pavlovice	Kladruby
		Olbramovice	Vrchotovy Janovice
		Dolní Pohled'	Horka II

Ústecký kraj

ORP	POÚ	Ostatní obce	
Bílina	Benešov nad Ploučnicí	Dolní Habartice	Horní Habartice
Děčín	Česká Kamenice	Ledvice	Hrobčice
Chomutov	Duchcov	Kunratice	Janská
Kadaň	Jirkov	Malšovice	Ludvíkovice
Litoměřice	Klášteřec nad Ohří	Lahošť	Jeníkov
Litvínov	Krupka	Spořice	Droužkovice
Louny	Libochovice	Otvice	Vrskmaň
Lovosice	Libouchec	Rokle	Pětipsy
Most	Postoloprty	Okounov	Perštejn
Podbořany	Šluknov	Radovesice	Evaň
Roudnice nad Labem	Štětí	Tisá	Velké Chvojno
Rumburk	Úštěk	Miřejovice	Žitenice
Teplice	Vejprty	Lom	Louka u Litvínova
Ústí nad Labem	Velké Březno	Dobroměřice	Cítoliby
Varnsdorf		Lhotka nad Labem	Lukavec
Žatec		Obrnice	Patokryje
		Blšany	Očihov
		Výškov	
		Dobříň	Krabčice
		Jiříkov	Staré Křečany
		Velký Šenov	Mikulášovice
		Hoštka	Račice
		Novosedlice	Dubí
		Chudarov	Ryjice
		Liběšice	Chotiněves
		Chřibská	Jiřetín pod Jedlovou

		Kovářská Malé Březno Libočany	Loučná pod Klínovcem Homole u Panny Čeradice
--	--	-------------------------------------	--

Kraj Vysočina

ORP	POÚ	Ostatní obce	
Bystřice nad Pernštejnem	Golčův Jeníkov	Rodkov	Věchnov
Havlíčkův Brod	Hrotovice	Skryje	Podmoky
Humpolec	Jaroměřice nad Rokytou	Břevnice	Kyjov
Chotěboř	Jemnice	Dalešice	Slavětice
Jihlava	Kamenice nad Lipou	Vystrkov	Jiřice
Moravské Budějovice	Ledeč nad Sázavou	Libice nad Doubravou	Dolní Sokolovec
Náměšť nad Oslavou	Počátky	Příštpo	Myslibořice
Nové Město na Moravě	Polná	Lhotice	Slavíkovice
Pacov	Přibyslav	Velký Beranov	Malý Beranov
Pelhřimov	Třešť	Včelnička	Rodinov
Světlá nad Sázavou	Velká Bíteš	Hradec	Ostrov
Telč		Kojatice	Nové Syrovice
Třebíč		Naloučany	Ocmanice
Velké Meziříčí		Radňovice	Nová Ves u Nového Města na Moravě
Žďár nad Sázavou		Pošná	Důl
		Rynárec	Vokov
		Žirovnice	Stojčín
		Záborná	Dobroutov
		Stříbrné Hory	Žižkovo Pole
		Příseka	Služátky
		Krahulčí	Hostětice
		Stařeč	Střítež
		Hodice	Jezdovice
		Nové Sady	Křoví
		Oslavice	Martinice
		Hamry nad Sázavou	Polnička

Zlínský kraj

ORP	POÚ	Ostatní obce	
Bystřice pod Hostýnem	Bojkovice	Záhorovice	Pitín
Holešov	Brumov-Bylnice	Štítná nad Vláří-Popov	Návojná
Kroměříž	Horní Lideč	Chvalčov	Mrlínek
Luhačovice	Hulín	Přílepy	Martinice
Otrokovice	Chropyně	Lidečko	Střelná
Rožnov pod Radhoštěm	Karolinka	Břest	Pravčice
Uherské Hradiště	Koryčany	Kyselovice	Záříčí
Uherský Brod	Morkovice-Slížany	Nový Hrozenkov	Velké Karlovice
Valašské Klobouky	Napajedla	Střílky	Zástřizly
Valašské Meziříčí	Slavičín	Bezměrov	Lutopecny
Vizovice	Staré Město	Pozlovice	Biskupice
Vsetín	Uherský Brod	Počenice-Tetětice	Uhřice
Zlín	Uherský Ostroh	Pohořelice	Halenkovice
		Bělov	Tlumačov
		Dolní Bečva	Vigantice
		Lipová	Bohuslavice nad Vláří
		Velehrad	Modrá
		Kunovice	Popovice
		Bánov	Drslavice
		Ostrožská Nová Ves	Ostrožská Lhota
		Poteč	Křekov
		Krhová	Poličná
		Zádveřice-Raková	Lhotsko
		Lhota u Vsetína	Janová
		Tečovice	Želechovice nad Dřevnicí

Příloha 15: Oslovovací dopis: Identifikace tréninkových bytů na úrovni ORP

Vážená paní, vážený pane,

obracíme se na Vás jako na osobu se znalostí místní situace v oblasti bydlení a sociálních služeb na území Vaší obce s rozšířenou působností (ORP).

V rámci celostátního šetření, které realizujeme pro Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, provádíme sčítání osob žijících v tréninkovém bydlení – specifické formě podpory v systému prostupného bydlení. Cílem tohoto sčítání je získat přehled o osobách v bytové nouzi, které využívají dočasné a sociálně podporované bydlení jako přípravu na samostatné nájemní bydlení.

Za tímto účelem Vás žádáme o vyplnění krátkého dotazníku, který slouží k identifikaci majitelů nebo poskytovatelů tréninkových bytů na území Vaší ORP.

Dotazník naleznete zde: [ODKAZ].

Prosíme o jeho vyplnění nejpozději do [DATUM].

Jsme si vědomi, že v některých případech může být obtížné přesně rozlišit mezi jednotlivými typy bydlení. Proto jsme pro potřeby sčítání připravili zjednodušené vymezení tréninkového bydlení, které vychází z metodiky projektu.

Za tréninkové byty pro účely tohoto šetření považujeme takové byty, které obývá jedinec nebo domácnost v bytové nouzi (nebo jí bezprostředně ohrožená), kde je pobyt časově omezený, existuje nájemní nebo podnájemní vztah, je zajištěna doprovodná sociální práce a deklarovaným cílem intervence je stabilizace klienta a přechod do samostatného bydlení. Do této kategorie zařazujeme byty na základě jejich skutečné funkce, nikoli podle oficiálního označení programu.

Pokud si nejste jisti, zda se na území Vaší ORP takové byty nacházejí, nebo nemáte k dispozici odpovídající informace, můžete dotazník předat kompetentní osobě (např. na bytovém odboru, oddělení sociálních služeb či komunitního plánování).

V případě nejasností se obraťte na koordinátora sčítání Mgr. et Mgr. Tomáše Janků Ph.D. na emailu janku@sociofactor.eu nebo telefonním čísle 774 302 441.

Vaše spolupráce je klíčová pro získání kvalitních dat a další rozvoj podpory v oblasti sociálního a tréninkového bydlení v ČR.

Mnohokrát děkujeme za vstřícnost a ochotu zapojit se do tohoto významného projektu.

Tým SocioFactor, s.r.o.

Příloha 16: Dotazník: Identifikace tréninkových bytů na úrovni ORP

Vážená paní, vážený pane,

provádíme sčítání osob v tréninkovém bydlení jako součást širšího mapování bytové nouze v České republice. Toto šetření realizuje společnost SocioFactor, s.r.o. pro Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR. Cílem je získat přehled o osobách v bytové nouzi, které využívají tréninkové bydlení – specifickou formu podpory v systému prostupného bydlení.

Oslovujeme vás, protože disponujete místní znalostí a přehledem o sociálních opatřeních a službách ve vaší obci s rozšířenou působností (ORP). Vaše odpovědi nám pomohou vytvořit seznam majitelů a poskytovatelů tréninkových bytů, které následně oslovíme s žádostí o doplnění údajů k osobám v těchto bytech ubytovaným.

Dotazník je navržen tak, aby byl administrativně co nejméně náročný. Pokud některé informace nemáte k dispozici, nevadí – velmi oceníme i orientační odpovědi nebo předání dotazníku kompetentní osobě (např. kolegovi z bytového odboru, vedoucímu odboru nebo pracovníkovi komunitního plánování).

V případě dotazů či nejasností se můžete obrátit na koordinátora šetření: Mgr. et Mgr. Tomáš Janků, Ph.D.: (janku@sociofactor.eu, 774 302 441).

Děkujeme Vám za čas a vstřícnost, které tomuto důležitému projektu věnujete.

1. Nacházejí se na území vaší obce s rozšířenou působností (ORP) byty, které odpovídají definici tréninkového bydlení?

Za tréninkové byty pro účely tohoto šetření považujeme takové byty, které obývá jedinec nebo domácnost v bytové nouzi (nebo jí bezprostředně ohrožená), kde je pobyt časově omezený, existuje nájemní nebo podnájemní vztah, je zajištěna doprovodná sociální práce a deklarovaným cílem intervence je stabilizace klienta a přechod do samostatného bydlení. Do této kategorie zařazujeme byty na základě jejich skutečné funkce, nikoli podle oficiálního označení programu.

- ☐ Ano (pokračovat na oddíl: Tréninkové byty v ORP)
- ☐ Nevím (pokračovat na oddíl: Pokud si oslovení aktéři nejsou jistí)
- ☐ Ne (poděkování a ukončení dotazníku)

ODDÍL: Tréninkové byty v ORP

Uvedli jste, že na území vaší ORP se nalézají tréninkové byty. Níže vás žádáme o poskytnutí základních informací o těchto bytech a jejich provozovateli. Údaje budou sloužit k tomu, abychom mohli dané subjekty oslovit s navazujícím dotazníkem zaměřeným na osoby v tréninkovém bydlení.

2. Vlastní či zřizuje vaše obec (příp. část obce či obcí zřizovaná organizace) tréninkové byty?

- ☐ Ano (pokračovat na otázku 3)
- ☐ Ne (pokračujte na otázku 4)

3. Zaznačili jste, že vaše ORP disponuje tréninkovými byty. Uvedte prosím následující informace:

Počet tréninkových bytů ve vlastnictví obce: _____

Cílová skupina (vypište): _____

Kontaktní osoba odpovědná za správu těchto bytů:

Jméno a příjmení kontaktní osoby: _____

Telefon: _____

E-mail: _____

4. Vlastní nebo provozuje tréninkové byty na území vaší ORP některá nezisková organizace?

☐ Ano

Název organizace: _____

Odhadovaný počet bytových jednotek: _____

Cílová skupina (vypište): _____

Kontaktní osoba: _____

Telefon: _____

E-mail: _____

☐ Ne

5. Vlastní nějaký soukromý vlastník tréninkové byty na území vaší ORP?

☐ Ano

Jméno nebo název vlastníka: _____

Odhadovaný počet bytových jednotek: _____

Cílová skupina (vypište): _____

Kontaktní osoba: _____

Telefon: _____

E-mail: _____

☐ Ne

1. Vyskytuje se na území vaší ORP služba nebo bytový program, který dle vašeho názoru naplňuje znaky tréninkového bydlení (i když není takto označen)?

☐ Ano

Název programu / služby: _____

Provozující subjekt: _____

Odhadovaný počet bytových jednotek: _____

Cílová skupina (vypište): _____

Kontaktní osoba: _____

Telefon: _____

E-mail: _____

☐ Ne

ODDÍL: Pokud si oslovení aktéři nejsou jistí

Pokud si nejste jistí, zda se na území vaší obce nalézá tréninkové bydlení, pak bychom vás chtěli požádat, abyste se tuto žádost (včetně odkazu na dotazník) přeposlali kompetentní osobě na vašem bytovém odboru. Děkujeme za vstřícnost.

Vážená paní, vážený pane,

obracíme se na Vás na základě informací, které nám byly poskytnuty pracovníky obcí s rozšířenou působností (ORP) v rámci celostátního šetření o bytové nouzi v České republice. V tomto šetření byla Vaše organizace uvedena jako subjekt, který vlastní nebo provozuje byty odpovídající definici tréninkového bydlení.

Dovolujeme si Vás proto oslovit v souvislosti s **navazujícím sčítáním osob žijících v tréninkovém bydlení**, které realizuje společnost SocioFactor, s.r.o. pro Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR. Cílem tohoto šetření je zmapovat rozsah tréninkového bydlení v České republice a získat přehled o osobách, kterým tato forma podpory pomáhá při přechodu do samostatného nájemního bydlení.

Za tréninkové byty pro účely tohoto šetření považujeme takové byty, které obývá jedinec nebo domácnost v bytové nouzi (nebo jí bezprostředně ohrožená), kde je pobyt časově omezený, existuje nájemní nebo podnájemní vztah, je zajištěna doprovodná sociální práce a deklarovaným cílem intervence je stabilizace klienta a přechod do samostatného bydlení.

V příštím týdnu Vám zašleme elektronický dotazník (tzv. sčítací arch), ve kterém Vás požádáme o doplnění základních údajů o tréninkových bytech, které Vaše organizace vlastní nebo provozuje, a o osobách v nich aktuálně ubytovaných.

Tento e-mail má za cíl Vás na dotazník předem upozornit a umožnit Vám si případně připravit podklady potřebné pro jeho vyplnění. Věříme, že i díky Vaší spolupráci budeme schopni přispět ke kvalitnímu zmapování tréninkového bydlení jako důležité součásti systému podpory osob v bytové nouzi.

V případě dotazů nebo potřeby metodické či technické podpory se prosím obraťte na koordinátora šetření Mgr. et Mgr. Tomáše Janků na emailu janku@sociofactor.eu nebo telefonním čísle 774 302 441.

Mnohokrát děkujeme za vstřícnost a ochotu zapojit se do tohoto významného projektu.

Tým SocioFactor, s.r.o.

Příloha 18: Výzva k vyplnění sčítacího archu – tréninkové bydlení

Vážená paní, vážený pane,

v návaznosti na předchozí e-mail, kterým jsme Vás informovali o chystaném sčítání osob žijících v tréninkovém bydlení, Vám nyní zasíláme odkaz na elektronický dotazník (sčítací arch).

Toto šetření realizuje společnost SocioFactor, s.r.o. pro Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR. Cílem je získat přehled o rozsahu tréninkového bydlení v České republice a o osobách, kterým tato forma podpory pomáhá při přechodu do samostatného nájemního bydlení.

Dotazník je určen pro subjekty, které vlastní nebo provozují byty odpovídající definici tréninkového bydlení – tedy byty, které obývá jedinec nebo domácnost v bytové nouzi (nebo jí bezprostředně ohrožená), kde je pobyt časově omezený, existuje nájemní nebo podnájemní vztah, je zajištěna doprovodná sociální práce a deklarovaným cílem intervence je stabilizace a přechod do samostatného bydlení.

Dotazník prosím vyplňte do: [DATUM]

[ODKAZ NA DOTAZNÍK]

V případě nejasností se obračejte na koordinátora sčítání Mgr. et Mgr. Tomáše Janků na emailu janku@sociofactor.eu nebo telefonním čísle 774 302 441.

Mnohokrát děkujeme za vstřícnost a ochotu zapojit se do tohoto významného projektu.

Tým SocioFactor, s.r.o.

Příloha 19: Sčítací arch pro tréninkové bydlení

Základní údaje:

1. Název majitele tréninkového bytu:

2. Název poskytovatele tréninkového bydlení (pokud je odlišný):

3. Kontaktní osoba pro případ doplnění informací:

Jméno a příjmení: _____

E-mail: _____

Telefon: _____

4. Počet bytových jednotek využívaných pro tréninkové bydlení:

5. Jaký typ podpory je klientům v tréninkovém bydlení poskytován?

(např. terénní sociální práce, SAS, sociální rehabilitace, podpora při hospodaření, bez podpory apod.)

6. Typ sjednané smlouvy s klienty:

☐ nájemní

☐ podnájemní

☐ smlouva o poskytování sociální služby

☐ jiná – uveďte jaká: _____

7. Na jak dlouhou dobu bývá uzavírána smlouva s klientem? (vypište v měsících)

ODDÍL: 1. BYTOVÁ JEDNOTKA (stejný i pro další bytové jednotky)

8. Adresa bytu:

9. Označení bytu (pokud je na stejné adrese více bytových jednotek)::

10. Informace o klientech v 1. bytové jednotce

Pořadové číslo	Pohlaví (M/Ž)	Věk (v letech)	Typ domácnosti (01, 02...)	Délka pobytu (měsíce)	Cílová skupina (vypíšte)

Poznámka:

- V kolonce „Typ domácnosti“ uveďte identifikační číslo domácnosti dle pravidel uvedených v kapitole Označování typu domácnosti
- Cílová skupina je otevřená otázka – uveďte např. „mladý dospělý po ústavní péči“, „osoba po výkonu trestu“, „rodič samoživitel“, „osoba se zdravotním znevýhodněním“ apod.